มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560

"การบูรณาการความรู้ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน"

วันศุกร์ที่ 24 มีนาคม 2560

ฉบับที่ 6/6 ด้านศึกษาศาสตร์

NORTH BANGKOK UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

การประชุมวิชาการระดับชาติ "การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน" ประจำปี 2560

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง อธิการบดี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง
ศ.ดร.จรรจา สุวรรณทัต
รศ.ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์
รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ
รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต
ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ
ผศ.สุรเดช บุญลือ
ดร.สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง
ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ
ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร
ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย
ดร.สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.พรรณี บัวเล็ก
ศ.ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์
รศ.ดร.ทองฟู ศิริวงศ์
รศ.ดร.ปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธุ์
รศ.ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ
รศ.ดร.ศริศักดิ์ สุนทรไชย
รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
รศ.ดร.เสาวลักษณ์ ชายทวีป
รศ.เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ
รศ.วสันต์ กันอ่ำ
รศ.ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์
รศ.อรสา อร่ามรัตน์
ผศ.ดร.กัณวริช พลูปราชญ์
ผศ.ดร.เพ็ญประภา ภัทรานุกรม
ผศ.ดร.วิริณธิ์ กิตติพิชัย
ผศ.ดร.อัคคกร ไชยพงษ์
ผศ.รสดา เวชฎาพันธุ์
ดร.ดนัย ลิสวัสดิรัตนากุล
ดร.ดวง บงกชเกตุสกุล
ดร.ธิปัตย์ โสตถิวรรณ์
ดร.เพ็ญจันทร์ ประดับมุข เชอร์เรอร์
ดร.ภัทราวดี มากมี
ดร.มงคล กลิ่นกระจาย
ดร.วัชรพงษ์ พนิตธำรง
ดร.สุดาสวรรค์ งามมงคลวงศ์
ดร.อนุพงษ์ อินฟ้าแสง
ดร.อุไรรัตน์ แย้มชุติ
ดร.อุษณี มงคลพิทักษ์สุข

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ชุติมา มุสิกานนท์
รศ.ดร.ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ
รศ.ดร.พวงรัตนน์ เกษรแพทย์
รศ.ดร.มนสิช สิทธิสมบูรณ์
รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์
รศ.ดร.สุวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ
รศ.ดร.อัญชลี ไสยวรรณ
รศ.ดร.อำนวย เดชชัยศรี
น.อ.หญิง ดร.สุธิญา จันทร์เจ้าฉาย
ดร.ไขแสง พุฒซูชื่น
ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง
ดร.ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง
ดร.ดลฤทัย บุญประสิทธิ์
ดร.ดุษฎี สีวังคำ
ดร.ธำรง รัตนภานุเดช
ดร.นพลักษณ์ หนักแน่น
ผศ.ดร.คงศักดิ์ สังฆมานนท์
ผศ.ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์
ผศ.ดร.ไพรัช วงษ์ยุทธไกร
ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์
ผศ.ดร.ศรุดา ชัยสุวรรณ
ผศ.ดร.ศิริพรรณ ศรีวันยงค์
ผศ.ดร.สินธะวา คามดิษฐ์
ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์
ดร.นวลพรรณ วรรณสุธี
ดร.บุปผา ปลื้มสำราญ
ดร.ภานุวัฒน์ ศิรินุพงศ์
ดร.วรางค์ภรณ์ ไตรติลานันท์
ดร.วาสนา วิสฤตาภา
ดร.วิวัฒนา ฐานสโร
ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน
ดร.ศศิรดา แพงไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์
ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ
ผศ.สุรเดช บุญลือ
ดร.โกศล สอดส่อง
ดร. ตระกูล จิตวัฒนากร
ดร.พงษ์ศักดิ์ เพรชสถิต
ดร.วัชระ คำเขียว
ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช
ดร.สาธนีย์ แซ่ชิ่น
ดร.สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล
ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง
รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต
ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา
ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ
ดร.ณรงค์ พิมสาร
ดร.ทรงยศ แก้วมงคล
ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง
ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์
ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
ดร.สุวพร เซ็มเฮง
ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ

สารอธิการบดี

การประชุมวิชาการนับว่าเป็นพันธกิจที่จำเป็นและมีความสำคัญยิ่งประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนางานด้านวิชาการและการวิจัย ซึ่งการประชุมวิชาการนอกจากจะเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมแล้ว ยังเป็นการสร้างความเจริญงอกงามทางปัญญาให้เป็นที่พึ่งของสังคมได้ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าความเจริญก้าวหน้าของโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการองค์ความรู้และ/หรือนวัตกรรมผ่านการนำเสนอผลงานในที่ประชุมทางวิชาการ เป็นการระดมความคิดให้เกิดความลุ่มลึกในวิชาการนั้นๆได้ ซึ่งจะเป็นหนทางในการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560 "การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน" ในครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสริมสร้างและเติมเต็มองค์ความรู้ทางวิชาการ เป็นการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ อีกทั้งจะเป็นการสร้างเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็งนำมาซึ่งการบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สังคมได้ทางหนึ่ง

มหาวิทยาลัยขอขอบคุณคณะกรรมการจัดงานการประชุมวิชาการฯ นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นกำลังสำคัญก่อให้เกิดการประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้

(ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560

"การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน"

วันศุกร์ ที่ 24 มีนาคม 2560 เวลา 08:00-16:30 น.

ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

08:00 – 08:30 น	ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมสัตตบงกช อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 3
08:30 – 10:30 น	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 1
10:30 – 11:00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11:00 – 11:10 น.	พิธีเปิด **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2560**
	กล่าวรายงานโดย ประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุม
	กล่าวเปิดการประชุม โดยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
11:10 – 12:30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง "**ทิศทางการศึกษาไทย ไทยแลนด์** 4.0"
	โดย รองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
12:30 – 13:30 น.	รับประทานอาหารว่าง
13:30 – 16:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 2

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
NBUE111: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร	ภาวนา ตามบุญ	2472
NBUE112: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร	สินไทย เคนบุบผา ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	2484
NBUE113: การศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model	อริสา อารมณ์ชื่น ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	2494
NBUE114: ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2	อาทิตยา ละครพล	2501
NBUE115: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1	จิรัชญา พลเจียก ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์	2512
NBUE116: ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2	จุฑามาศ สุปรีย์รัตนา	2523
NBUE117: ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร	ดาราพร บังอร ผศ.ดร. คำเพชร ภูริปริญญา	2535
NBUE118: ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงาน โรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง	โสภิดา มีโสภา	2547
NBUE119: ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	กิตติเกียรติ นิลดำ	2557
NBUE120: การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)	กิตินันท์ นาเสถียร	2572

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
NBUE121: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร	เกรียงศักดิ์ ปักโคทานัง ผศ.ดร. คำเพชร ภูริปริญญา	2579
NBUE123: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar Model)	สุพจน์ แป้นจำรัส	2595
NBUE124: ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	สวรรค์ กวดขุนทด ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	2603
NBUE125: ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	ศุภกิจ อินทรวิเศษ ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์	2615
NBUE126: ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ศรัญญู มหิงสพันธุ์ ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์	2626
NBUE127: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	ภราดา แสงสว่าง ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา	2637
NBUE128: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถม-ศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD	ธนากร ประภัสสรางกูล	2649
NBUE129: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI)	ดรัณภพ สุวรรณโน รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	2660
NBUE130: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา	ณภัทร ต้นโพธิ์	2668
NBUE131: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1	จักรพงศ์ กองทรัพย์ ดร. เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์	2677

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
NBUE132: การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา	เบญจวรรณ อรุณชัย	2688
NBUE133: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ส้มโอ บุญสมยา	2698
NBUE134: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ธนัทภัทร บุญหาญ	2710
NBUE135: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	พรประภา กันตะนิตร์	2720
NBUE136: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา	สัมมนา ไกยสิทธิ์	2729
NBUE137: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณการหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)	ออนอุมา หกประเสริฐ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ	2738
NBUE138: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	สร้อยแก้ว บุญปก	2747
NBUE139: ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	ณัฐวรรณ์ ถิ่นมาบแค	2758
NBUE140: ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลงวิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	จุฑารัตน์ เบญจามฤต	2770
NBUE141: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	นาถตยา มีภูงา	2779
NBUE142: การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนาอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก	จิณารัตน์ ชุ้นเจริญ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	2792

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
NBUE143: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	วาสนา เปรมประสงค์ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	2804
NBUE144: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	เพ็ญพยอม ภูกะฐิน ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์	2816
NBUE145: ความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร	ชุติภาดา เทพนวล	2828
NBUE147: การศึกษาความสามารถการเล่นอังกะลุง ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์	กิตติภัทร ทัศนบรรจง	2840
NBUE148: ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครู โรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	กุสุมา ใจทน ผศ.ดร. คำเพชร ภูริปริญญา	2851
NBUE149: ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1	จิรัฏฐิติกาล อันทรินทร์ รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	2861
NBUE150: ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17	พรภัทรา ศรีจันทร์อินทร์	2872
NBUE151: การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2	สุพรรษา อารมคง ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	2884
NBUE152: การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรีโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ	ณรงค์ชัย ดำริห์ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม	2898
NBUE153: การศึกษาผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	กุ้งนาง มาพบ	2907
NBUE154: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราดจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้	พนิดา อภิบาล	2916

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
NBUE155: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD	ปรัชพล ชั้วเจริญ	2925
NBUE156: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม	น้ำฝน ถันจันทร์	2935
NBUE157: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร	นฤมล ศรีบวรประภาส	2944
NBUE158: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์	ไตรลักษณ์ ภิญโญ	2957
NBUE159: การศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	สุวรรณา อานามวงษ์	2966
NBUE160: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด	ขวัญใจ บรรณจิต	2975
NBUE161: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร	เฉลิมเกียรติ กฤษณะจันทร์ รศ.ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์	2986
NBUE162: การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย	ประดิษฐา ภาษาประเทศ วิสิฏฐ์ ศรีตังครโยธิน วราภรณ์ ตรีมงคล พัฒน์นรี จันทราภิรมย์	2999
NBUE163: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย	กิตติมา บุญยศ บุญประคอง ไม้เขียว อรพินท์ สุขยศ วิสิฏฐ์ศรี ตังครโยธิน	3012

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
NBUE164: การสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติ บนฐานความรู้ของผู้เรียน	กฤษฎา พลอยศรี ผศ.ดร.จรัญ แสนราช	3022
NBUE165: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	กานดา จันทรากานตานันท์	3029
NBUE166: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา	ฉัตรพิชัย วัฒนะ	3040

NBUE111: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

OPINION OF THE TEACHERS ATTITUDES TOWARD THE TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF THE SCHOOL ADMINISTRATORSIN TUNGKRU OF THE BANGKOK METROPOLIS

ภาวนา ตามบุญ *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ครูโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test Independent) และค่าเอฟ (F test Independent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นทางปัญญา

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

This study aimed to examine and compare the opinions of teachers on the leadership of the school administrators in ThungKhru. Bangkok Metropolitan Administration. The sample used in this study were school teachers in ThungKhru. Bangkok Metropolitan 198 people. The tools used in this research was the teacher's feedback on the transformational leadership of school administrators in ThungKhru.

Bangkok Metropolitan Administration the researchers created. A value of 0.96. Data were analyzed by frequency, percentage, average, standard deviation, t-test (t-test Independent) and F (F-test Independent).

The finding revealed that;

1. The teachers' opinion on the transformational leadership of school administrators in ThungKhru. Bangkok Metropolitan in overall was at a "high" level ($\overline{X}$ = 3.84, S.D = 0.87), also at high level in every aspect as follows: influential ideology, building inspiration, a consideration of the individual, and intellectual stimulation, respectively.

2. Gender had influence on the teachers' opinion on the transformational leadership of school administrations at .05 level of significance.

3. Working experience had influence on the teachers' opinion on the transformational leadership of school administrations at .05 level of significance.

Keywords: transformational leadership, school administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้บริหารเป็นปัจจัยความสำเร็จ (Success Factor) ที่สำคัญของหน่วยงานและต้องสวมบท“ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” เพื่อทำหน้าที่สร้างความมั่นคงเจริญเติบโตให้กับหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2545: 16) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการวางแผนและบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์การทำงานที่ชัดเจนคิดกลยุทธ์เชิงรุก (Proactive) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) ที่มีประสิทธิภาพสามารถกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนมีความมุ่งมั่นต่อการสร้างภาพใหม่ของ องค์กรรวมทั้งเป็นผู้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง (Change Sponsor) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจการแก้ปัญหาการสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2548: 72)

ดังนั้น ผู้วิจัยพิจารณาถึงความสำคัญของผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไปสามารถนำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตลอดจนสามารถนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตน ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยมีข้าราชการครู จำนวน 391 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยมีข้าราชการครู จำนวน 198 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของ ยามาเน (Yamane. 1997) การสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพครู และตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพครู ประกอบด้วย
   1.1 เพศ
   1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของ แบสส์ และอโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1990)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำและข้อความเฉพาะที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยจึงให้คำจำกัดความของคำและข้อความ เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกัน ดังนี้

ครู (Teacher) หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ ปีการศึกษา 2559 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการในโรงเรียน ที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเรื่องความพยายามของบุคลากรให้สูงขึ้น โดยการยกระดับแรงจูงใจของบุคลากรให้เกิดความต้องการมากกว่าที่เป็นอยู่และตระหนักถึงคุณค่าของจุดมุ่งหมายเป็นผลให้บุคลากรเกิดการปฏิบัติงานเกินความคาดหวัง มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นนักพัฒนา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามความคิดเห็นของครู หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูที่มีความประสงค์หรือมีความต้องการต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในกระบวนการ 4 ด้าน ของ แบสส์ และอโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1990) คือ

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence: II) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่ทำให้บุคลากรยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธาภาคภูมิใจ และไว้วางใจในความสามารถ มีความยินดีที่จะทุ่มเทการปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น เสียสละ

เพื่อประโยชน์ของกลุ่มมีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการบริหารอารมณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมเสียสละเน้นความสำคัญในเรื่องค่านิยม ความเชื่อและมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความมั่นใจที่จะเอาชนะอุปสรรคเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในการบริหารงานและการวางตัวเพื่อทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation: IM) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารกระตุ้นจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงจูงใจภายในหรือมีแรงบันดาลใจในการทำงานสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวกเห็นคุณค่าของงานเห็นว่างานนั้นมีความท้าทายและไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน กระตุ้นให้เกิดการทำงานเป็นทีมมีการตั้งมาตรฐานในการทำงานสูงและสร้างความเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ด้วยการสนับสนุนให้กำลังใจกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ตระหนักถึงสิ่งที่สำคัญและเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนเป็นผลให้บุคลากรเกิดความพยายามในการปฏิบัติงานเกินความคาดหวัง

3. การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation: IS) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานตระหนักรู้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นบอกจุดแข็งจุดอ่อนและเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ได้รับและทำให้ผู้ร่วมงานมีความต้องการหาแนวทางวิธีการใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหา ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนผู้ร่วมงานในการแก้ปัญหาในแง่มุมต่างๆ ด้วยการคิดวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและเหตุผลต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบจนสามารถทำให้ผู้ร่วมงานมองปัญหาดังกล่าวจากมุมมองใหม่ของตนเองและหาข้อสรุปใหม่ที่สร้างสรรค์ที่ดีกว่าเดิม

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration: IC) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยความสัมพันธ์ สนใจ ดูแล เอาใจใส่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคลอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจเป็นที่ปรึกษาให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้นตามความต้องการความสนใจ และความสามารถช่วยเหลือชี้แนะให้ประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยบรรยากาศการสนับสนุนผู้ร่วมงานอย่างเท่าเทียมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

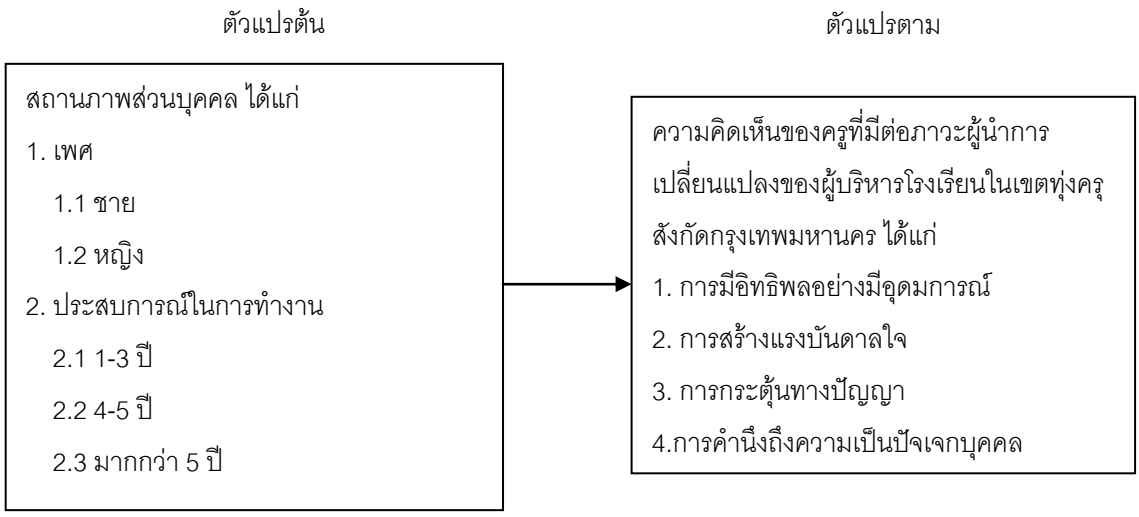

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยมีข้าราชการครู จำนวน 391 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ข้าราชการครู ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยมีข้าราชการครู จำนวน 198 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane. 1997) การสุ่มอย่างง่าย ที่ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังนั้น ครู ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง โดยมีข้าราชการครู จำนวน 391 คน ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 198 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended questionnaire) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของครู

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับครูที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
2. การสร้างแรงบันดาลใจ
3. การกระตุ้นทางปัญญา
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อรวบรมข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวในการสร้างเครื่องมือ
2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ประธานกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข)เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Vaiidity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องของประเด็นหรือด้านกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ (Index of Item–Objective Congruence: IOC)นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีที่สอดคล้องระหว่างประเด็นหรือด้านกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item–objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

6. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการเก็บข้อมูลกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นโดยแปลความหมายเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยทดสอบด้วย (t-test) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างประสบการณ์ในการทำงาน 1-3 ปี ประสบการณ์ในการทำงาน 4-5 ปี และมากกว่า 5 ปี โดยทดสอบด้วยค่าเอฟ (F test) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)
4. ค่าที (t-test)
5. ค่าเอฟ (F test)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น ทั้ง 4 ด้าน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.92	0.86	มาก	1
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.88	0.87	มาก	2
3. การกระตุ้นทางปัญญา	3.75	0.88	มาก	4
4.การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.81	0.90	มาก	3
รวม	3.84	0.87	มาก	-

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 จำแนกตามเพศ

ตาราง 2 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยทางด้านเพศชายกับเพศหญิง

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ชาย (N = 59)		หญิง (N = 139)		t-test	Sig
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.71	.745	3.69	0.42	7.00*	.00
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.68	.733	3.69	0.52	3.47*	.00
3. การกระตุ้นทางปัญญา	3.67	.798	3.63	0.50	3.62*	.00
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.64	.764	3.55	0.54	3.97*	.00
รวม	3.73	.77	3.65	0.46	1.97*	.00

* มีข้อสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 3 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยทางด้านประสบการณ์

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	1-3 ปี		4-5 ปี		มากกว่า 5 ปี		F test	Sig
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.64	.76	3.67	.348	3.44	.800	4.457*	.01
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.70	.86	3.69	.58	3.55	.55	3.749*	.01
3. การกระตุ้นทางปัญญา	3.77	.442	3.68	.523	3.69	.767	5.981*	.01
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.55	.361	3.64	.797	3.58	.869	5.676*	.01
รวม	3.68	.523	3.66	.529	3.70	.732	2.40*	.01

* มีข้อสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้านโดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย มากที่สุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมาการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา ดังนี้

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.92, S.D. = 0.86) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด คือ ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่น่าเคารพนับถือของผู้ร่วมงาน รองลงมาผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังผู้ร่วมงานได้อย่างชัดเจนและน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารแสดงศักยภาพและให้ความมั่นใจกับผู้ร่วมงานว่าจะสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้

2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด คือ ผู้บริหารมีมาตรฐานในการทำงานสูง เพื่อกระตุ้นและท้าทายความสามารถของผู้ร่วมงาน รองลงมาผู้บริหารให้ความเชื่อมั่นในตัวผู้ร่วมงาน ว่าจะสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นผลสำเร็จและน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างค่านิยมในการทำงาน โดยให้ผู้ร่วมงานคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน

3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด คือ ผู้บริหารแจ้งถึงปัญหาของงานที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานให้ผู้ร่วมงานทราบเสมอ รองลงมา ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานระบุปัญหาของหน่วยงานโดยการใช้เหตุผลและหลักฐานมากกว่าการคิดเอาเองและน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ =3.81, S.D. = 0.90) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย

จากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด คือ ผู้บริหารช่วยเหลือ ชี้แนะ ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล รองลงมาผู้บริหารให้ความเอาใจใส่และเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานทุกคน และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงาน ให้ผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ของเพศชาย ($\overline{X}$ = 3.73, S.D. = 0.77) และเพศหญิง ($\overline{X}$ = 3.65 ,S.D. = 0.46) เมื่อทำการทดสอบทางสถิติพบว่า เพศชายกับเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ของประสบการณ์ในการทำงาน 1-3 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.52) ประสบการณ์ในการทำงาน 4-5 ปี ($\overline{X}$ = 3.66, S.D. = 0.53) และประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 5 ปี ($\overline{X}$ = 3.70, S.D. = 0.73) เมื่อทำการทดสอบทางสถิติ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้านโดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย มากที่สุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมาการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ กอบศักดิ์ มูลมัย (2554) ศึกษาเรื่องการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีผลการวิจัยดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษาที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน ดังนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในแต่ละด้านให้มีความเหมาะสมเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพต่อไป

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ของเพศชาย มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.73, S.D. = 0.77) และเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.65, S.D. = 0.46) เมื่อทำการทดสอบทางสถิติ พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอาจเป็นเพราะจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และจำนวนข้าราชการครูที่เป็นเพศหญิง มีจำนวนมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ พรฤดี ไพชำนาญ (2557) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการทางานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 248 คน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้แบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนและแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test, F test และทางการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least-Significant Different (LSD) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา มีการทางานเป็นทีมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) โดยครูที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรสและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีรายได้ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงานและสถานศึกษาที่สังกัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร ของประสบการณ์ในการทำงาน 1-3 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.52) ประสบการณ์ในการทำงาน 4-5 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.66, S.D. = 0.53) และประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.70, S.D. = 0.73)เมื่อทำการทดสอบทางสถิติ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากย่อมได้ร่วมงานกับผู้บริหารหลายท่านทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับ พรฤดี ไพชำนาญ (2557) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการทางานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาและเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาจำแนกตามปัจจัย

ส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา จานวน 248 คน จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้แบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนและแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test, F test และทาการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของ Least-Significant Different (LSD) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา มีการทำงานเป็นทีมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) โดยครูที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นาการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีรายได้ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนโดยพิจารณาใช้เป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งในการคัดเลือกผู้ที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควร ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีวุฒิทางการบริหารการศึกษา มีการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการบริหารโดยให้ศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา
3. ผู้บริหารศึกษาควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรมีกระบวนการตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการศึกษากับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการประเมินผลงานของผู้บริหารและสถานศึกษาโรงเรียนในเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์กร**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

กอบศักดิ์ มูลมัย. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต** 1. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรี.

พรฤดี ไพชำนาญ. (2557). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วิจิตร วรุตบางกูร. (2525). **ศิลปะศาสตร์น่ารู้สำหรับผู้นำ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2545). **ผู้นำการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2548). **บทบาทของผู้นำ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2525). **พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

Bass, B. M. (1985). **Improving Perspective on Charismatic Leadership.** San Fransisco: Jossey-Bass.

Bass, B. M.; & Avolio, B. J. (1990). **Multifactor Leadership Questionnaire. Palo Alto.** California: Consulting Psychologist Press.

NBUE112: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

PARENTS' PARTICIPATION IN ADMINISTRATION BANGKHUNTIENSUKSA SCHOOL, BANGKHUNTIEN DISTRICT OFFICE, BANGKOK

สินไทย เคนบุบผา [1] ดร.ทรงยศ แก้วมงคล [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอาชีพ จำนวน 195 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียน ของ ธร สุนทรายุทธ (2551) การมีส่วนร่วมมี 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยนำไปทดลองสอบถาม (Try-out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.46, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.60) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก และด้านร่วมในการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.71) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก ด้านร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.31, S.D. = 0.82) และด้านร่วมในการตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 3.25, S.D. = 0.84) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอาชีพ

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการร่วมในการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การบริหารโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study parents’ participation in administration of Bangkhuntiensuksa school and compared the parents’ participation in Bangkhuntiensuksa school, Bangkhuntiean District office, Bangkok, classified by gender and occupation from 195 samples of parents in administration Bangkhuntiensuksa school, Bangkhuntien district office, Bangkok. Using a questionnaire concerning parents' participation in administration school, by Thorn Suntharayut (2008). The fourth point is the volvement, participation in the decision making, participation in the implementation, participation in the benefits and participation in the evaluation.The statistics used to analyze data composed of percentage, mean, Standard Deviation, t-test, the statistics for the f-test, and One-way ANOVA analysis. By bringing to trial inquiry (try-out) group test (30 people) to find the Correlation Alpha Coefficient as how can the Cronbach reliability of parents’ participation in administration school equal 0.96

The results were as follows

1. The parents’ participation in administration Bangkhuntiensuksa school. Overall was at a moderate level. Consider the found participation in the benefits ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.60). Participation in the implementation administration school was at a high level ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.71). The parents’ participation in administration school was at a high level. Participation in the evaluation ($\overline{X}$ = 3.31, S.D. = 0.82), and participation in the decision making ($\overline{X}$ = 3.25, S.D. = 0.84). The parents’ participation in administration school was at a moderate level.

2. A comparison of parents’ participation in administration Bangkhuntiensuksa school, Bangkhuntiean District office, Bangkok. classified by gender and occupation.

2.1 Gender had influence on the parents’ participation in administration of Bangkhuntiensuksa school, Bangkhuntiean District office, Bangkok in overall and the aspect of partition in operation at .05 level of significance.

2.2 Occupation had no influence on their participation in the school administration.

Keywords: Parents' Participation, School Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 (2) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9 (6) กำหนดให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อนำความรู้

ภูมิปัญญา สร้างสรรค์ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า (ธร สุนทรายุทธ. 2551) การมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. 2551) ประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนจึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหาตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล หากชุมชนมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุนชม

โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 2,550 คน ถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จากรายงานประจำปีของ โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา ประจำปีการศึกษา 2558 จากสรุปสภาพปัญหา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่าจำนวนนักเรียนลดลงจาก ปีการศึกษาที่แล้ว ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาที่ส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษาลดลงนั้น มีผลอันเนื่องมาจาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 ของโรงเรียน เกิดปัญหาทางด้านครอบครัวแตกแยก และผู้ปกครองนักเรียนมีการย้ายถิ่น จึงทำให้นักเรียนต้องย้ายติดตามไปด้วย ซึ่งมีผลต่อการเรียนของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา นอกจากนี้ ผู้ปกครองนักเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ค่านิยมต่างๆ รวมไปถึงความแตกต่างทางด้านความคิดที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียน ถ้าผู้ปกครองนักเรียนไม่เข้าใจในหลักการบริหารโรงเรียนและจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ก็ย่อมเป็นอุปสรรคในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ แต่ถ้าผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจและมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ก็จะส่งผลให้ผู้เรียน มีคามรู้ความสามารถที่จะพัฒนาตนเอง และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จากที่มาและความสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร (รายงานประจำปีโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา 2558)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 378 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา ในปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน จำนวน 195 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างแบบง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 เพศ จำแนกเป็น เพศชายและเพศหญิง

1.2 อาชีพ จำแนกเป็น อาชีพรับราชการ, อาชีพพนักงานเอกชน, อาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพค้าขาย

2. ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา การมีส่วนร่วม 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ปกครองได้มีส่วนเกี่ยวข้องการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามาร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ หมายถึง เป็นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดความต้องการของผู้ปกครอง เช่น การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง เป็นขั้นที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การร่วมกิจกรรมกับทางสถานศึกษา เช่น ด้านทุนทรัพย์ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน โดยการบริหารงาน ประสานงาน

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ หมายถึง เป็นการรับ ผลประโยชน์ด้านจิตใจซึ่งมากกว่าผลประโยชน์ที่เป็นสิ่งตอบแทนที่เป็นวัตถุ เช่น การแสดงความคุ้นเคย การทักทายการเยี่ยมเยียน เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ปกครองกับทางโรงเรียน ได้รับการบริการที่ดี ผู้ปกครองรับทราบปัญหา และร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การมากน้อยอย่างไร

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง คนใดคนหนึ่งที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนสามารถตัดสินใจและรับผิดชอบต่อตัวนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยจากทฤษฎี ธร สุนทรายุทธ (2551) เสนอประเภทของการมีส่วนร่วม

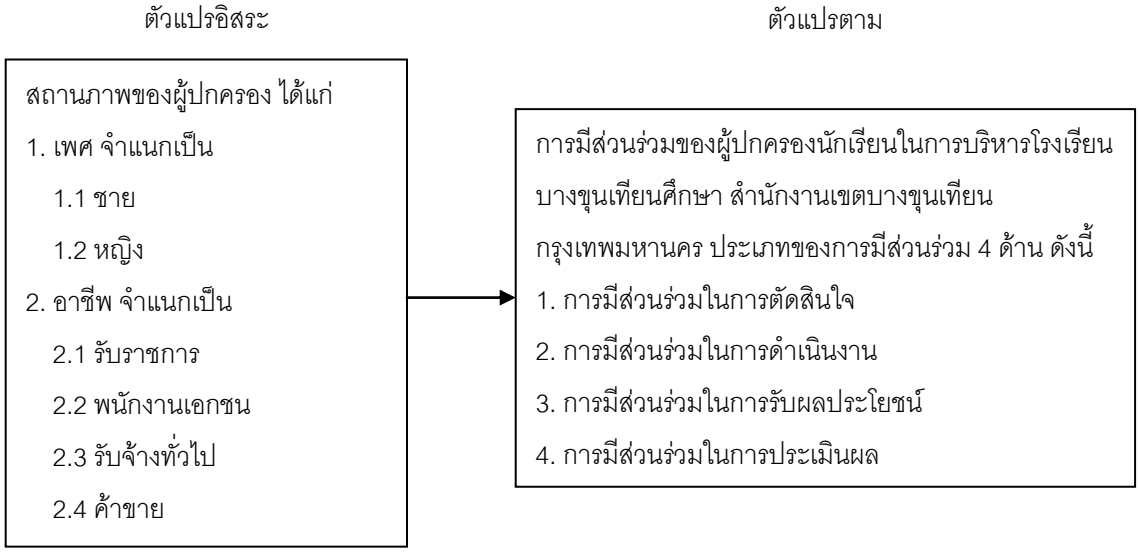

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางขุนเทียน-ศึกษา ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 378 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบาง-ขุนเทียนศึกษา ในปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง เครจซีและมอร์แกน จำนวน 195 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างแบบง่าย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียน-ศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของ Likert (Rating Scale) โดยกำหนดคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียน

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โดยนำแบบสอบถามของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ พระชานนท์จักรใจ และ ธร สุนทรายุทธ มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณา แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแต่ละข้อคำถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00

2. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

4. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความถูกต้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103) ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก

2.51–3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test

2.4 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามอาชีพ โดยหาค่าเอฟ (F test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)’

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม จากผู้เชี่ยวชาญ ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยค่าเฉลี่ย

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach. 1970: 161; อ้างใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ์. 2543: 137) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ โดยหาค่าทดสอบเอฟ (F test) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา ในภาพรวม ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.46, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.75, S.D. = 0.60) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก และด้านร่วมในการดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.71) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก ด้านร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.31, S.D. = 0.82) และด้านร่วมในการตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 3.25, S.D. = 0.84) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554: 70) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษานั้น ผู้ปกครองบางคนไม่ได้เข้าร่วมประชุม ขาดการเสนอความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นในที่ประชุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554: 70) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า ด้านการร่วมวางแผน/ด้านร่วมในการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าผู้ปกครองบางคนไม่ได้เข้าร่วมประชุม เสนอความคิดเห็น กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เสนอปัญหาของโรงเรียนในโอกาสที่โรงเรียนนัดประชุม

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนบาง-ขุนเทียนศึกษานั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้ร่วมในการวางแผน รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตน์สุดา ทศานนท์ (2546: 60) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา พบว่า ด้านการปฏิบัติงาน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ปกครองกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองได้รับการ

บริการที่ดี จากทางโรงเรียน ผู้ปกครองยินดีช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองรับทราบปัญหา และร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระชานนท์จักรใจ (2554: 11) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวม มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34)

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษานั้น ผู้ปกครองบางคนไม่ได้เข้าร่วมการประเมินการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554: 70) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า ด้านการร่วมประเมินผล ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา โดยรวมรายด้าน ของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการร่วมในการดำเนินงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองบางท่านไม่มีส่วนร่วมในการการบริหารงานของโรงเรียนบาง-ขุนเทียนศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ คราวุธ หงษ์วิเศษ (2553: 93) การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนในเขตตำบลแหลมกลัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา โดยรวมรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาการจัดการศึกษาของโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา คือ เรียนรู้คู่เทคโนโลยี มากมีวิชาการบริหารอย่างมีส่วนร่วมทำให้ครูโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา ได้ร่วมกันคิด และลงมือปฏิบัติด้วยความภาคภูมิใจ ส่งผลให้งานออกมามีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจให้กับทุกอาชีพ ทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554: 72) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่าทุกอาชีพมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลของการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ที่จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษามากขึ้น เพื่อประโยชน์ที่ครอบคลุม และตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545.** กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค.

คราวุธ หงษ์วิเศษ. (2553). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ในเขตตำบลแหลมกลัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

เจตน์สุดา ทศานนท์. (2546). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน อนุบาลเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏเชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. **Thecity Journal.** ปีที่ 4 ฉบับที่ 85 วันที่ 1-15 มีนาคม 2551 หน้า30). https://www.gotoknow.org/posts/200818.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป ทฤษฎีวิจัย และการปฏิบัติการทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

พระชานนท์ จักรใจ. (2554). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. (2554). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

NBUE113: การศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model

A STUDY THE ABILITY ON ENGLISH COMMUNICATION OF PRATHOMSUKSA 6 AT RATBAMRUNG SCHOOL FROM LEARNING TROUGH THE B-SLIM MODEL

อริสา อารมณ์ชื่น [1] ดร.ทรงยศ แก้วมงคล [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model และเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model โดยใช้แบบทดสอบการสื่อสารภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ เลือกมาจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าร้อยละ และ Wilcoxon signed rank test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งหมด 12 คน ที่เรียนการสื่อสารภาษาอังกฤษ จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model ผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ปรากฏว่า มีค่า Median เท่ากับ 11 และผลการทดสอบหลังเรียน มีค่า Median เท่ากับ 21 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model เป็นรายบุคคล ต่างกันร้อยละ 33.3-46.6

2. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง ภายหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ, บี สลิม โมเดล

Abstract

This research aimed to study the English communication ability of Prathomsuksa 6 students at Ratbamrung school from learning through the B-SLIM Model and compare their ability on English communication of students of Prathomsuksa 6 at Ratbamrung school between before and after learning from the B-SLIM Model, by using the English test 30 items. The experimental group comprised 12 Prathomsuksa 6 students. The statistics used in data analysis were the median, percentage, and "Wilcoxon signed rank test.

The results revealed that

1. Twelve Prathomsuksa 6 students who learning English through the B-SLIM Model had the median=21 which had the median = 11 for before studying. Comparing their ability in English communication before and after studying, the Prathomsuksa 6 students learning through the B-SLIM Model, individually that differently 33.30-46.60 percents.

2. The ability in English communication of the Prathomsuksa 6 students, after learning through the B-SLIM Model was significant different at .05 level.

Keywords: English communication ability, B-SLIM Model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของสังคมโลก และความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวง-ศึกษาธิการ (2551: 190) ระบุไว้ว่า ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนรู้ตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน เยอรมัน อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษา-ต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร เป็นสิ่งที่ผู้สอนควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้องทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลต่างๆ แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนการสอนตามการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของ โอเลนก้า บิลาซ ที่สร้างขึ้นเรียกว่า การสอนที่เน้นการสื่อสารแบบ B–SLIM Model หรือ Bilash’s Second Language Instructional Model (พีชญา สารถี. 2553). เป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองเพื่อมุ่งเน้นการสื่อสารโดยอาศัยหลักการและแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการเชาวน์ปัญญาของ เพียเจต์ (Piaget) ทฤษฎีพัฒนาการเชาวน์ปัญญาของวิก็อทสกี (Vygotsky) และทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ บรูน เนอร์ มีการกำหนดขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

การสอนแบบ B-SLIM Model จะทำให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model

กรอบแนวคิดในการวิจัย

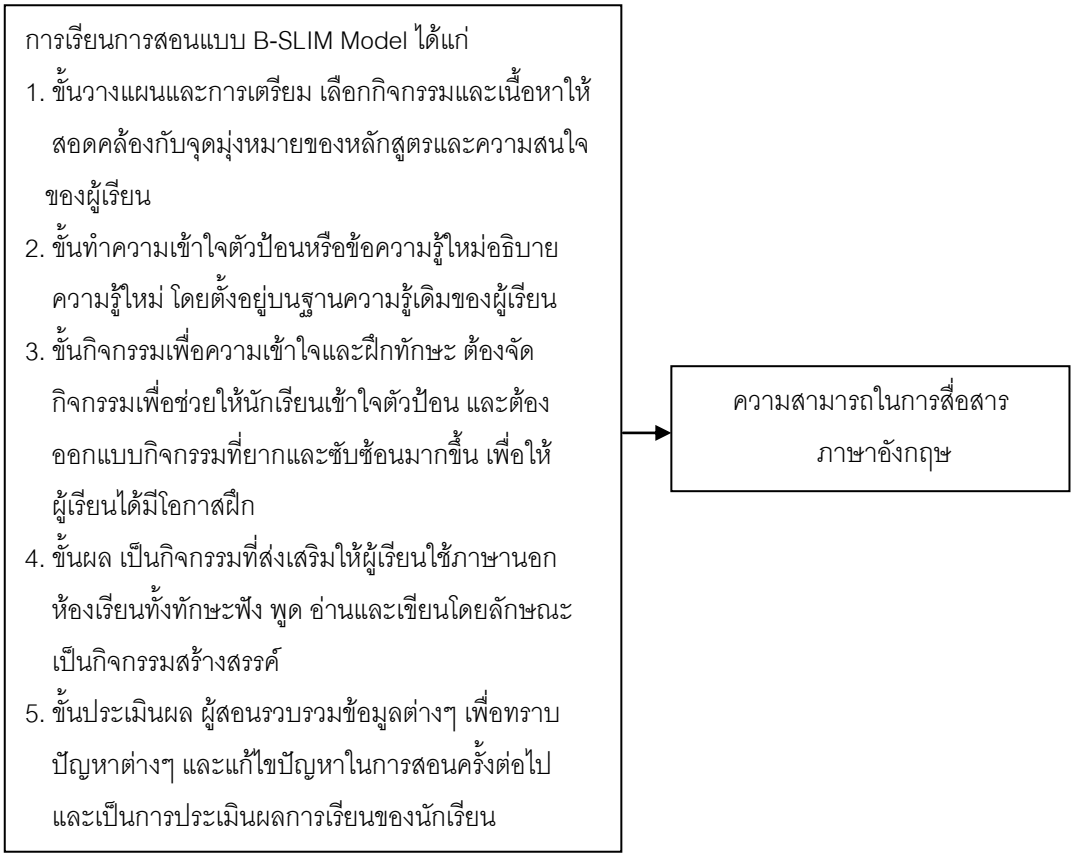

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึง การใช้ทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน ในการสื่อสาร ได้คล่องแคล่วและถูกต้องอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

การเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model (Bilash's Second Language Instructional Model) หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เป็นการสอนตามแนวคิดของ โอเลนกา บิลาซ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผนและการเตรียม ขั้นนี้ผู้สอนจะเลือกกิจกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความสนใจของผู้เรียน
2. ขั้นทำความเข้าใจตัวป้อนหรือข้อความรู้ใหม่ ขั้นนี้ผู้สอนต้องอธิบายความรู้ใหม่ โดยตั้งอยู่บนฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
3. ขั้นกิจกรรมเพื่อความเข้าใจและฝึกทักษะ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวป้อน เรียกว่า กิจกรรมเพื่อความเข้าใจ หลังจากที่นักเรียนเข้าใจตัวป้อน ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมที่ยากและซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึก เรียกว่า กิจกรรมฝึกใช้ภาษา
4. ขั้นผล กิจกรรมขั้นนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษานอกห้องเรียนทั้งทักษะ ฟัง พูด อ่านและเขียน
5. ขั้นประเมินผล ขั้นนี้เป็นขั้นการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ผู้สอนอาจใช้การประเมินทักษะตามสภาพจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เลือกมาจากประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ B-SLIM Model ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 แผน และ แบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้ B-SLIM Model ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ และดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจคุณภาพ
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ และการจัดการเรียนรู้โดยสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากการสอนที่เน้นการสื่อสาร B-SLIM Model ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 แผน เมื่อการจัดการเรียนการสอนครบตามแผนการจัดการเรียนรู้จึงดำเนินการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ ค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนการทดสอบการใช้การสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดสอบ ค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนนการทดสอบการใช้การสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดสอบ และ ใช้ Wilcoxon signed rank test เพื่อเปรียบเทียบนัยสำคัญทางสถิติด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model ปรากฏ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model

นักเรียนคนที่	ก่อนการจัดการเรียนรู้	หลังการจัดการเรียนรู้	ผลต่าง	ร้อยละ
1	10	21	11	36.60
2	13	27	14	46.60
3	13	23	10	33.30
4	11	23	12	40.00
5	11	19	8	26.60
6	15	26	11	36.60
7	10	20	10	33.30
8	10	20	10	33.30
9	11	21	10	33.30
10	10	18	8	26.60
11	10	21	11	36.60
12	11	25	14	46.60
Median	11	21	10	33.30

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งหมด 12 คน ที่เรียนการสื่อสารภาษาอังกฤษจากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model ผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ปรากฏว่า มีค่า Median เท่ากับ 11 และผลการทดสอบหลังเรียน มีค่า Median เท่ากับ 21

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model โดยภาพรวมต่างกันร้อยละ 33.33 และรายบุคคลต่างกันร้อยละ 33.30-46.60

การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model

การทดสอบ	จำนวน (N)	Mdn	Q.D.	Sig
ก่อนการจัดการเรียนรู้	12	11.00	6.50	.02*
หลังการจัดการเรียนรู้	12	21.00		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model ได้ผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความแตกต่างของคะแนนทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการเรียนการสอนแบบ B–SLIM Model โดยภาพรวม ต่างกันร้อยละ 33.33 และรายบุคคลต่างกัน ร้อยละ 33.30-46.60 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร (B-SLIM Model) ซึ่งมีสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ มงคล (2553) ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ B-SLIM Model ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสีคิ้ววิทยาคาร อำเภอสีคิ้ว จังหวดนครราสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ B-SLIM Model มีค่าเท่ากับ 76.42/70.13 ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ B-SLIM Model มีค่าเท่ากับ 0.6077 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.77 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ B-SLIM Model โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง ภายหลังการใช้การเรียนการสอนแบบ B-SLIM Model แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบเป็นรายบุคคลมีคะแนนที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด และเมื่อนำมาหาค่านัยสำคัญทางสถิติแล้วอยู่ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร (B-SLIM Model) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และยังสอดคล้องกับ อดิศักดิ์ ศรีวรกุล (2556) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้ B-SLIM Model ของนักเรียนระดับชั้นประถมปีที่ 4/7 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม จำนวน 43 คน พบว่า ผลการพัฒนาของหลังการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ผลที่ได้จากการศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราษฎร์บำรุง จากการเรียนการสอนที่แบบ B-SLIM Model จะทำให้นักเรียนมีความสามารในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อีกด้วย

2. ผลที่ได้จากการศึกษา สามารถพัฒนาการเรียนรู้ในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนได้ในด้านการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษารูปแบบการสอน B-SLIM Model ที่หลากหลาย และสนองต่อความต้องการความสนใจของผู้เรียน เพื่อเปรียบเทียบว่าความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ใช้ B-SLIM Model ในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันอย่างไร และจะนำไปพัฒนาผู้เรียนต่อไปอย่างไร

2. ควรนำวิธีการศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้ B-SLIM Model กับนักเรียนระดับชั้นต่างๆ เพื่อศึกษาว่าวิธีการเรียนการสอนโดยใช้ B-SLIM Model มีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับชั้นเรียนใด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

พีชญา ารถี. (2553). **การสอน B-SLIM MODEL**. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2559, จาก https://www.gotoknow.org/posts/332176

ศิริรัตน์ มงคล. (2553). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ B-SLIM Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อดิศักดิ์ ศรีวรกุล. (2556). **การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษโดยใช้ B-SLIM Model ของนักเรียนระดับชั้นประถมปี ที่ 4/7 ปีการศึกษา 2556. วิจัยชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัญสัมชัน แผนกประถม.

NBUE114: ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

EDUCATIONAL PERSONEL’S OPINIONS ON IMPLEMENTING ON INTERNAL QUALITY ASSURANCE AT THA CHIN KAO NHA SCHOOL, THE NAKHONPATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

อาทิตยา ละครพล *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.98 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเตรียมการ ด้านการรายงาน และด้านการดำเนินงาน ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเตรียมการ ด้านการดำเนินงานและด้านรายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the educational personnel’s opinion on implementing of internal quality assurance at Tha Chin Kao Nha School under the Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2. The samples consisted 120 educational personnel. Data were collected by a rating scale questionnaire which had a reliability of 0.98. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test (Independent samples).

The results revealed that:

1. Educational Personnel’s opinions on implementing of internal quality assurance at Tha Chin Kao Nha School under the Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office2 was at a “high” level in every aspect, as follows: the preparation, the report, and the action, respectively.

2. Working experience had influence on the educational personnel’s opinion in every aspect at .05 level of significance.

Keywords: Internal Quality Assurance, Educational personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว และไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เมื่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆเหล่านี้ผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งทำให้คนในสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ และการที่จะเผชิญปัญหาต่างๆได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญคือ “คุณภาพของคน” (คมกฤช พุ่มบุญนาก. 2555: 1)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ให้การอุดมศึกษาได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งตามประกาศ และกฎกระทรวง ได้ใช้บังคับแก่สถานศึกษาตามมาตรา18(2) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่นซึ่งได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างเต็มศักยภาพ การดำเนินการดังกล่าวให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554ค: 5)

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ และสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ดังนั้น หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดที่รับผิดชอบจำนวน 10 โรงเรียน มีบุคลากรทางการศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 10 คน ครูและบุคลากรการศึกษาอื่น จำนวน 150 คน โรงเรียนแต่ละแห่งมีบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน และจากการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าจากการนิเทศ ติดตามที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนบางแห่งมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในยังไม่เป็นตามกรอบแบบแผน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความวิตกกังวลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา และจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคต

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ตลอดจนความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าแต่ละแห่งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินงาน และด้านการรายงาน โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของบุคลากร

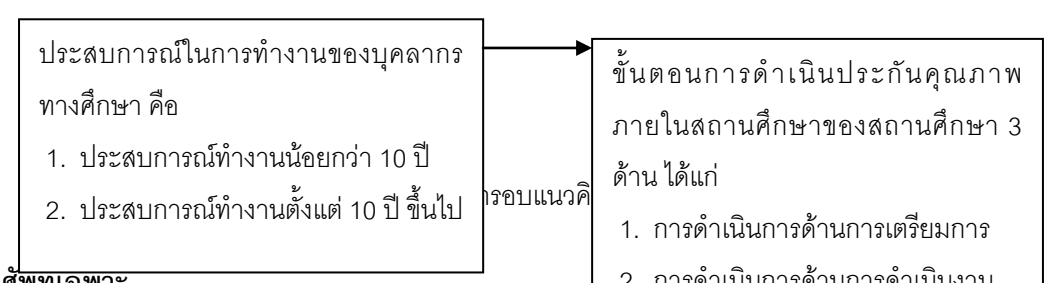

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถ ระและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 โดยการดำเนินงานตามขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา 3 ด้าน คือ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2554: 16)

1.1 ขั้นการเตรียมการ

1.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร คือต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมทั้งจัดหาเอกสารคู่มือให้แก่บุคลากร และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

1.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งควรจะประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชม และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

1.2 ขั้นการดำเนินงาน เป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

1.2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายให้ชัดเจน จาก 4 มาตรฐาน กำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการควบคุม (ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ) ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องการใช้ โดยจัดทำมาตรฐานการศึกษากำหนดเป็นนโยบายอย่างชัดเจน จำทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงการให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.2.2 การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดทำระบบสนเทศที่เป็นปัจจุบันเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน

จัดคู่มือการปฏิบัติงานและจัดระบบการทำงานให้ชัดเจน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงาน และให้การนิเทศ

1.2.3 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการประเมินมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในโดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายทั้งระดับรายบุคคลและภาพรวมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และต้องสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในตามเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษา

1.2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ แล้วดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

1.3 ขั้นการจัดทำรายงาน เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้วจะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนตามความเหมาะสม

2. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ช่วงระยะเวลา ของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่เริ่มบรรจุแต่งตั้งจนถึง ณ วันที่ตอบแบบสอบถามของบุคลากรทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1 ประสบการณ์ น้อยกว่า 10 ปี

2.2 ประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

3. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

4. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

5. กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบางช้างใต้ โรงเรียนวัดสรรเพชญ โรงเรียนวัดท่าข้าม โรงเรียนวัดดงเกต โรงเรียนบ้านบางม่วง โรงเรียนวัดเชิงเลน โรงเรียนวัดเดชานุสรณ์ โรงเรียนท่าข้าม โรงเรียนบ้านหัวอ่าวและโรงเรียนบ้านบางประแดง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากร ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าจำนวน 160 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นข้าราชการ จำนวน 120 คน

2. **การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูล เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน มีข้อคำถามจำนวน 37 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับ ทฤษฎี แนวคิดและหลักการ ตลอดจนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน นำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.8-1.0
2. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 30 คน ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

3.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่บุคลากรทางการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยเก็บทั้งหมดด้วยตนเอง

3.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. **การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล**

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางคำบรรยาย

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปแปลความหมายพร้อมสรุปนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งตามขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดย ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.5 นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ แปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 101-103)

4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

5. **สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล**

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ค่าความเที่ยงตรง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)
2. ค่าความเชื่อมั่น (Alpha Coefficient)

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\overline{X}$)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 50.83 และประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49.17 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการ และขั้นตอนการรายงาน จากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 หมวด 1 ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณา และเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมวด 2 ข้อ 8 การประกันคุณภาพภายในที่กำหนดในส่วนนี้ ให้ใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554: 4) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา พลสิม (2558) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์พล แก้วยม (2556) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและเจตคติของบุคลากร และด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน และงานวิจัยของ มนต์ทยา ทองพูล (2550) วิจัยสภาพปัญหาการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 พบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า บุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ถูกต้องครบถ้วนตามกระบวนการขั้นตอน กฎ ข้อบังคับ ระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่โรงเรียนพึงปฏิบัติ ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการประกันคุณภาพภายใน และร่วมมือกันปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการทุกขั้นตอนบรรลุผลอย่างเต็มประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทุกคนต่างเล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในทุกภารกิจของกระบวน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามมาตรฐาน และตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 หมวด 1 ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและการมีส่วนร่วมของชุมชน ข้อ 6 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยรายงานนั้นต่อ สาธารณชน ข้อ 7 สถานศึกษา ต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมวด 2 ข้อ 8 การประกันคุณภาพภายในที่กำหนดในส่วนนี้ ให้ใช้บังคับแก่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่รวมถึงการจัดการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554ก: 13) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย มหาโพธิ์ (2551) ได้ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู พบว่า สภาพการบริหาร การประกันโอกาสการศึกษาของผู้บริหารโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารการประกันโอกาสการศึกษาของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการรายงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงหา คงงาม (2549) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน และอยู่ในขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ มนต์ทยา ทองพูล (2550) ทำการวิจัยสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติ โดยให้ดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานปกติ และต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อเป็นหลักประกันว่าคุณภาพของการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทัดเทียมสถาบันอื่น สถานศึกษาจึงควรจัดปฏิบัติทุกภารกิจของกระบวนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นก็จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายตามมาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในด้านที่มีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงาน 4 ด้านของสถานศึกษา หรือการบริหารงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยในด้านอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กฤษณา พลสิม. (2558). **การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.** นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

คมกฤช พุ่มบุญนาก. (2551). **การศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสมาคมป่าไม้แห่ง ประเทศไทยอุทิศ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี.** กาญจนบุรี: มปท.

บุญชม ศรีสะอาด. (2532). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พัฒน์พล แก้วยม. (2556). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง.** กรุงเทพฯ.

มนต์ทยา ทองพูล. (2550). **การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิชัย มหาโพธิ์. (2551). **การศึกษาการประกันคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: มปท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ก). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2554ข). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2554ค). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีกาiประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สิงหา คงงาม. (2549). **การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

NBUE115: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

THE TEACHERS' SATISFACTION WITH BUDGET ADMINISTRATION IN WANGKHODCHASARN SCHOOLS NETWORK FOR EDUCATIONAL DEVELOPMENT UNDER PHRANAKHONSRIAYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จิรัชญา พลเจียก [1] ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์ [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 95 คน โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพวังคชสาร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยนำไปทดลองสอบถาม (Try-out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.80, S.D. = 0.60)

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณ โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา ซึ่งได้ผลดังนี้ 1) เพศที่ต่างกันของครูมีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน และ 2) ระดับการศึกษาที่ต่างกันของครูมีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงานงบประมาณ

Abstract

The purposes of this study were; 1) to study teacher's satisfaction with budget administration in Wangkhodchasarn schools network for educational development under Phranakornsriayutthaya primary educational service area office 1, and 2) to compare teacher's satisfaction with budget administration in Wangkhodchasarn schools network for educational development under Phranakornsriayutthaya primary educational service area office 1, classified by gender and education level. The samples in this study included 95 teachers teaching in Wangkhodchasarn Schools Network for Educational Development under Phranakornsriayutthaya primary educational service area office 1. Instrument in the study was measure of satisfaction with budget administration in Wangkhodchasarn schools network for educational development used 4 topics included budget planning, the system procurement, financial management and budgetary control, the financial and operating results. Bring to try out with the experimental group of 30 people for Alpha Coefficient of Cronbach had the confidence as 0.97. Statistics used in analzing data were percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The Findings were as follows:

1. Overall teacher's satisfaction with budget administration in Wangkhodchasarn schools network for educational development under Phranakornsriayutthaya primary educational service area office 1 was at a high level ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.56). When considering the side with the highest mean score was financial management and budgetary control ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.62), subordinate was the system procurement ($\overline{X}$ = 4.05, S.D. = 0.61) and the lowest mean score was budget planning ($\overline{X}$ = 3.80, S.D. = 0.60).

2. Gender and education level had no influence on the teachers' satisfaction with budget administration of school in the Wangkhodchasarn School Network.

Keywords: Satisfaction, Budget Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คนในสังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศ ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นผลให้ภารกิจ อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของโรงเรียนปรับเปลี่ยนไป อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวง

กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานต่างๆ ภายใต้กรอบของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนว่า การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้โรงเรียนบริหารเองโดยตรงนั้น นับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา ซึ่งการบริหารงบประมาณจะเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานตามภารกิจหลักและงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน สามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า งบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กรทุกประเภท หากหน่วยงานหรือองค์กรใดมีความพร้อมและมีระบบการบริหารงบประมาณที่มีคุณภาพแล้ว ย่อมส่งผลต่อการบริหารงานในด้านอื่นๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ยังประสบปัญหาหลายด้าน อันที่เกิดจากตัวบุคคล เช่น กรณีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านงบประมาณของสถานศึกษาได้รับการย้าย ส่งผลต่อความต่อเนื่องในการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้เกิดจากการทำงานที่ไม่แล้วเสร็จและขาดความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ (ไอพี หะยีสาแม็ง. 2552: 2) นอกจากนั้นจากการายงานผลการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า มีปัญหาในการบริหารงานงบประมาณและการเงินในสถานศึกษาที่ไม่เป็นระบบ ขาดแผนชัดเจนในการกำหนดทิศทางทางการบริหาร ไม่สามารถคำนวณต้นทุน เพื่อนำมาลงในแผนการจ่ายเงิน คำสั่งมอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ การเงิน บัญชี พัสดุ ไม่ชัดเจน ไม่ทราบระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่จัดการทำแผนการบำรุง ดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. 2550: 3)

ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารงบประมาณ เป็นแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์และจากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารงบประมาณที่มีต่อกระบวนการบริหารการศึกษาของโรงเรียนว่า การบริหารงบประมาณที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำและจัดใช้งบประมาณแบบใหม่ จึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงบประมาณของโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและครูของสถานศึกษาในการพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด อันส่งผลให้ด้านการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน บนพื้นฐานที่เป็นไปตามระเบียบและคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ สู่การขับเคลื่อนไปยังเป้าหมายในการจัดการบริหารการศึกษาและบริหารงบประมาณได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 95 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (Krejcie; & Morgan. 1970; อ้างถึงใน ชุบรี ม่วงกุ้ง. 2558: 6)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
   1.1 เพศ
      1.1.1 เพศชาย
      1.1.2 เพศหญิง
   1.2 ระดับการศึกษา
      1.2.1 ปริญญาตรี
      1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ความยินดี ความสนใจ ความต้องการมีส่วนร่วม ตั้งใจ กระตือรือร้น เป็นความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความมุ่งมั่น มีขวัญกำลังใจ มีความสนใจส่งผลให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานด้านงบประมาณของสถานศึกษา วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการเงิน บัญชี การจัดทำงบประมาณประจำปี จัดทำผลการใช้เงินตามแผนการปฏิบัติการ รายงานผลการใช้เงิน ควบคุมระบบการจัดซื้อจัดจ้าง นิยามความหมาย ดังนี้

การวางแผนงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการจัดทำกลยุทธ์โดยพิจารณาทบทวนบทบาท ภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ชัดเจน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดโครงสร้าง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ผลผลิต ผลลัพธ์ จัดทำแผนงาน โครงการ กรอบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางและจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปี มีการประเมินผลการปฏิบัติตามแผน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้การวางแผนบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายและมีมาตรฐานการวางแผน

การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุสิ่งของหรือบริการที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการในเวลาที่รวดเร็ว และราคาที่เหมาะสม วางแผนการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติ การจัดความปลอดภัยในการเก็บรักษาหลักฐานเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง มีการบริหารให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายตามที่ราชการกำหนด โปร่งใส ตรวจสอบได้

การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเพื่อควบคุมงบประมาณ ควบคุมการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของทางราชการ วางแผนการใช้จ่ายเงิน กำกับการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน และมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ วิเคราะห์ความคุ้มค่าเหมาะสมในการใช้จ่ายเงิน การจัดระบบการเงินให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การนำเสนอข้อมูลการเงินเพื่อแสดงฐานะและผลการเงิน การรายงานผลการดำเนินงาน ติดตามผลงบประมาณและการประเมินผลแผนงาน โครงการ เพื่อแสดงความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงิน มีการแสดงรายงานทางการเงินตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีจำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบ่อตาโล่ โรงเรียนบ้านกระทุ่มลาย โรงเรียนวัดห้วยจระเข้ (เกตุอร่ามอุปถัมภ์) โรงเรียนวังน้อยวิทยาภูมิ โรงเรียนวัดศรีประชา โรงเรียนวัดศิวาราม โรงเรียนวัดบ้านช้าง โรงเรียนมุสลิมบำรุง โรงเรียนวัดสุคันธาราม โรงเรียนบ้านสร้าง (สำริต ภู่เงินอนุสรณ์) และโรงเรียนจรูญกิมลี้กิจจาทรนุสรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความความพึงพอใจ ของครูต่อการบริหารงานงบประมาณโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556: 58) ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา 4 ด้าน โดยแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ 1

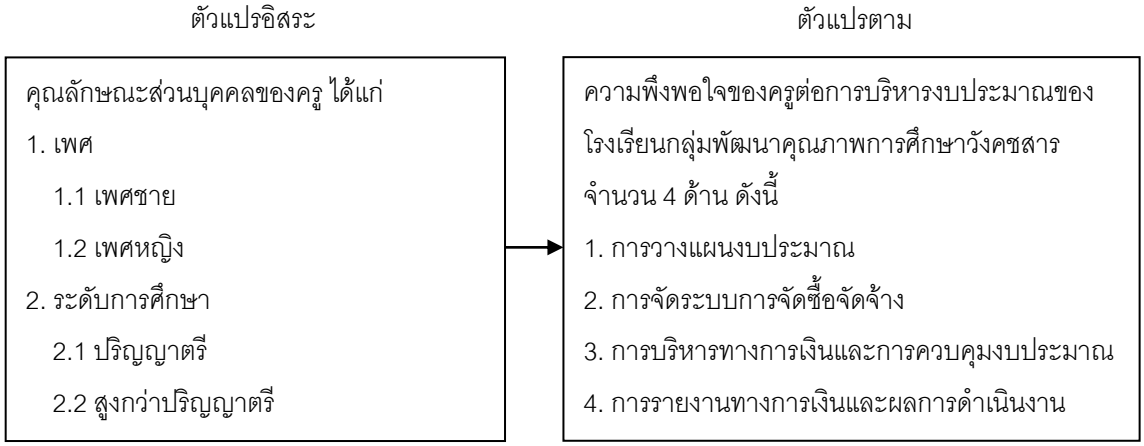

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 95 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดความพึงพอใจ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบวัดความพึงพอใจ แบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน ให้เลือกตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00
5. นำแบบวัดความพึงพอใจไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบวัดความพึงพอใจไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบวัดความพึงพอใจจากครูที่ตอบแบบวัดความพึงพอใจด้วยตนเอง จำนวน 100 ฉบับ เก็บกลับมาได้ จำนวน 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

การบริหารงานงบประมาณ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนงบประมาณ	3.80	0.60	มาก
2. การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง	4.05	0.61	มาก
3. การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ	4.13	0.62	มาก
4. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	3.96	0.59	มาก
โดยรวม	3.98	0.56	มาก

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.80, S.D. = 0.60)

ตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานงบประมาณ โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	การบริหารงานงบประมาณ				
	n	$\overline{X}$	S.D.	t	sig.
1. เพศ					
1.1 ชาย	19	3.98	0.56	-0.04	.97
1.2 หญิง	76	3.98	0.56		
2. ระดับการศึกษา					
2.1 ปริญญาตรี	80	4.01	0.58	1.09	.28
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	15	3.85	0.38		

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า ครูที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูฝ่ายบริหารงบประมาณมีบทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารงบประมาณมากขึ้นในฐานะที่โรงเรียนเป็นนิติบุคคล ในการดำเนินงานการบริหารงบประมาณได้อาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ด้วยการมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดการบริหารงานงบประมาณมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวิสณีย์ ลอมา (2557: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ มีคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักเห็นความสำคัญของการวางแผนงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่เป็นอยู่และให้มีการประสานงานกันในระหว่างหน่วยงานในองค์กรโดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นหน่วยข้อมูลกลางในการบริหารงานขององค์กร ใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่วางไว้ ถูกต้องตามระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และสนองตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระเบียบการบริหารงบประมาณ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2557) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุบรี ม่วงกุ้ง (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบในการบริหารงบประมาณ ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดแผนงาน โครงการ แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ครอบคลุมทุกด้าน

1.2 ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูฝ่ายงานบริหารงบประมาณ มีการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานได้ทันเวลา มีปริมาณ คุณภาพ มีราคาที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ดี โปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย สุนนท์นาม (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียน ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูฝ่ายงานบริหารงบประมาณ มีการจัดระบบบริหารทางการเงินที่ดี โดยให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนในการวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการนิเทศติดตามแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริตา ศุภการกำจร, อัมเรศ เนตาสิทธิ์ และสุรพล บัวพิมพ์ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 พบว่า ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

1.4 ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูฝ่ายงานบริหารงบประมาณ ตระหนักถึงความสำคัญของการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน อีกทั้งยังมีกระบวนการติดตามและประเมินผลที่เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรกาญจน์ สุขสดเขียว (2556: 107) ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 9 พบว่า ด้านการรายงานทางการเงินและผลดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงบประมาณในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานงบประมาณเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการวางแผนและจัดทำงบประมาณประจำปี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจอันจะนำไปสู่การปฏิบัติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. ผู้บริหารควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณ เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ด้านการวางแผนงบประมาณของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและรูปแบบในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ชุบรี ม่วงกุ้ง. (2558). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

นิวิสณีย์ ลอมา. (2557). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ปาริตา ศุภการกำจร; อัมเรศ เนตาสิทธิ์; และสุรพล บัวพิมพ์. (2557, ตุลาคม-2558, มีนาคม). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**. หน้า 38-53.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (ม.ป.ป.). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (ม.ป.ป.). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

พิสมัย สุนนท์นาม. (2554). **การศึกษาสภาพการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2557. (ม.ป.ป.). กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.

วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2556). **การบริหารงบประมาณสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 9**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง. (2554). **การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2. (2550). **รายงานโครงการเสริมสร้างระบบการควบคุมและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพประจำปีงบประมาณ 2549**. นราธิวาส: หน่วยงานตรวจสอบภายใน สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ไอพี หะยีสาแม็ง. (2552). **ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

NBUE116: ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

THE OPINION OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE THACHIN KAONA SCHOOL GROUP IN NAKHONPATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

จุฑามาศ สุปรีย์รัตนา *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 แบบมาตรส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.08, σ = 0.33) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มากทุกด้านโดย ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 4.16, σ = 0.43) และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ = 4.03, σ = 0.29)

2. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมมีอยู่ในระดับน้อย (μ = 1.98, σ = 0.03) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า น้อยทุกด้านโดยด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 2.00, σ = 0.01) และด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ = 1.97, σ= 0.08)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aims to study the perspectives of government teachers on academic administration situation and problems from group of thachin a KaoNa school, that is affiliate with the primary educational service area office 2, Nakhon Pathom. The samples are 120 educational officers. Rating scale questionnaire the Opinion of Conditions and Problems of Academic Administration of the Thachin Kaona School Group In Nakhonpathom Primary Educational Service Area 2.was used to gather

the information. The reliability value of this questionnaire is 0.98. The information analysis techniques are average, standard deviation.

The results are as follow;

1. Overall, the perspectives of government teachers on academic administration situation is in the “Agree” level (μ = 4.08, σ = 0.33). When considering in each approaches; found that, all of them is in the “Agree” level. The highest score is “Function Personalization” (μ = 4.16, σ = 0.43), and the lowest score is “Learning Evaluation and Measurements” (μ = 4.03, σ = 0.29).

2. Overall, the perspectives of government teachers on academic administration problems from group of Tha Jeen Kao Nah schools, that is affiliate with the primary educational service area office 2, Nakhon Pathom, is in the “Disagree” level (μ = 1.98, σ = 0.03). When considering in each approaches; found that, all of them is in the “Disagree” level. The highest score is “Learning Evaluation and Measurements” (μ = 2.00, σ = 0.01), and the lowest score is “Academic Administration according to the Objective Curriculum” (μ = 1.97, σ = 0.08).

Keywords: Academic Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี 2557 ของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า พบว่า มีผลคะแนนการสอบอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ด่านแรกของการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทุกประเภทสถานศึกษาหรือสถานประกอบการใดถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะการบริหารจัดการในงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วย ถ้าโรงเรียนสอนวิชาการได้ดีฝึกหัดให้รู้จักหน้าที่และความเป็นพลเมืองดีให้ได้ผลจริงๆ พร้อมทั้งอบรมให้เข้าใจในศาสนาด้วยก็นับว่าให้การศึกษาแก่เยาวชนอย่างครบถ้วน

งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นงานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียนงานการเรียนการสอนงานสื่อการเรียนการสอนงานวัดผลและประเมินผลงานห้องสมุดงานนิเทศการศึกษางานวางแผนการศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความรู้มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการ บรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ นำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตต่อไปได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดดังนั้นซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติให้มีความชัดเจนและมีความแข็งแกร่งและเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา

ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความตระหนักในความเป็นผู้นำรู้เท่าทันเหตุการณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลาโดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพ จะผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียน ให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจ และรักที่จะทำเพื่อผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยมดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 120 คน โดยใช้ทั้งประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน คือ

1.1.1 ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี

1.1.2 ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอน 9 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2 ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่

2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

2.4 ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้

2.5 ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

2.6 ด้านการจัดการเรียนรู้

2.7 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.8 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.9 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูหรือนักเรียนมี 9 ด้าน คือ

1. การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหมายถึงการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนได้แก่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่หมายถึง บุคคลที่เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดบุคลากรจะเป็นหลักถึงความสำเร็จของงานได้ การจัดบุคลากรเข้าทำงานในหน้าที่ต่างๆ จะต้องพิจารณาถึงความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้

3. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึงการส่งเสริมให้บุคลากรในกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถทำให้เกิดทักษะความชำนาญ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษานั้นควรมุ่งพัฒนาครู ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้การศึกษาเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่การงานและครูได้พัฒนาตนเองให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

4. การจัดสื่อการเรียนรู้หมายถึงการนำเอาแนวคิดวิธีการใหม่ๆ เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้ ทำให้การเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วเข้าใจง่ายประหยัดเวลา

5. การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้จะบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่วางไว้ได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจาก ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ และฝ่ายธุรการ ให้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

6. การจัดการเรียนรู้หมายถึงการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูการควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานและภูมิปัญญาท้องถิ่น การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนหมายถึงการดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครูและฝ่ายวิชาการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร

7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และที่สำคัญได้รับการพัฒนาตามความถนัด และความสนใจ

8. การวัดและประเมินผลการเรียนหมายถึงกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้ทราบพื้นความรู้และการพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นการตัดสินใจว่า นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

9. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจความต้องการการวางแผน การสนับสนุนและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาชุมชนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนที่ดีมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ความคิดเห็นสภาพการดำเนินงานวิชาการ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า การดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานวิชาการจริง หรือ ผลที่เกิดขึ้นจริง

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวัง หรือ ผลที่ต้องการให้เกิดกับสิ่งที่เป็นปัญหาทำงานวิชาการจริง หรือ ผลที่เกิดขึ้นจริง

ข้าราชการครู หมายถึงบุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานสอน จำนวน 120 คน โรงเรียนกลุ่มท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

โรงเรียนกลุ่มท่าจีนก้าวหน้า หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวน 10 โรงเรียน เป็นสถานที่ที่ให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2551 มีการจัดการเรียนสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่6 ได้แก่ โรงเรียนบ้านดงเกตุ, โรงเรียนวัดเชิงเลน, โรงเรียนวัดสรรเพชญ, โรงเรียนวัดท่าข้าม, โรงเรียนวัดเดชานุสรณ์, โรงเรียนบ้านคลองลัดอ้อมใหญ่, โรงเรียนบ้านบางม่วง, โรงเรียนหัวอ่าว, โรงเรียนบ้านบางประแดงและโรงเรียนวัดบางช้างใต้ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตั้งอยู่ใน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในทางปฏิบัติแล้วสำหรับสถานศึกษาในโรงเรียนขอยึดตามแนวทางของกรมวิชาการ

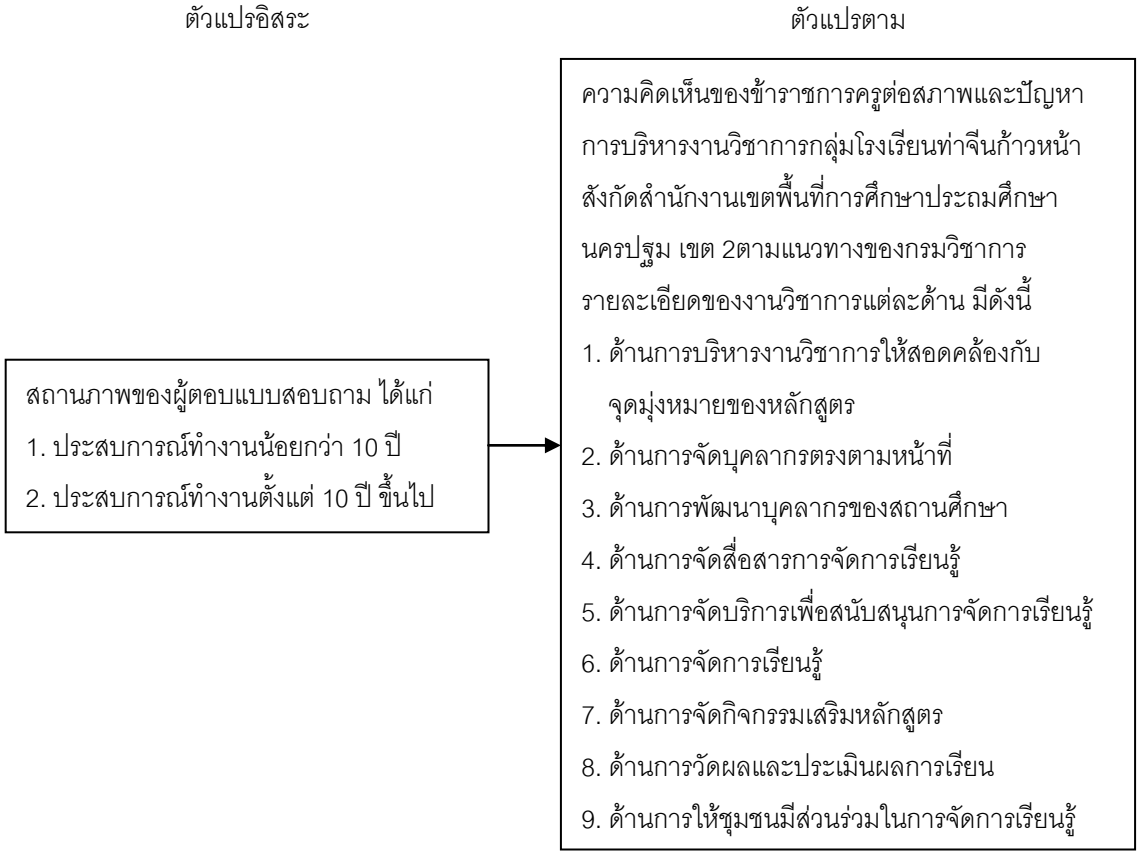

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากร ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าจำนวนทั้งสิ้น 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เนื่องจากจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างไม่มาก จึงศึกษากับประชากรทั้งหมด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 สร้างแบบสอบถาม ตามลักษณะของเครื่องมือที่กำหนดใน 9 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การจัดสื่อการเรียนรู้ การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( )

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยกาเครื่องหมาย ☐ ลงในแบบสอบถาม ตามระดับความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานมาก

3 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานปานกลาง

2 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อย

1 หมายถึง สภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. เสนอร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมเกี่ยวกับงานวิชาการ 9 ด้าน

2. นำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 -1.00

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ทางสถิติมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.98

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและจัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเพื่อนำไปใช้จริงกับประชากร คือ บุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้าเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่ ครู จำนวน 120 ฉบับ โดยส่งและรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนด

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเที่ยงตรง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตร

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยรวมและแต่ละรายการแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน ทั้ง 9 ด้าน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูตร. 2542: 204) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 4.08) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มากทุกด้านโดย ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 4.16) และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ = 4.03)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย (μ = 1.98) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า น้อยทุกด้านโดยด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 4.16) และด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (μ = 1.97)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมพบว่ามีสภาพการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากและปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีการดำเนินการในโรงเรียนใน 9 ด้านซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอาจเนื่องมาจากมีการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และ ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูในโรงเรียน มีความพร้อม และมีความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรเป็นอย่างดี

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะครูของกลุ่มโรงเรียนท่าจีนก้าวหน้ามีความพร้อม และมีความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล ภู่ประเสริฐ (2545) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา พบว่า ครูมีภารกิจงานในการเรียนการสอนมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาผลิตสื่ออุปกรณ์การสอนและเตรียมการสอน ชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนและมีงบประมาณที่จำกัด

2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความชัดเจนในการระบุหน้าที่ จะทำให้งานขับเคลื่อนไปได้รวดเร็ว

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวว่า การจัดครูประจำวิชาให้เหมาะสมนั้น ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัดจะทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดี สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้

3. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก การพัฒนาด้านนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมครูในการสอน และเป็นขวัญและกำลังใจในการส่งเสริม

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เพราะทางภาครัฐให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยจัดการอบรม การสัมมนาให้ความรู้เพื่อครูนำไปพัฒนาตนเองได้

4. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกุลนาถ อัจฉริยะสงคราม (2554) พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบัติด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีระดับปฏิบัติมาก

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมศรี ไพบูลย์กุลกร (2549) พบว่า ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ประการหนึ่ง คือ ครูขาดความคิดสร้างสรรค์ในการดัดแปลงวัสดุท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนด้วย งานวิจัยของ นันทะ ศรีเจริญโชติ (2551) พบว่า ปัญหาคือขาดสื่อต้นแบบ และเครื่องมือใช้ในการผลิตสื่อ สื่อที่ผลิตได้จึงไม่ถาวร และครูใช้เวลาในการผลิตน้อยเกินไป

5. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพบริหารการงานวิชาการ ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นการส่งเสริมการสอนของครู เป็นสถานที่ครูและนักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในส่วนที่ไม่อยู่ในบทเรียน เพื่อการเรียนการสอน และเป็นสถานที่นักเรียนแสวงหาความรู้ทั้งจากที่ครูมอบหมายและความรู้ด้านอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ปลูกฝังให้รักการอ่านหนังสือ

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

6. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พิทักษ์ อักษรศิลป์ (2554) ที่ว่ามีการจัดกิจกรรมบูรณาการทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและสร้างจิตสำนึกต่อสังคมและเกิดทักษะกระบวนการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถและความถนัด จัดกิจกรรมเน้นกระบวนการให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำกระบวนการไปใช้ได้จริง กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียนให้ค้นพบและเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างผลงานจากการปฏิบัติ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก จัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถเฉพาะบุคคล ความสามารถพิเศษ ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนเน้นวิจัยในชั้นเรียน

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ทรงยศ แก้วมงคล (2553) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมให้มีความรู้มีทักษะในการร่วมกิจกรรม และมีความรู้ความสามารถร่วมเป็นที่ปรึกษากิจกรรมและการจัดกิจกรรมสร้างวินัย จิตสำนึก ด้านคุณธรรม จริยธรรมและปัญหาการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเลือกเรียนเป็นภาคเรียน

7. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญต่อผลการเรียนและความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจำเป็นต้องใช้ปัจจัยในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม ทั้งผู้บริหารและครูจะมีการวางแผนดำเนินการและกำหนดกิจกรรมไว้ล่วงหน้าในอันจะช่วยให้กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีลักษณะบริหารแบบมีส่วนร่วมได้สัมฤทธิ์ผลสูงสุด

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แม้ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีอยู่ในระดับน้อยแต่ปัญหาเหล่านั้นจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขตั้งแต่ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ผู้ปกครองต้องมาร่วมมือดำเนินการ

8. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยา นุ่มโฉม (2554) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผล ต้องหลากหลาย เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ การทำแบบทดสอบให้ทำตามความเหมาะสม ส่วนสภาพเกี่ยวกับโรงเรียนที่จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนและส่งเสริมให้ครูสร้างและปรับปรุงแบบทดสอบในการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ที่กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนของครูและปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียน ปรับปรุงระบบการบริหารสถานศึกษา และเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

9. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์ (2554) ที่ว่าการจัดกิจกรรม เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำกระบวนการไปใช้ได้จริง กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียนสร้างผลงานจากการปฏิบัติ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เรียนรู้จากการใช้สื่อ

การเรียนรู้อย่างหลากหลาย รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก จัดกิจกรรมส่ง เสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถเฉพาะบุคคล ความสามารถพิเศษ ครูนำภูมิปัญหาท้องถิ่นเข้ามาทำการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นโอกาสในการให้ตัวแทนชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อผลสำเร็จที่ลงสู่การพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรในเรื่องของการเพิ่มเติมเทคโนโลยีใหม่ รวมถึงการนำทฤษฎีที่ใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรแนวทฤษฎีต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการเลือกใช้แนวทางทฤษฎีที่เหมาะสมแก่การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษานั้นๆ

2. ควรศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรในเรื่องของการจัดการเวลาและการเลือกใช้วัสดุในการผลิตสื่อการสอนรวมถึงการระดมสมองในการช่วยจัดการบริหารหลักสูตรให้เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กมล ภู่ประเสริฐ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กุลนาถ อัจฉริยะสงคราม. (2554). **สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชุมศรี ไพบูลย์กุลกร. (2549). **การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทรงยศ แก้วมงคล. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นันทะ ศรีเจริญโชติ. (2551). **การพัฒนารูปแบบการใช้สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านแฆแบ๊ะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส**. นราธิวาส: โรงเรียนบ้านแฆแบ๊ะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส เขต 2.

พิทักษ์ อักษรศิลป์. (2554). **สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านบึง "อุตสาหกรรมนุเคราะห์" อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนสามัคคีอนุสรณ์. (2554). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาปีการศึกษา 2553**. สุราษฎร์ธานี: ผู้แต่ง.

วิทยา นุ่มโฉม. (2554). **พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

NBUE117: ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

THE PERSPECTIVES OF TEACHERS ON WORK MOTIVATION COMPOSITION IN SURAO LAT BUA KHAO SCHOOL, SAPHAN SOONG DISTRICT OFFICE, DEPARTMENT OF EDUCATION BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

ดาราพร บังอร [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คำเพชร ภูริปริญญา
[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
[2] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างมา 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 ทำการเก็บวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมี1 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสำเร็จในชีวิต ($\overline{X}$ = 4.52) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ($\overline{X}$ = 4.47) ด้านการยอมรับนับถือ ($\overline{X}$ = 4.46) ส่วนด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้าน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($\overline{X}$ = 4.19)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและจำแนกตามอายุ

2.1 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่า-ลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้านปัจจัยกายภาพ นอกนั้นไม่แตกต่าง ความคิดเห็น จำแนกตามอายุ ครูที่มีอายุ 30 ปี หรือน้อยกว่า ลักษณะงานที่ปฏิบัติแตกต่างจากครูที่มีอายุ 31-50 ปี และมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น/องค์ประกอบแรงจูงใจ/การปฏิบัติงาน

Abstract

The research aims to study teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, categorized by personal qualities. The population is the 40 teachers working at Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, with 36 of them used as sample. Research tool is a questionnaire on teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, consists of 2 parts: Personal Information and opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration. All 6 education objectives have reliability value of .96. The data is collected and analyzed using a computer program and descriptive statistics such as percentage, average, and Standard Deviation.

The results are

1. Teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, overall is high. When considered individually, 5 objectives are rated high and 1 is rated very high. When sorted from least to most, the top 3 are life success ($\overline{X}$ = 4.52) Career advancement ($\overline{X}$ = 4.47) Respect ($\overline{X}$ = 4.46) and the lowest rated is job description ($\overline{X}$ = 4.19)

2. Comparison of teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, categorized by gender and age:

2.1 Teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Soong District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration has no difference when categorized by gender, and when individually considered, all objectives do not have statistically significant differences at .05.

2.2 Teachers' opinion of motivation factors to operate in Lad Bua Khao islamic school, Saphan Sung District Office, Department of Education Bangkok Metropolitan Administration, when categorized by age, have statistically significant differences both overall and individually at .05. Is Scope of Practice, Career advancement, job decription, Physical factors opinion of motivation by age teachers are 30 year old and below differences job description otherwise different by age teachers under 31-50 year and over 50 year significant indifferences at .05.

Keywords: Perspectives, Motivation, Composition

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิบัติระดับสถานศึกษาเท่านั้น ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของคนทั้งประเทศให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ผลการวิจัยจากหลายแห่งเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาโดยการปรับปรุงหน่วยงานระดับสูงที่มีอำนาจเหนือสถานศึกษากับไม่มีผลต่อการเรียนของผู้เรียน ในทางตรงกันข้ามการปรับปรุงการบริหารระดับสถานศึกษาในทางกลับกันกับมีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงานในทุกลำดับ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรจึงมีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กรรวม อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสุขของผู้ทำงานด้วย องค์กรใดก็ตามหากบุคคลในองค์กรไม่มีแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็เป็นมูลเหตุที่ทำให้ผลงานและผลการปฏิบัติงานต่ำคุณภาพของงานลดลงแต่ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรมีบุคคลที่มีแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงานสูงก็จะมีผลทางบวกต่อการปฏิบัติงานคุณภาพงานก็จะมีประสิทธิภาพสูง นอกจากนี้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานยังแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรด้วยเพราะฉะนั้นถ้าหากหน่วยงานใดได้เห็นความสำคัญของการสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในหน่วยงานของตนและมีความเข้าใจองค์ประกอบที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทั้งตระหนักอยู่เสมอว่าความรู้สึกพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์หรือตามเวลาจะช่วยให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ (ณัทฐา กรีหิรัญ. 2550: 21)

โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนข้าราชการครู จำนวน 40 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 36 คน จากการรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง ปี พ.ศ. 2558 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว ทุกช่วงชั้นค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ในด้านบุคลากรเห็นว่ามีการปฏิบัติงานไม่เต็มศักยภาพ บุคลากรมีความศรัทธาและอุทิศเวลาต่อการศึกษาค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เกิดจากบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว ขาดขวัญ กำลังใจ และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้พิจารณานำผลการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงาน อันจะส่งผลดีต่อการดำเนินงานของโรงเรียนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
   - 1.1 เพศ
     - 1.1.1 เพศชาย
     - 1.1.2 เพศหญิง
   - 1.2 อายุ
     - 1.2.1 30 ปี หรือน้อยกว่า
     - 1.2.2 31-50 ปี
     - 1.2.3 มากกว่า 50 ปี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู 6 ด้านประกอบไปด้วย ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านปัจจัยกายภาพ ด้านความสำเร็จในชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน ที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ทำรวมถึงเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้บุคคลมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่กำหนด องค์ประกอบที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ หมายถึง งานสอนของครูตรงกับความรู้ความสามารถ ความสนใจและความถนัด เป็นงานที่ท้าทายให้อยากทำงาน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน

ด้านการยอมรับนับถือ หมายถึง การที่ครูได้รับการยกย่อง ชมเชย ได้รับกำลังใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ และได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียน

ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน หมายถึง การที่ครูได้รับ การประเมินผลการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาอย่างเป็นธรรม การมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นรวมทั้งการมีโอกาสเข้ารับการอบรมศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถของตน

ด้านปัจจัย หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน สภาพห้องเรียน สภาพอาคารเรียน สวัสดิการ

ด้านความสำเร็จในชีวิต หมายถึง การที่ครูสามารถสอนหรือแก้ปัญหาต่างๆ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานและส่งผล ถึงความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานด้วย

ความคิดเห็น หมายถึง ระดับความรู้สึกที่มีต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานวัดจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง ในปีการศึกษา 2559

กรอบแนวคิดในการวิจัย

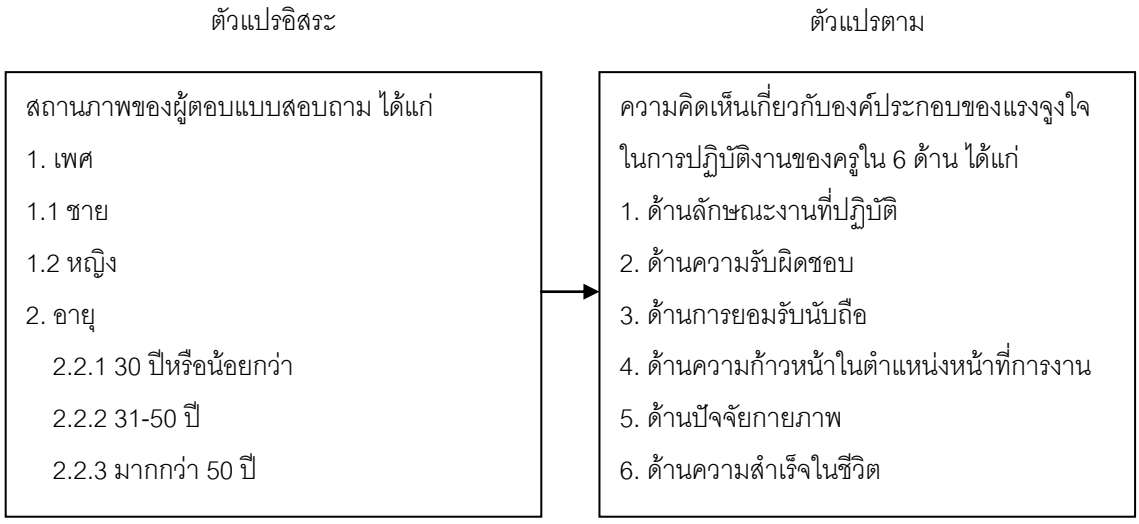

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัว แบบสอบถาม ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยกำหนดคะแนน 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษา ความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อนำมาจัดทำนิยามศัพท์เฉพาะและนำนิยามศัพท์เฉพาะมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
4. พัฒนาแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แนะนำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 – 1.0 แล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู โรงเรียนสมโภชกรุงอนุสรณ์ สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยตนเอง จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ค่า t-test
5. ค่า F test

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และมี 1 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จในชีวิต

2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 6 ด้านของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 6 ด้านของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูงกับอายุ พบว่า อายุที่ต่างกัน มีแรงจูงในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ของอายุดังตาราง 1-4

ตาราง 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติของครู โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ		30 ปี หรือน้อยกว่า	31-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	$\overline{X}$	3.82	3.69	3.55
1. 30 ปี หรือน้อยกว่า	3.82	-	.56	.41
2. 31-50 ปี	3.69		-	.18
3. มากกว่า 50 ปี	3.55			-

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ครูอายุ 31-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านนี้ดีกว่าครู อายุ 30 ปี หรือน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบของครู โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ		30 ปี หรือน้อยกว่า	31-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	$\overline{X}$	3.82	3.69	3.55
1. 30 ปี หรือน้อยกว่า	3.82	-	.76	.71
2. 31-50 ปี	3.69		-	.20
3. มากกว่า 50 ปี	3.55			-

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจด้านความรับผิดชอบ ครูอายุ 31-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านนี้ดีกว่าครู อายุ 30 ปี หรือน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครู โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ		30 ปี หรือน้อยกว่า	31-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	$\overline{X}$	3.82	3.69	3.55
1. 30 ปี หรือน้อยกว่า	3.82	-	.86	.75
2. 31-50 ปี	3.69		-	.20
3. มากกว่า 50 ปี	3.55			-

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูอายุ 31-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านนี้ดีกว่าครู อายุ 30 ปี หรือน้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยกายภาพของครู โรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

องค์ประกอบของแรงจูงใจ		30 ปี หรือน้อยกว่า	31-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	$\overline{X}$	3.82	3.69	3.55
1. 30 ปี หรือน้อยกว่า	3.82	-	.86	.75
2. 31-50 ปี	3.69		-	.20
3. มากกว่า 50 ปี	3.55			-

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจด้านปัจจัยกายภาพ ครูอายุ 31-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านนี้ดีกว่าครู อายุ 30 ปี หรือน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่า-ลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ปัจจัยกายภาพ และความสำเร็จในชีวิต มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบแรงของจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปฏิบัติงานการสอนหลายระดับชั้นอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติงานการสอนหลายระดับชั้นเป็นการพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดมาตามธรรมชาติหรือจากการเรียนรู้ของครูผู้สอน เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกภณ จันทศาสตร์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยด้านลักษณะงาน และแรงจูงใจที่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรของพนักงานเอกชนระดับปฏิบัติการ ในเขตลาดพร้าว-จตุจักร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อความผูกพันกับองค์กร ส่วนในด้านรายได้ไม่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านลักษณะงานในด้านความอิสระในการทางาน และความคาดหวังที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การงานมีผลต่อความผูกพันกับองค์กร ส่วนในด้านความเข้าใจในการทำงาน ความหลากหลายในการทางาน ความท้าทายในการทางานและงานที่ทาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนั้นไม่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานโดยประสานกับผู้บริหารโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานโดยประสานกับผู้บริหารโดยตรงเป็นการบริหารงานที่ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความสำคัญต่อความสำเร็จของงานอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันท์นภัส นาราช (2555: 9) ได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาด้านความรับผิดชอบโดยใช้แบบตารางการส่งงาน พบว่า ผลการพัฒนาความรับผิดชอบในการส่งใบงานและส่งแบบฝึกหัดท้ายบท มีนักศึกษาจานวน 12 คน สามารถพัฒนาความรับผิดชอบโดยใช้แบบตารางการส่งงานคิดเป็นร้อยละ 85.72 แสดงว่าสามารถพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาได้โดยการใช้แบบตารางการส่งงาน

1.3 ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การได้รับใบประกาศเกียรติบัตร/วุฒิบัตร เมื่อผลปฏิบัติงานสำเร็จเสร็จสิ้นลง และการได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนให้เป็นบุคลากรแกนนำด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและทำให้บุคคลเกิดความ พึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิญญา

กาลสังข์ (2553) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตประเวศ ผลการวิจัยพบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชกากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตประเวศ ด้านการยอมรับนับถืออยู่ที่ระดับมาก กล่าวคือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others)

1.4 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของ มาสโลว์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง สอดคล้องกับรายงานของ มงคล โพธิ์แสง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ผลการวิจัยพบว่าระดับแรงจูงใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรสถานีตำรวจนครบาลปทุมวันด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านปัจจัยกายภาพ พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพอเพียงและความสะดวกของวัสดุครุภัณฑ์สำนักงานอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากความพอเพียงและความสะดวกของวัสดุครุภัณฑ์สำนักงานเป็นการเสริมแรงตามพื้นฐานของการทำงานให้สามารถกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้ตามเป้าหมาย ดังที่ Human Today (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยด้านกายภาพ เป็นแนวความคิดด้านความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์จะขาดแคลนไม่ได้ ได้แก่ ความต้องการปัจจัย 4 และการทำให้มนุษย์มีชีวิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ การพักผ่อนและการสืบพันธุ์ และกิจกรรมอื่นๆ ถ้าหากมนุษย์ยังขาดสิ่งเหล่านี้ความต้องการ ระดับอื่นก็ยังไม่เกินสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาสตรา ศรีวะรมย์ (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในอาคารส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยต่อการเกิดอาชญากรรมในการเข้าใช้งานภายในอาคารเรียน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยในการเข้าใช้งานภายในอาคารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านความสำเร็จในชีวิต พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีคุณภาพชีวิตและครอบครัวที่ดีจากการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด สาเหตุของผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการมีคุณภาพชีวิตและครอบครัวที่ดีจากการประกอบอาชีพอยู่ในระดับที่ดีนั้นคือ แรงจูงใจสำคัญในการที่จะกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถที่ สอดคล้องกับ วีรยุทธ โสภี (2554) กล่าวว่าจากงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร: กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจทางด่วนขั้นที่ 1ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3 ผลงานวิจัยพบว่า ในด้านความสำเร็จในงานอยู่ที่ระดับมาก โดยค่าต่ำสุด คือ โอกาสในการใช้ความคิดสร้างสรรค์

และวิจารณญาณในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่ค่าสูงสุดคือ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการเสริมสร้างแรงจูงใจใจในการปฏิบัติงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งเพศชายและเพศหญิงอย่างเสมอภาคกัน ทั้งเรื่องรายได้ของครูที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากผู้บังคับบัญชาจึงทำให้ครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปกภณ จันทศาสตร์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยด้านลักษณะงานและแรงจูงใจที่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรของพนักงานเอกชนระดับปฏิบัติการ ในเขตลาดพร้าว-จตุจักร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลในด้านเพศที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้านปัจจัยกายภาพ นอกนั้นไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมนั้น ผู้บริหารอาจคำนึงถึงอายุของครูผู้ปฏิบัติงานบ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากโรงเรียนนั้นยังมีครูที่มีอายุน้อยอีกมาก ทางคณะผู้บริหารต้องการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและมีความรู้ที่มากขึ้น จึงได้สนับสนุนและส่งเสริมครูที่มีอายุน้อยให้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการศึกษาต่อในที่สูงขึ้น ส่วนครูที่มีอายุมากก็จะได้รับการยอมรับในการปฏิบัติงานรวมทั้งมีอิสระในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมากกว่าครูผู้ปฏิบัติงานอายุน้อย จึงทำให้ครูอายุน้อยและอายุมาก มีขวัญกำลังใจที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ โสภณ พงศ์สุพพัต (2549) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี จำแนกตามอายุเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อการจัดการเรียนการสอนครบ
2. ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนควรมอบอำนาจให้ตัดสินใจด้วยตนเอง
3. ด้านการยอมรับนับถือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูนำเสนอผลงานภายในและภายภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้เป็นคณะกรรมการในหน่วยงานภายนอก
4. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานผู้บริหารโรงเรียนควรให้โอกาสครูได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และได้เป็นหัวหน้างาน
5. ด้านปัจจัยกายภาพผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมในเรื่องสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และควรมีระบบบัญชีเงินเดือนปัจจุบัน
6. ด้านความสำเร็จในชีวิต ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีทักษะ ความชำนาญการในการปฏิบัติงาน และควรส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามและชื่นชม มีความมั่นคงในอาชีพการงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง กับโรงเรียนในเขตการศึกษาอื่น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบของ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสุเหร่าลาดบัวขาว สำนักงานเขตสะพานสูง

เอกสารอ้างอิง

ณัทฐา กรีหิรัญ. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปกภณ จันทศาสตร์. (2559). **ปัจจัยคุณสมบัติส่วนบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะงาน และแรงจูงใจที่มีผลต่อความผูกพันกับองค์กรของพนักงานเอกชนระดับปฏิบัติการ ในเขตลาดพร้าว-จตุจักร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

มงคล โพธิ์แสง. (2553). **ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

วีรยุทธ โสภี. (2554). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร: กรณีศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจทางด่วนขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร-มหาบัณฑิตสำหรับนักบริหาร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

สุภิญญา กาลสังข์. (2553). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตประเวศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

โสภณ พงศ์สุพพัต. (2549). **แรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นันท์นภัส นาราช. (2555). **การพัฒนาความรับผิดชอบโดยใช้แบบตารางการส่งงานในวิชาการส่งเสริมการขาย รหัส 2201-2208 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขางานการขาย วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ศาสตรา ศรีวะรมย์. (2558). **ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยในการเข้าใช้งานภายในอาคารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Human Today. (2552). A Study of the Elementary School Principalship in the State of Alabama. **Dissertation Abstracts International**. 41(8): 4565-A.

NBUE118: ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงาน โรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

THE SATISFACTION OF TEACHERS AND PARENTS TO ADMINISTRATION OF WATUNGKYAIKIN SCHOOL, TUNGKYAIKIN SUB-DISTRICT KLAENG DISTRICT, RAYONG PROVINCE

โสภิดา มีโสภา *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรครูและผู้ปกครองนักเรียน โดยสุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test และ F test ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 97 คน โดยใช้แบบสอบถาม (Try-out) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านกิจการนักเรียน 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านธุรการและการเงิน 5) ด้านอาคารสถานที่ 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศและระยะเวลาการทำงาน มีความคิดเห็น ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ/ครู/การบริหารงาน

Abstract

The objective of this research was to study the satisfaction of teachers and parents in administration of Watungkyaikin school, Tungkyaikin sub-district, Klaeng district, Rayong province, classified by gender, and years of work. Samples were 97 teachers and students' parents of the Watungkyaikin school. The every method used a questionnaire with a reliability of .97. The statistics used for data analysis were percentage, average ($\overline{X}$), Standard Deviation (S.D.), t-test and F test.

The research found that the satisfaction of teachers and parents in administration of the Watungkyaikin school was at a “high” level in aspect, as follows: 1) academic administration, 2) student affairs 3) personnal 4) financial, 5) building, and 6) social relationship, respectively. Gender and years of work had no influence on their satisfaction on the Watungkyaikin school

Keywords: Satisfaction/teacher/Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมแห่งยุคสังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดี หน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษา ซึ่งได้แก่ โรงเรียน โดยมีผู้นำในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำองค์กร และเป็นผู้ที่มีหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างคณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ ในชุมชน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำ รวบรวมพลังต่างๆ มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อมให้บรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือบรรลุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความตระหนักในความเป็นผู้นำ รู้เท่าทันเหตุการณ์และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา โดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพที่จะผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจและรักที่จะทำ ผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยม และการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นด่านแรกของการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบ ผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานทุกประเภท สถานศึกษาหรือสถานประกอบการใด ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะการบริหารจัดการในงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วย จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการสมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (สุมน อมรวิวัฒน์. 2545: 1)

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของครู การที่ครูจะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยในการปฏิบัติหน้าที่ย่อมทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ยินดีทุ่มเทกำลังและสติปัญญาและอุทิศเวลาให้กับงาน ทำให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานและส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศชาติโดยส่วนรวม การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างสูงในการบริหารโรงเรียนเป็นตัวแทนขององค์การและเป็นศูนย์รวมแห่งพลังร่วมของบุคลากรในองค์การ ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นเหมือนหลักชัยในการดำเนินงานโดยเฉพาะสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานในส่วนรวม ความสามารถและลักษณะทางผู้นำของผู้บริหารมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพและคุณค่าขององค์การที่จะสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในองค์การหรือหน่วยงานนั้นเป็นอย่างดี การพัฒนาในประเทศจะสำเร็จต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถวางแผนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม การเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จของการบริหารงาน เพราะผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้กระตุ้น ชักจูง และชี้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 50)

ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนมีความสำคัญ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนสามารถที่จะบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานในโรงเรียนทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารและผลที่เกิดขึ้นเหล่านั้นย่อมส่งผลโดยตรงต่อการศึกษาของนักเรียนที่เป็นทรัพยากรของชาติ และผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำมาปรับปรุง พัฒนาหรือสนับสนุนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศและระยะเวลาการทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อองค์ประกอบในการปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

บุคลากร หมายถึง ครูที่ทำการสอนอยู่ในระดับอนุบาล-ประถมศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ประจำปีการศึกษา 2558

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับอนุบาล-ประถมศึกษาโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ประจำปีการศึกษา 2558

การบริหารงาน หมายถึง การบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ด้านวิชาการ หมายถึง งานในด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้งานด้านการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน งานนิเทศภายใน งานประชุมทางวิชาการ ส่งเสริมการนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน

ด้านกิจการนักเรียน หมายถึง งานในด้านที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมของนักเรียนอื่นๆ ยกเว้นกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย การจัดบริการและสวัสดิการ การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดบริการแนะแนว

ด้านธุรการและการเงิน หมายถึง งานในด้านหลักฐาน เอกสาร และสารบรรณที่เกี่ยวกับการวางแผนการพัสดุ ครุภัณฑ์ การจัดงบประมาณ และการบันทึกรายรับ รายจ่าย

ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้ การตกแต่งบริเวณ การใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ การจัดหาครุภัณฑ์ และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของโรงเรียน

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนในการแสดงบทบาทของการให้ และการรับความร่วมมือการสนับสนุน และความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ จากบุคคลและองค์กรภายนอก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษาตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากแนวคิดสมิท และคณะ (Smith; et al. 1961: 170) จึงได้ขอสรุปการบริหารงานโรงเรียน 6 ด้าน ดังภาพประกอบ

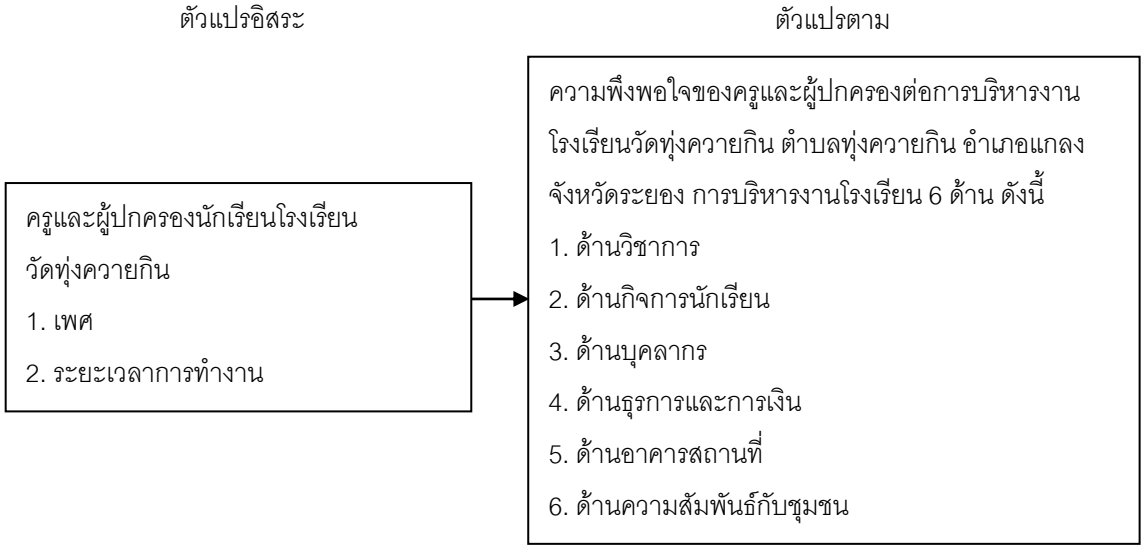

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน จำนวน 11 คน และผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 122 คน รวมทั้งสิ้น 133 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาโดยสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ใช้แบบเจาะจงและสุ่มอย่างง่ายตามส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างครูและผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 97 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
3. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านกิจการนักเรียน 3) ด้าน

บุคลากร 4) ด้านธุรการและการเงิน 5) ด้านอาคารสถานที่ 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน แบบสอบถามมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากระดับปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถึงน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้า 2 ตอน นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ ดังนี้

ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1
ถ้าเห็นว่าไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0
ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

คำนวณค่า IOC จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง
R คือ คะแนนความคิดเห็น
N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะต้องนำมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

2. ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ได้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของ Cronbach

3. ปรับปรุงเครื่องมือหากพบว่ามีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า 0.80

4. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาออกหนังสือเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูและผู้ปกครองนักเรียนพร้อมแนบแบบสอบถาม ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามถึงครู จำนวน 11 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 86 คน ด้วยตนเองที่โรงเรียนและรับกลับคืนด้วยตนเองโดยเป็นฉบับสมบูรณ์ทั้ง 97ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของ Cronbach

3. ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยค่า t-test แบบ independent

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ผ่านมาเป็นผลที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ สามารถนำไปพัฒนาองค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และสามารถบรรลุเป้าหมายทุกๆ ด้าน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ใช้แบบเจาะจงและสุ่มอย่างง่ายตามส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างบุคลากรครูและผู้ปกครองของนักเรียนของโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยองรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 97 คน จำนวน คนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษา ประกอบด้วย โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสำรวจตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

จำนวนและร้อยละของข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตาม พบว่า เพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ระยะเวลาการทำงาน 1-3 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 คือ 3-5 ปี 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 มากกว่า 5 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ด้านวิชาการ ในภาพรวมระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.81, S.D. = 0.70) และการบริหารของโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ($\overline{X}$ = 3.93, S.D. = 0.86) การบริหารของโรงเรียนได้นำวัสดุประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนและงานนิเทศมาใช้พัฒนาการสอน ($\overline{X}$ = 3.81, S.D. = 0.70) การบริหารของโรงเรียนมีการส่งเสริมการนำเทคนิค วิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 0 .80) ตามลำดับ

ด้านกิจการนักเรียน มีการปฏิบัติในภาพรวมระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.55, S.D. = 0.79) การบริหารของโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมของนักเรียนอื่นๆ ($\overline{X}$ = 3.63, S.D. = 0.71) การบริหารของโรงเรียนได้จัดบริการและสวัสดิการ การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดบริการแนะแนว ($\overline{X}$ = 3.59, S.D. = 0.90) การบริหารของโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ($\overline{X}$ = 3.43, S.D. = 0 .75) ตามลำดับ

ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = 0.38) การบริหารของโรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.37) การบริหารของโรงเรียนมีการสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ($\overline{X}$ = 3.57, S.D. = 0 .33) การบริหารของโรงเรียนมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างเสริมและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิผลต่อ ($\overline{X}$ = 3.54, S.D. = 0 .44) ตามลำดับ

ด้านธุรการและการเงิน ในระดับมากการในภาพรวม ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = 0.38) มีการปฏิบัติบริหารของโรงเรียนและการบันทึกรายรับ รายจ่าย ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = 0.33) การบริหารของโรงเรียนมีการจัดการเอกสารและสารบรรณที่เกี่ยวกับการวางแผนการพัสดุครุภัณฑ์ การจัดงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.37) การบริหารของโรงเรียนมีการชี้แจงด้านธุรการและการเงิน ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

ด้านอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.50, S.D. = 0.84) การบริหารของโรงเรียนมีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ร่วมกับผู้ปกครอง ($\overline{X}$ = 3.56, S.D. = 0.77) การบริหารของโรงเรียนการวางแผน การใช้ การตกแต่งบริเวณ การใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ ($\overline{X}$ = 3.51, S.D. = 0.87) การบริหารของโรงเรียนการจัดหาครุภัณฑ์ และการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 3.45, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติในภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = 0.38) การบริหารของโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.89, S.D. = 0.33) การบริหารของโรงเรียนมีความร่วมมือการสนับสนุน และความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ จากบุคคลและองค์กร ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.37) การบริหารของโรงเรียนให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ชุมชน ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร ครู และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศที่แตกต่างกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร ครู และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ปัญหาและอุปสรรคของครูต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

1.1 ด้านวิชาการ มีการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 2) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว การบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุง

พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และสอดคล้อง จันทรานี สงวนนาม (2545: 142) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

1.2 ด้านกิจการนักเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 64) ให้ความหมายว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งมวลยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลยิ่งขึ้น และสรุปได้ว่าขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ ดังนี้ 1) กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และระเบียบที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนการจัดทำสำมะโนนักเรียน 2) กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน เช่น บริการสุขภาพการจัดอาหารกลางวันการแนะแนว 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน เช่น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างวินัย กิจกรรมสหกรณ์ 4) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า เช่น การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา การตั้งสมาคมศิษย์เก่าและ

1.3 ด้านบุคลากร มีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านธุรการและการเงิน มีการปฏิบัติในระดับ ด้านอาคารสถานที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยทั้งหมด สอดคล้องกับ วิเชียร อินทจันทร์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 50 เขต จำนวน 431 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 431 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า 1) งานด้านวิชาการครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 15 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมากทั้ง 15 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ การแจ้งกำหนดการงานด้านวิชาการให้ทราบล่วงหน้า ส่วนการสนับสนุนให้ใช้คอมพิวเตอร์ผลิตสื่อการสอนหรือใช้ประกอบการสอนครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด 2) งานด้านบุคลากรครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 10 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมากทั้ง 10 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ การกำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมายและจรรยาครู ส่วนการจัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัดครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด 3) งานด้านกิจการนักเรียนครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 10 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมากทั้ง 9 ข้อ และพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสงสุด ได้แก่ การจัดโครงการอาหารกลางวันนักเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัยในโรงเรียนครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด 4) งานด้านธุรการและการเงิน ครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 10 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมากทั้ง 10 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ การจัดทำทะเบียนวัสดุครุภัณฑ์ ส่วนการจัดทำรายงานการเงินของโรงเรียนให้ครูได้ทราบครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด 5) งานด้านอาคารสถานที่ ครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 10 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมากกว่า 10 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ การใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ส่วนการจัดระบบสุขาภิบาลในโรงเรียนครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด 6) งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ครูส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมาก จากข้อคำถาม 10 ข้อ ปรากฏว่ามีระดับความพึงพอใจมาก 9 ข้อ มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

1 ข้อ ความพึงพอใจอันดับสูงสุด ได้แก่ การประชุมผู้ปกครองประจำปี ส่วนการจัดสนับสนุนให้มีการตั้งชมรมศิษย์เก่าหรือสมาคมผู้ปกครองครูมีอันดับความพึงพอใจต่ำที่สุด

1.4 ด้านธุรการและการเงิน ในภาพรวมระดับมาก การมีการปฏิบัติบริหารของโรงเรียนและการบันทึกรายรับ รายจ่าย การบริหารของโรงเรียนมีการจัดการเอกสารและสารบรรณ ที่เกี่ยวกับการวางแผนการพัสดุครุภัณฑ์ การจัดงบประมาณ การบริหารของโรงเรียน มีการชี้แจงด้านธุรการและการเงิน ตามลำดับ

1.5 ด้านอาคารสถานที่ มีการปฏิบัติในภาพรวมในระดับมาก การบริหารของโรงเรียนมีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ร่วมกับผู้ปกครอง การบริหารของโรงเรียนการวางแผน การใช้ การตกแต่งบริเวณ การใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ การบริหารของโรงเรียนการจัดหาครุภัณฑ์ และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตามลำดับ

1.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติในภาพรวมในระดับมาก การบริหารของโรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมการบริหารของโรงเรียน มีความร่วมมือ การสนับสนุน และความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ จากบุคคลและองค์กร การบริหารของโรงเรียนให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ชุมชน ตามลำดับ

2. ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง คิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร ครู และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศและระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกัน ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ วลัดดา คำจุมพล (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสาคริชวิทยา จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสาคริชวิทยา จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่ด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ปกครองแต่ละช่วงชั้น พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 3 ช่วงชั้น 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนแต่ละช่วงชั้น พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. ด้านกิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในกิจกรรมต่างที่จัดขึ้นเพื่อนักเรียน

3. ด้านบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเพิ่มพูนความรู้ ควรจัดการอบรมเพื่อพัฒนาการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา และจัดทำแผนและดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากกระบวนการการปฏิบัติงานและผลงาน ตามสภาพจริง

4. ด้านธุรการและการเงิน ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในด้านนี้ให้มากขึ้น และส่งเสริมการใช้เงินให้คุ้มค่ามากที่สุ

5. ด้านอาคารสถานที่ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ มาปรับใช้กับอาคารและสถานที่

6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และทำงานแบบบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานที่มีผลต่อความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการบริหารงานโรงเรียนวัดทุ่งควายกิน ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

เอกสารอ้างอิง

จันทรานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทบุ๊คพอยท์จำกัด.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

วลัดดา คำจุมพล. (2551). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสาคริชวิทยา จังหวัดชัยภูมิ**. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. สำนักงานคณะกรรมการ.

วิเชียร อินทจันทร์. (2545). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2545). **การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง: รูปแบบที่คัดสรร**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

NBUE119: ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

TEACHERS' SATISFACTION ON PARTICIPATIVE MANAGEMENT OF TRIAMUDOMSUKSA-NOMKLAO SCHOOL SAMUTPRAKAN

กิตติเกียรติ นิลดำ *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ จำนวน 108 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ครูเพศต่างกันและมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ด้านวิชาการ ควรจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัดของแต่ละบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการปฏิบัติงาน ด้านบริหารงานบุคคล ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ และด้านบริหารทั่วไป ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการบริหารงาน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research aimed to find-out the teachers' satisfaction with the participative administration of Triamudomsuksanomklao School, the Samutprakan Secondary Educational Service Area Office 6, according to their gender and working experience. The samples used in this study consisted 108 Triamudomsuksanomklao school teachers under the jurisdiction of the Samutprakan Secondary Educational Service Area Office 6 by simple random sampling. The tool used in the study was a questionnaire with a reliability of 0.87. Statistics used to analyze data were frequency, percentage. mean, Standard Deviation, t-test, and One-way analysis of variance.

The results of this study showed that 1) the teachers' satisfaction on the participate administration of Triamudomsuksanomklao Samutprakan was at a “high” level. Considering each aspect found 2 aspects at high level: the academic and the general administration aspects, and 2 aspects at moderate level: the budget and the personnel administration aspects. 2) Gender and working experience had no influence on their satisfaction. The recommendations concerning the participate administration in the academic administration aspect: Should provide teachers with regard to knowledge, skills, experience and aptitude of the individual. In the budget administration aspect: teachers should be involved in the supply and assembly operations. The personnel administration aspect: teachers should be involved in determining the personnel to perform various functions. The general administration aspect: teachers should participate in the development of information systems and learning management.

Keywords: Satisfaction, Participative management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากหลายฝ่ายซึ่งต้องอาศัยทรัพยากรบริหารได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการซึ่งต้องทำงานร่วมกัน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานกับคน การบริหารการศึกษามีความแตกต่างไปจากการบริหารอย่างอื่นโดยเฉพาะการที่มีคนเข้ามาเกี่ยวข้องหลายฝ่ายไม่มุ่งหวังผลกำไรจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อช่วยให้งานในองค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายที่จะปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรด้านการบริหารการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา

นอกจากการบริหารการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้วรัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการให้มีความพึงพอใจมากขึ้น สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน มีภารกิจต้องรับผิดชอบขอบข่ายงานในการบริหาร 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 7) คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาเกิดอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้าแข็งในการบริหารจัดการและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อมุ่งหวังให้งานมีประสิทธิภาพ และทุกคนมีส่วนร่วม โรงเรียนในฐานะที่เป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดที่จะต้องพัฒนาระบบบริหาร และจัดการด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดำรงพล ดอกบัว (อ้างถึงใน รัตนา อยู่นุช. 2552: 3) กล่าวว่าการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น มีการประชุมร่วมกันและปรึกษาหารือในลักษณะร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมใจ และร่วมรับผลประโยชน์อันเกิดจากงานทำให้บุคลากรครูมีความพึงพอใจมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น โรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปผู้บริหารโรงเรียนและครูจึงต้องมี

ความรู้ความเข้าใจการบริหารทรัพยากร ซึ่งคน เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน ดังนั้นในการดำเนินการบริหารการมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจของบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตั้งแต่วางแผน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผล

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานในโรงเรียน อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูรวมทั้งคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

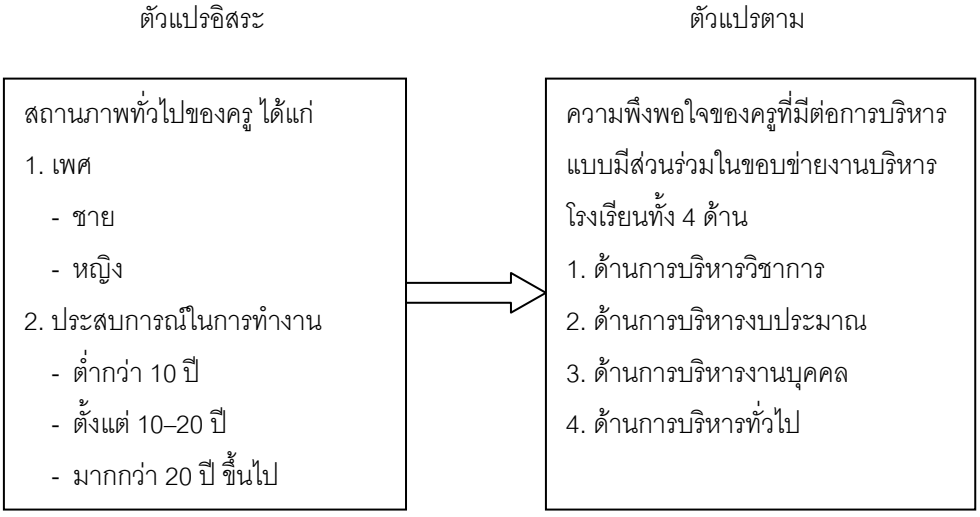

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมต่อขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งวัดได้จากผลการตอบแบบสอบถาม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้รูปแบบการบริหารที่เปิดโอกาสให้ครูร่วมกันคิด ตัดสินใจ กำหนดนโยบายและกิจกรรมการบริหารในโรงเรียน ซึ่งวัดได้

จากระดับการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาเกี่ยวกับด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุดงานนิเทศภายใน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน

การบริหารงบประมาณ หมายถึง การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน รวมทั้งจัดหารายได้จากาการบริการมาใช้ในการบริหาร จัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน

การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภารกิจในการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กรทั้งในการสรรหาคัดเลือกการจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงานการบำรุงรักษา และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงการเสริมสร้างหลักประกันเมื่อบุคลากร ต้องพ้นจากหน้าที่จากสาเหตุต่างๆ ก็ยังมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการสถานศึกษาทุกรูปแบบ

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูได้ทำงานในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ตั้งแต่วันแรกที่เริ่มทำงานจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10–20 ปี, ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 148 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 108 คน ได้มาจากวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (Krejcie; & Morgan. 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีวิธีดำเนินการดังนี้ ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แบ่งเป็นด้านๆ ละ 10 ข้อ ได้แก่

1. ด้านบริหารวิชาการ มีจำนวน 10 ข้อ
2. ด้านบริหารงบประมาณ มีจำนวน 10 ข้อ
3. ด้านบริหารงานบุคคล มีจำนวน 10 ข้อ
4. ด้านบริหารทั่วไป มีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการแปลค่าของคะแนนดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งคำถามเป็นปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจาก อาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6–1

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficeint) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 108 คน ตอบแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ช่วยเหลือในการแจกและเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2559–8 พฤศจิกายน 2559

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่าOne Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Post hot Comparison)

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยนำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จำนวน 108 คนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความ

พึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ และด้านบริหารทั่วไป ส่วนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าโรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดีโดยมีครูร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา อยู่นุช (2552) การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เพราะครูควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน การเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันมากขึ้น ส่งผลทำให้การดำเนินนโยบายสำเร็จไปสู่จุดหมายเดียวกัน นอกจากนี้สามารถแยกอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านบริหารวิชาการโดยภาพรวมครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่างานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวของการบริหารโรงเรียนเพราะในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้บุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารครูผู้ปกครองชุมชนและนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจ และมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จซึ่งก็หมายความถึงว่าได้เป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งรุจิร์ ภู่สาระ และจันทรานี สงวนนาม (อ้างถึงใน ศิริพร พงษ์ญาติ. 2553: 32-33) ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้ การจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตรใหม่ จึงน่าจะมีหลักการและแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้ 1) เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระสามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี 3) นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลายๆ แหล่งและเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน 4) เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี 5) เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลายๆรูปแบบ 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นคว้าหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว 7) ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา

เพื่อให้ผู้เรียน มีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ และ 8) ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกัน และเรียนรู้ด้วยตนเองการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนา การคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา อยู่นุช (2552) การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูโรงเรียนเอกชน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงานวิชาการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากว่างานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนเพราะในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจและมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จซึ่งก็หมายความถึงว่าได้เป็นเจ้าของร่วมกัน นอกจากนี้แล้วยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายด้าน เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและวางแนวทางการพัฒนาและสอดคล้องกับมาโนช แสงสว่าง (2554) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ตำบลสระแก้วอำเภอหนองหงส์จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู โรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการของโลก ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่

1. ครูมีส่วนร่วมจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะครูเป็นบุคลากรหลักในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทราบพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ จริน ถาวรสิน (2551: 48) ผลการวิจัยพบว่า งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครู ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องรู้สภาพปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอนเป็นอย่างดีครูต้องมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อผู้เรียน

2. ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เพราะ สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ธีระ รุญเจริญ (2546: 71-74) กล่าวว่า ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริน ถาวรสิน (2551: 48) ผลการวิจัยพบว่า ครูมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดให้มีแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนทุกชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกกลุ่มประสบการณ์ ทั้งนี้เพราะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อุเทน บุญสีลา (2550: 35) ได้กล่าวว่างานที่นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยความสุขตามนโยบายการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเน้นจุดหมายแตกต่างกันตามแต่ละดับชั้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปด้วยวิธีการที่ถูกต้องบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีความเป็นเลิศทางวิชาการ

ด้านบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่ามีการบริหารจัดการบริหารงานงบประมาณยังไม่มีการกระจายอำนาจเท่าที่ควรการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในยุคปัจจุบันเน้นความเป็นอิสระในการบริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการกำหนด วางแผนการใช้งบประมาณ จัดทำระบบการบริหารงบประมาณเป็นไปตามขั้นตอนหลักการทั่วไปของต้นสังกัด สำรวจความจำเป็นและความต้องการในการใช้ทรัพยากรจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตามความสำคัญและความเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งกองทุนต่างๆ เพื่อการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา อยู่นุช (2552) การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พบว่าครูโรงเรียนเอกชน มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าครูต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรและประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนแก่ชุมชน ขาดการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้งบประมาณต้องมีการติดตามและประเมินผลการเงินและพัสดุ รวมทั้งการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ ในแต่ละงานให้ทราบทั่วกันและสอดคล้องกับทวิท ระโหฐาน (2552) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการด้านงบประมาณและการเงินว่า สถานศึกษาเป็นหน่วยบริหารการเงินที่สามารถกำหนดความต้องการ งบประมาณของตนเองมีความเป็นอิสระและคล่องตัวควบคู่กับระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธ์พัฒนกุล (อ้างถึงใน อุเทน บุญสีลา. 2550: 40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 3 ลำดับแรกได้แก่

1. ครูมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น การทอดผ้าป่าการเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เพราะภารดร พวงดี (อ้างถึงในรัตนา อยู่นุช. 2552: 40) กล่าวว่าการบริหารการเงินเป็นงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้อย่างเรียบร้อยราบรื่นซึ่งในการจัดการเกี่ยวกับงานงบประมาณจัดเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย นกเผือก (2554: 89) พบว่า การมีส่วนร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ การมีส่วนร่วมแสวงหากองทุนในการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน การมีส่วนร่วมพิจารณาหาทางช่วยเหลือและให้การสนับสนุนด้านการเงิน

2. ครูมีส่วนร่วมในการรับฟังข้อมูล ชี้แจง ทำความเข้าใจในนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานงบประมาณทั้งนี้เพราะภารดี อนันต์นาวี (2552: 286-287) กล่าวว่า 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ 2) เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ 3) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอตรงกับความต้องการและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์ (2551: 83) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์พัฒนาโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน

3. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานงบประมาณโดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ทั้งนี้ต้องโดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพราะการบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัวโปร่งใสตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อ ผู้เรียน สอดคล้องกับ ประเสริฐ สุนทรชัย (2554: 68) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุของโรงเรียนซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบมาใช้เงินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งผู้เกี่ยวข้องต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่องานเป็นอย่างมาก

ด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ในการบริหารงานบุคคลเป็นการบริหารเกี่ยวกับบุคคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมายและเป็นไปตามหลักธรรมภิบาล ซึ่งผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อร่วมกันวางแผนในการพัฒนาครูให้ได้รับความรู้ มีความสามารถ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรได้รับการยกยกเชิดชูเกียรติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิท ระโหฐาน (2552) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บริหารบุคคลความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และการดูแลนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศ และสอดคล้องกับอุทัย นกเผือก (2554: 89) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการพัฒนาอาชีพของบุคลากรในโรงเรียนนิพนธ์ กินาวงศ์ (อ้างถึงใน ศิริพร พงษ์ญาติ. 2553: 25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่

1. ครูมีส่วนร่วมในความภาคภูมิใจยินดี และปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อสร้างความสำเร็จของงานทั้งนี้เพราะการส่งเสริมบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์ (2551: 85) พบว่าการจัดทำแผนพัฒนาบุคลกรประจำปีของโรงเรียน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยการนำเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ในการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

2. ครูมีส่วนร่วมในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เคารพศรัทธาในวิชาชีพทั้งนี้เพราะการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ สอดคล้องกับ จริน ถาวรสิน (2551: 50) พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามวินัยและดำเนินการทางวินัย การพิจารณาความดีความชอบให้กับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

3. การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนยกย่องบุคลากรที่มีผลงานดีเด่นด้านต่างๆ ทั้งนี้เพราะการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับ กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์ (2551: 85) พบว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และพึงพอใจในงานนั้นๆ ควรพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งการส่งไปอบรม สัมมนา และการส่งไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยงานบริหารทั่วไปมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยการ ความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษามุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพกานต์ เบ้าคา (2553) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา โรงเรียนบ้านไทยพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ในตำบลนาสักอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาโรงเรียนบ้านไทยพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 โดยอยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการในเรื่องของการพัฒนาอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมต่างๆ บรรยากาศในโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่นน่าอยู่อยู่เสมอ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน มีการจัดระบบข้อมูล ที่ได้มาตรฐานสามารนำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนในการดำเนินงาน มอบหมายงานให้ครูที่มีความรู้ความสามารถในงานรับผิดชอบอย่างทั่วถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกำหนดวางแผนและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ ณัฐพงษ์ กิตทรัพย์กาญจนา (2551: 42) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในสภาพเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารสถานศึกษาที่ตนเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่

1. ครูมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมได้สะอาดสวยงาม และการมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพราะการให้บริการ สนับสนุนส่งเสริม ประสานงาน และอำนวยการ ให้การปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีต่อโรงเรียน สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวี (2552: 309-310) กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์ (2551:

86) พบว่า อาคารสถานที่เป็นงานที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบโดยตรงเนื่องจากการสร้างภูมิทัศน์ และจัดการสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องพึ่งครูมาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธา และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวี (2552: 309-310) และณัฐรฎา พวงจันทร์ (2553: 90) ที่พบว่า สถานการณ์เรียนรู้ของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมซึ่งเกิดจากการสัมผัสแตะต้องการมองเห็นหรือจากการได้ประโยชน์และเกิดจากการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ การเลือกทำเลที่ตั้งของโรงเรียน การจัดห้องเรียน การปลูกต้นไม้ภายในบริเวณ นับว่ามีความสำคัญที่จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

3. มีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งนี้เพราะการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากการดำเนินการจัดการศึกษานั้นต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆ ทั้งที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ แต่ทรัพยากรดังกล่าวมีจำนวนจำกัด ผู้รับผิดชอบจึงจะต้องหาทางใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์หรือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยความสำคัญเร่งด่วนและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเป็นเครื่องตัดสิน สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2546: 158) และจริน ถาวรสิน (2550: 49) ที่พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมด้านการทำเก็บรักษายืมและทำลายหนังสือเอกสารทางราชการน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านนี้เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบที่กฎหมายกำหนดผู้ปฏิบัติต้องเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจขั้นตอนการดำเนินการอย่างถ่องแท้

2. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ จำนวน 108 คน ที่มีต่อความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจสืบเนื่องมาจากความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย เพราะโลกทุกวันนี้มีความเจริญก้าวหน้าในในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงประเทศไทยที่มีการแข่งขันกันในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งล้วนแต่มีความเกี่ยวเนื่องกับความเสมอภาคและสิทธิต่างๆ ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมทั้งสิ้น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นฉบับปัจจุบัน ได้ระบุไว้ในมาตรา 30 ว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันจึงส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา อยู่นุช (2552) ที่พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเอกชนทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ณัฐรฎา พวงจันทร์ (2553) ที่พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน เพราะประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และประสบการณ์ของแต่ละคน ร่วมกันปรับปรุงงานในหน่วยงานของตน ผู้ที่รู้ปัญหาดีที่สุด และสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุด คือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุดจะแก้ปัญหาได้ถูกต้องที่สุดเรียนรู้การทำงานเป็นทีม ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าตนมีคุณค่ามีความภูมิใจและทำงานเต็มความสามารถ (สมเดช สีแสง. 2547: 230)

3. ผลจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจสืบเนื่องมาจากการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในทุกๆ ด้านของตัวเรา ซึ่งอาจจะเห็นได้จากการขวนขวายเพื่อจะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานต่อไปในอนาคต และในยุคปัจจุบันมีแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่เข้าถึงได้ง่าย ส่งผลทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เท่าเทียมกันในส่วนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาครูโดยการจัดฝึกอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับ มนตรี แก้วสำโรง (2553) ที่พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจที่เกี่ยวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานเพราะเขาจะเพิ่มความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะทำงาน ซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะเขาจะเพิ่มความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะทำงานซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติไม่พึงพอใจในการทำงานก็จะเกิดความท้อถอยในการทำงานและทำให้ผลงานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีดังกล่าวคือ ถ้าบุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้ร่วมคิดตัดสินใจ จะส่งผลให้บุคลากรในองค์การเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านบริหารวิชาการผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับครูในการมีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถประสบการณ์และความถนัดของแต่ละบุคคลเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ด้านบริหารงบประมาณผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับครูในการมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการการปฏิบัติงานได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

3. ด้านบริหารงานบุคคลผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการแต่งตั้งพิจารณาบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เพื่อการทำงานเป็นทีมและมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

4. ด้านบริหารทั่วไปผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการบริหารได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา และความต้องการการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของครูในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

2. ควรทำการศึกษาในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

3. ควรทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารที่มีความพึงพอใจต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์. (2551). **การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จรินทร์ ถาวรสิน. (2550). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐพงษ์ กิติทรัพย์กาญจนา. (2551). **การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2553). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ทวิท ระโหฐาน. (2552). **การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส จำกัด.

นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). **หลักการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: ตระกูลไทย.

บังอร รัตนมณี และ กันยา เจริญศักดิ์. (2553). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่องานบริการการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ปรีชา คัมภีรปกรณ์. (2546). **การบริหารทรัพยากรการศึกษา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธ์พัฒนกุล. (2545). **การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

พิมพกานต์ เบ้าคา. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา โรงเรียนบ้านไทยพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

ภราดร พวงดี. (2546). **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาวี. (2552). **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: บริษัทสำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.

มนตรี แก้วสำโรง. (2553). **การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

มาโนช แสงสว่าง. (2554). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครูต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

รัตนา อยู่นุช. (2552). **ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

รุจิร์ ภู่สาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ปุ๊คพอยท์.

สมเดช สีแสง. (2546). **คู่มือบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ**. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). **หลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมในองค์การ**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

อุทัย นกเผือก. (2554). **แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

NBUE120: การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)

THE EXPECTATION AND ACTUAL PRACTICE ON SCOUT–GIRL GUIDE ACTIVITIES ADMINISTRATION IN KLONGBANGKAEW SCHOOL (PHIROMPRACHARATR)

กิตินันท์ นาเสถียร*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว(ภิรมย์ประชาราษฎร์) และเพื่อศึกษาความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .85 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีสามัญ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริงทุกด้าน

3. ผู้กำกับลูกเสือ – เนตรนารี สามัญ มีความต้องการดังนี้ การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือในแต่ละดับชั้น จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี สามัญ การสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร

คำสำคัญ: การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน, ลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the expectation and actual practice of scout and girl guide learning activity administration In Klongbangkaew School (Phirompracharatr) and to find-out the needs of scout and girl guide learning activities administration. The respondents of this study were the 54 scouts master and girl guides master in Klongbangkaew School (Phirompracharatr). The tool was a questionnaire with a reliability of .85 Statistic used in data analysis composed of percentage, mean, and Standard Deviation.

The findings of this study were as follows:

1. The expectation of scouts master and girl guides master on learning activities in overall and each aspect were at an excellent level and actual practice in overall and each aspect were at a moderate level.

2. There were different between the expectation and actual practice on scout and girl guide learning activities.

3. The scouts master and girl guides master needed for equal chance in performance plan, budget supporting in each level, equipment on senior scout and girl guide learning activities, enhancing for training, learning activities that corresponds with the curriculum and needed for supervise based on the curriculum, respectively.

Keyword: Instrucftional activity management, Scout and Girl Guide

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะฝึกฝนให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี เสนาะ ปิ่นวิเศษ ได้อ้างประกาศของสำนักงานลูกเสือโลก ซึ่งมีข้อความดังนี้ "ในกระบวนการพัฒนาทั้งหลาย ไม่มีกระบวนการใดๆ ในโลกที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของประเทศชาติ เท่ากับกระบวนการลูกเสือ" กระทรวงศึกษาธิการก็ได้กำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการให้ดำเนินการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นสูง (A.T.C) เป็นอย่างน้อย และครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น (B.T.C) สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี มีหน้าที่ตรวจติดตามการดำเนินการ และให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสนับสนุนส่งเสริม ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนี้ โดยถือเป็นความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ จากการวิจัยของ นคร จินนิกร พบว่า บทบาทของการลูกเสือไทยโดยทั่วไปในทศวรรษ 2534–2558 มุ่งพัฒนาให้เยาวชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ด้วยตนเองมีอุดมการณ์ที่แน่วแน่ และมีวัตถุประสงค์ที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม มุ่งพัฒนาชีวิตและสังคมใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ มุ่งจะทำคนให้มีคุณธรรม เสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ก่อ สวัสดิพาณิชย์ ได้กล่าวว่า การลูกเสือเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีวินัย และคุณธรรม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การลูกเสือคือกระบวนการสร้างคนให้เป็นคนดี นอกจากนี้ สมมาตร สังขพันธ์ ได้กล่าวถึงวิชาลูกเสือที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน นอกจากจะสอนให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและปฏิบัติตามกฎของลูกเสือแล้ว ยังมุ่งพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและ

ความมั่นคงของประเทศชาติ แผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่ต้องการเน้นตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยเฉพาะกิจกรรมเสริมหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ที่ต้องการเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมเสริมหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ที่ต้องการเน้นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เสริมสร้างวินัยความซื่อสัตย์ อดทน และการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารีสามัญ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคนในด้านความรู้ ความสามารถ อาชีพ ค่านิยม อุดมการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักการนำเอาวิชาความรู้ทางลูกเสือไปใช้อย่างถูกขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นคนมีคุณค่าทางสังคม เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือ–เนตรนารี ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ตลอดจนการมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องมีการศึกษากับการปฏิบัติตามกระบวนการลูกเสือ–เนตรนารี ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างสอดคล้อง สมหมาย พึ่งทองหล่อ ได้กล่าวว่า สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียน มีหน้าที่ตามที่ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้กว้างๆ ว่ามีหน้าที่อำนวยการทั่วไปในโรงเรียน ต้องพัฒนาเยาวชนของชาติอย่างต่อเนื่อง จึงต้องให้ความสนใจในกิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี พร้อมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายของลูกเสือ–เนตรนารี ให้ได้ จากสภาพปัจจุบันผู้วิจัยได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจการประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2557 และผู้ให้การฝึกอบรมและได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 3 ท่อน (A.L.T.) แล้วจึงได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานลูกเสือจังหวัดสมุทรปราการให้เป็นวิทยากรฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น-ขั้นความรู้ชั้นสูง ให้กับบุคลากรทั่วๆ ไปอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งได้รับเชิญจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในจังหวัดสมุทรปราการอยู่เป็นประจำให้ไปนิเทศการเตรียมความพร้อมเพื่อขอตรวจขั้นที่ 5 นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ทำหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ซึ่งโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ดาวดวงที่ 1) ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ลูกเสือเอก) โดยทางโรงเรียนได้ขอจัดตั้งกลุ่มและกองลูกเสือขึ้นรวม 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 กองโดยที่ทางสำนักงานลูกเสือจังหวัดสมุทรปราการได้อนุมัติแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และจัดตั้งกลุ่มและกองลูกเสือของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ให้สังกัดสำนักงานลูกเสืออำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ในฐานะผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาให้ผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี ในโรงเรียนคลองบางแก้ว(ภิรมย์ประชาราษฎร์) มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสืออย่างแท้จริง และนำไปปฏิบัติในกองลูกเสือที่รับผิดชอบอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

2. เปรียบเทียบระดับความคาดหวังของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

3. ทราบความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ โรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในโรงเรียนคลองบางแก้ว(ภิรมย์ประชาราษฎร์)ตามรายละเอียดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภูมินี้

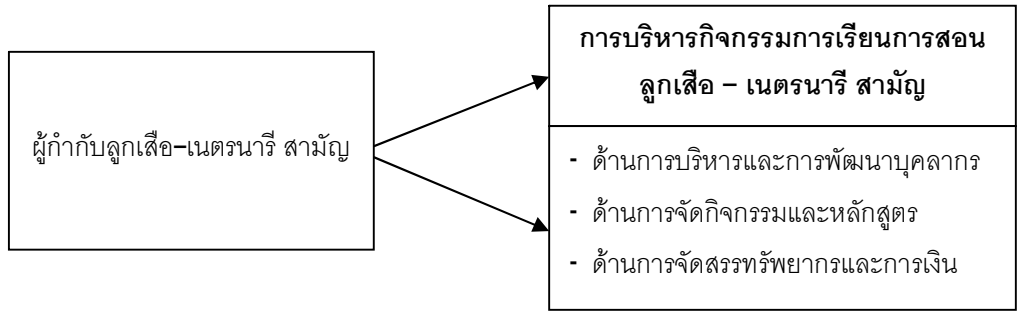

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ** หมายถึงการดำเนินการในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ เป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 ความคาดหวังต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) หมายถึงความคาดหวังถึงการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

1.2 การปฏิบัติจริงต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) หมายถึงการปฏิบัติจริงต่อการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

2. **ผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ** หมายถึง ผู้สอนที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สอนวิชาลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ประจำกองลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ และเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) จังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีแบบแผนการวิจัย แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดครั้งหลังครั้งเดียว (The one shot non–experimental case study)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ โรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) จำนวน 54 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 54 คน

โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามจากการวิจัยของนายบุญส่ง แป้นน้อย (2539) เรื่องทัศนะของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)ที่ได้เก็บข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ โรงเรียนวัดหนามแดง จังหวัดสมุทรปราการ สพป. 2 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขและคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α) (Alpha–Coefficient) ของครอนบาด (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .85

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลแล้วแจงนับตามความถี่ (f) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน 5 ระดับ
3. วิเคราะห์ระดับความคาดหวังและการปฏิบัติจริง โดยนำคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผล

4. หาค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับการปฏิบัติจริง โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

5. วิเคราะห์เนื้อหาการบริหารและความต้องการจากคำถามแบบปลายเปิด โดยเรียบเรียงเนื้อหาตามความถี่ (f) และวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ (%)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารีสามัญ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. ระดับความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์)ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริงทุกด้าน

3. ความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในโรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) มีความต้องการตามลำดับต่อไปนี้คือ การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ โดยพร้อมเพรียงกัน การจัดสรรงบประมาณ การจัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ การสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมต่างๆ การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร

อภิปรายผล

ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนาริ สามัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากส่วนใหญ่ จึงมีความคาดหวังต่อการรับการพัฒนาตนเองทางด้านลูกเสือและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในระดับที่สูงขึ้นไป อีกในส่วนรายด้านนั้น ด้านบริหารและพัฒนาบุคลากร ให้ยึดวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก

การปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ปานกลาง โดยเรียงจากด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน และด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรตามลำดับ โรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีขนาดเล็ก และได้รับงบประมาณการบริหารงานภายในโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอกับการจัดสรรแบ่งตามความต้องการของแต่ละหมวดงานในโรงเรียน

เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างความคาดหวังและการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน พบว่า ความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง ทั้งในภาพรวมและรายด้านและมีข้อคิดเห็นดังนี้คือการบริหารกิจกรรมกองลูกเสือควรจัดเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งคือการประเมินด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนากิจกรรมและ

ด้านการจัดหาทรัพยากร จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ กระบวนการจะเป็นตัวกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติของการฝึกกิจกรรม ดังนั้นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการฝึกกิจกรรม ควรให้ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ โรงเรียนคลองบางแก้ว (ภิรมย์ประชาราษฎร์) ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบต่างๆ มาวิเคราะห์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร เนื่องจากผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ขาดประสบการณ์ จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ให้ได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม

2. ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศและติดตามการจัดกิจกรรมและหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและขาดประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและหลักสูตรของลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ อยู่ตลอดเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน โรงเรียนไม่จัดสรรงบประมาณให้ เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ทำให้ขาดอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี สามัญ ผู้บริหารควรให้ความสนใจและสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

กรมพลศึกษา. (2553). **คู่มือการนิเทศหลักสูตรลูกเสือ–เนตรนารี.** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). "**การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน" ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือสามัญ ประจำปี 2553. 16-19.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กิติมา ปรีดีดิลก. (2552). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2554). **30 ปี ลูกเสือไทย.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

บุญส่ง แป้นน้อย. (2539). **ทัศนะของผู้กำกับลูกเสือ–เนตรนารี ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ–เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

บุญสิน ใสยอด. (2536). **ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญตามทรรศนะของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7.** สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พรสวรรค์ ธนกัญญา. (2549). "**การสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ**". สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พลเดช ศรีรุ่งเรือง. (2554). "**การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต1**". สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

NBUE121: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

THE SATISFACTION OF TEACHERS ON ACADEMIC ADMINISTRATION OF SRIPRUETTA SCHOOL BANGKOK SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

เกรียงศักดิ์ ปักโคทานัง [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คำเพชร ภูริปริญญา
[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
[2] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนศรีพฤฒา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach’s Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe’s Post hoc comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มากที่สุด

2. ครูโรงเรียนศรีพฤฒา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

Teacher’s Satisfaction towards Academic Administration of Sripruetta School in Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2. The population in this study included 103 samples, using Krejcie and Morgan table by simple random sampling. The instrument of this study was a questionnaire with a reliability 0.94. The statistics, which include the frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test, one-way analysis of variance, and Scheffe’s Post hoc comparison, were used in the computer program to analyze the data.

The results are as follows:

1. Regarding the status of the 103 respondents, it was found that most of the respondents are female with more than 10 years of working experiences.

2. The teachers of Sripruetta School under Bangkok Secondary Educational Service Area Office 2 had satisfaction towards the academic administration in general and every aspect at high level.

3. Gender had influence on the teachers’ satisfaction towards the academic administration of the Sripruetta School at .05 level of significance.

4. Working experience had influence on the teachers’ satisfaction towards the academic administration of the Sripruetta School at .05 significance.

Keywords: Satisfaction, Academic Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันและในอนาคตการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น สิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพของประชาชนและประชาชาชนจะมีคุณภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสำคัญของการจัดการศึกษาเพราะการศึกษาถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องและสำคัญยิ่งที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และสามารถนำเอาความรู้นั้นไปเกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ของสังคมไทยปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์

งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยทั่วไปงานวิชาการจะประกอบด้วย การศึกษาปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดเตรียมการเรียนการสอน การจัดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริมการสอน การวัดและประเมินผล การดำเนินงานทางด้านวิชาการ รวมถึงการประชุมทางวิชาการ (ศิริพร เมฆวิทยา. 2548: 2)

การที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและรู้จักแพร่หลายก็เนื่องมาจากความสามารถในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มีผลผลิตที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือของสังคม จากการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอบโอเนต ประจำปีการศึกษา 2557 โดยภาพรวมของนักเรียนของโรงเรียนศรีพฤฒาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า

นักเรียนมีผลการสอบอยู่ในระดับที่ 5 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลคะแนนการสอบโอเนตเป็นที่ไม่น่าพึงพอใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา ในการบริหารงานวิชาการ จึงนำมาวิจัยในงาน 4 ด้าน คือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานด้านสื่อการเรียนการสอน และงานด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร เป็นการช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 103 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศแบ่งเป็น 1) ชาย และ 2) หญิง และประสบการณ์การการทำงานแบ่งเป็น 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี และ 3) 10 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชื่นชอบ ชอบใจ เห็นด้วย ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักการจุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร การวางแผนการสอน การหาเอกสารประกอบหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น แนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมเทคนิคและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมเทคนิคการเลือกใช้สื่อการสอน การผลิตสื่อการสอน การใช้ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ และการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การจัดและดำเนินการที่เกี่ยวกับการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การจัดทำแบบทดสอบ การกำกับดูแลให้การวัดผลและการประเมินผลเป็นไปตามระเบียบ การวิเคราะห์ผลและการจัดทำข้อมูลสถิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนประจำโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมาครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดของ แดง นิ่มอนงค์ (2548) ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านงานกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

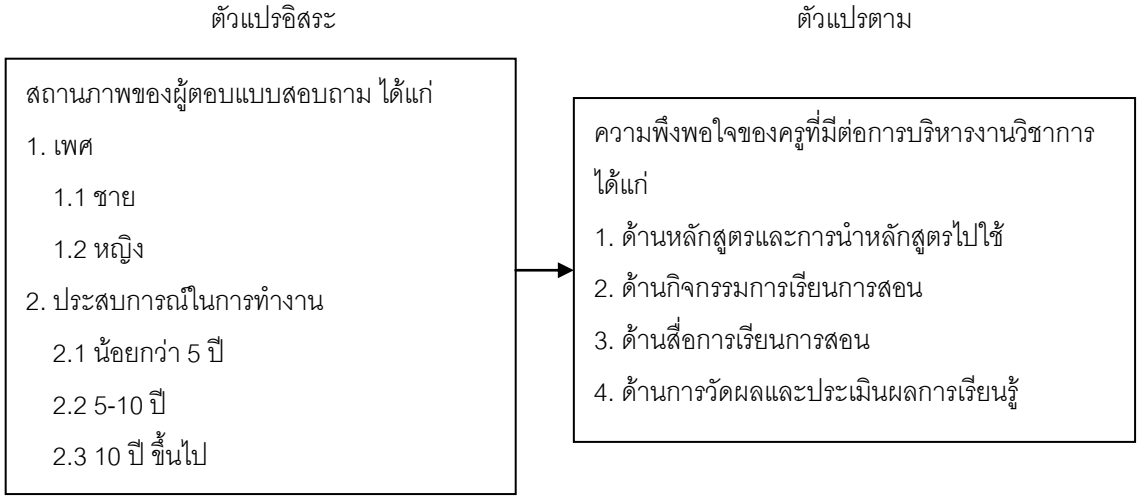

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcieและ Morgan) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 103 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นเพศและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ จำนวน 9 ข้อ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ รวม 39 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2542: 107-108)

5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
3. สร้างแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามของ แดง นิ่มอนงค์ มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง ให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามประเด็นของเนื้อหา

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) ระหว่าง 0.6–1.0 ซึ่งค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 117)

2. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว

3. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach, Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับครูโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยทำหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมทั้งแบบสอบ ถามให้ครูโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 103 คน

2. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยมีการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามทีละข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (รัชนก โสภาพิศ. 2542: 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นเพศและประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการ

วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ (กลุ่มตัวอย่าง) ใช้การทดสอบค่าคงที่ (t-test) เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว แต่ถ้าเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวใช้ One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Posthoe Companison)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
   1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
   1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
   2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามของแต่ละข้อคำถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
   2.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach,Alpha Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
   3.1 จำแนกตามเพศโดยใช้สถิติ t-test
   3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานหาค่าทดสอบ F-test โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffes)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 31 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 เป็นเพศหญิง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 5-10 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 10 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูโรงเรียนศรีพฤฒมา มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.29) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.36) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ($\overline{X}$ = 4.18, S.D. = 0.34) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.17, S.D. = 0.34) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.34)

สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

2. ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีกับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

4.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

4.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ 5-10ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 10 ปี ขึ้นไป

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน			F	Sig
	$\overline{X}$	$\overline{X}$	$\overline{X}$		
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3		
1. ด้านหลักสูตร	4.21	3.89	4.27	12.850	.000
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.20	3.91	4.26	10.373	.000
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.22	4.79	4.23	19.201	.001
4. ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้	4.17	3.95	4.29	7.999	.000
รวม	4.20	3.89	4.26	18.742	.000

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ด้านภาพรวม

ประสบการณ์		น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.20	3.89	4.26
1. น้อยกว่า 5 ปี	4.20	-	.31*	-
2. 5-10 ปี	3.89		-	.38*
3. 10 ปี ขึ้นไป	4.26			-

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ด้านหลักสูตร

ประสบการณ์		น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.21	3.89	4.27
1. น้อยกว่า 5 ปี	4.21	-	.32*	-
2. 5-10 ปี	3.98		-	.38*
3. 10 ปี ขึ้นไป	4.27			-

*แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประสบการณ์		น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.20	3.91	4.26
1. น้อยกว่า 5 ปี	4.20	-	.30*	-
2. 5-10 ปี	3.91		-	.36*
3. 10 ปี ขึ้นไป	4.26			-

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ด้านสื่อการเรียนการสอน

ประสบการณ์		น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.22	3.80	4.23
1. น้อยกว่า 5 ปี	4.22	-	.42*	-
2. 5-10 ปี	3.80		-	.43*
3. 10 ปี ขึ้นไป	4.23			-

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี มีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ประสบการณ์		น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปี ขึ้นไป
	$\overline{X}$	4.14	3.95	4.29
1. น้อยกว่า 5 ปี	4.14	-	-	-
2. 5-10 ปี	3.95		-	.33*
3. 10 ปี ขึ้นไป	4.29			-

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 10 ปี ขึ้นไป

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเ ขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มากเป็นอันดับ1 รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ และอันดับสุดท้าย คือ สื่อการเรียนการสอน

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยภาพรวมและรายด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ โดยภาพรวมและรายข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คณะครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการสอน โรงเรียนมีการกำกับ นิเทศและประเมินผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร มีการนำหลักสูตรที่มีการพัฒนาขึ้นในสถานศึกษาไปวิเคราะห์หาคุณภาพของหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑามาศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2547: 79)ได้ศึกษาความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำของครูด้านงานวิชาการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารงานหลักสูตร เพราะเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งหมายถึงมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกด้าน ทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ และสงัด อุทรานันท์ (2532: 260-261) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจน ให้บริหารวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่างๆ แก่ครู และดำเนินการนิเทศ ติดตามผล การใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูมีการจัดสภาพห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเป็นแรงดึงดูดนักเรียนให้สนใจการเรียนมากขึ้น มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอนตรงกับวุฒิการศึกษาของตนเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดของกมล ภู่ประเสริฐ (2544: 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาหมายถึงการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพการศึกษาตามที่คาดหวังและสอดคล้องกับ รัศมี ต่อแต้ม (2547: 76) ที่ได้ศึกษาคุณภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านคุณภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานวิชาการที่เป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งภารกิจของโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการให้กับนักเรียนเพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความสามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและแผนการศึกษาแห่งชาติ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลายให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านวิชาการ บริหารงานวิชาการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

1.3 ด้านการนสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แสดงว่า โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูได้มีการสร้างมุมหนังสือขึ้นภายในห้องเรียน สำหรับให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ และโรงเรียนมีห้องสมุดสำหรับครู-นักเรียนมีหนังสือที่หลากหลายให้สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้ผลิตสื่อการเรียนการสอนเอง เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและในการสอนของครูก็จะมีการใช้สื่อประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ธำรง บัวศรี (2532: 215-217) ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์การเรียนการสอน และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้อง รัศมี ต่อแต้ม (2547: 76) ที่ได้ศึกษาคุณภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านคุณภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของงานวิชาการที่เป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งภารกิจของโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการให้กับนักเรียนเพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความสามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและแผนการศึกษาแห่งชาติ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ครูมีการใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหลังจากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แล้วก็นำผลการวัดผลมาวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป ครูมีการวัดผลที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ มีการวัดผลที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ตุ๊ จงรัก (2543) ที่ได้ศึกษากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการประเมินผลเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน การสอนซ่อมเสริมนักเรียน การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบและจัดทำเอกสารประเมินผลค่อนข้างดีแต่ไม่เข้าใจวิธีการเลือกเครื่องมือและสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของนักเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัย ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนแบบบรรยาย ใช้สื่อประกอบเป็นบางครั้ง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับหลักการประเมินผลการเรียน ครูวัดผลการเรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถามให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ในบางบทเรียน การทดสอบปลายภาคเรียนดำเนินการสอบตามระเบียบการประเมินผล ลักษณะของข้อสอบส่วนมากวัดพฤติกรรมความรู้ ความจำ คุณภาพเครื่องมือวัดผลโดยภาพรวมมีความตรง และความเที่ยงต่ำ ผลการวิเคราะห์พบว่า กระบวนการวัดประเมินผลการของโรงเรียนบ้านห้วยแก้วสอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาค่อนข้างน้อย เพราะครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการเน้นความถูกต้องตามระเบียบทางราชการมากกว่าผลที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ปัญหาและอุปสรรคทางด้านวัดประเมินผลการเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนมีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก ทั้งงานด้านการสอนและงานตามผู้บังคับบัญชามอบหมาย ทำให้ครูมีเวลาและความพร้อมในการเตรียมการสอนน้อยในขณะเดียวกัน พบว่านักเรียน ร้อยละ 40 มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นเรียน นักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้ความสนใจติดตามการเรียนของลูกหลานค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังมีปัญหา

ความคิดเห็นของครู ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางการประเมินผลที่กำหนดไว้ในระเบียบ การประเมินผลการเรียนที่กำลังใช้อยู่

2. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเพศหญิงจะมีความพึงพอใจสูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้เพราะ ในการทำงานนั้นเพศหญิงเป็นเพศที่มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจในการทำงาน เพศหญิงมีความอดทนที่จะทำงานที่ต้องใช้ฝีมือและงานที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มัจฉรี โอสถานนท์. (2539: 40-41) ลักษณะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับลักษณะของงานรวมทั้งเพศ หญิงมีความอดทน ละเอียดรอบคอบมากกว่าเพศชาย เพศหญิงจึงมีความคิดที่ละเอียดคิดรอบคอบในเรื่องเกี่ยวกับด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ สูงกว่าเพศชาย ประกอบกับระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนมีความเหลื่อมล้ำส่งผลให้ความรู้สึกพึงพอใจที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ มีผดุง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูเพศชาย และเพศหญิง มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ผลจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10ปี มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อกาบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูที่มีประสบการทำงานมากกว่า ย่อมมีความชำนาญ มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของงานวิชาการ และสัมผัสระบบงานวิชาการของสถานศึกษามายาวนานกว่า เป็นผู้ที่ร่วมคิดร่วมปรึกษาหารือในเรื่องของการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษาด้วนตนเอง จึงมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มัจฉรี โอสถานนท์ (2539: 40-41) ประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจงานของบุคคลที่ทำงานนานจนมีความรู้ความชำนาญในงานมากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจกับงานที่ทำและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ บูรณโกศล (2545) ศึกษาเรื่อง ปัญหาหารบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากจะมีทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน สามารถนำความรู้ที่ตนมีใช้ในการปฏิบัติงานและมีแนวทางในการแก้ปัญหาได้ดีกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีพฤฒมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้และเข้าใจหลักสูตรการสอน กำหนดสัดส่วนของเวลาในโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาให้สัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดให้ครูเตรียมการสอนล่วงหน้า จัดสภาพห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และฝ่ายวิชาการควรนิเทศการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผลิตเอกสารการสอน สามารถสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมมีปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนให้ครูสามารถใช้โสตทัศนูปกรณ์และคอมพิวเตอร์ และนำผลประเมินการใช้สื่อมาปรับปรุงพัฒนาประกอบการเรียนการสอน

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้และเข้าใจในการวัดผลและประเมินผล กำหนดให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้และทักษะ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

2. ควรทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. ควรทำวิจัยแนวเดิมแต่เปลี่ยนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตหรือใช้หลายรูปแบบร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กมล ภู่ประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิปส์พับบลิเคชั่น.

กมลรัตน์ มีผดุง. (2550). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1**. จาก www.gotoknow.org.

จิรประภา เอี่ยวเจริญ. (2550). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จีระพงษ์ ขุนพิลึก. (2551). **ปัจจัยความพึงพอใจในการทำงานที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของครูเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑามาศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2547). **ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

แดง นิ่มอนงค์. (2549). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ตุ๊ จงรัก. (2543). **กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา: ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิลุบล เฟื่องคอน. (2542). **การศึกษาการบริหารวิชาการในโรงเรียนเทพลีลา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.

มัจฉรี โอสถานนท์. (2539). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุวรี ชมทรัพย์. (2542). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สงัด อุทรานันท์. (2532). **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มิตรสหาย.

NBUE123: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar Model)

PRATOMSUKSA 5 SUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN MATHEMATICS ON THE ADDITION, SUBTRACTION, MULTIPLICATION AND DIVISION PROBLEM-SOLVING LEARNING THROUGH BAR MODEL

สุพจน์ แป้นจำรัส*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน จังหวัดนนทบุรี จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar Model) วิธีการศึกษาได้จากประชากรทั้งหมดที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 15 ชั่วโมง และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ที่มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.80–1.00 ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.45–.75 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.25–0.40 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar Model) จากการทดสอบหลังเรียนนักเรียนผ่านเกณฑ์ระดับดี หรือได้คะแนนร้อยละ 75 ขึ้นไป ทุกคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar Model) เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวาดแบบจำลอง (Bar Model)

Abstract

The purposes of this research were to study and compare Pratomsuksa 5 students' learning achievement on the addition, subtraction, multiplication and division problem-solving, Watlakkorn school, Nontaburi province by using draw model. 7 students were population for using the draw model, spent 15 hours for experimentation. The achievement test had an accuracy 0.80–1, a difficulty between 0.45–0.75, a discrimination between 0.25–0.40, and a reliability about 0.85. The statistics used to analyze data composed of median deviation quartile.

The results revealed that

1. The students' learning achievement on the addition, subtraction, multiplication and division problem-solving learning through Bar model found that each student passed 75 percents and up, representing 100 percent of all students.

2. The students' learning achievement after learning through the Bar Model on the addition, subtraction, multiplication and division problem-solving was higher than before at .01 level of significance.

Keyword: Learning achievement, Bar model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บรรจุสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ไว้ เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ สามารถนำความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ประกอบกับมีทักษะกระบวนการที่จำเป็น ได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การใช้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่องโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

โรงเรียนวัดลากค้อนเป็นโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนจำนวน 79 คน และครูจำนวน 8 คน ซึ่งสภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียนหรือภายในชุมชนจะเป็นชนบท ประกอบอาชีพเกษตรและรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ปกครองของนักเรียนต้องทำงานหาเช้ากินค่ำทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลและคอยให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนหลังจากที่นักเรียนได้กลับไปจากโรงเรียนแล้ว ซึ่งวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญ แต่ผลการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมานั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรเห็นได้จากผลการประเมินสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการทดสอบข้อสอบกลาง LAS ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนระดับเฉลี่ยอยู่ที่ 29.32 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 อยู่ที่ 33.64 และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ อยู่ที่ 36.23 และพบว่านักเรียนไม่สามารถเลือกตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์ (+, -, x, ÷) ให้ถูกต้องเหมาะสมกับข้อมูลที่โจทย์กำหนดมาให้ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลในโจทย์ปัญหา ทำให้ไม่สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องของโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ ส่งผลให้ระดับผลการเรียนในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่ำไปด้วย

จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ถ้าใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง จะเป็นการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศจากผลการสอบข้อสอบกลาง (LAS) จึงได้ทำการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการวาดแบบจำลอง (Bar Model) ซึ่งเป็นวิธีการแก้โจทย์ปัญหาโดยการวาดแบบจำลองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเพื่อแทนข้อมูลต่างๆ ในโจทย์ปัญหาที่กำหนดมาให้เพื่อที่นักเรียนจะสามารถมองความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและนำไปสู่การหาคำตอบของโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์

จากการวาดแบบจำลองจะแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลในโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ จึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี จากข้อดีของการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยวิธีการวาดแบบจำลอง จึงได้นำมาจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนไม่สามารถหาวิธีการดำเนินการและไม่สามารถหาคำตอบได้ถูกต้อง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาตร์ต่ำลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

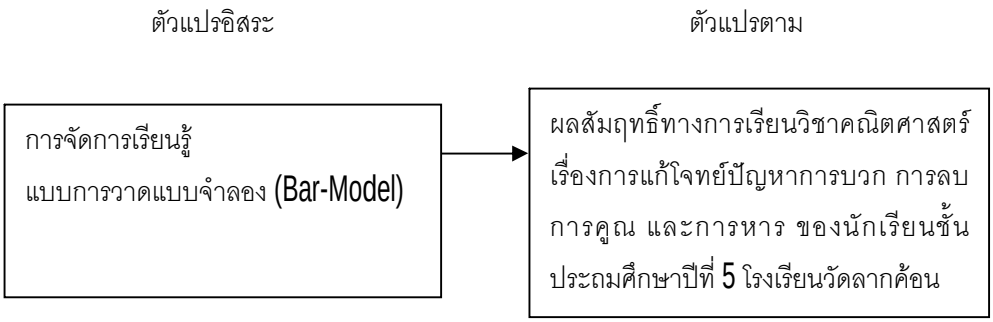

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยการวาดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเพื่อเป็นแบบจำลองในการอธิบายสถานการณ์หรือแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ในโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่กำหนดให้ เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบของโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์นั้นๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการสอนโดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและค่าคุณภาพของเครื่องมือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าคุณภาพ
1. พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ตามหลักการสร้างและความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับตัวชี้วัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับตัวชี้วัด	มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00
2. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดลากค้อน จำนวน 30 คน	
3. นำคะแนนผลการทดสอบของนักเรียนที่ไม่ใช่ประชากรไปคิดหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความ เชื่อมั่นของแบบทดสอบ	มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.5– 0.75, ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25–0.40, ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.85

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ตาราง 2 วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Mode) เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน

การจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง	จุดประสงค์
1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบการคูณและการหาร ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน จำนวน 7 คน	เพื่อรวบรวมบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน (Pre-test)
2. จัดการเรียนการสอนโดยการใช้แบบการวาดการหาร โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้	เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
2.1 ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโจทย์ปัญหาหรือวิเคราะห์ปัญหา	เพื่อให้ผู้เรียนนักเรียนมีทักษะอ่านโจทย์ปัญหาและทักษะการแปลความหมายทางภาษา ซึ่งผู้เรียนควรแยกแยะได้ว่าโจทย์กำหนดข้อมูล

การจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง	จุดประสงค์
	อะไรให้มาบ้างและโจทย์ต้องการให้หาตำตอบอะไร หรือพิสูจน์ข้อความใด
2.2 ขั้นที่ 2 วางแผนการแก้โจทย์ปัญหา	เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการนำความรู้หลักการหรือทฤษฎีที่เรียนรู้มาแล้วนำมาใช้ในการแก้โจทย์ปัญหา โดยวิธีที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น การเลือกใช้การเขียนรูป หรือแผนภาพ ตาราง เป็นต้น
2.3 ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้โจทย์ปัญหา	เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดคำนวณหรือการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ ทักษะในการพิสูจน์หรืออธิบายและแสดงเหตุผล นักเรียนลงมือปฏิบัติการแก้โจทย์ปัญหา โดยการวาดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อเป็นแบบจำลองในการอธิบายสถานการณ์หรือแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ในโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่กำหนดให้และหาคำตอบ
2.4 ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลหรือคำตอบ	เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคำนวณ การประมาณคำตอบ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่หาได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ได้ถูกต้องสมบูรณ์ โดยพิจารณาและตรวจดูว่าผลลัพธ์ถูกต้องและมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ ตลอดจนกระบวนการในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะใช้วิธีการอีกวิธีหนึ่งตรวจสอบเพื่อดูว่าผลลัพธ์ที่ได้ตรงกันหรือไม่
3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดลากค้อน จำนวน 7 คน	เพื่อรวบรวมบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคลไว้เป็นคะแนนหลังเรียน (Post-test)
7. นำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน	เพื่อนำผลการทดลองไปวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์คะแนนและระดับคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Singed-Rank Test ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Deviation quartile)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบหลังเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการ วาดแบบจำลอง (Bar-Model)

เกณฑ์ตัดสินของกระทรวงศึกษาฯ	คะแนนเต็ม (20)	ระดับคุณภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\overline{X}$	S.D.
80-100	16-20	ดีมาก	2	28.57	17.00	1.41
75-79	14-15	ดี	5	81.43	14.33	.57
70-74	12-13	ปานกลาง	-	-	-	-
65-69	10-11	พอใช้	-	-	-	-
60-64	8-9	ปรับปรุง	-	-	-	-

จากตาราง 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดลากค้อน หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพตั้งแต่ดีขึ้นไป หรือผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 75 ขึ้นไป เป็นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model)

การทดสอบ	จำนวน (N)	Mdn	Mean Rank	Sig
ก่อนเรียน	7	8.85	4.0	.01
หลังเรียน	7	14.85		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ และการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) ได้ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากการทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ถือเป็นวิธีการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีความเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นการวาดแบบจำลองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแทนข้อมูลที่โจทย์ถามและกำหนดมาให้ ส่งผลให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ในโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ในข้อนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง ทำให้ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพตั้งแต่ดีขึ้นไปหรือผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 75 ขึ้นไป เป็นจำนวนทั้งหมด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งผลการทดลองในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา คงเมือง(2553) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการวาดแบบจำลอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงขึ้นและช่วยในกระบวนการคิดในการพิจารณาเลือกตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์และเขียนประโยคสัญลักษณ์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหานั้นๆ ตลอดจนใช้แบบจำลองช่วยในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพา โสกัณฑัต (2552) ที่ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง การประยุกต์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวด้วยกลวิธีที่หลากหลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยสามารถแก้โจทย์ปัญหา โดยใช้กลวิธีที่หลากหลายได้ ซึ่งกลวิธีที่นักเรียนเลือกใช้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับชนิดของโจทย์และพบว่ากลวิธีที่นักเรียนชอบใช้มากที่สุดในการแก้โจทย์ปัญหาสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวเกี่ยวกับจำนวน คือ กลวิธีการวาดแบบจำลอง โดยนักเรียนให้เหตุผลว่าการวาดภาพจำลองทำให้เห็นภาพชัดเจน โดยเฉพาะโจทย์ที่เกี่ยวกับเศษส่วน เพราะสามารถหาคำตอบได้เลย อีกทั้งยังพบว่านักเรียนสามารถเชื่อมโยงการวาดภาพจำลองไปสู่การใช้ตัวแปรและสร้างสมการ เพื่อใช้ในการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาได้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณและการหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบการวาดแบบจำลอง (Bar-Model) แตกต่างกันคือ คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 8.85 และคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่ามัธยฐาน เท่ากับ 14.85 กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ BanHar et. (2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วิธีการวาดแบบจำลองในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่าการวาดแบบจำลองจะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำแบบทดสอบคณิตศาสตร์ไปทำการทดลองกับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในเรื่องอื่นๆ
2. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบการวาดแบบจำลองกับรูปแบบการสอนอื่นๆ
3. ควรนำรูปแบบและกระบวนการศึกษาทดลองในครั้งนี้ไปทำการทดลองกับเนื้อหาวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ที่หลากหลายและสามารถนำไปแก้ปัญหาในรายวิชาต่างๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านวัยและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล
2. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนครู ในการอบรมด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนและสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อผลิตสื่อที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และให้ความสำคัญแก่ครูที่พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

จิตติมา คงเมือง. (2553). **การส่งเสริมความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการวาดแบบจำลอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรทิพา โสกัณฑัต. (2552). **การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องการประยุกต์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวด้วยกลวิธีที่หลากหลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมชาย มาต๊ะพาน. (2547). **การพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคการวาดผังมโนภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

NBUE124: ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน กรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

TEACHERS’ OPINION TOWARDS ADMINISTRATOR’S ROLES IN THE INTERNAL SUPERVISION OF SAMAKEBUMRUNG SCHOOL, THUNGKHRU DISTRICT OFFICE, BANGKOK

สวรรค์ กวดขุนทด [1] ดร.ทรงยศ แก้วมงคล [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การนิเทศภายใน

Abstract

The purpose of this research was to study teachers’ opinions towards the school administrator’s roles in internal supervision of Samakebumrung school, Thungkhru District office, Bangkok. The population consisted 42 teachers working at the school. The instrument of the research was a questionnaire with a reliability of 0.87. Statistics used in data analysis composed of percentage, mean, and Standard Deviation.

The results showed that the teachers’ opinion on the school administrator’s roles in internal supervision of the Samakebumrung school, Thungkhru District office, Bangkok was at a “high” level in every aspect, as follows: the internal supervision planning, the internal supervision implementation, the summarize and report, and the internal supervision of current education, problem and requirement, respectively.

Keywords: School administrator’s role, internal supervision

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักจัดการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และตามหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 25 รัฐจะต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ และตามหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต เพื่อให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 16) วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีการพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม

โรงเรียนสามัคคีบำรุง สำนักงานเขตทุ่งครุ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ในระดับชั้นอนุบาล – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 704 คน นับว่าเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จากรายงานประจำปีของโรงเรียนสามัคคีบำรุง ประจำปีการศึกษา 2558 จากสรุปสภาพปัญหา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนาในการจัดการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษาที่ผ่านมาไม่ผ่านทุกกลุ่มสาระ สาเหตุมาจากขาดการนิเทศ ติดตาม ครูผู้สอนของผู้บริหารสถานศึกษา จากที่มาและความสำคัญดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา และระดับชั้นที่ทำการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา และข้อมูลจากงานวิจัยที่ได้มีผู้ศึกษาและเสนอแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในไว้หลายท่าน นำมาประยุกต์ปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแล้วนำมากำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง 42 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของครูในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

2.1.1 อายุ

2.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

2.1.3 ระดับการศึกษา

2.1.4 ระดับชั้นที่ทำการสอน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ตามแนวคิดหลักการและทฤษฎีในการ ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของนักวิชาการหลานท่าน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 7) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 232) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545: 28) วันฤดี ปุยะติ (255: 27) นำมาประยุกต์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน

2.2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน

2.2.3 ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน

2.2.4 ด้านการสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน

3. ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

2. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เพื่อปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานด้านการนิเทศภายใน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จำแนกบทบาทของผู้บริหารเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน

2.3 ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน

2.4 ด้านการสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายใน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกรอบแนวคิดไว้ ดังภาพประกอบ 1

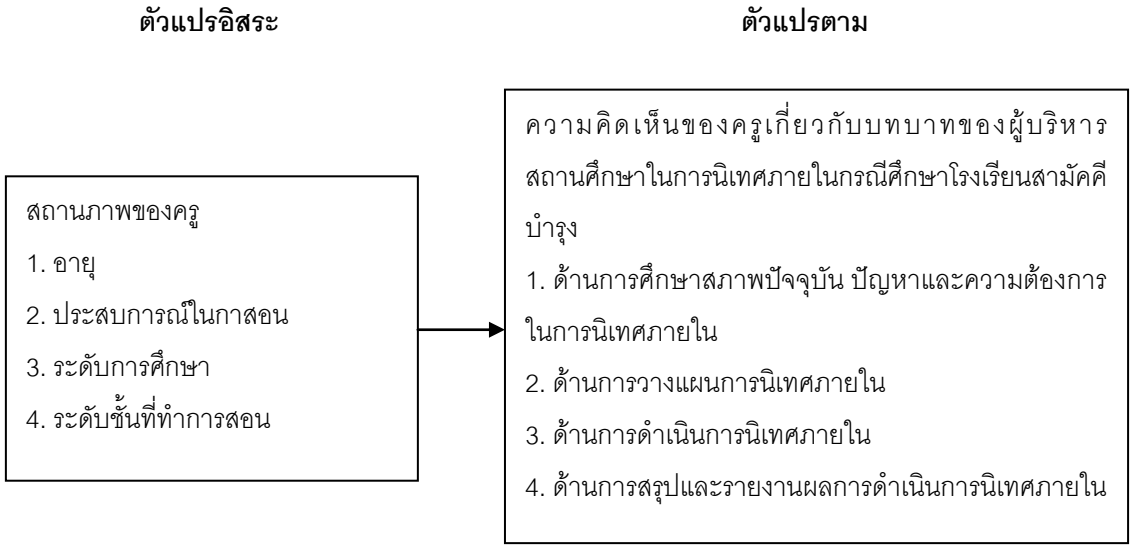

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ของ Likert (Rating Scale อ้างใน สุบิน ยุระรัช. 2550) โดยกำหนดคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ

5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษา ความคิดเห็นของครู

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดหลักการและทฤษฎีในการ ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของนักวิชาการหลานท่าน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 7) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 232) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545: 28) วันฤดี ปุยะติ (255: 27) นำมาประยุกต์แก้ไขปรับปรุง แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์เพื่อพิจารณา แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแต่ละข้อคำถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ 1.00

2. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับครู (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

4. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคีบำรุง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาจำนวน 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความถูกต้อง

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูเกี่ยวบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103) ดังนี้

4.50–5.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.50–4.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

2.50–3.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.50–2.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1.00–1.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมและ รายด้าน รายละเอียดแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามองค์ประกอบของบทบาท 4 ด้าน โดยรวมและรายด้าน

(N = 42)

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน	μ	σ	ระดับ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน	4.07	0.42	มาก
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.14	0.42	มาก
ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน	4.10	0.48	มาก
ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน	4.09	0.38	มาก
เฉลี่ยรวม	4.12	0.42	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามองค์ประกอบของบทบาท 4 ด้าน โดยภาพรวมพบว่ามอยู่ในระดับมาก (μ= 4.12, σ= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บทบาทด้านการวางแผนการนิเทศภายใน (μ = 4.14, σ.= 0.42) ด้านการ

ดำเนินการนิเทศภายใน μ = 4.10, σ= 0.48) ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน (μ = 4.09, σ = 0.38) และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน (μ = 4.07, σ= 0.42)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

N = 42

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน	อายุ							
	20-30 ปี (n = 10)		31-40 ปี (n = 18)		41-50 ปี (n = 5)		51 ปี ขึ้นไป (n = 9)	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการนิเทศภายใน	4.04	0.35	4.03	0.47	4.26	0.03	4.07	0.43
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.13	0.31	4.13	0.50	4.16	0.46	4.13	0.37
ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน	4.10	0.45	4.14	0.54	4.23	0.47	3.94	0.41
ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภาย.o	4.06	0.37	4.06	0.34	4.28	0.38	4.08	0.45
เฉลี่ยรวม	4.08	0.37	4.09	0.46	4.23	0.42	4.05	0.42

จากตาราง 2 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ครูที่อายุ 41-50 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ = 4.23, σ = 0.42) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีอายุ 31-40 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ= 4.09, σ = 0.46) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีอายุ 20-30 ปี และ 51 ปี ขึ้นไป มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 4.08, σ = 0.37 และ (μ = 4.05, σ = 0.42) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีอายุ 20-30 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการวางแผนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ครูที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป (μ = 4.13, σ = 0.31) และ (μ = 4.13, σ = 0.37) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีอายุ 31-40 ปี มีความเห็นต่อบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ = 4.14, σ = 0.54) และครูที่มีอายุ 41-50 ปี มีความเห็นต่อบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ = 4.28, σ = 0.38) ตามลำดับ

ตาราง 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

(N = 42)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน	ประสบการณ์ในการสอน							
	1-2 ปี (n = 9)		3-10 ปี (n = 12)		11-20 ปี (n = 14)		21 ปี ขึ้นไป (n = 7)	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการนิเทศภายใน	4.08	0.33	4.26	0.43	3.99	0.46	3.89	0.42
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.14	0.34	4.28	0.42	4.11	0.49	3.94	0.36
ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน	4.16	0.44	4.26	0.52	4.09	0.54	3.78	0.37
ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน	4.08	0.37	4.22	0.32	4.07	0.39	3.93	0.46
เฉลี่ยรวม	4.12	0.37	4.25	0.42	4.06	0.47	3.88	0.40

จากตาราง 3 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยครูที่ประสบการณ์ในการสอน 3-10 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ = 4.25, σ = 0.42) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-2 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 4.12, σ = 0.37) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 11-20 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 4.06, σ = 0.47) และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 20 ปี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 3.88, σ = 0.40) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.26, σ = 0.43) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.28, σ = 0.42) ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.26, σ = 0.22) และด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 3-10 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.22, σ = 0.32)

ตาราง 4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

(N = 42)

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน	ระดับการศึกษาของครูผู้ตอบแบบสอบถาม					
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 3)		ปริญญาตรี (n = 32)		ปริญญาโท (n = 7)	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน	4.43	0.33	4.07	0.41	3.89	0.47
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.43	0.28	4.13	0.40	4.01	0.55
ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน	4.29	0.48	4.11	0.47	3.98	0.54
ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน	4.50	0.29	4.10	0.38	3.89	0.38
เฉลี่ยรวม	4.41	0.35	4.10	0.42	3.94	0.49

จากตาราง 4 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายมากที่สุดอยู่ในระดับมาก (μ = 4.41, σ = 0.35) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 4.10, σ = 0.42) รองลงมาได้แก่ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 3.94, σ = 0.49) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน ครูที่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.43, σ = 0.33) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในครูที่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.43, σ = 0.28) ด้านการดำเนินการนิเทศภายในครูที่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.29, σ = 0.48) และด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายในครูที่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (μ = 4.50, σ = 0.29)

ตาราง 5 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

(N = 42)

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายใน	ระดับชั้นที่ทำการสอน			
	ประถมศึกษาปีที่ 1-3 (n = 24)		ประถมศึกษาปีที่ 4-6 (n = 18)	
	μ	σ	μ	σ
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน	4.19	0.38	3.91	0.47
ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน	4.27	0.37	3.96	0.48
ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน	4.20	0.42	3.97	0.57
ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน	4.20	0.35	3.94	0.41
เฉลี่ยรวม	4.21	0.38	3.94	0.48

จากตาราง 5 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษา โรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามระดับชั้นที่ทำการสอนโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยครูที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 4.21, σ = 0.38) รองลงมาได้แก่ครูที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (μ = 3.94, σ = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวางแผนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ= 4.27, σ = 0.37) รองลงมาได้แก่ ครูที่ทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความเห็นต่อความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทขอผู้บริหารสถานศึกษาด้านการดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก (μ= 3.97, σ = 0.57) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ตามองค์ประกอบของบทบาท 4 ด้าน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก (μ = 4.12, σ= 0.42) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน (μ = 4.14, σ.= 0.42) ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน (μ = 4.10, σ = 0.48) ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน (μ = 4.09, σ = 0.38) และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน (μ = 4.07, σ = 0.42)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในกรณีศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง สังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลสรุปและรายงานผลการนิเทศภาย และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความจำเป็นและถือเป็นนโยบายที่จะต้องมีการพัฒนาตนโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแก่ครูและบุคลกรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จัดให้มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของครูอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี เต่าสุวรรณ (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับกระบวนนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในสงกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมสมรรถนะอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ สมรรถนะด้านจริยธรรม สมรรถนะด้านความร่วมแรงร่วมใจ สมรรถนะด้านการบริการที่ดีสมรรถนะ ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงเรียงตามลำดับคือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศการดำเนินการนิเทศภายใน การปรับปรุงแก้ไขและการประเมินผลการนิเทศ และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีความ สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งสองมีความแปรปรวนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ควรนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนองตอบความต้องการของครูในการได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนั้นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำระบบสารสนเทศมาจัดทำข้อมูลพื้นฐานของครูรายบุคคล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาดำเนินการพัฒนาครู โดยถือเป็นนโยบายเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้านการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสามัคคีบำรุง และโรงเรียนอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานการศึกษาของสำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับกรมีส่วนในการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนในด้านใดบ้าง เพื่อให้การนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟริก.

บุญชม ศรี สะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์. (2544). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

โรงเรียนสามัคคีบำรุง. (2558). **รายงานประจำปีโรงเรียนสามัคคีบำรุง**. กรุงเทพฯ.

วันฤดี ปุยะติ. (2551). **ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หน่วยศึกษานิเทศก์. (2534). **คู่มือการบริหารโรงเรียน: การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุบิน ยุระรัช. (2550). **ทฤษฎีการวัดทัศนคติ (Theory of Attitude Measurement).** ค้นคืนวันที่ 30 ธันวาคม 2551 จาก http://www.bloggang.com/viewdiary.php.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545, สิงหาคม). “การนิเทศภายใน: หัวใจการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน”. **วารสารวิชาการ**. 5: 25-26.

NBUE125: ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' WORK MOTIVATIONS AND EFFECTIVENESS OF BANMAPTAPUT SCHOOL, RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ศุภกิจ อินทรวิเศษ[1] ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์[2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของครู มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.40–0.76 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.8-1 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.46–0.76 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.8–1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการปฏิบัติของครู, ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The objective of this research was to study between working motivation of teachers and effectiveness of Banmaptaput school under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The samples of this study consisted 63 teachers in the Banmaptaput school The instrument was a rating scale questionnaire concerning working motivation of teachers. The discrimination power of 0.40 to 0.76, the

reliability value of 0.8-1. and the discrimination power of the questionnaire in a part of school effectiveness from 0.46 to 0.76 with a confidence score of 0.8-1. (Pearson's product moment correlation). Statistics for data analysis were mean, Standard Deviation, and Pearson's product moment correlation.

The results were as follows:

1. The working motivation of teachers in Ban map ta put school under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at a "high" level.

2. The effectiveness of Ban map ta put school under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at a "high" level.

3. The relationship between working motivation of teachers and school effectiveness in Banmaptaphut school under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 found correlated at .05 level of significance.

Keywords: Working motivation of teachers, School effectiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนบ้านมาบตาพุดมีการดำเนินงานของสถานศึกษาในปีการศึกษา 2558 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ด้านการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์ดีได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากชุมชนส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาอัตราส่วนครูกับนักเรียนเกินเกณฑ์ที่กำหนด ด้านอาคารสถานที่ มีอาคารเรียนที่มั่นคงสะอาด ปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม มีสภาพภูมิทัศน์สวยงามร่มรื่น มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรและองค์กรหน่วยงานอื่นจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด ด้านการบริหารจัดการใช้หลักการบริหารแบบการพัฒนาตามกระบวนการ PDCA การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีคุณภาพ ร้อยละ 94.50 แต่ในปัจจุบันครูได้รับภาระงานนอกเหนือจากการสอนเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อหน้าที่การปฏิบัติงาน มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนเป็นอย่างมาก ค่าครองชีพ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้ครูที่ดี เก่ง มีการโยกย้ายไปอยู่ในหน่วยงานอื่นหรือลาออกก่อนเกษียณอายุราชการ การบริหารงานมีความซ้ำซ้อนไม่อำนวยให้บุคลากรก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เหตุผลดังกล่าวหน้าเชื่อถือได้ว่าครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานรับผิดชอบ ปรับปรุง พัฒนางานอย่างเป็นระบบ รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านมาบตาพุด (2558)

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งนับว่าจะเป็นประโยชน์และน่าสนใจเพราะข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย สามารถนำมา

ประยุกต์ในการเสริมแรงการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาและผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการบริหารเพื่อนำองค์การไปสู่ความสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

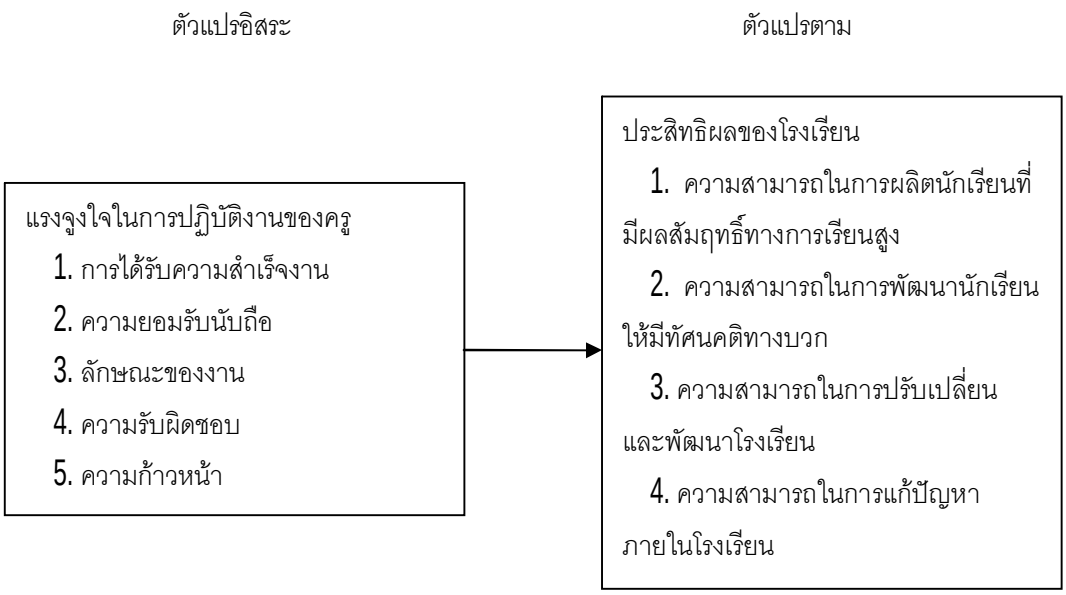

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง แรงผลักดันภายในของแต่ละบุคคลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นไปในทางบวก ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลและจะเกิดความพึงพอใจเมื่องานนั้นได้ผลประโยชน์ตอบแทน ผลตอบแทนนั้นอาจเป็นทางวัตถุหรือทางจิตใจก็ได้
2. ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในการทำงานจนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถพัฒนานักเรียนให้มี

เจตคติทางบวก สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้อย่างดี พิจารณาจากผลที่เกิดจากความสามารถ 4 ประการ

3. ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน้าที่การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนภายในโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 หมายถึง หน่วยงานในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำกับดูแลโรงเรียนในจังหวัดระยอง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านฉางอำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง และอำเภอนิคมพัฒนามีโรงเรียน (รัฐบาล) ในสังกัด ทั้งสิ้น 115 โรงเรียน 1 สาขา จำแนกขนาดโรงเรียนออกเป็นโรงเรียนขยายโอกาส 30 โรงเรียน 1 สาขา (เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และโรงเรียนประถมศึกษา 85 โรงเรียน (เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) แบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 77 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 23 โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 75 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) จำนวน 63 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากครูผู้สอนโดยจำแนกตามระดับชั้น ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งจำนวนประชากรตามระดับชั้น คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) จากจำนวนประชากรเป็นครูผู้สอน จำนวน 75 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 63 คน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ครูปฐมวัย ครูประถมศึกษาปีที่ 1-2 ครูประถมศึกษาปีที่ 3-4 และครูประถมศึกษาปีที่ 5-6

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ มีทั้งหมด 2 ตอนซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือนี้จากงานวิจัยของ พนิดา จิระสถิตถาวร (2550) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนประภัสสรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และสิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 และ มาปรับปรุงและพัฒนา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดและหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลขององค์การจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศจากแหล่งความรู้ต่างๆ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลขององค์การ

3. แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อที่จะได้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับการพิจารณาและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสม ได้ค่า IOC ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.8-1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.15

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วและได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการและกรรมการที่ควบคุมงานนิพนธ์ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจของแบบสอบถามเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment Correlation Coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนก ตอนที่ 1 เท่ากับ 0.40-0.76 และตอนที่ 2 เท่ากับ 0.46–0.76

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าอัลฟา (Coefficient Alpha) Cronbach (1990) ได้ค่าอัลฟาของตอนที่ 1 เท่ากับ 0.96 และ ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.95

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเก็บข้อมูล

2. นำแบบสอบถามจำนวน 75 ฉบับ ไปแจกให้ครูในโรงเรียนบ้านมาบตาพุดที่เลือกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 แรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

(n = 63)

แรงจูงใจในการทำงานของครู	$\overline{X}$.	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การได้รับความสำเร็จงาน	4.01	0.67	มาก	1
2. ความยอมรับนับถือ	3.70	0.77	มาก	4

แรงจูงใจในการทำงานของครู	$\overline{X}$.	S.D.	แปลผล	อันดับ
3. ลักษณะของงาน	3.94	0.84	มาก	2
4. ความรับผิดชอบ	3.93	0.77	มาก	3
5. ความก้าวหน้า	3.24	1.13	ปานกลาง	5
รวม	3.78	0.83	มาก	-

ตอนที่ 2 ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

n = 63

ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\overline{X}$.	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.94	0.90	มาก	4
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนะคติทางบวก	4.10	0.71	มาก	3
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.23	0.71	มาก	1
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.11	0.77	มาก	2
เฉลี่ย	4.10	0.75	มาก	-

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตัวแปร	Y_1		Y_2		Y_3		Y_4		Y	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X_1	.60**	.00	.36**	.00	.48**	.00	.51**	.00	.58**	.00
X_2	.53**	.00	.59**	.00	.59**	.00	.63**	.00	.69**	.00
X_3	.62**	.00	.39**	.00	.56**	.00	.60**	.00	.64**	.00
X_4	.70**	.00	.50**	.00	.58**	.00	.63**	.00	.71**	.00
X_5	.64**	.00	.45*	.00	.53**	.00	.60**	.00	.65**	.00
X	.73**	.00	.54**	.00	.64**	.00	.70**	.00	.77**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการทำงานครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.78, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านการได้รับความสำเร็จงาน ($\overline{X}$ =4.01, S.D.= 0.67) และด้านความก้าวหน้า ($\overline{X}$ =3.24, S.D.= 1.13) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการได้รับความสำเร็จงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.09, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ครูมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานสำเร็จลุล่วงได้ดี ($\overline{X}$ =4.33, S.D.= 0.67) และผู้บริหารชื่นชมต่อผลการทำงานของท่าน ($\overline{X}$ =3.68, S.D.= 0.69)

1.2 ด้านความยอมรับนับถือ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.70, S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ เพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นนอกโรงเรียนชื่นชมกับผลงานของท่าน ($\overline{X}$ =3.89, S.D.= 0.76) และครูได้รับรางวัลจากการส่งผลงานเข้าประกวดในสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ =3.22,S.D.= 1.02)

1.3 ด้านลักษณะของงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94, S.D.= 0.84) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ งานที่ทำให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ($\overline{X}$ =4.24, S.D.= 0.62) และงานที่ทำตั้งแต่ต้นจนสำเร็จทำให้ท่านไม่เบื่อหน่าย ($\overline{X}$ =3.70, S.D.= 0.93)

1.4 ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.93,S.D.= 0.77) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ครูภูมิใจที่สามารถดูแลนักเรียนในชั้นได้อย่างทั่วถึง ($\overline{X}$ =4.32,S.D.= 0.69) และครูมีอิสระในการคิดแก้ปัญหาและขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงาน ($\overline{X}$ =3.57, S.D.= 0.95)

1.5 ด้านความก้าวหน้า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.24, S.D.=1.13) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ครูมีโอกาสได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\overline{X}$ =3.97, S.D.=0.95) และครูมีโอกาสได้เข้ารับคัดเลือกให้ไปดูงานในประเทศและต่างประเทศ ($\overline{X}$ =2.49, S.D.=1.32)

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.71) และความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง($\overline{X}$ =3.94, S.D.=0.90)

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.94, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ การพัฒนา

สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ($\overline{X}$ =4.37, S.D.=0.61)และในรอบปีที่ผ่านมานักเรียนได้รับรางวัลด้านวิชาการจากหน่วยงานรัฐหรือเอกชนภายนอกโรงเรียน ($\overline{X}$ =3.49, S.D.=1.13)

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.10, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ นักเรียนรู้จักประชาธิปไตยและเข้าใจในระบบการเลือกตั้งผู้แทนนักเรียน ($\overline{X}$ =4.25, S.D.=0.74)และนักเรียนในโรงเรียนเคยได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนตัวอย่างที่มีความประพฤติดีในระดับต่างๆ ($\overline{X}$ =3.94, S.D.=0.76)

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ครูมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว($\overline{X}$ =4.41, S.D.=0.64) และครูมีความเข้าใจและสามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลให้สามารถรองรับหลักสูตรใหม่ ($\overline{X}$ =4.00, S.D.=0.74)

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.11, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครู-บุคลากรเกิดความสามัคคีในโรงเรียน ($\overline{X}$ =4.29,S.D.=0.94) และความสามารถของครูในการประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ($\overline{X}$ =3.84,S.D.=0.79)

3 แรงจูงใจในการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในระดับมาก 0.77 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. แรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนได้มอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ครูพอใจงานในตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติโดยปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทตั้งใจทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ครูสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ครูเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานครูมีอิสระในการเลือกวิธีการปฏิบัติงานตามความคิดของตนเองและส่งผลให้ครูมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปและผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้ไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต่างๆ และเปิดโอกาสให้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวรรณ สังข์ตระกูล (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ สุอังคะ (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัย พบว่า

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดการส่งเสริมให้ครูมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ จึงทำให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนของครูมีการสำรวจ ครูมีการจัดทำแผนการการจัดการเรียนการสอนล่วงหน้าและสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมอยู่เสมอ มีการจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง อีกทั้งยังเป็นการสอนให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้การเข้าสังคม รู้จักการยอมรับนับถือผู้อื่น ผู้บริหารและครูมีการประชุมทบทวนเป้าหมายและนโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน โดยได้รับความร่วมมือจากทั้งบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนรอบๆ โรงเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ สุอังคะ (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย นาควิเชียร (2552) ศึกษาความสัมพันธ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. แรงจูงใจในการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูผู้สอน โดยการให้ทำงานตามความสามารถ ความถนัดของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้ครูได้แสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางนโยบายของโรงเรียน ซึ่งทำให้ครูมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน จึงทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงาน จึงส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุดอยู่ในระดับที่สูงมาก กล่าวคือ ถ้าแรงจูงใจในการทำงานของครูมีสูงก็จะทำผลการทำงานของครูสูงไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแรงจูงใจในการทำงาน เป็นตัวประกอบที่ช่วยสร้างให้เกิดแรงจูงใจหรือเกิดความพึงพอใจ ถือได้ว่าเป็นเครื่องก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในที่จะช่วยให้มุ่งไปยังผลการทำงานให้ได้ผลดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย นาควิเชียร (2552) ศึกษาความสัมพันธ์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ สุอังคะ (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษา พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรมีการส่งเสริม ดังนี้

1. แรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรมีการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการได้รับความสำเร็จงาน ผู้บริหารโรงเรียนควรชื่นชมผลงานของคุณครูเมื่อได้รับความสำเร็จ

1.2 ด้านความยอมรับนับถือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับรางวัลจากการประกวดในระดับต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านลักษณะของงาน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการทำงานของครูให้ครูเกิดการทำงานอย่างมีความสุข

1.4 ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีอิสระ

1.5 ด้านความก้าวหน้า ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับการคัดเลือกให้ไปดูงานในประเทศและต่างประเทศ

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ควรมีการส่งเสริมในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูส่งเด็กนักเรียนเข้าแข่งขันทักษะทางวิชาการจากหน่วยงานรัฐหรือเอกชนภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมนักเรียนได้รับการคัดเลือกให้นักเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นนักเรียนตัวอย่างที่มีความประพฤติดีในระดับต่าง ๆ

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความเข้า และสามารถปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผล ให้สามารถรองรับหลักสูตรใหม่

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรนำความคิดเห็นที่แตกต่างของครูที่ขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนมาเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

เอกสารอ้างอิง

พนิดา จิระสถิตถาวร. (2550). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประภัสสรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนบ้านมาบตาพุด. (2558). **รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาปีการศึกษา 2558**. ระยอง: โรงเรียนบ้านมาบตาพุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.

สมหมาย นาควิเชียร. (2552). **การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2557). **กรอบและนโยบายในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557**. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.

สิริลักษณ์ สุอังคะ. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สิริวรรณ สังข์ตระกูล. (2554). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอนเมืองชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

NBUE126: ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

TEACHERS AND EDUCATIONAL PERSONNEL’S OPINION ON SCHOOL ADMINISTRATOR’S ADMINISTRATION OF WAT PAH KA CHAROEN WITTAYA SCHOOL, THE PHANAKORNSRI-AYUTTHAYA PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ศรัญญู มหิงสพันธุ์[1] ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์[2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา จำนวน 73 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ 2) ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา 3) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.67) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.59) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.57) ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.24, S.D.= 0.52) ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.23, S.D.= 0.55) และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.16, S.D.= 0.64)

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the opinion of teachers and educational personnel on administration of Wat Pah Ka Charoen Wittaya school administrator, Phanakornsri-ayutthaya Provincial Administration Organization, classified by gender and education level. The samples included 73 teachers and educational personnel from Wat Pah Ka Charoen Wittaya school. The questionnaire with a reliability of 0.97 includes 6 aspects: 1) education reform, 2) decentralize powers in educational administration, 3) educational standards and quality assurance, 4) educational personnel development, 5) resources and investment for education, and 6) technologies for education. The data were analyzed by frequency, percentage, average, Standard Deviation, and t-test.

The results revealed that

1. Overall, the teachers and educational personnel's opinion on administrator's administration of Wat Pah Ka Charoen Wittaya school, Phanakornsri-ayutthaya Provincial Administration Organization, was at a "high" level ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.50), also found at high level in every aspect, as follows: technologies for education ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.67), educational personnel development ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.59), educational standards and quality assurance ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.57), education reform ($\overline{X}$ = 4.24, S.D.= 0.52), decentralize powers in educational administration ($\overline{X}$ = 4.23, S.D.= 0.55), and resources and investment for education ($\overline{X}$ = 4.16, S.D.= 0.64), respectively.

2. Gender and education level had no influence on their opinion.

Keywords: perspective, administration, the school administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของไทยเท่าที่ผ่านมายังไม่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากพอ การปฏิรูปการศึกษาในรอบทศวรรษที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จ ยังมีปัญหาทางด้านคุณภาพการศึกษาที่ยังต้องการ การปรับปรุงแก้ไขอีกมาก โดยเฉพาะในด้านการปฏิรูปเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพผู้บริหารการศึกษาและครู อาจารย์ หลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอน และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้สรุปว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่พบว่าเหมือนกันในทุกระดับชั้น คือ ตัวแปรคุณลักษณะของครู แสดงให้เห็นว่า การที่ครูมีลักษณะที่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทางที่ดีด้วย และยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยคือความสามารถในการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา (วิทยากร เชียงกูล. 2553: 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมาตรา 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษา (1) ต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิต

สำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ (3) มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมาตรา 9 กล่าวว่า มีการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลัก (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา (4) มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาพร้อมทั้งพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และ (5) มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมถึงการบริการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 และ 42 ประกอบกับพระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 21 กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประสานส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคลองกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ที่สอดคล้องเป้าหมายการจัดการศึกษาและเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด นอกจากนั้น มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจร มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ประกอบกับสภาพจริงในปัจจุบัน จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนลดน้อยลงจากปีการศึกษา 2557 มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 155 คน ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 150 คน และปีการศึกษา 2559 มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 147 คน ดังนั้น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน 6 ประเด็นสำคัญ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ (หมวด 4) การกระจายอำนาจในสถานศึกษา (หมวด 5) การประกันคุณภาพการศึกษา (หมวด 6) การพัฒนาบุคลากร (หมวด 7) การระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา (หมวด 8) และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (หมวด 9)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเป็นจริง เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนเจตคติของพ่อแม่ผู้ปกครองให้ไว้วางใจในการส่งบุตรหลานไปเรียนในสถานศึกษาใกล้บ้านที่สุด เพื่อจะได้ช่วยกันดูแลบุตรหลานของตนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง อีกทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนจะได้มีโอกาสใกล้ชิดสถานศึกษาในชุมชนมากยิ่งขึ้นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของชุมชนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

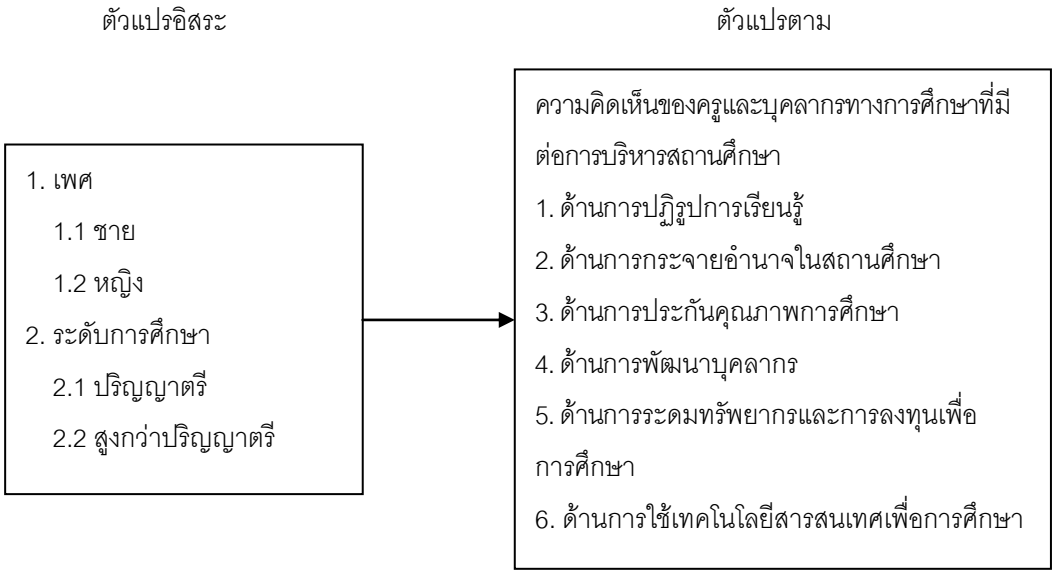

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านการตัดสินใจ ความรู้สึกและจิตวิญญาณ ที่มีต่อคำพูด การกระทำและอื่น ๆ ด้วยการแสดงออกทางการพูด การกระทำ และอีกมากมาย โดยอาศัยความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมเนื้อหา 6 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยมุ่งให้ผู้เรียนสร้างและค้นพบตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น เน้นการบูรณา การสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ส่งเสริมการใช้สื่อ เทคโนโลยี ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมไทย ใช้การประเมินการพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และมุ่งเน้นให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2. **ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา** หมายถึง กระบวนการในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของผู้ที่มีส่วนได้เสียของสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่โดยตรงในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของสถานศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้ดำเนินไปตามความต้องการและค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ทำให้ครูและบุคลากรอื่นเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจในการบริหารและจัดการศึกษา ให้ครูมีอิสระในการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้โอกาสผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ใช้งบประมาณตามกำหนดในแผนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการกระจายอำนาจส่งผลต่อดีการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

3. **ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา** หมายถึง กระบวนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีระบบชัดเจนและเป็นเรื่องสำคัญ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ และระบบข้อมูลสารสนเทศสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งตรงตามมาตรฐานของสถานศึกษา ตรงตามสภาพจริง และนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. **ด้านการพัฒนาบุคลากร** หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติ มีการกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน มีการจัดหาตำรา เอกสารและสื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า สนับสนุนให้ครูมีการผลิตและใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมและสื่อประกอบการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม สร้างขวัญและกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติให้แก่ครู

5. **ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา** หมายถึง กระบวนการในการสรรหาและบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา ทั้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลและงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา มีกิจกรรมเพื่อระดมทรัพยากรจากภายนอกและมีส่วนร่วมในการวางแผนและติดตามการใช้จ่ายงบประมานของสถานศึกษา ให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสม

6. **ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา** หมายถึง การนำเทคโนโลยีและสารสนเทศซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายโทรคมนาคมมาใช้ประโยชน์ในการบริหารและการจัดการศึกษาและพัฒนาระบบเครือข่าย ICT มีการอำนวยความสะดวก สร้างเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ของโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ช่วยครู ครูอัตราจ้าง และเจ้าหน้าที่ ของโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา ประกอบด้วย ครู 30 คน และบุคลากรทางการศึกษา 60 คน รวมจำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 73 คน เป็นชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 เป็นหญิง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 65.80 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความพึงพอใจ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.97 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบสอบถามมีค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ =4.47, S.D.= 0.67) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.59) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.57) ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =4.24, S.D.= 0.52) ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.23, S.D.= 0.55) และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.16, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปฏิรูปการศึกษา อยู่ใน

ระดับมาก ($\overline{X}$ =4.24, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =4.48, S.D.= 0.69) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ($\overline{X}$ =4.08, S.D.= 0.83)

1.2 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.23, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาใช้งบประมาณตามที่กำหนดในแผนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\overline{X}$ =4.45, S.D.= 0.62) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาให้โอกาสพ่อแม่/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ($\overline{X}$ =4.14, S.D.= 0.80)

1.3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.37, S.D.= 0.68) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.19, S.D.= 0.76)

1.4 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาสนับสนุนครูผลิตและใช้สื่อในการเรียนการสอน ($\overline{X}$ =4.47, S.D.= 0.67) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดหาตำรา เอกสารและสื่อให้ครูศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\overline{X}$ =4.16, S.D.= 0.83)

1.5 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.16, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ($\overline{X}$ =4.32, S.D.= 0.72) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ($\overline{X}$ =3.92, S.D.= 0.92)

1.6 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.47, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ซึ่งข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีอุปกรณ์เครื่องใช้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอกับผู้เรียน ($\overline{X}$ =4.52,

S.D.= 0.67) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\overline{X}$ =4.41, S.D.= 0.76)

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้านเรียงตามอันดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ =4.47, S.D.= 0.67) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.59) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$ =4.28, S.D.= 0.57) ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ($\overline{X}$ =4.24, S.D.= 0.52) ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.23, S.D.= 0.55) และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.16, S.D.= 0.64) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัด คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยามากพอสำหรับการบริหารสถานศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในด้านระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาน้อย และยังเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นอย่างมาก อาจจะบริหารสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่ทันยุคทันสมัยในการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ จึงให้ความสำคัญและสนับสนุนในด้านนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ในอันดับ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก ในอันดับ 2 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ในอันดับ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชราพร ริกากรณ์ (2555) ได้ศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของ(บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของ(บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ธันวา อ่วมมณี (2548) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการพัฒนาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ให้เหมาสมกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ (2550) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมผู้นำเทคโนโลยีเพื่อนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในด้านการบริหารงานโรงเรียน และด้านการเรียนการสอน โดยกำหนดลงในแผนพัฒนา เพื่อใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับ เจตนิพิฐ บุญเพศ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เอกชัย เปี้ยอุ๊ด (2550: 7) กล่าวว่า การพัฒนาทัพยากรมนุษย์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาโดยเฉพาะโรงเรียนควรให้ความสนใจในการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ครูมีขวัญและกำลังใจใน

การพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ มีความก้าวหน้าทางวิชาการ มีการจูงใจให้ครูปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ธรินธร นามวรรณ (2548: 9) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน ช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ เสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอย่อมทำให้ตนเองมีความก้าวหน้าและองค์การได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของทุกๆ องค์การ สอดคล้องกับ สุดาวดี จตุรงควาณิช (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพภายใน การวางแผนการประเมินผลภายใน การดำเนินการประเมินผลภายใน การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง การใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินตนเอง โดยรวมทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ไพสันต์ ศรีแป้ง (2550: 83) พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จีรภา เพชรสงคราม (2554: 147) พบว่าครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีเพศต่างกัน จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง และระดับการศึกษาต่างกัน จำแนกโดยวุฒิปริญญาตรีและวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการบริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชื่นชีวัน นีชัง (2552: ออนไลน์) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การ ในเขตอุตสาหกรรม 304 พาร์ค 7 ปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ พบว่ามีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ยังสอดคล้องกับ ไพสันต์ ศรีแปง (2550: 83) ที่พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เราทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ 2) ด้านการกระจายอำนาจในสถานศึกษา 3) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. การปฏิรูปการเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยและมุ่งเน้นให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพ

2. การกระจายอำนาจในสถานศึกษา ควรเน้นสถานศึกษาให้โอกาสพ่อแม่/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา และใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา

3. การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และสถานศึกษาควรติดตามประเมินผลทุกงานโครงการอย่างเป็นระบบให้มากยิ่งขึ้น

4. การพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาควรจัดหาตำรา เอกสารและสื่อให้ครูศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และสถานศึกษาควรเสริมสร้างขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติให้ครู

5. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และอำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่มีความแตกต่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน อาทิ เช่น ประสบการณ์ทำงาน ระดับวิทยฐานะ และสายงาน เป็นต้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีความแตกต่างของคุณลักษณะสถานศึกษาที่มีบริบทต่างกัน เช่น ขนาด ประเภท และสถานที่ตั้ง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จีรภา เพชรสงคราม. (2554). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เจตนิพิฐ บุญเพศ. (2554). **การศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ชื่นชีวัน นีซัง. (2552). **การศึกษาการพัฒนาบุคลากรที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การในเขตอุตสาหกรรม 304 พาร์ค 7 จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

ธรินธร นามวรรณ. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภาควิชาในมหาวิทยาลัยชอลรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธันวา อ่วมมณี. (2549). **การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ไพสันต์ ศรีแปง. (2550). **การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัชราพร ริกากรณ์. (2555). **การศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิทยากร เชียงกูล. (2553). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุดาวดี จตุรงควาณิช. (2555). **การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ. (2550). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เอกชัย เปี้ยอู๊ด. (2550). **การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนทุ่งอุดมวิทยา จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

NBUE127: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

TEACHERS' OPINION TOWARDS THE ADMINISTRATORS' GOOD GOVERNANCE PRINCIPLE APPLICATION, SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6

ภราดา แสงสว่าง [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำเพชร ภูริปริญญา [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 344 คน โดยสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.19) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.39) ส่วนในด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 4.06)

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร จะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะหลักธรรมาภิบาลยึดหลักการทำงานที่มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า นำมาใช้ในการบริหาร ซึ่งเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุกๆ ส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการบริหารงาน ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้

คำสำคัญ: การใช้หลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study the opinion of teachers on the good governance principle application of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 6,

and quidelines to the good governance principle approaches that suitable for schools under the Secondary Educational Service Area Office 6. The samples were 344 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 6 by simple random sampling. Questionnaire was used as a research tool which had a reliability of 0.87. Data were analyzed using computer program. The statistics used in this study were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test, and F test .

The results of research were:

1. Teachers' opinions towards the administration applying good governance of secondary schools' administrators were at high level ($\overline{X}$ = 4.19). Considering each factor, the researcher found that the opinions towards worthwhile principle were at the highest level ($\overline{X}$ = 4.39). and the opinions towards legal justice were at the lowest level ($\overline{X}$ = 4.06).

2. Gender and working experience had no influence on the teachers' opinion.

3. The ways to develop the school administrators of secondary education school under the Secondary Educational Service Area Office 6 were the administrators use the administration applying the good governance, it will make the administration success, because the good governance is the principle that holds the principle of legal justice, transparency, participation and worthwhile for the administration. The good governance is good and suitable for the administration. Moreover, it can develop the schools efficiently.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้มีการปฏิรูปการศึกษาบรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาปัจจุบันมีความคล่องตัวมากขึ้นเนื่องจากได้ถูกกำหนดให้เป็นนิติบุคคล มีอิสระในการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้สรุปไว้ว่าสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลนอกจากจะต้องดำเนินการตามหลักการและแนวปฏิรูปการศึกษาแล้วยังต้องยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีดังนี้ มีความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ มีคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล มีความรับผิดชอบในงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในการบริหารสถานศึกษาและมีการตรวจสอบถ่วงดุลในลักษณะการดำเนินงานรูปคณะกรรมการโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้มีส่วนร่วม

ในเรื่องนี้ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: 31) ได้กล่าวว่าการสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนา คือจุดมุ่งหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้งนี้กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34(2) มีฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานในมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตาม

เจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ขณะที่ เกษม วัฒนชัย (254: 14) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน ในระบบใหม่นั้นจะไม่ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน บริหารเองคนเดียวหมดทุกอย่าง ต้องให้ผู้แทนประชาชนมาเป็นคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสะท้อนความต้องการในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งในปัจจุบันมีการแต่งตั้งคณะบุคคลที่ได้จากผู้แทนประชาชนเข้ามาดูแลช่วยเหลือในการบริหารสถานศึกษา นอกจากจะมีอำนาจและความรับผิดชอบให้ถือปฏิบัติแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการหรือบริหารงานทั้งงานวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารโดยใช้หลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีที่ยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า หลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย

จากหลักธรรมาภิบาลที่กล่าวมานั้น ในการบริหารงานสถานศึกษาสามารถที่จะนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้กำหนดพันธกิจในข้อที่ 3 ว่าส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน ยกระดับสู่ความเป็นสากล และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งถือเป็นหลักธรรมาภิบาล และค่านิยมขององค์กร ว่ายึดหลักธรรมาภิบาล มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม

โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นการศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ใช้เทคนิควิธีการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล ตามแผนกลยุทธ์ โดยต้องมีความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ มีคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล มีความรับผิดชอบในงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในการบริหารสถานศึกษาและมีการตรวจสอบถ่วงดุลในลักษณะการดำเนินงานรูปคณะกรรมการโดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ มีส่วนร่วม

สำหรับมาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 11.1–11.4 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความเป็นอยู่อย่างเพียงพอความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาโรงเรียน การบริหารงบประมาณให้บรรลุเป้าหมายและสุดท้ายโรงเรียนได้จัดโครงสร้างการบริหารงานภายใต้หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วตามแผนกลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ต้องบริหารสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนซึ่งถือเป็นหลักธรรมาภิบาล และค่านิยมขององค์กร ว่า ยึดหลักธรรมาภิบาล ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามหลักการบริหารสถานศึกษาตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ในการบริหารวิชาการ บริหารงานทั่วไป บริหารงานบุคคล บริหารงานงบประมาณ และบริหารงานกิจการ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ และ ประสบการณ์ทำงาน

3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

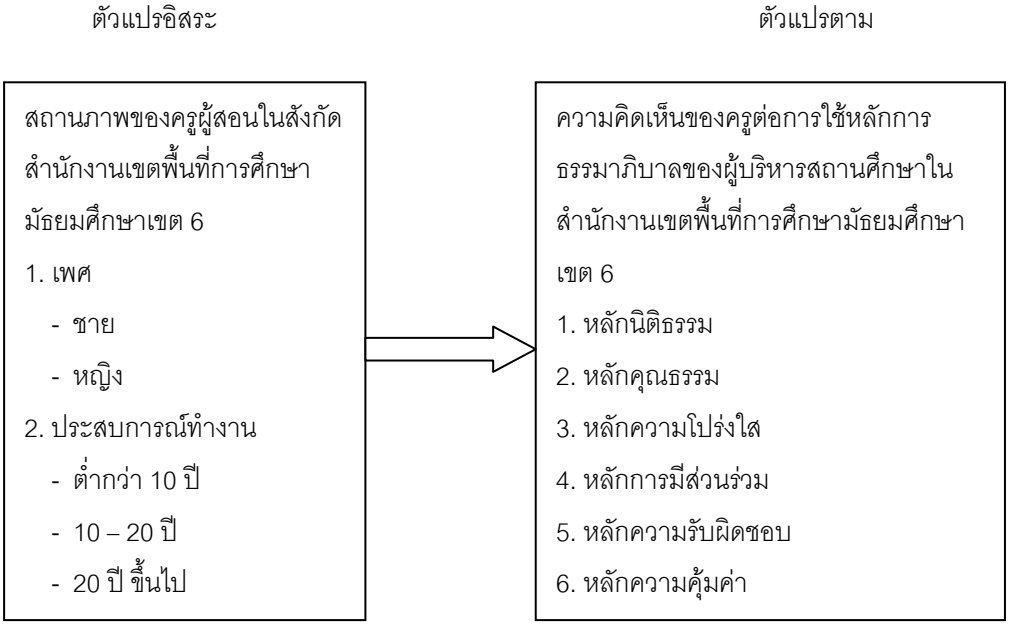

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจเฉพาะบุคคลโดยอาศัยพื้นประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และข้อมูลของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดฉะเชิงเทรา

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารโดยใช้หลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

หลักนิติธรรม หมายถึง หลักกฎหมายที่เป็นการบริหารโดยใช้กฎหมาย ไม่ใช่บริหารตามอำเภอใจของผู้บริหารที่เป็นฝ่ายบริหารได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการแทน และต้องได้รับการยินยอมจากคณะกรรมการสถานศึกษา หรือปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่อาจกระทำการอย่างใดตามอำเภอใจ

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นและเชื่อถือ ในความถูกต้องดีงาม การสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ เสียสละ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้ใจซึ่งกันและกันภายในโรงเรียนมีการปรับปรุงการทำงานให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีระบบการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของการตัดสินใจและการดำเนินงานต่างๆ ภายในโรงเรียน

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา การทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษาประจำปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานของสถานศึกษา

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญมีการยอมรับผลดีและผลเสียจากการดำเนินงาน สามารถชี้แจงเหตุผลพร้อมแสดงข้อเท็จจริง และพร้อมรับการตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีการบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างรู้คุณค่าและดำรงทรัพยากรของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล และวิเคราะห์ตาม 6 ลักษณะที่สำคัญของธรรมาภิบาล ได้แก่หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักคุ้มค่า

2. สร้างแบบสอบถามของ สุพล เครือมโนรมย์ (2543) และนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไข เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา (Content Validity) ประเมินความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index Of Congruence)โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.50-1.00

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คนและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficeint)ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ0.87

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูผู้สอน ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนตามเวลาได้แบบสอบถามตอบกลับและสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 344 คน สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีประสบการณ์ทำงาน 10–20 ปี

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สรุปได้ดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม (ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.2 หลักคุณธรรม (หลักปฏิบัติในการทำสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ) โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.3 หลักความโปร่งใส (การสร้างความไว้วางใจของผู้บริหารต่อหน่วยงานและครูซึ่งสามารถตรวจสอบได้) โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.4 หลักความรับผิดชอบ (ความมุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ) โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.5 หลักการมีส่วนร่วม (การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน) โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.6 หลักความคุ้มค่า (การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อยกเว้นผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนและผู้บริหารสถานศึกษามีการรณรงค์ให้บุคลากรใช้น้ำใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน 2 ข้อนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า

ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคุณธรรมด้านความโปร่งใสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านนิติธรรมด้านความรับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วมด้านความคุ้มค่าไม่แตกต่าง

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหลักการมีส่วนร่วม ส่วนด้านอื่นๆ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบระดับความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ด้านหลักการมีส่วนร่วม

(n = 344)

ประสบการณ์ทำงาน	$\overline{X}$	ประสบการณ์ทำงาน		
		น้อยกว่า10 ปี	10–20 ปี	มากกว่า 20 ปี
		31.4	43.6	25.0
น้อยกว่า10 ปี	31.4	-062	-0.58*	-0.49*
10–20 ปี	43.6	-	0.04	0.12
มากกว่า 20 ปี	25.0	-	-	0.09

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า10 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 น้อยกว่า 10-20 ปี และ 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1. ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม

ปัญหาอุปสรรค คือการทำงานมีเส้นสายยังไม่มีมาตรฐานเดียวกันไม่มีความยุติธรรมผู้บริหารสถานศึกษาไม่ค่อยได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่กำหนดขึ้นยุติธรรม

ข้อเสนอแนะในการบริหารงานผู้บริหาร ต้องทำงานอย่างมีความยุติธรรมเส้นสายยังไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่กำหนดขึ้น

1.2 หลักคุณธรรม

ปัญหาอุปสรรคผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความเป็นธรรมกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกันการบริหารยังขาดการอาศัยหลักคุณธรรมในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวม

ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความเป็นธรรมกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเท่าเทียมกันและไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกการบริหารต้องอาศัยหลักคุณธรรมมาใช้ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวม

1.3 หลักความโปร่งใส

ปัญหาอุปสรรค การทำงานยังไม่มีความชัดเจนไม่ความโปร่งใสและบางเรื่องไม่สามารถตรวจตรวจสอบได้สอบได้มีการพิจารณาความดีความชอบให้บุคลากรไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ต้องทำงานให้เปิดเผยชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ต้องมีการพิจารณาความดีความชอบให้บุคลากรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.4 ของหลักความรับผิดชอบ

ปัญหาอุปสรรค มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรไม่เหมาะสมกับความสามารถผู้บริหารไม่ใส่ใจเกี่ยวกับปัญหาและขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ควรที่จะมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและเหมาะสมกับความสามารถผู้บริหารสถานศึกษาต้องใส่ใจเกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

1.5 หลักการมีส่วนร่วม ปัญหาอุปสรรคยังขาดความร่วมมือจากผู้บริหารและบุคลากรบุคลากรไม่ค่อยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการการประชาพิจารณ์หรือการแสดงประชามติ

ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ผู้บริหารควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆเพื่อการสร้างสรรค์งานที่ดีต่อไปต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาพิจารณ์หรือการแสดงประชามติ

1.6 หลักความคุ้มค่า

ปัญหาอุปสรรค ผู้บริหารไม่มีการทำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาการใช้วัสดุครุภัณฑ์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาอย่างไม่ประหยัดและคุ้มค่าเท่าที่ควรมีการนำวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว

ข้อเสนอแนะในการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุครุภัณฑ์อาคารสถานที่ของสถานศึกษาอย่างประหยัดและคุ้มค่าไม่ควรนำวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.19) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้ดีมีประสิทธิภาพทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ดังนี้

หลักนิติธรรมจากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักนิติธรรมในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารโดยยึดกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ มีการบังคับใช้อย่างเป็นธรรมส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้กฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับใหม่ๆ และควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายกฎระเบียบราชการเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษามีการประกาศใช้ระเบียบและกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษามากขึ้น โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักนิติธรรมทั้ง 6 งานอยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระจริญ จิรสุโภ (เมืองประทับ) (2552) ได้ศึกษาเรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวยจังหวัดนนทบุรี" พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวยในด้านนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมมากทุกข้อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการเพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของเทศบาลเคารพกฎระเบียบและกฎหมายการบริหารงานตามหลักนิติธรรมนี้

หลักคุณธรรมจากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักคุณธรรมในระดับมากที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่มีไมตรีจิตพร้อมให้บริการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมปฏิบัติตนอยู่ในหลักคุณธรรมศีลธรรมและจริยธรรมยึดมั่นหลักการต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์การและประชาชนมีหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมีความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตประหยัดใช้หลักความรู้หลักเหตุผลเกิดนำความรู้เป็นแรงผลักดันอีกทางจึงส่งผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าโดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักคุณธรรมทั้ง 6 งานอยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของกิตติพงศ์ อุรพีพัฒศ์ (2555) ศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าหลักเกณฑ์ไม่ได้มีความแตกต่างในสาระสำคัญนัก โดยเฉพาะเรื่องหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความ

ซื่อสัตย์สุจริต หลักความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ และหลักความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีความแตกต่างบ้างเล็กน้อยและยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเบญจวรรณ วันดีศรี (2546) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมและด้านนิติธรรมมีธรรมาภิบาลระดับสูง

หลักความโปร่งใสจากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความโปร่งใสในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม โดยมีระบบควบคุมภายในที่เข้มแข็ง มีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สร้างเครือข่ายผู้ตรวจสอบภายในระดับกลุ่มสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำหนดปฏิทินออกติดตามตรวจสอบและรายงานผลอย่างเป็นระบบ ทำให้สถานศึกษาไม่ปิดบังข้อมูลต่างๆ มีการเปิดเผยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีระบบการตรวจสอบที่ชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของสถานศึกษาได้ จึงสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งถือว่าโดยรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักความโปร่งใสทั้ง 6 งาน ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของธนิตา ฐิติภากร (2546) ที่วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม พบว่า ความโปร่งใสของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานเทศบาล 1) การเปิดเผยข้อมูล 2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ 3) ความรับผิดชอบในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และ 4) การให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงาน ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรชัย นาทองไชย (2548) ที่วิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลธัญญา และประชาชนในเขตเทศบาลต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า คณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและต่างพอใจเห็นด้วยที่คณะเทศมนตรีนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ในหลักความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2550 โดยติดประกาศประชุมชี้แจงผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสายและวารสาร

หลักความรับผิดชอบจากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการปฏิบัติงานต่างๆ มีกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบข้อบังคับมาตรฐานวิชาชีพจรรยาบรรณเป็นหลักในการบริหาร แสดงว่าผู้บริหารมีความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ให้ความร่วมมือในการทำงานที่ดี ทำงานเป็นทีม มีการปลูกจิตสำนึกให้มีความเอาใจใส่ต่องานทั้งบุคลากรและนักเรียน โดยเน้นให้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลักและมีจิตใจเสียสละให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษา ปฏิบัติตามกฎระเบียบ การทำงานตามที่ได้รับหมอบหมาย ซึ่งถือว่าโดยรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักความโปร่งใสทั้ง 6 งาน ที่มีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของพระจริญจิรสุโภ (เมืองประทับ) ที่ศึกษา เรื่อง "การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี" พบว่า การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย ในด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าบุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและให้บริการต่างๆ ด้วยความจริงใจ

หลักการมีส่วนร่วมจากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักการมีส่วนร่วมในระดับมากที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องการบริหารงานและกิจกรรมต่างๆ มีกรรมการบริหาร โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาตลอดจนชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินงานร่วมชื่นชมในผลงานจึงส่งผลให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์วางแผนและร่วมกันปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนซึ่งถือว่าโดยรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักการมีส่วนร่วมทั้ง 6 งานอยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของเสนาะสภาพไทยได้ศึกษาเรื่อง "หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก" ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนเสนาธิการทหารบกจะให้ความเห็นว่าการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาล มีความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านคุณธรรม

หลักความคุ้มค่าจากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดการใช้งบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาเป็นที่พอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีอำนาจปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้สถานศึกษาและมีอิสระในการจัดการงบประมาณในส่วนที่ตั้งไว้ สำหรับสถานศึกษาตามที่ได้รับการกำหนดวงเงินและมีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุในส่วนที่อยู่ในการดูแลรับผิดชอบ ซึ่งถือว่าโดยรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในหลักความคุ้มค่าทั้ง 6 งานอยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของสุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2547) ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า เทศบาลตำบลบ้านฉาง มีความเสมอภาคและกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้างกระบวนการต่างๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมาพบว่า มีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชนแต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรพินท์ สพโชคชัย ได้การศึกษาเรื่องศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน พบว่าเลือก อบต. ชมพูอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใช้กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาลระดับ อบต. ซึ่งเลือกประยุกต์หลัก

ธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า ส่วนอีก 2 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบ และหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการเพราะเป็นเรื่องนามธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

กิตติพงศ์ อุรพีพัฒศ์. (2555). "**หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**". วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันพระปกเกล้า.

เกษม วัฒนชัย. (2544). **ธรรมาภิบาลกับคอรัปชั่นในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนิตา ฐิติภากร. (2546). "**การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครปฐม**". วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน-ศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2546). **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. อัมรินทร์ปรินติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง.

เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). "**การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด**". ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

พระจริญ จิรสุโภ (เมืองประทับ). "**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**". วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

สุพล เครือมะโนรมย์. (2543). **การใช้หลักพุทธในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). "**การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล :กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง**". ปริญญานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรชัย นาทองไชย. (2548). "**สภาพการบริหารของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญาอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์**".วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เสนาะ สภาพไทย.พ.ท. (2549). "**หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก**". ปริญญานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรพินท์ สพโชคชัย. (2543). **แนวทางการนาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สาหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

NBUE128: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD

A STUDY OF THE ACHIEVEMENT OF NATURAL RESOURCES OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENT USING LEARNING TECHNIQUE STAD

ธนากร ประภัสสรางกูล *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดอ่าวช่อ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD จำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างโดยใช้ขนาดของผล (Effect Size)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD ก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.89 และหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.61 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\gamma \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD

Abstract

The purpose of this research was to study and compare a study of the Achievement of Natural Resources of Prathomsuksa 6 Students using Learning Technique-STAD, and study Satisfaction of Towards the Teaching of Natural Resources of Prathomsuksa 6 Student using Learning Technique-STAD. The study population, Prathomsuksa 6 Students in Chomchonwataocho school, Maumg Tad District, Tad Province, 18 persons using purposive sampling. The instrument using Learning Technique STAD 7 plan, the achievement test pretest-posttest 40 questions. and a questionnaire the Satisfaction of Students

Towards the Teaching of Natural Resources of using Learning Technique STAD, 10 questions. The analyses by Percent (p), mean (μ), Standard Deviation (σ) and the Effect Size (γ).

The findings of the study reveal the following: 1) The achievement of Natural Resources using Learning Technique STAD Pretest were 48.89% Posttest 78.61% 2) The Achievement of Natural Resources using Learning Technique-STAD pretest and posttest different criteria ($\gamma \geq .50$) by were higher than before learning, and 3) The Student were Satisfaction of Towards the Teaching of Natural Resources using Learning Technique-STAD. Overall, the highest level.

Keywords: Learning Technique STAD

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเป็นแหล่งตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ตลอดจนเป็นแหล่งพลังงาน วัตถุดิบที่สร้างรายได้ให้กับประชาชน กิจกรรมหลักๆ ของมนุษย์ล้วนต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติแทบทั้งสิ้น หากการดำเนินการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือย ใช้อย่างสิ้นเปลืองโดยไม่รู้คุณค่า โดยไม่มีแผนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ก็จะเสื่อมโทรมและหมดไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรได้ในอนาคต (ทิพวรรณ ภู่นาค. 2553: 1) ทั้งนี้หากรากฐานจิตใจมนุษย์เองยังสามารถรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการนำไปใช้ประโยชน์เอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ ย่อมมีทั้งการนำไปใช้สนองความต้องการของมนุษย์ ร่วมกับความรู้สึกรับผิดชอบที่พึงต้องอนุรักษ์เอาไว้เพื่อประโยชน์ในระยะยาวร่วมกันอย่างสมเหตุสมผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวะที่สร้างสมดุลซึ่งมีเหตุผลสืบเนื่องมาจากเงื่อนไขที่อยู่ในรากฐานจิตใจมนุษย์เองอย่างเป็นธรรมชาติ แทนที่จะรู้สึกขัดแย้งจนกระทั่งมาถึงขั้นซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่ามีการแยกขั้วระหว่างการอนุรักษ์กับการนำใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมรุนแรงมากขึ้น (ระพี สาคริก. 2545: 9)

ดังนั้น การศึกษาเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งสติปัญญา เจตคติ ค่านิยม ทักษะและพฤติกรรม เพื่อให้ประชากรโดยเฉพาะเยาวชนซึ่งจะเติบโตไปในภายภาคหน้าได้รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องได้เรียนรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ให้เกิดทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง อันจะก่อให้เกิดพัฒนาการในระดับบุคคลไปสู่ชุมชน ชาติ และระหว่างชาติ เป็นพัฒนาการที่ยืนยาวไม่แค่ปัจจุบัน เป็นพัฒนาการที่ไม่ใช่เน้นความเจริญเฉพาะทางเศรษฐกิจที่มักจะตักตวงแต่ต้นทุนทางธรรมชาติ แต่ต้องครอบคลุมทั้งด้านสังคม การเมือง วัฒนธรรม และระบบนิเวศ เป็นสังคมที่ไม่ได้พัฒนาเฉพาะความรู้ ยังพัฒนาทักษะทัศนคติ ค่านิยม พัฒนาจิตใจ (ทิพวรรณ ภู่นาค. 2553: 3)

แนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สุวิมล ว่องวาณิช. 2546: 4-5) ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้การจัดการศึกษาทุกรูปแบบต้องเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งนำมาสู่การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งที่มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเองตามกรอบของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการของสถานศึกษานั้นๆ ในการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระไว้อย่างชัดเจนแล้ว และให้ใช้เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐาน

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ใน สาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนา นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมาย คือ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ลัดดา ศิลาน้อย. 2550: 1)

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีที่ผ่านมา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 70.48 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์สาระที่มีปัญหามากที่สุด คือ สาระภูมิศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.29 ต่ำกว่าทุกสาระ (โรงเรียนชุมชนวัดอ่าวซ่อ. 2558: 6) จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนสาระภูมิศาสตร์ ดังนี้ 1) ไม่มีความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) ในเนื้อหาภูมิศาสตร์ 2) ขาดกระบวนการ (Process) วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และแก้ปัญหา 3) มีเจตคติ (Attitude) ที่ไม่ดีต่อการเรียนภูมิศาสตร์ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก 1) ด้านผู้สอน ผู้สอนใช้วิธีสอนที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ปัญหา จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดแก้ปัญหาและค้นคว้าหาความรู้อยู่ในขั้นต่ำ 2) ด้านเทคนิควิธี การจัดการเรียนการสอนส่วนมากเป็นการบรรยาย เน้นความรู้ความจำ 3) ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการให้ความรู้ให้ผู้เรียนท่องจำเป็นสำคัญ และ 4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ฝึกการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนมีความความรู้ไม่ยั่งยืน ไม่รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เพื่อแก้ปัญหาทั้งในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เป็นทฤษฎีที่เน้นการให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้โดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกัน มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือจัดเป็นการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังที่ ทิศนา แขมมณี (2551: 27) ได้ให้แนวคิดว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและความเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้ เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน

ช่วยกันเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม มีความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฉลิมพล วาลีประโคน (2557: 96) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน โดยใช้เทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น พัฒนาตนเอง และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Division) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนารูปแบบมาจากการเรียนแบบ (Cooperative Learning) โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-5 คน ครูจะเป็นผู้เลือกใช้วิธีการสอนตามความเหมาะสมกับเนื้อหานั้นๆ หลังจากครูสอนเนื้อหาแล้วแต่ละกลุ่มจะได้รับบัตรงาน เพื่อนำไปศึกษาร่วมมือกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามภายในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่ม ผู้ที่เข้าใจแล้วต้องอธิบายให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่ยังไม่เข้าใจ แต่เวลาทดสอบต่างคนต่างสอบ การที่นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการเรียนได้นั้นจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือช่วยเหลือกันของนักเรียนในกลุ่ม ทั้งนี้เพราะคะแนนสอบส่วนหนึ่งจะนำมาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนจำเป็นต้องสนใจศึกษาค้นคว้าเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น อันจะเป็นผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยนักเรียนภายในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีอัตราส่วนในการจัดกลุ่ม คือ 1: 2: 1 โดยพิจารณาคะแนนผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งนักเรียนภายในกลุ่มต้องร่วมมือการการทำงาน ช่วยกันอธิบายให้สมาชิกทุกคนให้มีความรู้ความเข้าใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ประกอบด้วย การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้แจ้งคะแนนฐานของแต่ละบุคคล บอกเกณฑ์ รางวัลและทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ประกอบด้วย การสอนเนื้อหาใหม่ของบทเรียนต่อนักเรียนทั้งห้องเรียนโดยครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้กิจกรรมการสอนที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหาบทเรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบคำอธิบายของครูเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน

ขั้นที่ 3 กิจกรรมกลุ่มย่อย ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 คน ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับความสามารถทางวิชาสังคมที่แตกต่างกันคละกัน คือ ความสามารถทางวิชาสังคมสูง ปานกลาง และต่ำ ซึ่งหน้าที่สำคัญของกลุ่ม คือ การเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้สามารถทำแบบทดสอบได้ดี กิจกรรมของกลุ่มจะอยู่ในรูปการอภิปรายหรือการแก้ปัญหาร่วมกัน

ขั้นที่ 4 การทดสอบย่อย หลังจากเรียนไปแล้วนักเรียนต้องได้รับการทดสอบโดยครูทำการทดสอบวัดความเข้าใจประมาณ 15-20 นาที และคะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่มที่เรียกว่าคะแนนกลุ่มสัมฤทธิ์ ซึ่งในการทดสอบนักเรียนทุกคนจะทำข้อสอบตามความสามารถของตนโดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 5 การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและของกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนที่สอบได้กับคะแนนฐาน (Base Score) โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียนซึ่งนักเรียนจะทำได้หรือไม่จะขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อนหรือไม่ นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่มหรืออาจจะไม่ได้เลยถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐาน แล้วนำคะแนนฐานไปเทียบคิดหาคะแนนพัฒนา (Improvement Points)

ขั้นที่ 6 การยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนและนำคะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนมาเฉลี่ย เพื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การกำหนดกลุ่มที่ได้รับรางวัลกลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้ โดยมีรางวัลให้ตามคะแนนกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม โดยใช้เกณฑ์การคิดคะแนนพัฒนาของกลุ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งเกิดจากนักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยครูต้องศึกษาแนวทางในการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพนั้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรทางธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความรู้สึกในทางบวกต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรทางธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ

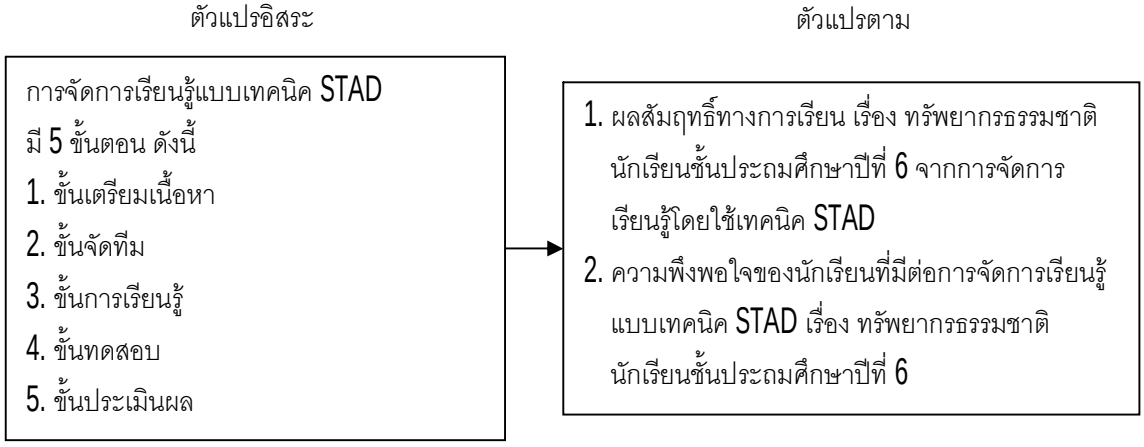

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดอ่าวซ่อ ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดทำแผนกรจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มี 3 ชนิด คือ

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผน

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

5. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดอ่าวช่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คำอธิบายรายวิชา และเอกสารตำราเกี่ยวกับการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5.2 วิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ตามหลักสูตรสถานศึกษาสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำเนื้อหาจากสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ทำการวิเคราะห์เป็นเนื้อหาย่อย เพื่อกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนที่ 1 แผนที่ที่ใช้ศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพ
แผนที่ 2 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
แผนที่ 3 ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคต่างๆ ของไทย
แผนที่ 4 ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และแร่ธาตุ
แผนที่ 5 โลกและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติปรากฏการณ์โลกร้อน น้ำขึ้น-น้ำลง
แผนที่ 6 จันทรุปราคาและสุริยุปราคา
แผนที่ 7 การหมุนรอบและการเคลื่อนที่ของโลก การเกิดกลางวัน-กลางคืน

5.3 ศึกษารูปแบบและขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

5.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง

5.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนะนำในส่วนที่บกพร่องของภาษาและเนื้อหา

5.6 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

เหมาะสมมากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5
เหมาะสมมาก ให้คะแนนเท่ากับ 4
เหมาะสมปานกลาง ให้คะแนนเท่ากับ 3

เหมาะสมน้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 1

เกณฑ์การตัดสินผลประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 216) โดยดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 40 ข้อ

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 14 ชั่วโมง โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 และกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-5 คน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลองทั้ง 7 แผน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจ

4. ตรวจให้คะแนนการทดสอบหลังเรียนและความพึงพอใจ เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD โดยใช้ขนาดของผล

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ขนาดของผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทรัพยากรทางธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD คิดเป็นร้อยละ 48.89 และหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.61

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยมีค่าขนาดของผลเท่ากับ 3.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\gamma \geq .50$) โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.75)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD พบว่า คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 48.89 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.61 แสดงว่า นักเรียนมีการความก้าวหน้าทางผลการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

1.1 การเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มย่อยลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการเรียนทุกคน ดังที่ จันทรา ตันติพงศานุรักษ์ (2543: 37-38) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบเทคนิค STAD เป็นการพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นการเสริมทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข

1.2 การสอนภูมิศาสตร์ ได้เน้นพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ความคิด ทักษะ ความสามารถและจิตสำนึก เช่น ด้านความรู้ความคิดต้องสามารถสรุปหลักเกณฑ์ปฏิสัมพันธ์เชิงภูมิศาสตร์ได้ ด้านทักษะความสามารถเชิงทักษะในการใช้แผนที่และเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ทางภูมิศาสตร์ได้ ด้านจิตสำนึกต้องเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

2.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ผู้วิจัยได้จัดองค์ประกอบการเรียนรู้พื้นที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของนักเรียนในทางบวก 2) การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในระหว่างการทำงานกลุ่ม 3) การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน 4) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย 5) กระบวนการกลุ่ม ดังนั้น สมาชิกแต่ละคนต่างมีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันในการที่จะช่วยให้การดำเนินการกิจกรรมไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่ม เพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดสมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว และใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น การให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่มจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล วาลีประโคน (2557: 96) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้ได้ใช้สื่อหลากหลายจูงใจ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้นักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนตามความสนใจ มีโอกาสร่วมกันตั้งวัตถุประสงค์ในการจัดทำกิจกรรมได้ เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้ จึงทำให้นักเรียนมีสนุกสนาน พึงพอใจต่อการเรียนการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มรินธร เพ็งสวัสดิ์ (2553: 90) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ควรมีการเสริมแรง และสร้างแรงจูงใจบ่อยๆ ครั้ง เป็นการกระตุ้นผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ครูควรเสริมการเรียนรู้นอกเวลาเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น
3. ระยะเริ่มแรกที่นำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ ครูผู้สอนจะต้องดูแลให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางสังคม สร้างความเป็นกันเอง ความคุ้นเคยและความไว้วางใจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับเทคนิคแบบอื่นๆ
2. ควรเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

จันทรา ตันติพงศานุรักษ์. (2543, ธันวาคม). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. **วารสารวิชาการ**. 3: 36, 38-39, 45.

เฉลิมพล วาลีประโคน. (2557). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่องปฏิกิริยาเคมีที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ทิพวรรณ ภู่นาค. (2553). **การจัดการทรัพยากรป่าชายเลนโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองลัด ตำบลบางตะบูนออก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิศนา แขมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน**. กรงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มรินธร เพ็งสวัสดิ์. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องชีวิตสัตว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ระพี สาคริก. (2545). **การอุดมศึกษากับการแก้ปัญหาวิกฤติของชาติ**. รวมบทความ 30 ป. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.

โรงเรียนชุมชนวัดอ่าวช่อ. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศ**. ตราด: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนฯ.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ลัดดา ศิลาน้อย. (2550). **การใช้หลักการของวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาความสามารถของครูในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิมล วองวาณิช. (2546). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Howell, D. C. (1992). Statistical Methods for Psychology. Boston: PWS-Kent.

NBUE129: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI)

ASTUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT OF MATHEMATICS FORADDITION, SUBTRACTION, COMBINED MULTIPLICATION AND DIVISION FOR PRATHOMSUKSA III WITH LEARNING COGNITIVE GUIDED INSTRUCTION

ดรัณภพ สุวรรณโน [1] รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์คงเที่ยง [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จ.นนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 22คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบแนะให้รู้คิด จำนวน 15 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จ.นนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 86.36

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.10

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI)

Abstract

This research aims to study and compare student achievement. Mathematics for Addition, Subtraction, Combined Multiplications, and Division for prathomsuksa III of Prasertislam school, Nonthaburi Province by using an leaning Cognitive Guide Instruction second semester of academic year 2559 the number of 22 students. The tools used in this research include lesson plans and cognitive guide instruction15 plan and test achievement mathematics for Addition, Subtraction, Combined Multiplications

and Division 30 items statistics used in data analysis included descriptive statistics and the difference of the average (Mean. difference)

The finding revealed that;

1. The research achievement Mathematics for Addition, Subtraction, Combined Multiplications and Division for prathomsuksa III of Prasertislam school, Nonthaburi Province. Using leaning Cognitive Guide Instruction students had passed the threshold level up to 86.36percent.

2. The achievement Mathematics for Addition, Subtraction, Combined Multiplications and Division for prathomsuksa III of Prasertislam school, Nonthaburi Province by using an leaning Cognitive Guide Instruction practice was after high school classes than before. 54.10percent.

Keywords: The learning achievement, Cognitive Guide Instruction.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร มีการพัฒนาและแข่งขันกันในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมถึงในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการ พัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อช่วยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ความรู้และ สติปัญญาของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ (ทิศนา แขมมณี. 2542: 32) ประเทศจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษา เนื่องจากในสังคมปัจจุบันต้องการบุคคลที่มีความสามารถด้านต่างๆ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ยืนหยัดอยู่ได้ในสังคมโลกปัจจุบันโดยเฉพาะ อย่างยิ่งการศึกษาในด้านคณิตศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบระเบียบแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผนตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2545: 1)

สำหรับประเทศไทย ในระดับประถมศึกษาพบว่าวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้สาเหตุอาจมาจากตัวผู้เรียนเอง คือ ผู้เรียนวิเคราะห์โจทย์ปัญหาไม่ได้ ขาดการคิดอย่างมีเหตุผลและการคิดอย่างมีระบบและสภาพปัญหาคุณภาพการสอนของผู้สอน คือผู้สอนขาดเทคนิคการสอน เทคนิคการสอนไม่ได้เอื้ออำนวยให้เกิดความคิดอย่างมีเหตุผลและมีระบบตามกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ขาดการฝึกทักษะให้กับผู้เรียน ทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์คือทักษะการแก้ปัญหา การแก้ปัญหานั้นทำให้คณิตศาสตร์มีความหมายมากกว่า เป็นเพียงกฎเกณฑ์และตัวเลข ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในคุณค่าของคณิตศาสตร์และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ กล่าวได้ว่า การแก้ปัญหานั้นเป็นหัวใจของคณิตศาสตร์ ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์จึงได้มีการมุ่งพัฒนา ทักษะการแก้ปัญหา

ควบคู่กัน ไป ผู้เรียนจะเป็นการแก้ปัญหาที่ดีได้ ถ้าได้เรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีโอกาสได้รับการฝึกทักษะ มีโอกาสได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ใช้ความคิดของตนเองในการแก้ปัญหา (วรณัน ขุนศรี. 2546: 9-12)

การจัดการเรียนการสอนสำหรับประเทศไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาเท่าที่ควร เนื่องจาก ผู้สอนจะเป็นผู้บอกวิธีการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนโดยใช้ตัวอย่างประกอบ และผู้เรียนเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามตัวอย่างที่ครูบอกเท่านั้น จึงทำให้ผู้เรียนขาดความคิดในการแก้ปัญหาที่เป็น ระบบ โดยผู้สอนไม่ได้คำนึงถึงผู้เรียนว่าเข้าใจหลักการแก้ปัญหาและคิดคำนวณอย่างแท้จริงหรือไม่ ดังนั้น ผู้เรียนจึงแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยการเลียนแบบครูและเนื่องจากการให้เหตุผลของผู้เรียนแต่ละคนไม่ เหมือนกัน การแก้ปัญหาจึงมีหลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาความหลากหลายของวิธีการ แก้ปัญหา หรือแนวทางเข้าสู่การหาคำตอบของปัญหาที่กำหนดจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนนั้นไม่ดี (สุภิญ พิทักษ์ศักดากร. 2540: 2)
การสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่อยู่บนพื้นฐานความคิดความเข้าใจของนักเรียน โดยเน้นให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง มีครูเป็นผู้แนะแนวทางให้นักเรียนคิดอย่างต่อเนื่อง จนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหา ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ครูนำเสนอปัญหาตามจุดประสงค์และความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 2) ครูจะช่วยแนะให้นักเรียนมีความเข้าใจในปัญหาและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการแก้ปัญหา 3) นักเรียนรายงานคำตอบและวิธการแก้ปัญหาพร้อมเหตุผล และ 4) นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันอภิปรายคำตอบการเรียนการสอนโดยการสอนแบบแนะให้รู้คิด (Cognitively Guided Instruction: CGI) จึงเป็นนวัตกรรมที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่วิธีการที่แตกต่าง โดยครูจะเป็นผู้นำให้เกิดการอภิปรายโดยใช้คำถาม ซึ่งเหมาะแก่การนำมาใช้ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างตน จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี โดยใช้การสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงแนวคิดในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีโอกาสนำเสนอแนวคิดของตนเองอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์และสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การบวก ลบ คูณ หารระคน โดยใช้การสอนแบบแนะให้รู้คิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ระหว่างก่อนและหลังการสอนแบบแนะให้รู้คิด

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนแบบแนะให้รู้คิด หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานการคิดตามความเข้าใจของนักเรียนและเป็นการสอนที่เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา หมายถึง ขั้นที่ครูนำเสนอปัญหาในขั้นตอนนี้ผู้นำเสนอปัญหาตามวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ถ้านักเรียนมีความยุ่งยากในการแก้ปัญหาครูควรมีการให้ปัญหาที่คล้ายกันกับนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง ในการเลือกปัญหาครูควรเลือกปัญหาที่น่าสนใจ และที่ให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ปัญหาที่เลือกมาควรมีความสอดคล้องกับบริบทในชีวิตจริงของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา หมายถึง ขั้นที่ครูช่วยแนะนำให้นักเรียนมีความเข้าใจในปัญหาและเปิดโอกาสให้นักเรียนแก้ปัญหา ในขั้นตอนนี้ครูควรให้เวลานักเรียนเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาที่ให้ และช่วยแนะนำจนครูมีความเข้าใจว่านักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถแก้ปัญหานั้นนั้นได้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 3 ขั้นรายงานคำตอบและวิธีการแก้ปัญหา หมายถึง ขั้นที่นักเรียนรายงานคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาหลังจากที่ผู้นำเสนอปัญหาและให้เวลานักเรียนแก้ปัญหาแล้ว ครูจึงเลือกถามนักเรียนเป็นรายบุคคลถึงวิธีการที่พวกเขาใช้ในการแก้ปัญหาพร้อมเหตุผลเพื่อนำเสนอต่อนักเรียนในชั้นเรียนและในระหว่างที่นักเรียนรายงานคำตอบนั้น ครูอาจใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนแสดงแนวคิดของตนเองออกมา

ขั้นที่ 4 ขั้นอภิปรายคำตอบ หมายถึง ขั้นที่ครูและนักเรียนช่วยกัน อภิปรายคำตอบ และวิธีการที่ใช้หลังจากที่นักเรียนรายงานคำตอบ วิธีการ และเหตุผลของตนเองแล้ว นักเรียนทั้งชั้นช่วยกัน อภิปราย ถึงคำตอบและวิธีการที่แตกต่าง โดยครูเป็นผู้นำให้เกิดการอภิปรายโดยใช้คำถาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบแบบปรนัย มี4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

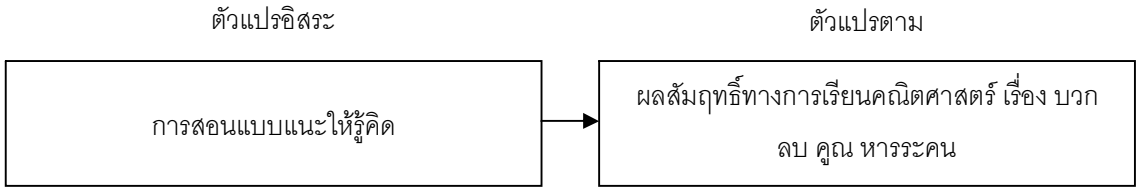

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือทดลองเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบแนะให้รู้คิดเรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 แผนในแต่ละแผนมีการจัดกิจกรรมประกอบด้วยขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหาขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาขั้นที่ 3 ขั้นรายงานคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาขั้นที่ 4 ขั้นอภิปรายคำตอบใช้เวลาเรียนทั้งหมด 15 ชั่วโมง

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน และ 3) แบบประเมินใบงาน

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI)
2. ทำการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณหาร ระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณหาร ระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ ทดสอบก่อนที่จะทำการทดลองในชั่วโมงแรก เพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียนแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป

2.2 ดำเนินการทดลองโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้การสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) เรื่อง การบวก ลบ คูณหาร ระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15แผน รวมทั้งหมด 15 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณหาร ระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แล้วนำไปวิเคราะห์หาความก้าวหน้าของคะแนนที่นักเรียนทำได้ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลามจังหวัดนนทบุรีจากการสอนแบบแนะให้รู้คิด มีการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนประเสริฐอิสลามจังหวัดนนทบุรีจากการสอนแบบแนะให้รู้คิด

ตาราง 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิด จำแนกตามเกณฑ์การประเมิน

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
25-30	80-100	ดีมาก	11	50.00	26.82	1.78
19-24	70-79	ดี	8	36.36	22.00	1.85
13-18	60-69	น่าพอใจ	3	13.64	17.00	1.00
7-12	50-59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0-6	0-49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
	รวม		22	100		

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ภายหลังจากการสอนแบบแนะให้รู้คิดมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนนอยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ค่าเฉลี่ย 26.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.78 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 19-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับดี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ค่าเฉลี่ย 22.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 13-18 คะแนนอยู่ในเกณฑ์ 60-69 ซึ่งอยู่ในระดับน่าพอใจ มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ค่าเฉลี่ย 17.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลามจังหวัดนนทบุรีก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนแบบแนะให้รู้คิด

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนแบบแนะให้รู้คิด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	N	μ	σ	MD.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	2	12	22	7.50	2.70	16.23	54.10
หลังเรียน	16	30	22	23.73	3.92		

จากตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนแบบแนะให้รู้คิด จำนวน 22 คน ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 2 คะแนน คะแนนสูงสุด 12 คะแนน ค่าเฉลี่ย 7.50 และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 2.70 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนต่ำสุด 16 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน ค่าเฉลี่ย 23.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.92 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.23 คิดเป็นร้อยละ 54.10

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิดสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิดนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 86.36 ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จากการสอนแบบแนะให้รู้คิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.10 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยหลังจากการสอนแบบแนะให้รู้คิดมีผลการวิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการสอนแบบแนะให้รู้คิดนักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 86.36 ของนักเรียนทั้งหมดตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 อาจเป็นไปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบแนะให้รู้คิดเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาจนมีความเข้าใจในปัญหา ตลอดจนการหาวิธีการแก้ไขปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งผลการทดลองในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เวชฤทธิ์ อังกนะภัทรขจร (2551) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) ที่ใช้ทักษะการให้เหตุผลและการเชื่อมโยง โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การวิเคราะห์ขอมูลกับสิ่งแวดล้อมศึกษา และศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในด้านความเข้าใจทางคณิตศาสตร์เรื่องการวิเคราะห์ขอมูล ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการเชื่อมโยง เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับนัยสำคัญ .01 ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับนัยสำคัญ .01

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม จังหวัดนนทบุรี จำนวน 22 คน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งก่อนการจัดการสอนแบบแนะให้รู้คิด นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 7.50 คะแนน และภายหลังการจัดการสอนแบบแนะให้รู้คิด นักเรียนมี

คะแนนเฉลี่ย 23.73 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนระดับดีมาก มี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ค่าเฉลี่ย 26.82 นักเรียนที่ได้ระดับดี มี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ค่าเฉลี่ย 22.00 นักเรียนที่ได้ระดับน่าพอใจ มี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ค่าเฉลี่ย 17.00 ตรงกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ อุยปาอาจ (2551) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้แนวการจัดการเรียนการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านวัยและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลและมีความเข้าใจถึงธรรมชาติของวิชานั้นๆ

2. ควรนำวิธีสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) ไปบูรณาการกับเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่นักเรียนได้อย่างดีอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

จารุวรรณ หร่ายเจริญ. (2552). **ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามทฤษฎีพหุปัญญาที่มีผลต่อความสามารถในการเชื่อมโยงและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษา สาขาวิชาการมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรีวรรณ คุณชื่น. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องค่าของเงินและการใช้จ่าย และความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยจากการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย**. ปริญญานิพนธ์ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารี ธนะคำดี. (2553). **การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบแนะให้รู้คิดร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้เหตุผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อรชร ภูบุญเติม. (2550). **ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์สมการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้ตัวแทน (Representation)**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

NBUE130: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON SUFFICIENT ECONOMY OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS LEARNING THROUGH CIPPA MODEL

ณภัทร ต้นโพธิ์*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโพนเมือง อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ขนาดของผล (Effect Size)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 52.78 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.22 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\gamma \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this research were to study Prathomsuksa 5 students' learning achievement on Sufficient Economy of Students learning through Cippa Model, and to find out their satisfaction with learning through the Cippa Model. The population included 18 Prathomsuksa 5 Students in Ponmaung school, Phana district, Amnatcharoen province. The instruments composed of 5 instructional plans using Cippa Model, the achievement test comprises 30 questions. and the students' satisfaction with learning on the sufficient economy through the Cippa Model, comprises 10 questions. The data were analysed by percent , mean (μ), Standard Deviation (σ), and the Effect Size (γ).

The findings of the study revealed as follows: 1) The learning achievement on Sufficient Economy of Prathomsuksa 5 Students through Cippa Model was 87.22 % which had their pretest 52.78 %. 2) The Prathomsuksa 5 students' learning achievement on Sufficient Economy through the Cippa Model Learning was different from before learning according to the criteria ($\gamma \geq$ .50) which was higher than before learning, and 3) The students were satisfied with learning on Sufficient Economy through the Cippa Model at the highest level.

Keywords: Cippa Model Learning, Sufficient Economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมโลกที่มีการนำความรู้ และนวัตกรรมเป็นปัจจัยการผลิตและพัฒนา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ ดังนั้น สิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ดังที่ได้กล่าวถึงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยเน้นด้านคุณธรรมนำความรู้ จะต้องพัฒนาคนให้มีความรู้อย่างเท่าทัน มีบทบาทในการเสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (ชลวษา ปิยะนฤพัทร. 2551: 1)

การพัฒนาคนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามที่ได้กล่าวมานั้น วิธีการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และมาตรา 24(2) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เนื่องจากบทบาทของการศึกษานั้นเป็นการเป็นการพัฒนาความสามารถทางความคิด (Cognitive Capability) เพื่อให้ผู้เรียนมีกลวิธีในการคิด (Cognitive Strategies) และรู้จักแสวงหาข้อมูล ประมวลผล จัดระบบข้อมูลได้ด้วยตนเอง เพราะหน้าที่หลักของการจัดการศึกษานั้นเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนวิธีการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) ซึ่งการพัฒนาสมองและทักษะกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุด ที่สามารถจะถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ได้พัฒนากระบวนการคิด อันจะส่งผลถึงการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมระยะยาว และสามารถนำความคิดไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป(สุวิทย์ มูลคำ. 2547: 4)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกสังกัด ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ย 49.03 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ (50.67) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558:

11) และจากการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโพนเมือง อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ในปีการศึกษา 2556-2558 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ ร้อยละ 70 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 65.58, 67.31, 63.52 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวผู้สอนและตัวผู้เรียน ด้านตัวผู้สอน คือ ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเรียนและการแสดงความคิด ทักษะที่เกิดกับตัวผู้เรียนจึงมีเพียงทักษะด้านความรู้ความจำ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของจิราภรณ์ ศิริทวี (2541: 37) ที่กล่าวว่า ปัญหาของการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น ยังขาดการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตัวเอง เนื่องจากครูแสดงบทบาทในฐานะผู้ป้อนวิชาความรู้ นักเรียนมีบทบาทเพียงผู้คอยรับความรู้เท่านั้น โดยที่ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การตอบคำถามของนักเรียนส่วนใหญ่ก็ตอบจากเนื้อหาในบทเรียน ไม่ได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบ ทำให้นักเรียนขาดการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงหาแนวทางแก้ปัญหาโดยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เพราะ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างกระบวนการคิดด้วยตนเอง มีส่วนร่วมทางปัญญา อารมณ์ และสังคม และยังได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเองและกระบวนการคิด ซึ่งความรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นด้วยตนเอง อาศัยความพร้อมของผู้เรียน โดยผ่านประสบการณ์ต่างๆ จากการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกฝนทักษะกระบวนการควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ การถ่ายโอนการเรียนรู้จึงจะเกิดขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้ ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา เพื่อจะได้นำข้อเสนอแนะและข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปาไปปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปาการ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

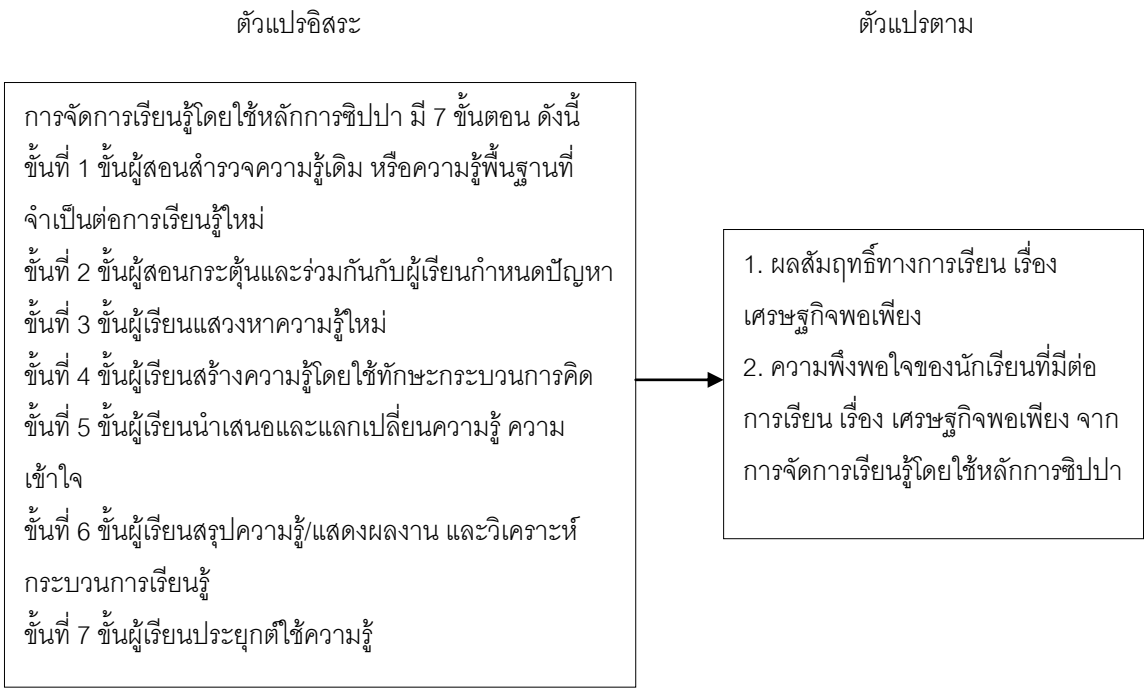

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยนำหลักการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 5 แนวคิดหลักมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีหลักการดังนี้ C (Construction of Knowledge) การให้นักเรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง I (Interaction) การให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่กันและกัน P (Physical Participation) การให้นักเรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด P (Process Learning) การให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับผลงาน A (Application) การให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นผู้สอนสำรวจความรู้เดิม/ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่
ขั้นที่ 2 ขั้นผู้สอนกระตุ้นและร่วมกันกับผู้เรียนกำหนดปัญหา
ขั้นที่ 3 ขั้นผู้เรียนแสวงหาความรู้ใหม่
ขั้นที่ 4 ขั้นผู้เรียนสร้างความรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการการคิด
ขั้นที่ 5 ขั้นผู้เรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ
ขั้นที่ 6 ขั้นผู้เรียนสรุปความรู้/แสดงผลงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้
ขั้นที่ 7 ขั้น ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถในการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโพนเมือง อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา จำนวน 10 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนที่เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยฝึกทักษะพื้นฐานของหลักการซิปปา และทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมง
3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับก่อนเรียนไปทดสอบหลังเรียน และสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยใช้ขนาดของผล(Effect Size) (Howell.1992: 284)
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ขนาดของผล (Effect Size)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 52.78 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.22

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\gamma \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 52.78 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.22 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ได้ยึดแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ได้แก่ 1) การสรรค์สร้างความรู้ 2) กระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ 3)ความพร้อมในการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้กระบวนการ และ 5) การถ่ายโอนการเรียนรู้ (ทิศนา แขมมณี. 2542: 6-7) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปาอย่างเข้าใจ เพื่อที่จะได้วิธีการสอนได้อย่างเต็มที่ เตรียมแหล่งการเรียนรู้ทั้งข้อมูลจากหนังสือเรียน วารสาร บทความจากอินเตอร์เน็ต และ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และในขณะที่ผู้เรียนอยู่ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียน ได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนพบปัญหา จะคอยแนะนำความรู้ในแง่มุมใหม่ และมีการเสริมแรงสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศในการเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\gamma \geq .50$) โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้นำหลักการซิปปามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี 7 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ผู้สอนจะสำรวจความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนก่อนสอน ขั้นที่ 2 เป็นขั้นผู้สอนกระตุ้นและร่วมกันกับผู้เรียนกำหนดปัญหาในการเรียน ขั้นที่ 3 ขั้นผู้เรียนแสวงหาความรู้ใหม่ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ขั้นที่ 4 เป็นขั้นผู้เรียนสร้างความรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการการคิด เพื่อเปิดมุมมองความคิดของผู้เรียน ขั้นที่ 5 เป็นขั้นผู้เรียนนำเสนอและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับเพื่อนกลุ่มอื่น ขั้นที่ 6 เป็นขั้นผู้เรียนสรุปความรู้/แสดงผลงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะมีการรวบรวม

ข้อมูล ประมวลผลความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์การได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ และในขั้นที่ 7 ขั้น ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้จริง รวมถึงสามารถนำหลักการไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ด้วย ดังที่ ทิศนา แขมณี (2548: 12) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ และได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตนในการคิดกลั่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจและเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อสร้างความหมายให้ข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง และจะช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนุกที่จะเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถอธิบายความเข้าใจของตนได้ จึงเกิดความคงทนในความรู้นั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิพย์ ลาพานิชย์ (2554: 98) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะกับนักเรียน เพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ร่วมมือกันคิด ได้เคลื่อนไหวร่างกายทำให้ตื่นตัวในการเรียนตลอดเวลา และยังฝึกให้นักเรียนนำเอาความรูและทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างจากเดิม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกาญจนา กาบทอง (2552: 102) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 68.47 อยู่ที่ระดับค่อนข้างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบซิปปานั้น ได้มีส่วนร่วมทางการเรียน ได้ได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการเรียนที่สูงขึ้น

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และมีผลต่อเจตคติที่ดีต่อการเรียนต่อการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง 2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปาสามารถสร้างความรู้ใหม่แก่ผู้เรียนและเกิดความจำระยะยาว ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และการตั้งประเด็นปัญหาจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 3) มีการตั้งคำถาม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่รู้จักการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล มีการแลกเปลี่ยนความรู้ สามารถวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) มีกิจกรรมที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียน และกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น การช่วยเหลือกันในชั้นเรียน ตลอดจนส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน ดังที่ ทิศนา แขมมณี (2548: 17) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างเต็มที่ รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างกว้างขวางและส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กิจกรรมนั้นจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพาพร ธรรมจารึก (2558: 189) กาญจนา กาบทอง (2552: 102) และ พรทิพย์ ลาพานิชย์ (2554: 98) พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา เป็นรูปแบบการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล สร้างความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอน

การฝึกหลายขั้นที่ตัวผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจหลักการและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เข้าใจเป็นอย่างดี จึงจะสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ครูควรเสริมการเรียนรูนอกเวลาเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาไปใช้กับสาระการเรียนรู้อื่นๆ
2. ควรศึกษาผลการเรียนการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับตัวแปรอื่นๆ เช่น ทักษะทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2558). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

กาญจนา กาบทอง. (2552). **การพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

จิราภรณ์ ศิริทวี. (2541). เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างความรู้. **วิชาการ**. 1(9): 37-52.

ชลวษา ปิยะนฤพัทร. (2551). **การศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการซิปปา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิศนา แขมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยุดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลซิปปา. **วารสารครุศาสตร**. 27: 1-17.

_____. (2548). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.

พรทิพย์ ลาพานิชย์. (2554). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา (Cippa model) เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุพาพร ธรรมจารึก. (2558). **การปฏิบัติการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุวิทย์ มูลคำ. (2547). **การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ.** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

Howell, D.C. (1992). **Statistical Methods for Psychology.** Boston: PWS-Kent.

NBUE131: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

THE TEACHERS' SATISFACTION WITH ACADEMIC ADMINISTRATION IN WANGKHODCHASARN SCHOOLS NETWORK FOR EDUCATIONAL DEVELOPMENT, THE PHRANAKHONSRIAYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จักรพงศ์ กองทรัพย์[1] ดร. เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์[2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 95 คน โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพวังคชสาร 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัย พบว่า

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.85, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.71, S.D. = 0.53)

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This study aimed to find out teachers' satisfaction with academic administration in Wangkhodchasarn Schools Network for Educational Development, the Phranakornsriayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender and education level. The samples included 95 teachers teaching in Wangkhodchasarn Schools Network for Educational Development under the

jurisdiction of Phranakornsriayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. Instrument in the study was a questionraire on satisfaction with academic administration in 4 aspects: the development of the schools curriculum, guidance, the development of quality assurance and standards, and instructional management in schools, which had a reliability of 0.87. Statistics used in analyzing data were percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The findings were as follows:

1. Overall teachers' satisfaction with academic administration in Wangkhodchasarn Schools Network for Educational Development under the jurisdiction of Phranakornsriayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 was at a "high" level ($\overline{X}$ = 3.79, S.D.=0.57). Considering each aspect found that every aspect was at a "high" level, the highest mean score aspect was instructional management in school ($\overline{X}$ =3.85, S.D.=0.65). The lowest mean score aspect was the development of the school curriculum ($\overline{X}$ = 3.71, S.D.=0.53).

2. Gender and education level had no influence on the teachers' satisfaction with academic administration.

Keywords: Satisfaction, Academic administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้า ทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานต่างๆ ภายใต้กรอบของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและการบริหารงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนว่า การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้โรงเรียนบริหารเองโดยตรงนั้น งานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 9) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และ

สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปี (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการ วิธีการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศ จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) พบว่าโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติค่อนข้างต่ำ 40.01 คะแนน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแต่ละโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 43.51 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 34.28 คะแนน (http://www.niets.or.th) สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2559 ทั้งนี้โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร จะนำผลการทดสอบในครั้งนี้ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยวิเคราะห์ผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ หรือที่มีผลการทดสอบในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ หาสาเหตุที่ส่งผลให้ผลการทดสอบต่ำ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงตามเป้าหมาย นอกจากนี้โรงเรียนควรนำผลการทดสอบไปศึกษาหาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แล้วนำไปกำหนดเป็นแผนการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พร้อมทั้งพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงไปพร้อมกัน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทางโรงเรียนต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโรงเรียนในด้านของการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 95 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
   1.1 เพศ
      1.1.1 เพศชาย
      1.1.2 เพศหญิง
   1.2 ระดับการศึกษา
      1.2.1 ปริญญาตรี
      1.2.2. สูงกว่าปริญญาตรี
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกด้านจิตใจ หรือทัศนคติ ความชอบ ความพอใจ ของแต่ละบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละบุคคลมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน ถ้าได้รับความประทับใจ รู้สึกดี จะได้รับการตอบสนองในแง่บวก

ความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความรู้สึกด้านจิตใจ หรือทัศนคติ ความชอบ ความพอใจ ของแต่ละบุคคลต่อการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้ต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
2. การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัว เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและมีความสุข และส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคนทุกๆ ด้าน

3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีจำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวังน้อยวิทยาภูมิ โรงเรียนวัดศรีประชา โรงเรียนวัดศิวาราม โรงเรียนจรูญกิมลี้กิจจาทรอนุสรณ์ โรงเรียนวัดบ้านช้าง โรงเรียนบ้านกระทุ่มลาย โรงเรียนบ้านสร้าง (สำริต ภู่เงินอนุสรณ์) โรงเรียนบ้านบ่อตาโล่ โรงเรียนมุสลิมบำรุง โรงเรียนวัดห้วยจระเข้ (เกตุอร่ามอุปถัมภ์) และโรงเรียนวัดสุคันธาราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการวิจัยตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบงานการบริหารวิชาการเพื่อกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน ให้มีความอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียน และชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 งาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556: 58) ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาจำนวน 4 งาน ซึ่งเป็นงานที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การแนะแนว 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

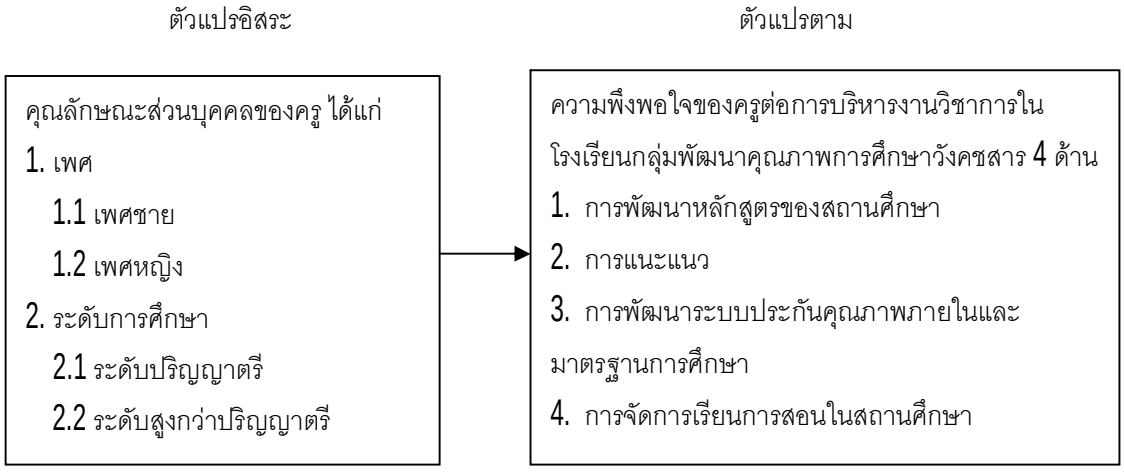

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 95 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบวัดความพึงพอใจ แบ่งเป็น 2 ข้อ ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้าน ให้เลือกตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบวัดความพึงพอใจตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
5. นำแบบวัดความพึงพอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน และหาค่าความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบวัดความพึงพอใจ ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 0.87
6. นำแบบวัดความพึงพอใจนำไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาจุฬา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 30 คน
7. นำแบบวัดความพึงพอใจที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบวัดความพึงพอใจไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบวัดความพึงพอใจจากครูที่ตอบแบบวัดความพึงพอใจด้วยตนเอง จำนวน 100 ฉบับ เก็บกลับมาได้ จำนวน 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95
4. นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ	$\overline{X}$.	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.80	0.60	มาก
2. การแนะแนว	4.05	0.61	มาก
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.13	0.62	มาก
4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.96	0.59	มาก
โดยรวม	3.98	0.56	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.79, S.D=0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\overline{X}$ =3.85, S.D=0.65) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\overline{X}$ =3.71, S.D=0.53)

ตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	การบริหารงานวิชาการ			
	$\overline{X}$.	S.D.	t	sig.
ชาย	3.97	0.51	1.71	.10
หญิง	3.75	0.51		

จากตาราง 2 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	การบริหารงานวิชาการ			
	$\overline{X}$.	S.D.	t	sig.
ระดับปริญญาตรี	3.80	0.53	0.56	.58
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	3.73	0.43		

จากตาราง 3 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารให้เวลาส่วนใหญ่สำหรับงานวิชาการ ใส่ใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอน แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการเป็นอันดับต้นๆ นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารมีการฝึกอบรมงานด้านวิชาการให้แก่ครู จึงมีส่วนให้ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เชื้ออินทร์ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุลัดดาวัลย์ อัฐนาค และอัศวฤทธิ์ อุทัยรัตน์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา วงษ์นาคเพชร (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทอดชัย ไสยลักษณ์ และ ทองม้วน นาเสงี่ยม (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกษิรา วาระรัมย์ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรใช้ห้องเรียนหรือสถานที่ภายในบริเวณโรงเรียนแทนห้องพิเศษ ควรจัดประกวดสื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดส่งครูอบรมความรู้เพื่อสอนแทน หรือบรรจุแต่งตั้งครูกรณีพิเศษและขออัตรากำลังนักศึกษาฝึกสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลน ควรส่งเสริมนักเรียนให้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น และควรจัดสรรงบประมาณ และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัย

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีภาระงานมากจึงไม่ได้ศึกษาหรือค้นคว้าหาความรู้ด้านหลักสูตรอย่างเต็มที่

2. ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่าง

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยมภรณ์ เหล็กเพชร (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) อำเภอไพรบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนเพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยมภรณ์ เหล็กเพชร (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) อำเภอไพรบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือปริญญาตรี และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ.16) ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการศึกษาแบบใหม่แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ผู้บริหารควรสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองให้มีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและการสนับสนุนผู้เรียน เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงบทบาทของตนเอง

3. ควรมีระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานของกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาวังคชสาร เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตาม ให้ความช่วยเหลือในกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตร
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนเอกชนกับกลุ่มโรงเรียนรัฐบาล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

_____. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กษิรา วาระรัมย์. (2556). **การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เทอดชัย ไสยลักษณ์ และ ทองม้วน นาเสงี่ยม. (2555). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิยมภรณ์ เหล็กเพชร. (2556). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาไพรบึง (กพศ. 16) อำเภอไพรบึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.** สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2559, http://www.niets.or.th.

สุกัญญา เชื้ออินทร์. (2559). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนห้วยแถลงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

สุลัดดาวัลย์ อัฐนาค และ อัศวฤทธิ์ อุทัยรัตน์. (2559). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร์. (2553). **การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE132: การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

THE STUDY OF THE STANDARD RAMWONG ABILITY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS IN ANUBANPATUMRATCHAWONGSA SCHOOL ACCORDING TO THE APPLICATION OF MULTIPLE INTELLIGENCES THEORY IN LEARNING MANAGEMENT

เบญจวรรณ อรุณชัย *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวนนักเรียน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน จำนวน 8 แผน แบบประเมินความสามารถในการรำวงมาตรฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา โดยรวม นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดีทั้ง 4 ด้าน

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: รำวงมาตรฐาน, ทฤษฎีพหุปัญญา

Abstract

The purpose of this research were to study of the Standard Ramwong ability of Prathomsuksa 6 students in Anubanpatumratchawongsa school according to the application of multiple intelligences theory in learning management, and the study were satisfied of the Standard Ramwong ability of Prathomsuksa 6 students in Anubanpatumratchawongsa school according to the application of multiple

intelligences theory in learning management. The sample used in this study consisted of 31 Prathomsuksa 6 students from studying in Anubanpatumratchawongsa School, under the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, in the first semester of 2016 academic year. The research tools constructed by the researcher were the learning management plan, the students of the Standard Ramwong ability performance test and questions on satisfied. The research analysis was performed in terms of percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results revealed that:

1. The Standard Ramwong ability of Prathomsuksa 6 students in Anubanpatumratchawongsa school according to the application of multiple intelligences theory in learning management, were overall in high level, while consideration in each aspect the study found that all aspects were also in high level.

2. The students were satisfied with their leaning at the highest level in every aspect.

Keywords: Standard Ramwong, Multiple Intelligences Theory

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทยเป็นวิชาชีพแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างมากเป็นศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่มีคุณค่าถือเป็นมรดกวัฒนธรรมไทยเช่นเดียวกับมรดกวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น ภาษา การแต่งกาย วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และอาหาร ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์คือประวัติความเป็นมาของชาติบ้านเมือง สังคม ชุมชนและประวัติความเป็นมาของมนุษย์ในสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ด้วยเช่นกัน สังคม ชุมชน และมนุษย์มีวิวัฒนาการมาเช่นไร นาฏศิลป์ก็มีวิวัฒนาการตามมาเช่นนั้น (สมพงษ์ สิงหะพล. 2542: 439) นับว่านาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งแห่งความเจริญของชาติ และนาฏศิลป์จะเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ต้องมีการอนุรักษ์พัฒนาบำรุงและส่งเสริมเพื่อสืบทอดสู่อนุชนรุ่นหลังเพราะนาฏศิลป์ไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย ชาติใด ก็ตามที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองโอกาสที่ชาติอื่นจะกลืนชาติก็ย่อมเป็นไปได้ยาก จะเห็นได้ว่านาฏศิลป์ไทยเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง เป็นของดีที่ควรจะสืบทอดเอาไว้และจะต้องถ่ายทอดให้คนรุ่นต่อไปให้ได้ (อาภรณ์ มนตรีศาสตร์. 2540: 456-457)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรีและสาระนาฏศิลป์ สำหรับสาระที่ 3 นาฏศิลป์ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ (มาตรฐาน ศ 3.1) เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (มาตรฐาน ศ 3.2) เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวง-ศึกษาธิการ. 2552: 2)

จากสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาในสาระนาฏศิลป์ครูผู้สอนเน้นกระบวนการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดศิลปะอันอ่อนช้อยสวยงามทางนาฏศิลป์ให้ถูกต้องสวยงามแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในสิ่งอื่นๆ โดยความสามารถ และความแตกต่างของบุคคลในการเรียนรู้ท่ารำต่างๆ นั้น เป็นเรื่องง่ายสำหรับบางคน และเป็นเรื่องที่ยุ่งอย่างมากสำหรับคนที่ไม่มีทักษะด้านนี้เลย ครูผู้สอนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริม และพัฒนาความสามารถหลายๆ ด้าน เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ทำให้เด็กไม่ฉลาด คิดไม่เป็นทำงานไม่เป็น ครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการทำเรื่องการเรียนรู้ ให้เป็นเรื่องสนุก และสามารถพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ได้อย่างเต็มที่โดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ดังนั้น ครูผู้สอนควรหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนได้พัฒนาหลายๆ ด้าน เพื่อค้นหาว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในด้านใดเป็นพิเศษ เพื่อจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เหมาะกับบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข และจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ที่ผ่านมาโดยเฉพาะเรื่อง ท่ารำวงมาตรฐาน นั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ปีการศึกษา 2557 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ ร้อยละ 74.58 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา. 2557: 26) และปีการศึกษา 2558 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ ร้อยละ 75.68 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา. 2558: 29) ถือว่าเป็นปัญหาในการสอนเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนจะต้องหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยจัดกิจกรรมการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดแบบสร้างสรรค์ มีทักษะในการเรียนนาฏศิลป์ มีทักษะในการแก้ปัญหา ปลูกฝังทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการทำงานในรูปกระบวนการกลุ่มและให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ 14.4 สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่ 15.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ/ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬา/นันทนาการ

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้รับผิดชอบสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนและวิธีการสอนแบบต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันได้นั้น พบว่า ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นทฤษฎีหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญามีกิจกรรมหลากหลายตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมความสามารถแต่ละด้าน ซึ่งทฤษฎีพหุปัญญาของ การ์ดเนอร์ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2541: 53-54; อ้างอิงมาจาก Gardner. 1997: 20-21) กล่าวว่าปัญญาคือ ความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาซึ่งแต่ละคนมีปัญญาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญญาด้านภาษา 2) ปัญญาด้านการใช้เหตุผลและคณิตศาสตร์ 3) ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ 4) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ปัญญาด้านดนตรี 6) ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ปัญญาด้านตนหรือการเข้าใจตนเอง และ 8) ความสามารถด้านธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ดังเช่น กนกวรรณ จันสด (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร กรองเห็น (2554) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและมีผลการเรียนรู้ที่ดีนักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนสาระนาฏศิลป์ นำกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนนาฏศิลป์ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลต่อไปได้

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีพหุปัญญามาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เพื่อศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา และนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้การรำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา หมายถึง แนวการจัดการเรียนรู้โดยการนำสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับนาฏยศัพท์ และเพลงรำวงมาตรฐาน 5 เพลง 7 ท่ารำ คือ 1) เพลงงามแสงเดือน ท่ารำสอดสร้อยมาลา 2) เพลงชาวไทย ท่ารำชักแป้งผัดหน้า 3) เพลงคืนเดือนหงาย ท่ารำสอดสร้อยมาลาแปลง 4) เพลงหญิงไทยใจงาม ท่ารำพรมสี่หน้า และท่ายูงฟ้อนหาง 5) เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ท่ารำช้างประสานงาและจันทร์ทรงกลด มาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถหลายๆ ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านการใช้เหตุผลและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านสังคมความสามารถด้านความเข้าใจตนเองและความสามารถด้านธรรมชาติ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

ทฤษฎีพหุปัญญา หมายถึง ทฤษฎีที่กล่าวถึงความสามารถของบุคคลในด้านใดด้านหนึ่ง เฉพาะด้านหรือหลายๆ ด้าน ที่แสดงออกถึงความสามารถ ความเก่งในสถานการณ์ที่แตกต่างกันอย่างเหมาะสม ผลของพฤติกรรมที่แสดงออกมีประสิทธิภาพเป็นที่ประจักษ์ตามทฤษฎีของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ที่จำแนกความสามารถหรือสติปัญญา ของมนุษย์ออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านภาษา 2) ความสามารถด้านตรรกะ 3) ความสามารถด้านมิติ 4) ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ความสามารถด้านดนตรี 6) ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ความสามารถด้านการรู้จักตนเอง และ 8) ความสามารถด้านธรรมชาติ

รำวงมาตรฐาน หมายถึง การละเล่นของชาวบ้านชนิดหนึ่ง เดิมเรียกว่า "รำโทน" ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุง โดยแต่งเนื้อร้องและทำนอง ตลอดจนการนำท่ารำแม่บทของนาฏศิลป์ไทยซึ่งเป็นมาตรฐานมาสอดแทรกไว้ กำหนดเป็นแบบแผนว่า ท่ารำนี้ต้องใช้เพลงนี้เท่านั้น การรำวงผู้แสดงจะต้องรำเป็นคู่ๆ เดินไปตามวง จึงเรียกว่า "รำวงมาตรฐาน"

ท่ารำวงมาตรฐาน หมายถึง ท่ารำที่กรมศิลปากรประดิษฐ์ขึ้น สำหรับใช้รำประกอบเพลงรำวงมาตรฐาน โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้เพลงทั้งหมด 5 เพลง 7 ท่ารำ ประกอบด้วย 1) เพลงงามแสงเดือน ท่าสอดสร้อยมาลา 2) เพลงชาวไทย ท่าชักแป้งผัดหน้า 3) เพลงคืนเดือนหงาย ท่าสอดสร้อยมาลาแปลง 4) เพลงหญิงไทยใจงาม ท่าพรมสี่หน้า และ ท่ายูงฟ้อนหาง และ 5) เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ท่าช้างประสานงา และ ท่าจันทร์ทรงกลด

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบวัดความพึงพอใจ ภายหลังการทดสอบวัดความสามารถในการรำวงมาตรฐาน หลังเรียน

ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งวัดได้จากการประเมินการปฏิบัติท่ารำวงมาตรฐานได้ถูกต้อง สวยงาม ตามหลักนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

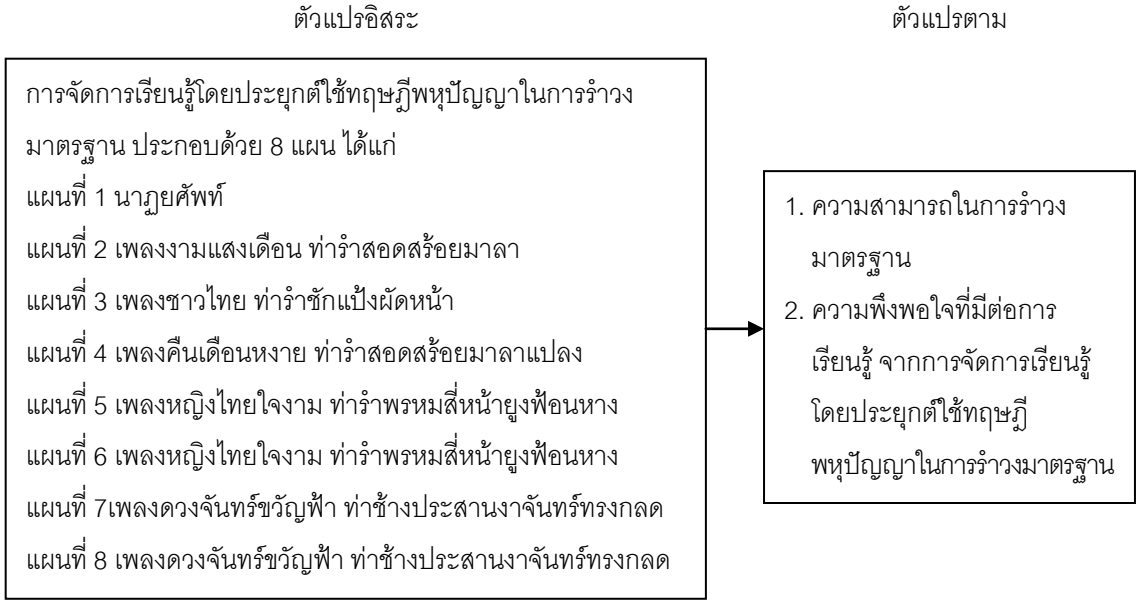

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 8 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา อำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวนนักเรียน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน จำนวน 8 แผน
2. แบบประเมินความสามารถในการรำวงมาตรฐาน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการประเมินความสามารถในการปฏิบัติการรำวงมาตรฐานก่อนเรียนโดยทำการประเมินทั้ง 8 ด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญาของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ซึ่งใช้แบบประเมินความสามารถในการรำวงมาตรฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือแล้ว
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน โดยใช้ขั้นตอนสำหรับใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเกริ่นนำ 2) ขั้นประสบการณ์ 3) ขั้นสะท้อนความคิด 4) ขั้นทฤษฎี 5) ขั้นนำไปใช้ และ 6) ขั้นสรุป จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 14 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)
3. ขั้นหลังการทดลอง หลังสิ้นสุดการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน แล้วทำการประเมินความสามารถในการปฏิบัติการรำวงมาตรฐานหลังเรียน โดยทำการประเมินทั้ง 8 ด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญาของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ซึ่งใช้แบบประเมินความสามารถในการรำวงมาตรฐาน แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน ไปสอบถามนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

2. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา โดยรวม นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดี ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏผล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา

การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี	n	คะแนนเต็ม (4)	$\overline{X}$	S.D.	ลำดับความสามารถ	ลำดับที่
1. การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะดนตรี	31	4	3.20	0.45	ดี	3
2. แสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์	31	4	2.80	0.84	ดี	4
3. ความพร้อมเพรียงในการรำ	31	4	3.40	0.55	ดี	1
4. ความกล้าแสดงออก	31	4	3.40	0.55	ดี	1
เฉลี่ยรวม	31	4	3.20	0.54	ดี	-

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ปรากฏผล ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านสาระการเรียนรู้	4.94	0.20	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.88	0.13	มากที่สุด	2
3. ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้	4.70	0.27	มากที่สุด	4
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.85	0.17	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.85	0.11	มากที่สุด	-

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาโดยรวม นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับดีทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมปัญญาด้านต่างๆ ของนักเรียนได้อย่างหลากหลาย ส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ให้แสดงความสามารถในสิ่งที่ชอบและถนัดอย่างมีความสุข กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมเช่นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การร้องเพลง การรำวง การเขียนอธิบายท่ารำวง การวาดภาพ การนั่งสมาธิ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ กระตุ้นความสนใจและส่งเสริมรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน กิจกรรมดังกล่าวช่วยส่งผลให้พหุปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายพัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานเพิ่มขึ้น และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย กนกวรรณ จันสด (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ความสามารถในการรำวงมาตรฐาน โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.6807 แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการรำวงมาตรฐานเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.07 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร กรองเห็น (2554) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญามีความฉลาดทางอารมณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ หงส์สุดา ชายทวีป (2555) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติ

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการสอนที่มีลักษณะบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมต่างๆ หลากหลายมาผสมผสานกันสู่การจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์ สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถเฉพาะบุคคล กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งผลให้งานประสบความสำเร็จ เกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย กนกวรรณ จันสด (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐาน โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา จากการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญามีกิจกรรมที่พัฒนาปัญญาทั้ง 8 ด้านของผู้เรียน กิจกรรมบางอย่างนักเรียนไม่ชอบ ก็จะไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนต้องคอยให้กำลังใจ และควรจัดในรูปแบบกลุ่ม เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มคอยช่วยเหลือทางด้านความสามารถที่แตกต่าง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบางเนื้อหาอาจจะประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ไม่ครบทั้ง 8 ด้าน ก็สามารถเลือกด้านที่เหมาะสมกับเนื้อหาไปใช้ในกิจกรรมก็ได้ โดยไม่ต้องจัดให้ครบทั้ง 8 ด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อน เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ให้สอดคล้องตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและความต้องการของผู้เรียน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากับรูปแบบการจัดกิจกรรมอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ จันสด.(2551). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ท่ารำวงมาตรฐานโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่** 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช** 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

โรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา. (2557). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา2557**. อำนาจเจริญ: งานวิชาการโรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา.

_____. (2558). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558**. อำนาจเจริญ: งานวิชาการโรงเรียนอนุบาลปทุมราชวงศา.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2541, กันยายน). การใช้พหุปัญญาในห้องเรียน. **วารสารวิชาการ**. 1(9): 53-56.

หงส์สุดา ชายทวีป. (2555). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญากับการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. นครพนม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์. (2540). **คู่มือนิเทศการศึกษา การฟ้อนรำในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อุทุมพร กรองเห็น. (2554). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

NBUE133: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

A DEVELOPMENT OF THE PROGRAMMED INSTRUCTION ON DRAWING PAINTING COLORS OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS

ส้มโอ บุญสมยา *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการวาดภาพระบายสี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 1ห้องเรียน มีจำนวน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี จำนวน 10 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี จำนวน 10 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.67/88.44 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป, การวาดภาพระบายสี

Abstract

The purpose of this research were to develop the programmed instruction on drawing painting colors for Prathomsuksa 5 students with the standardized criteria of 80/80, and to compare the learning achievement on drawing painting colors of Prathomsuksa 5 students, between before and after using the programmed instruction. The sample used in this study consisted of 25 Prathomsuksa 5 students studying in Yasothonpittayakan School, under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, in the first semester of 2016 academic year. The sample was selected through cluster random sampling. The research tools constructed by the researcher were 10 sets of programmed instruction, 10 learning

management plans and a learning achievement test. The data analysis was performed in terms of percentage, mean, standard deviation and dependent samples t-test was used to test the hypothesis.

The results revealed that:

1. The programmed instruction on drawing painting colors for Prathomsuksa 5 students met the 80/80 provided criteria.

2. After using the programmed instruction, the learning achievement on drawing painting colors of Prathomsuksa 5 students was higher than before leaning at .01 level of significance.

Keywords: Programmed Instruction, Drawing Painting Colors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 8 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553: 5-6) ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต ตลอดจนมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3)

การพัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียดสามารถค้นพบศักยภาพของตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วยการมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความมั่นใจส่วนตัว ฝึกการรับรู้ การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิด สร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคมในบริบทของการสะท้อนวัฒนธรรมทั้งของตนเองและวัฒนธรรมอื่น พิจารณาว่าผู้คนในวัฒนธรรมของตนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ ช่วยให้มีมุมมองและเข้าใจโลกทัศน์กว้างไกล ช่วยเสริมความรู้ ความเข้าใจมโนทัศน์ด้านอื่นๆ สะท้อนให้เห็นมุมมองของชีวิตสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิควิธีการทำงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้

แสดงออกอย่างอิสระทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมไทยและสากล (กรมวิชาการ. 2546: 1-2) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 1)

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาขาทัศนศิลป์เท่าที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาในหลายด้าน ครูส่วนมาก พบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ ไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอที่จะผลิตสื่อ ชั่วโมงการสอนมากจนเกินไปทำให้ไม่มีเวลาสนใจอย่างอื่น ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และยังไม่เข้าใจวิธีสอนแบบต่างๆ อย่างเพียงพอ ครูยังยึดการสอนเดิมคือการสอนแบบสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างแล้วปฏิบัติตาม ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย (บรรจง บุญการี. 2532: 43) นักเรียนส่วนมากมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนทัศนศิลป์ มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สนใจเรียน โดยสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน คือ เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจส่งผลให้นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน ซึ่งพฤติกรรมที่กล่าวมานั้นเป็นพฤติกรรมที่บั่นทอนและเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ (ธีระยุทธ วิเศษสังข์. 2549: 1) การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงได้ให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนรู้มากขึ้น เพราะสื่อการเรียนรู้ คือตัวกลางที่จะช่วยให้นำความรู้จากการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและมีความสุข ดังนั้นครูต้องเลือกวิธีการสอนและสื่อให้เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนโดยปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545: 31)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้กำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ (มาตรฐาน ศ 1.1) เน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 2) และจากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ที่ผ่านมาโดยเฉพาะเรื่อง การวาดภาพระบายสี นั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ปีการศึกษา 2558 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ ร้อยละ 75.00 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร. 2557: 24) ปีการศึกษา 2558 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 80 นักเรียนทำได้ร้อยละ 76.50 ซึ่งก็ต่ำกว่าเกณฑ์ (โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร. 2558: 26) ถือว่าเป็นปัญหาในการสอนเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนจะต้องหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยจัดกิจกรรมการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดแบบสร้างสรรค์มีทักษะในการเรียนศิลปะ มีทักษะในการแก้ปัญหาปลูกฝังทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการทำงานในรูปกระบวนการกลุ่ม และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ 14.4 สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และข้อที่ 15.5 สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ/ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬา/นันทนาการ

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน ให้รับผิดชอบสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหาพบว่า จากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย อำนวยความสะดวกด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553: 58) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของผ่องศรี สมยา (2544: 7) ระบุว่าวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้เนื้อหาคือการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 92-93) ที่ว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบ และเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์โดยการตอบคำถามหรือทำการทดสอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2540: 116) ได้กล่าวว่าบทเรียนสำเร็จรูป ทำให้ผู้เรียนสร้างคำตอบเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาแต่ละขั้นมีขนาดสั้นๆ และเป็นขั้นตอนเล็กๆ ช่วยให้ผู้เรียนตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง การเรียนทีละน้อย จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และถ้าผู้เรียนตอบถูกจะทำให้เกิดกำลังใจ บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษานำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมการเรียน และประเมินผลด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเหมาะสมในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนให้สมบูรณ์ ได้เรียนเป็นขั้นตอนช่วยให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองในการแสวงหาความรู้ มีโอกาสแสวงหาความรู้ที่ได้เรียน เป็นการสนองความแตกต่างในด้านความสามารถของบุคคลได้เป็นอย่างดี

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าบทเรียนสำเร็จรูปจะแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี จึงได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง การวาดภาพระบายสี เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง การวาดภาพระบายสี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งเนื้อหาสาระจะถูกแบ่งเป็นหน่วยเล็กๆ เรียกว่า กรอบ ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาคำอธิบาย และคำถามเสนอเนื้อหาอย่างต่อเนื่องเรียงต่อกันไปตามลำดับขั้นและเรียงจากง่ายไปหายากโดยศึกษาไปทีละเรื่องตามลำดับ ให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถามพร้อมมีคำตอบเฉลยของคำถามนั้นๆ ให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียนได้ทันทีและเรียนจากการถามตอบนั้น ผู้เรียนสามารถเขียนตอบเองได้เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ บทเรียน

สำเร็จรูปที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแบบเลือกตอบถูก-ผิด และแบบที่ให้ผู้เรียนเขียนตอบเองโดยกรอบแรกจะให้ความรู้ กรอบต่อมาให้นักเรียนทำกิจกรรม กรอบต่อมาเฉลยกิจกรรมกรอบต่อๆ ไป ก็จะทำตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว และประเมินผลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแต่ละเล่ม

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนหลังจากเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวาดภาพระบายสี หมายถึง การวาด เขียน ขูด ลาก ปาด ป้าย ด้วยเครื่องมือ ลงบนกระดาษ ผ้า ไม้ หรือวัสดุต่างๆ ที่สามารถทำให้เกิดรูปร่างขึ้นมาได้แล้วระบายสี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

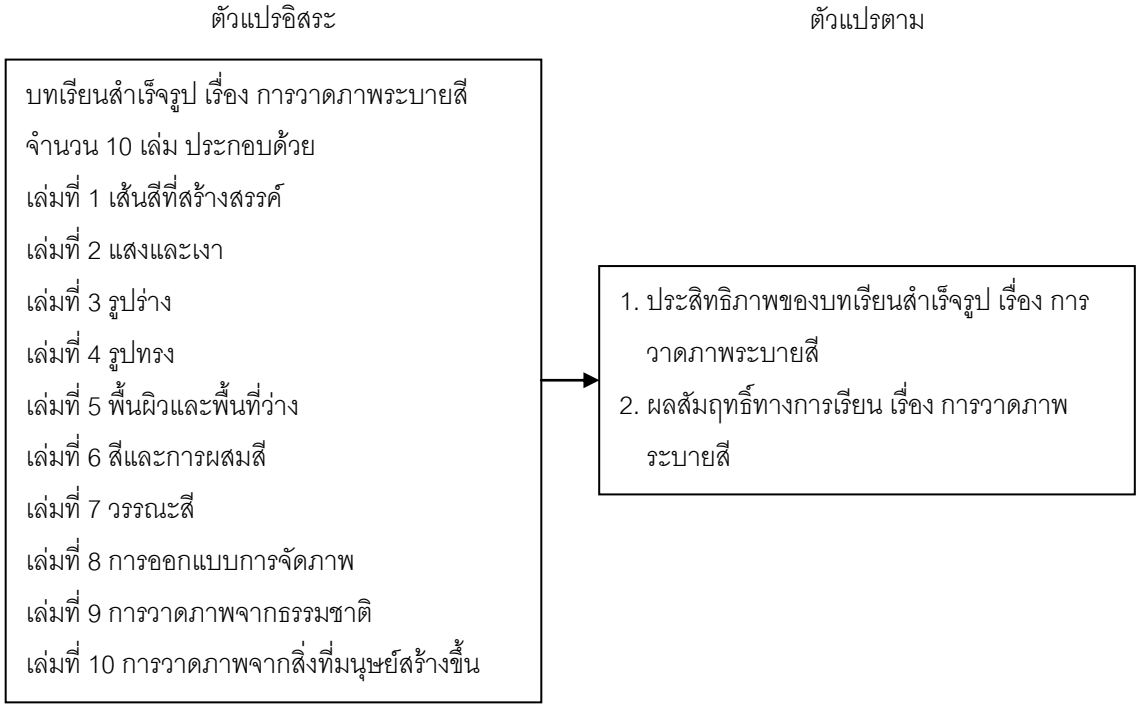

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 58 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือชิ้นที่ 1 บทเรียนสำเร็จรูป

1. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นที่เรียน รวมทั้งให้ประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของบทเรียนสำเร็จรูป
2. นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
3. นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาตรวจให้คะแนน มาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีคุณภาพเหมาะสม ที่จะนำไปทดลองหาประสิทธิภาพต่อไป ปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.33 ถึง 5.00 โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.71 หมายความว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
4. นำบทเรียนสำเร็จรูป ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรพิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองแบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบกลุ่มใหญ่ เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อบกพร่องที่พบ
5. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นบทเรียนฉบับจริง ก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรพิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือชิ้นที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องของภาษา กิจกรรมการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ และแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน เวลาในการจัดกิจกรรมควรแบ่งให้เหมาะสม จึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อบกพร่องที่พบ

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโดยแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

4. นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาตรวจให้คะแนน มาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพ ปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.33 ถึง 5.00 โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.73 หมายความว่าอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรพิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดลองแบบรายบุคคล แบบกลุ่มย่อย และแบบกลุ่มใหญ่ เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อบกพร่องที่พบ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือชิ้นที่ 3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และตรงตามตัวชี้วัดที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อบกพร่องที่พบ

2. นำแบบทดสอบ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้

3. หาผลรวมของคะแนนในแต่ละข้อหรือแต่ละจุดประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดแล้วนำผลรวมมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบหรือเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC โดยเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือตรงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ใช้ ผลการประเมินปรากฏว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80-1.00

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนยโสธรพิทยาคาร อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ค่าความยากง่ายรายข้อ (P) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ปรากฏว่า แบบทดสอบ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.70 ค่าความยากง่ายรายข้อ (P) ตั้งแต่ 0.45 ถึง 0.79 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการทดสอบก่อนเรียน

กับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 92.67/88.44 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.67/88.44 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปทั้ง 10 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 92.67 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 88.44 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาด

ภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างมาจากระบบ และวิธีการที่เหมาะสม และได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สามารถพัฒนาตนเองได้และมีความมั่นใจ นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว และพยายามแข่งขันกับตนเองมากยิ่งขึ้นจึงทำให้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ภักดีเกียรติ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 89.21/90.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัย สังเขป แสนจะบก (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป เท่ากับ 83.95/83.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสา พูลเกษม (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.06/85.05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ทะวิลา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 90.33/89.49 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา ทางทอง (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 เล่ม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.98/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงผกา ผายนินทา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 12 ชุด เวลาทดลองใช้บทเรียน 14 ชั่วโมง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.50/83.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าทางการเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นอาศัยหลักการทางจิตวิทยา เช่น หลักการเสริมแรง หลักการตอบสนอง หลักการแห่งการพอใจ

เนื้อหาที่เสนอให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้นั้น จะเสนอเป็นขั้นๆ ที่เรียกว่า กรอบหรือเฟรม โดยที่เนื้อหาถูกแบ่งออกเป็นหลายๆ กรอบ แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ เริ่มจากสิ่งที่ง่ายไปหาสิ่งที่ยาก ชัดเจนและเข้าใจง่าย ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนชอบและสนใจ เรียนเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนได้คิด และตอบคำถามพร้อมเฉลยให้ทราบทันที เป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียน เป็นแรงจูงใจในการเรียนได้อย่างดี และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ภักดีเกียรติ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สังเขป แสนจะบก (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสา พูลเกษม (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา ทางทอง (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงผกา ผายนินทา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง เรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนสามารถนำบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในชั่วโมงปกติ หรือใช้สอนซ่อมเสริมได้ทันที เพราะบทเรียนสำเร็จรูปได้ผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว

2. ในการนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ และสอนสาระการเรียนรู้ก่อนแล้วให้นักเรียนทำบทเรียนสำเร็จรูป ขณะที่นักเรียนทำบทเรียนสำเร็จรูป ครูต้องคอยดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียนทำบทเรียนสำเร็จรูปเสร็จ และทำ

แบบทดสอบหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเสร็จ ครูต้องตรวจผลงานแจ้งให้นักเรียนทราบ และแก้ไขข้อบกพร่องทันทีที่พบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในสาระการเรียนรู้อื่นหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป และวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กาญจนา ทะวิลา. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศษสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระยุทธ วิเศษสังข์. (2549). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาศิลปะ ศ 42103 สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิต-วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรจง บุญการี. (2532). **สภาพและปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปณิตา ทางทอง (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ผ่องศรี สมยา. (2544, กันยายน). แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้. **วิชาการ**. 5(9): 10-12.

พวงผกา ผายนินทา. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ภิรมย์ ภักดีเกียรติ. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

โรงเรียนยโสธรพิทยาคาร. (2558). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558**. ยโสธร: งานวิชาการโรงเรียนยโสธรวิทยาคาร.

โรงเรียนยโสธรวิทยาคาร. (2557). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557**. ยโสธร: งานวิชาการโรงเรียนยโสธรวิทยาคาร.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนวิชา สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สังเขป แสนจะบก. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

อาริสา พูลเกษม. (2556). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

NBUE134: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
A DEVELOPMENT OF PROGRAMMED INSTRUCTION ON THE FOUR NOBLE TRUTHS FOR MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

ธนัทภัทร บุญหาญ *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์ อำเภอเลิง-นกทา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 28 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 เล่ม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.61/85.55 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป, อริยสัจ 4

Abstract

The purpose of this research were to develop programmed instruction on the Four Noble Truths for Mathayomsuksa 1 students according to 80/80 criterion, and to compare the students' learning achievement between before and after learning through the programmed instruction. The experimental group used in this study consisted 28 Mathayomsuksa 1 students from Kudkorkankoksamrannonsawan School, the Yasothon Primary Educational Service Area Office 2, in the first semester of 2016 academic year. The research tools constructed by the researcher were 11 sets of programmed instruction, 11 sets of learning management plan, and learning achievement test which had a reliability of 0.96. The data were analyzed in terms of percentage, mean, Standard Deviation, and Wilcoxon Signed-Ranks Test.

The results revealed that

1. The developed programmed instruction on the Four Noble Truths for Mathayomsuksa 1 students had an efficiency of 86.61/85.55 which corresponds to 80/80 provided criterion.

2. The students' learning achievement on the Four Noble Truths learning through the programmed instruction was higher than before learning at .05 level of significance.

Keywords: Programmed instruction, the Four Noble Truths

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. 2546: 31) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 20) และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 32) และจากการดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา พบปัญหาที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข พัฒนาและสานต่อ สรุปว่าด้านการพัฒนาผู้เรียน/สถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของ สมศ. จากการประเมินรอบแรกถึงร้อยละ 65 จากสถานศึกษาที่มีกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน พบว่า สัมฤทธิ์ผลในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 5)

จากการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ผ่านมานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเฉพาะสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมนั้นผลสัมฤทธิ์ในมาตรฐานนี้ต่ำ

ได้ร้อยละ 73.58 ซึ่งเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้คือร้อยละ 80 (โรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์. 2558: 34) และจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554: 43) ที่ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนยังมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรไม่น่าพอใจ ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหา พบว่า จากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายอำนวยความสะดวกด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2548: 53) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของผ่องศรี สมยา (2544: 7) ระบุว่าวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้เนื้อหา คือการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบุญชมศรีสะอาด (2545: 92-93) ที่ว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบ และเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการตอบคำถามหรือทำการทดสอบด้วยตนเอง

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นของปัญหา จึงได้ดำเนินการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์ อำเภอเลิงนกทา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม และสามารถนำไปปรับใช้เพื่อในการดำเนินชีวิต และแก้ปัญหาตามวิถีวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมของสังคมไทยได้ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

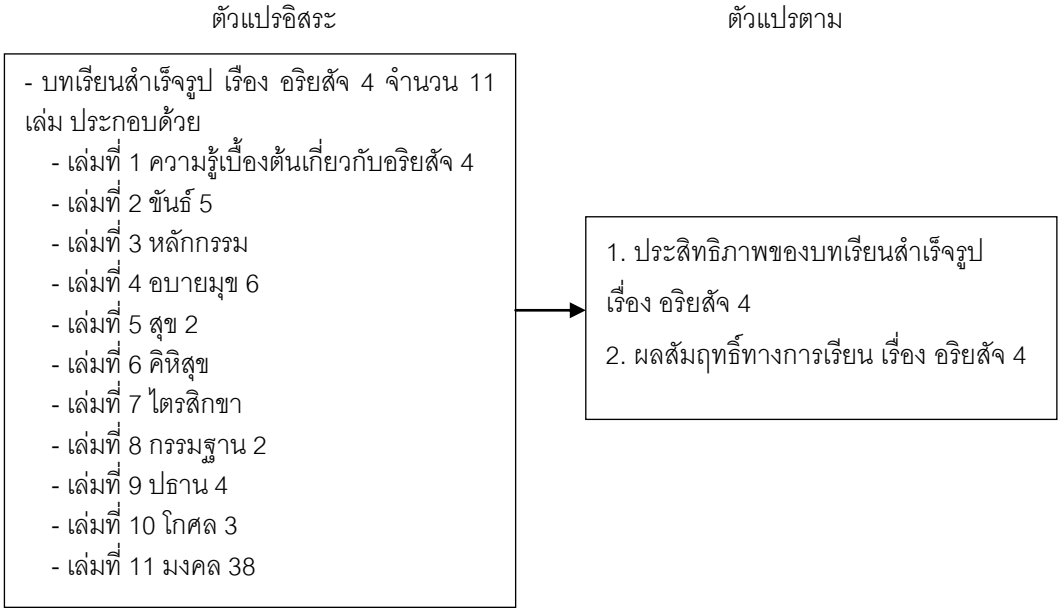

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 หมายถึง สื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเนื้อหาสาระจะถูกแบ่งเป็นหน่วยเล็กๆ เรียกว่า กรอบ หรือ เฟรม ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาคำอธิบาย และคำถามเสนอเกี่ยวกับความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค เป็นการนำเสนอต่อเนื่องเรียงต่อกันไปตามลำดับขั้นและเรียงจากง่ายไปหายาก โดยศึกษาไปทีละเรื่องตามลำดับ ให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถามพร้อมมีคำตอบเฉลยของคำถามนั้นๆ ให้ทราบเพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียนได้ทันที และเรียนจากการถามตอบนั้น

ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากแบบทดสอบย่อยหลังจากเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแล้ว

80 **ตัวหลัง** หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์ อำเภอเลิงนกทา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมดจำนวน 28 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 เล่ม
2. แผนการจัดการเรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้แล้วทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 จำนวน 11 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 11 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)
3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.61/85.55 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดังตาราง 1-2

ตาราง 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	ร้อยละ	μ	σ
ก่อนการเรียน	40	39.22	15.69	1.53
หลังการเรียน	40	85.55	34.22	1.98

ตาราง 2 ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	คะแนนเต็ม	μ	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
- คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบย่อยหลังเรียนบทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 11 เล่ม	10	8.66	86.61
- คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	40	34.22	85.55

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

การทดสอบ	N	μ	σ	p-value
ก่อนเรียน	28	15.69	1.53	.000
หลังเรียน	28	34.22	1.98	

α = .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.61/85.55 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปทั้ง 11 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 86.61 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง

เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปคิดเป็นร้อยละ 85.55 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างมาจากระบบและวิธีการที่เหมาะสมและได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สามารถพัฒนาตนเองได้และมีความมั่นใจนักเรียนที่เรียนเก่งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว และพยายามแข่งขันกับตนเองมากยิ่งขึ้นจึงทำให้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ จันทร์จำลอง (2554: บทคัดย่อ) การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง คือ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.64/89.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภิรมย์ ภักดีเกียรติ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 89.21/90.35 ซึ่งเป็นไปตาม 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยสังเขป แสนจะบก (2555: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป เท่ากับ 83.95/83.79 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาริสา พูลเกษม (2556: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.06/85.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ทะวิลา (2557: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นปะถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 90.33/89.49 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ คือ สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา ทางทอง (2557: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 เล่ม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.98/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงผกา ผายนินทา (2557: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 12 ชุด เวลาทดลองใช้บทเรียน 14 ชั่วโมง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.50/83.08 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่วางไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีความก้าวหน้าทางการเรียน และผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประภากูล ลิไธสง (2556: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ TAI ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละโดยใช้เทคนิค TAI เฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนมากกว่าร้อยละ 30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา ทะวิลา (2557: บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าเรือ อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 13 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงแต่ละเล่ม ครูผู้สอนและนักเรียนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้ โดยเฉพาะครูผู้สอนต้องเน้นย้ำเรื่องความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้กับนักเรียน และดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเพื่อให้การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ก่อนการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ครูควรทดสอบทักษะการอ่านของนักเรียนก่อนว่านักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป และวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กาญจนา ทะวิลา. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปณิตา ทางทอง (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ประภากูล ลิไธสง. (2556). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ โดยใช้เทคนิค TAI ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ผ่องศรี สมยา. (กันยายน, 2544). "แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้". **วิชาการ**. 5(9): 10-12.

พวงผกา ผายนินทา. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง สุขภาพดีมีสุข กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ภิรมย์ภักดี เกียรติ. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

โรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์. (2558). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558**. ยโสธร: งานวิชาการโรงเรียนกุดคอก่านโคกสำราญโนนสวรรค์.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สังเขป แสนจะบก. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2548). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

_____. (2554). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุทธิดา สุภาชัยวัฒน์. (2548). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อ้อมใจ จันทร์จำลอง. (2554). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อาริสา พูลเกษม. (2556). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

NBUE135: การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE DEVELOPMENT OF PROGRAMMED INSTRUCTION ON COMMUNICATIVE ENGLISH IN DAILY LIFE FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

พรประภา กันตะนิตร์ *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.44/88.28 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป, การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

Abstract

The purposes of this research were to 1) development the programmed instruction on Communicative English in daily life for Prathomsuksa 6 students according to 75/75 criterion, and 2) compare the students' learning achievement between before and after using the programmed instruction. The samples used in this study were 30 Prathomsuksa 6 students of Raisisuk School, under the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, in the first semester of 2016 academic year. The research tools developed by the researcher included 10 programmed instructions, 10 instructional plans,

and learning achievement test. The research analysis was performed in terms of percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results revealed that

1. The efficiency of the programmed instruction on communicative English in daily life was 88.44/88.28, which was responding to the provided criterion.

2. The students' learning achievement after learning through the programmed instruction on communicative English in daily life was higher than before at .01 level of significance.

Keywords: Programmed Instruction, Communicative English in Daily Life

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม และมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรี และความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้นเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารได้กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ (มาตรฐาน ต 1.1) เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (มาตรฐาน ต 1.2) เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจมีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น อย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรฐาน ต 1.3) เน้นให้ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน และสาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (มาตรฐาน ต 3.1) ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน และจากการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่ผ่านมาโดยเฉพาะเรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน นั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ปีการศึกษา 2558 ตั้งเป้าหมายในการวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนร้อยละ 75 นักเรียนทำได้ร้อยละ 57.00 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก. 2558: 27) และจากผลการ

ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554: 49) ที่ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนยังมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ไม่น่าพอใจ ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน

จากปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหา พบว่า จากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายอำนวยความสะดวกด้านสื่ออุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2554: 50) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ผ่องศรี สมยา (2544: 7) ระบุว่า วิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้คือ การใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 92-93) ที่ว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบ และเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการตอบคำถามหรือทำการทดสอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับ กีรตยา คำภูเงิน (2548: 17) ได้กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป เป็นบทเรียนที่ลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยเสนอในรูปของกรอบหรือเฟรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียนแต่ละกรอบ มีความเกี่ยวเนื่องกันตามลำดับก่อนหลัง และสอดคล้องกับ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 172-173) กล่าวถึง บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programmed) เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่เนื้อหาจะถูกเรียงเป็นกรอบตามลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มเรียนจากกรอบแรกและเรียงลำดับจนกระทั่งถึงกรอบสุดท้าย ซึ่งกรอบแรกจะเป็นพื้นฐานของกรอบถัดๆ มีคำถามและคำเฉลยกำกับไว้ด้วยแล้วตอบคำถามอีกครั้งเมื่อตอบถูกก็จะเรียนในกรอบต่อไป ทำให้นักเรียนมีความสุข และสนใจต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปจะแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เพื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะสัมพันธ์เล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หมายถึง สื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเนื้อหาสาระจะถูกแบ่งเป็นหน่วยเล็กๆ เรียกว่า กรอบ หรือ เฟรม ในแต่ละกรอบจะมีเนื้อหาคำอธิบาย และคำถามเสนอเนื้อหาอย่างต่อเนื่องเรียงต่อกันไปตามลำดับขั้นและเรียงจากง่ายไปหายาก โดยศึกษาไปทีละเรื่องตามลำดับ ให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถามพร้อมมีคำตอบเฉลยของคำถามนั้นๆ ให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการเรียนได้ทันที และเรียนจากการถามตอบนั้น ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน 10 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 My body เล่มที่ 2 Me and my family เล่มที่ 3 My clothes เล่มที่ 4 Favorite food เล่มที่ 5 Favorite drink เล่มที่ 6 Fruit variety เล่มที่ 7 Color of the world เล่มที่ 8 My school เล่มที่ 9 My house และเล่มที่ 10 All about animal

ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากแบบทดสอบย่อยหลังจากเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแล้ว ไม่น้อยกว่า 75

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 75

การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้อง ตลอดจนการใช้ภาษาและท่าทางสื่อสารตามมารยาทสังคมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวกิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน 16.24 คิดเป็นร้อยละ 40.60 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียน 35.31 คิดเป็นร้อยละ 88.28

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หมายถึง ชุดคำถามที่มุ่งวัดผลการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

สมมติฐานในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก อำเภอเสนางคนิคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน นักเรียน 62 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก อำเภอเสนางคนิคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวนนักเรียน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 แผน และใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 เล่ม ประกอบการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ใช้สถิติทดสอบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.44/88.28 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.44/88.28 เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปทั้ง 10 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 88.44 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 88.28 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ

เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างมาจากระบบและวิธีการที่เหมาะสมและได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สามารถพัฒนาตนเองได้และมีความมั่นใจ นักเรียนที่เรียนเก่งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็วและพยายามแข่งขันกับตนเองมากยิ่งขึ้น จึงทำให้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังเขป แสนจะบก (2555) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป เท่ากับ 83.95/83.79 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสา พูลเกษม (2556) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.06/85.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ทะวิลา (2557) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นปะถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 90.33/89.49 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา ทางทอง (2557) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 เล่ม มีประสิทธิภาพ 85.98/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภากูล ลิไธสง (2556) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ TAI ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละโดยใช้เทคนิค TAI ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.23/81.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีความสุขและมีความก้าวหน้าทางการเรียนและผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมใจ จันทร์จำลอง (2554) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ ภักดีเกียรติ (2555) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สังเขป แสนจะบก (2555) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่องการปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสา พูลเกษม (2556) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา ทางทอง (2557) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้สูง จึงไม่ควรจำกัดเวลาในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความต้องการและความพร้อมโดยมีครูผู้สอนคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะในการเรียนรู้
2. การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปติดต่อกันหลายๆ ครั้ง จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ดังนั้นครูผู้สอนควรมีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างอื่นแทรก ก่อนการเริ่มเรียนเล่มต่อๆ ไป เช่น การสรุปเนื้อหาในเล่มที่เรียนผ่านมาร่วมกันเป็นกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและเทคนิควิธีการอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สาระอื่นๆ และระดับชั้นอื่น
2. ควรมีการวิจัยถึงปัญหาและผลกระทบจากการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับใช้ให้เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช** 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กาญจนา ทะวิลา. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

กีรตยา คำภูเงิน. (2548). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปณิตา ทางทอง. (2557). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ประภากูล ลิไธสง. (2556). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป วิชาคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ โดยใช้เทคนิค TAI ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ผ่องศรี สมยา. (2544, กันยายน). แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้. **วิชาการ**. 5(9): 10-12.

ภิรมย์ ภักดีเกียรติ. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก. (2558). **รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน**. อำนาจเจริญ: งานวิชาการ โรงเรียนชุมชนไร่สีสุก.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนวิชา สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สังเขป แสนจะบก. (2555). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานเกษตร เรื่อง การปลูกผักบุ้งจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

อ้อมใจ จันทร์จำลอง. (2554). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อาริสา พูลเกษม. (2556). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง โรคไม่ติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

NBUE136: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา

A STUDY OF THE ACHIEVEMENT ON ENVIRONMENT OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS, THASSABANAMNAT SCHOOL USING MULTIPLE INTELLIGENT TEACHING MODEL

สัมมนา ไกยสิทธิ์*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ของโรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา

Abstract

The purpose of this research was to compare of Achievement on Environment of Prathomsuksa 2 students in Thassabanamant School, using Multiple Intelligent Teaching Model, and to find out the students' satisfaction towards learning with Multiple Intelligent Teaching Model. The samples consisted 20 Prathomsuksa 2/2 students in Thassabanamnat School, Lueamnat district, Amnatcharone province, by simple random sampling. The instruments were 6 Multiple Intelligent Teaching Model plans, the achievement test composed of 20 questions, and the students' satisfaction questionnaire towards learning through the Multiple Intelligent Teaching Model. The data were analysed by mean, Standard Deviation (S.D.), and t-test.

The findings revealed as follows: 1) The students' learning achievement on Environment using Multiple Intelligent Teaching Model was higher than before learning at .01 level of significance. 2) The students were satisfied with learning through the Multiple Intelligent Teaching Model at a "high" level.

Keywords: Multiple Intelligent Teaching Model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ตามแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในมาตรา 22 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 23 ได้กำหนดการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมกับระดับการศึกษา และในมาตรา 24 ได้กำหนดให้ครูจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความแตกต่างของผู้เรียนโดยให้มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติ รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ครูจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ ปรับแนวคิด ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีลักษณะดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 21-26)

การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังมุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสามารถในการคิดเป็น ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551: 3-4) ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ใน สาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนา นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ในปีที่ผ่านมา พบว่าผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 72.25 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์สาระที่มีปัญหามากที่สุด คือ สาระภูมิศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.39 ต่ำกว่าทุกสาระ (โรงเรียนเทศบาลอำนาจ. 2558: 8) จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนสาระภูมิศาสตร์ ดังนี้ 1) ไม่มีความรู้ความเข้าใจ (Knowledge) ในเนื้อหาภูมิศาสตร์ 2) ขาดกระบวนการ (Process) วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และแก้ปัญหา 3) มีเจตคติ (Attitude) ที่ไม่ดีต่อการเรียนภูมิศาสตร์ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก 1) ด้านผู้สอน ผู้สอนใช้วิธีสอนที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ปัญหา จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดแก้ปัญหาและค้นคว้าหาความรู้อยู่ในขั้นต่ำ 2) ด้านเทคนิควิธี การจัดการเรียนการสอนส่วนมากเป็นการบรรยาย เน้นความรู้ความจำ 3) ยึดครูเป็นศูนย์กลางเน้นการให้ความรู้ให้ผู้เรียนท่องจำเป็นสำคัญและ 4)ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ฝึกการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าและการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนมีความความรู้ไม่ยั่งยืน ไม่รู้จักคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา เพื่อแก้ปัญหาทั้งในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนและศักยภาพของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาผู้เรียน เป็นแนวคิดใหม่ของการจัดการเรียนรู้ที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะทำให้ผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้อย่างมีระบบและมีขั้นตอนในการคิด เป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา (The Goals of Education) ของผู้เรียนที่จะเติบโตเป็นบุคคลที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมในจิตใจ (วรรณี สนั่นวัฒนานนท์. 2548: 104-109; อ้างถึงใน นภาพร วงค์เจริญ. 2550: 21) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมองกับการเรียนรู้ที่บ่งบอกถึงความเป็นอัจฉริยะของแต่ละบุคคลที่ย่อมมีความแตกต่างกันไป เช่น บางคนเก่งคณิตศาสตร์ แต่ไม่เก่งด้านการร้องรำทำเพลง บางคนเก่งด้านภาษา แต่ไม่เก่งด้านกีฬา บางคนอาจเก่งด้านศิลปะ กีฬา และดนตรี แต่อาจไม่เก่งด้านการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการอย่างสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บางคนก็อาจจะมีความเก่งในหลายๆ ด้านโดยได้รับการส่งเสริมฝึกฝน จนกลายเป็นความอัจฉริยภาพด้านดนตรี กีฬา และการเรียนรู้ต่างๆ จนทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือมิติการทำงานของสมองในด้านต่างๆ การพัฒนาปัญญาหลายด้านเพื่อการเรียนรู้ ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541; อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 36) ได้กล่าวว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล หมายถึง แนวความคิดในการจัดการศึกษาใหม่ โดยมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเองให้พัฒนาอย่างเต็มความสามารถ และนำศักยภาพนี้มาพัฒนาตนเองและสังคมให้เหมาะสมกับความสามารถของตน ในการพัฒนาโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authenticity Learning) และการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) บทบาทของครูจะทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ (Facilitator) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญาของนภาพร วงศ์เจริญ (2550: 61) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียน รู้แบบพหุปัญญามีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญาที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา โดยการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจในการเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเต็มความสามารถ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

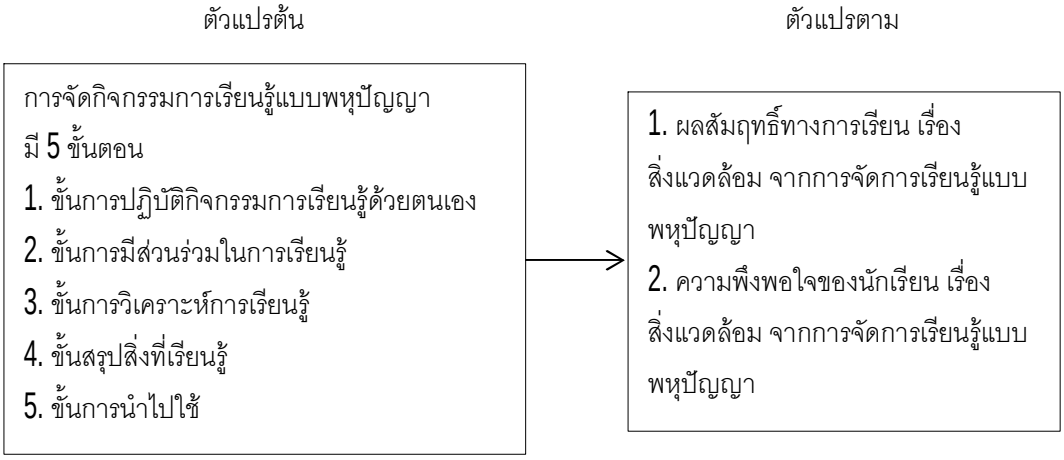

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางปัญญาทั้ง 8 ด้าน ตามศักยภาพของตน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์ ร่างกายและการเคลื่อนไหว ดนตรี มนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจตนเอง และธรรมชาติวิทยา ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และขั้นที่ 5 การนำไปใช้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ที่มีเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์จากทรัยพากรธรรมชาติ การพึ่งพาอาศัยกันของสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ซึ่งวัดโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน หมายถึง ระดับความรู้สึกหรือความคิดของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา เรื่อง สิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 2 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนรวม 40 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ของโรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญาเรื่อง สิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จำนวน 10 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 216) มีวิธีดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เตรียมตัวผู้เรียนและสื่อการเรียน ให้มีความพร้อมก่อนเรียนล่วงหน้า 1 วัน
2. ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ด้วยการแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ เพื่อทดสอบความรู้เดิมของนักเรียน ตรวจเก็บคะแนนไว้
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา พร้อมเก็บคะแนนระหว่างเรียนได้แก่ การประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน การประเมินผลงานและการทดสอบย่อยและเก็บคะแนนไว้จนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้
4. ทดสอบหลังเรียน (post–test) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ หลังจากนั้นให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา จำนวน 10 ข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา โดยใช้สถิติที (t-test Dependent)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา ดังปรากฏผลในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุ-ปัญญา

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$.	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	20	20	15.85	2.01	
หลังเรียน	20	20	25.25	2.53	21.188*

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 (df 19 = 2.861)

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา ดังตาราง 2

ตาราง 2 คาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา	ระดับความพึงพอใจ		
	$\overline{X}$.	S.D.	แปลผล
1. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.37	.64	มาก
2. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.43	.57	มาก
3. ด้านประโยชนที่ได้จากการเรียนรู้	4.39	.54	มาก
โดยรวม	4.41	.59	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลอำนาจ จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนทุกคนจะมีปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน แต่ก็สามารถพัฒนาปัญญาในแต่ละด้านให้มากขึ้นได้ โดยการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การให้กำลังใจ ได้รับการฝึกทักษะและการได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการร่วมอภิปราย การเขียน ในขั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) ซึ่งนักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษา พูด อ่าน เขียน จึงมีผลให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและเขียนคำตอบลงในใบงานนักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงความคิดเห็น มีมารยาทในการเป็นผู้พูด ผู้ฟังที่ดี ดังที่ อารี สัณหฉวี (2546: 31) ได้กล่าวว่า เด็กวัย 2-7 ปี นี้มีการพัฒนาสมองเป็นอย่างมาก และรวดเร็วในการพัฒนาการทางภาษา การส่งเสริมการสนทนาของนักเรียน ตั้งใจฟัง ซักถาม ให้แก่นักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับสุนทร โคตรบรรเทา (2548: 1) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะทั่วไปของคนเก่งด้านภาษาจะคิดออกมาเป็นคำพูด ใช้ภาษาในการอธิบายสิ่งต่างๆ จดจำสิ่งต่างๆ ได้ง่ายสะกดคำได้รวดเร็ว มีความสามารถในการพูด การเขียนได้ดี เรียนรู้ได้เร็วจากการฟัง การอ่าน การเขียน และการพูดภาษาอื่นได้เร็ว ในขั้นการวิเคราะห์ การเรียนรู้ (Analysis) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างมีเหตุผล คิดจำแนกประเภทการจัดหมวดหมู่ การเปรียบเทียบขนาด ดังที่ คุณลักษณะทั่วไปของคนเก่งด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ ทำงานกับสัญลักษณ์ ใช้เหตุผลในการเข้าใจปัญหา มีความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างตัวเลขและสัญลักษณ์ คิดได้อย่างมีเหตุมีผลหรืออย่างตรรกะทั้งในเชิงอุปมาและอุปมัยมีความสามารถในการพัฒนาแบบแผนการคิด ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ (Constructivism) มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เขียนสรุปความรู้โดยใช้ผัง มโนทัศน์และการเขียนบันทึก ซึ่งมีการวาดภาพระบายสีในการสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบเนื้อหา (สุนทร โคตรบรรเทา. 2542: 4-5) ดังที่ สันติศักดิ์ ผาผาย (2547: 77) กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ด้านมิติสัมพันธ์ สามารถประยุกต์และคิดรูปแบบได้จากการใช้พื้นที่ และสามารถจัดรูปแบบได้อย่างมีคุณภาพอันเป็นประโยชน์ต่องานศิลปะการออกแบบการสร้างและการใช้แผนที่

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้แสดงออกหลายด้าน โดยเฉพาะขั้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Cooperative Learning) นักเรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการวิ่งสลับฟันปลา การปฏิบัติท่ารำ การใช้กล้ามเนื้อเพื่อจับกรรไกรตัดกระดาษ ดังที่ อารี สัณหฉวี (2546:39) กล่าวว่า การให้ความสำคัญของการเคลื่อนไหว (Movement) กับการเรียนรู้ของสมอง การเคลื่อนไหวออกกำลังกายช่วยเสริมความแข็งแรงให้แก่กระดูก กล้ามเนื้อหัวใจ และปอด ที่สำคัญคือ ทำให้เซลล์สมองส่วนต่างๆ เติบโต และแข็งแรง ซึ่งช่วยให้เซลล์สมองด้านความจำ และด้านความคิดระดับสูงงอกงามแข็งแรง การเคลื่อนไหวร่างกายนี้จำเป็นต่อมนุษย์ตลอดชีวิต จะช่วยให้เรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดี นอกจากนี้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) และขั้นการนำไปใช้ (Application) ซึ่งจากการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เช่น การรดน้ำต้นไม้ การไปศึกษา

นอกห้องเรียน บ่อเลี้ยงสัตว์ เรือนเพราะชำ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เหล่านี้นักเรียนจะแสดงออกด้วยความตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ (2548: 115) กล่าวว่า การเรียนรู้จากธรรมชาติได้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความจริงของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้เรียนรู้อยู่ร่วมกับธรรมชาติ การอนุรักษ์ และยอมรับคุณค่าของธรรมชาติ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อได้รับการปลดปล่อยออกจากห้องเรียนเข้าสู่ธรรมชาติ สอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545: 36) ที่กล่าวว่า การปลูกฝังให้นักเรียนรักสิ่งแวดล้อม ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนได้พบเห็นความเป็นไปของสิ่งที่ศึกษาในลักษณะต่างๆ ของธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนั้น คือ ความรู้ ทักษะ ปลูกฝังให้นักเรียนมี ทัศนคติ ค่านิยม สร้างความตระหนักรักธรรมชาติ พยายามให้นักเรียนรู้จักคิด สัมผัสเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีระบบ ฝึกปฏิบัติ ทำได้จริง ก็จะทำให้นักเรียนปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูต้องใจเย็น ไม่รีบเร่งให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม มีปฏิสัมพันธ์ต่อนักเรียนทุกคนอย่างยุติธรรม และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับนักเรียนอย่างคล่องแคล่ว
2. ควรใช้ทักษะในการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการใช้กิจกรรมส่งเสริมพหุปัญญาที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ผลการเรียนรู้ ความมีวินัยในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น เพื่อพัฒนาความสารถในการเรียนรู้ด้านพหุปัญญา สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา หรือกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** เอกสารชุดแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ (2548). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย.** กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

นภาพร วงค์เจริญ. (2550). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ: แม็ค.

โรงเรียนเทศบาลอำนาจ. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศ.** ตราด: ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเทศบาลอำนาจ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สันติศักดิ์ ผาผาย. (2546). **การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น ตามวิถีไทยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางปัญญา ของเด็กปฐมวัยในชนบท**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2542). **หลักการเรียนรู้โดยเน้นสมองเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

อารี สัณหฉวี. (2546). **พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ**. กรุงเทพฯ: รำไทย เพรส.

NBUE137: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

A STUDY OF MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT ON MULTIPLICATION AND DIVISION ISSUE OF PRATOMSUKSA 3, BANKAOTOK (TRAIDETWITTHAYA) SCHOOL, KANCHANABURI PROVINCE BY USING STUDENTS TEAM ACHIEVEMENT DIVISIONS (STAD)

ออนอุมา หกประเสริฐ [1] ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร จำนวน 12 แผน โดยใช้การสอนแบบร่วมมือ (STAD) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าความเชื่อมั่น (KR 20) และความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (mean difference)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ก่อนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.22 และหลังการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.11 ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.30

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

Abstract

The objectives of this research were to study and compare Mathematics learning achievement on Multiplication and Division Issue of Pratomsuksa 3, Bankaotok(Traidetwitthaya) school, Kanchanaburi

province, in the second semester of 2016 academic year, learning through the Students Team Achievement Divisions (STAD). The experimental group consisted 9 Pratomsuksa 3 students. The instruments comprised 12 Mathematics lesson plans on Multiplication and Division Issue teaching by using Students Team Achievement Divisions, and 4-multiple choice of 30 items of Mathematics learning achievement test. The data were analyzed by using mean, Standard Deviation, percentage, reliability (KR 20), and mean difference.

The research resilts were as follows:

1. Mathematics learning achievements on Multiplication and Division Issue of Pratomsuksa 3 students at Bankaotok (Traidetwitthaya) school after being taught by using STAD had achieved 23.11 (before using STAD had mean scores 9.22). The percentage of students passed up to 100 percent.

2. Mathematics learning achievement on Multiplication and Division Issue of Pratomsuksa 3 at Bankaotok (Traidetwitthaya) school after being taught by using the STAD was higher than before learning 46.30 percents.

Keywords: Mathematics achievement, Students Team Achievement Divisions.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ และช่วยแก้ปัญหาทางสังคมเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวได้ทัน การเปลี่ยนแปลงต่างๆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กล่าวว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ" วิชาคณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ทำให้สามารถคาดเดาสถานการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นเครื่องมือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. 2550: 13 อ้างถึงใน กรมวิชาการ. 2545: 1) สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ประสบ ผลสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุและปัจจัยหลายประการ เช่น หลักสูตร เนื้อหา ครูผู้สอน นักเรียน สภาพแวดล้อม ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิคและวิธีการสอนของครูและอาจเนื่องมาจากครูทั่วไปมักเข้าใจว่า การสอนคณิตศาสตร์ คือ สอนหรืออธิบายเนื้อหาสาระแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก็เป็นการเพียงพอแท้ที่จริงการสอนคณิตศาสตร์ทุกเรื่องต้องพยายามให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงควบคู่กับการคำนวณ สิ่งแรก คือ การลงมือปฏิบัติ การพิสูจน์ การตรวจสอบแล้วให้ทำแบบฝึกหัด ในบางเรื่องครูต้องสาธิตให้เข้าใจหลักการควบคู่กับการอธิบาย (สมนึก ภัททิยธนี. 2551: 3) จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติหรือ National Test (NT) ประจำปีการศึกษา 2558 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในเกณฑ์ต่ำโดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาไทย เมื่อพิจารณาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ความสามารถด้านคำนวณ) เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 43.57 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำและเนื้อหาที่เป็นปัญหามีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ได้แก่ เรื่อง การคูณ การหาร และทักษะกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. 2558)

การปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นนั้น ต้องเริ่มจากการแก้ปัญหาทั้งด้านตัวนักเรียนเอง และครูผู้สอน โดยสาเหตุหนึ่งนั้นนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ช่วยเหลือกัน นักเรียนที่เรียนดีจะแข่งกันเรียน นักเรียน ที่เรียนอ่อนจะตามเพื่อนไม่ทันนักเรียนที่เรียนอ่อนส่วนใหญ่จะไม่สนใจการเรียนขาดความรับผิดชอบ ประกอบกับเทคนิคการสอนของครูยังไม่ส่งผลในทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน (อุษา ยิ่งนารัมย์. 2552: 2)

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าการเรียนเป็นกลุ่มย่อย จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้นสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้เข้าใจกว่าการเรียนจากครูด้วยภาษาที่ใช้สื่อความเข้าใจได้ตรงกันมากกว่า สำหรับเด็กเก่งที่ได้รับการเรียนเป็นกลุ่มโดยทำหน้าที่สอนเด็กอ่อนจะทำให้เด็กเก่งได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทันที (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 95) รวมทั้งการเป็นกำลังใจสำหรับกันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองและร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่มเป็นวิธีการเรียนแบบร่วมมือ (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2550: 38)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

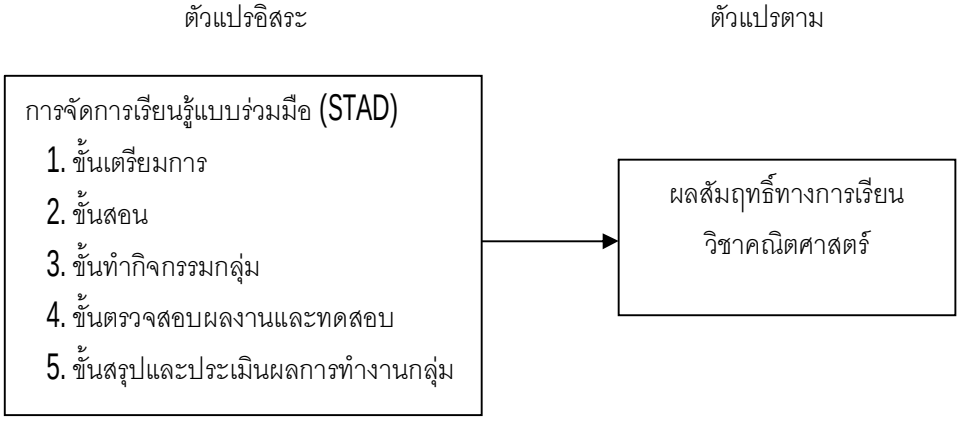

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ Student Teams Achievement Divisions หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มแบบคละความสามารถมีทั้งนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-3 คน และเรียนอ่อน 1 คน กลุ่มละ 4-5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเองและงานของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบงานในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จของกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ คือ ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ๆ ละ 4-5 คน

1.2 ขั้นสอน คือ ครูนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือ คิดวิเคราะห์หาคำตอบ แนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์มอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน

1.3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม คือ นักเรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบร่วมแสดงความคิดเห็น ครูสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความกระจ่าง ในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ

1.4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ คือ นักเรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล

1.5 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม คือ ครูและนักเรียนเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนที่กำหนดไว้และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ใช้วัดความรู้ความสามารถ และทักษะทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) โดยสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาทดลองในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร จำนวน 12 แผน ในแต่ละแผนมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ขั้นเตรียม 2. ขั้นสอน 3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ และ 5. ขั้นสรุปและประเมินผลการปฏิบัติงานกลุ่ม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	μ	σ
23-30	75-100	ดีมาก	5	55.56	25.20	2.17
15-22	50-74	ดี	4	44.44	20.50	0.82
7-14	25-49	พอใช้	0	-	-	-
0-6	0-24	ควรปรับปรุง	-	-	-	-
	รวม		9	100		

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 75-100 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ค่าเฉลี่ย 25.20และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.17 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 15-22 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 50-74 ซึ่งอยู่ในระดับดีมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ค่าเฉลี่ย 20.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	MD.	ร้อยละ
1	9	23	14	46.67
2	7	27	20	66.67
3	10	24	14	46.67
4	10	20	10	33.33
5	8	19	11	36.67
6	11	24	13	43.33
7	11	28	17	56.67
8	8	21	13	43.33
9	9	22	13	43.33
μ	9.22	23.11	13.89	46.30
σ	1.39	3.02		

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ(STAD)มีคะแนนสูงสุด 11 คะแนน คะแนนต่ำสุด 7 คะแนน ค่าเฉลี่ย 9.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.39 ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ(STAD) มีคะแนนสูงสุด 28 คะแนน คะแนนต่ำสุด19 คะแนน ค่าเฉลี่ย 23.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.02 และค่าเฉลี่ยของความต่างมีคะแนนเท่ากับ 13.89 คิดเป็นร้อยละ 46.30

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) และหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD)

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	μ	σ	MD.	ร้อยละ
ก่อนเรียน	7	11	9.22	1.39	13.89	46.30
หลังเรียน	19	28	23.11	3.02		

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนคะแนนต่ำสุด 7 คะแนน คะแนนสูงสุด 11 คะแนน ค่าเฉลี่ย 9.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.39 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มีคะแนนต่ำสุด 19 คะแนน คะแนนสูงสุด 28 คะแนน ค่าเฉลี่ย 23.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.02 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก

(ไตรเดชวิทยา) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.89 คิดเป็นร้อยละ 46.30

ผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก(ไตรเดชวิทยา) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ก่อนการจัดการเรียนรู้คะแนนต่ำสุด 7 คะแนน สูงสุด 11 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.22 และหลังการจัดการเรียนรู้ คะแนนต่ำสุด 19 คะแนน สูงสุด 28 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.11 ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) นักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยของความต่างมีคะแนนเท่ากับ 3.89 คิดเป็นร้อยละ 46.30

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก (ไตรเดชวิทยา) จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก(ไตรเดชวิทยา) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ก่อนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.22 และหลังการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.11 ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้สร้างขึ้นตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ(STAD) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 4-5 คน โดยคละความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาและความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนที่เก่งกว่าจะต้องฝึกการมีภาวะและบทบาทในการเป็นผู้นำที่จะช่วยเหลือสมาชิกที่เรียนอ่อนกว่าในกลุ่ม และต้องหมั่นทบทวนความรู้ของตนเองจนแม่นยำเพื่อที่จะสามารถนำไปอธิบายให้กับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นๆ สมาชิกทุกคนต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กระตุ้นตัวเองให้เกิดความใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ สอบถามเมื่อไม่เข้าใจ เพื่อไม่ให้ตนเองเป็นภาระของกลุ่ม สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอยู่อย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง

เท่านั้น หากแต่จะต้องรวมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม มลฤดี สิงห์นุกูล (2555) การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองร่วมกับวิธีเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD และสอดคล้องกับ ตะวัน คุณธรรมพันธ์ (2549: 67-68) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนมหาไชยโคกกว้างวิทยา อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณ การหาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาตก('ไตรเดชวิทยา) หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) นักเรียนมีคะแนนสูงกว่า ก่อนใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.89 คิดเป็นร้อยละ 46.30 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) เป็นการเรียนแบบร่วมมือกัน เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2550.) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนการสอนปกติ รายวิชาคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนมักมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนที่เรียนอ่อนจะเรียนไม่ทันเพื่อน เมื่อผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) มาจัดกระบวนการเรียนรู้ จึงทำให้บรรยากาศ ในการจัดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจที่จะร่วมกันเรียนรู้เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำงาน มีการปรึกษาหารือในกลุ่มทำให้นักเรียนช่วยเหลือกันในขณะเรียน ซักถามปัญหากันอย่างอิสระคนเก่งสามารถอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้าใจแนวคิดกระบวนการขั้นตอนได้กระจ่างชัดขึ้น การทำงานกลุ่มทำงานได้รวดเร็วและงานเสร็จในเวลาที่กำหนด นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ช่วยเหลือกันมากยิ่งขึ้นในเรื่องของการทำงาน นักเรียนได้ร่วมกันคิดและร่วมมือกันปฏิบัติได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้คิดอย่างเป็นขั้นตอนและคิดอย่าง เป็นระบบ นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องชัดเจน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนมี ความรู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้ง สร้างความผูกพันต่อกัน นักเรียนมีพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาสมาชิกในกลุ่ม และสามารถซักถามข้อสงสัยกับเพื่อนได้ การถามตอบในกลุ่มทำให้นักเรียนไม่รู้สึกอายและนักเรียนสามารถเข้าใจภาษาที่เพื่อนอธิบายได้ดีกว่าครูอธิบาย เพราะภาษาที่นักเรียนใช้สื่อสารกันนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสม เนื่องจากวัยของนักเรียนเป็นวัยที่ ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลวลี สร้อยวารี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องจำนวนเชิงซ้อนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องจำนวนเชิงซ้อน โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะ ในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ไปประยุกต์ใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระอื่น และระดับชั้นอื่นๆ
2. ควรปรับปรุง และพัฒนางานวิจัยให้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการแนะแนว.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้า

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ตะวัน คุณธรรมพันธ์. (2549). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ STAD วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุรีวิทยาสาส์น.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2550). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). **19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อุไรรัตน์ ธุระสุข. (2550). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อุษา ยิ่งนารัมย์. (2552) **การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีเรียนแบบร่วมมือ แบบ STAD กับ การสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

NBUE138: **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต** 18

SATISFACTION OF TEACHERS TO ACADEMIC ADMINISTRATION IN KLAENG "WITTAYASATHAWORN" SCHOOL, KLAENG, RAYONG, SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE, AREA 18: GRADUATE SCHOOL

สร้อยแก้ว บุญปก *

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 116 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที(t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.53)

2. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ/ครู/การบริหารงาน

Abstract

This research aims to study the satisfaction of government teachers on academic administration of the school administrators from Klaeng “wittayasathaworn” school in Klaeng, Rayong, that is affiliate with the secondary educational service area office 18. There are 2 procedures in this research; 1) study and synthesis in the frame of academic administration, 2) study the satisfaction on academic administration. The samples are 116 teachers, divided by education level and teaching experience. 5 levels rating scale questionnaire was used to gather the information. Discrimination and reliability values of this questionnaire is .96. The information analysis techniques are frequency, percentage, average ($\overline{X}$), Standard Deviation (S.D.), and t-test.

From the results:

1. The satisfaction of teachers on academic administration of the school administrators from Klaeng “wittayasathaworn” school in Klaeng, Rayong, that is affiliate with the secondary educational service area office 18; which are 5 aspects as followed; 1) academic planning, 2) curriculum development, 3) teaching and learning management, 4) academic development and encouragement, and 5) evaluation and measurements. Overall, the satisfaction of teachers on academic administration is in the “Satisfied” level ($\overline{X}$ = 4.081, S.D. = 0.53).

2. From the satisfaction of government teachers on academic administration of the school administrators from Klaeng “wittayasathaworn” school in Klaeng, Rayong, that is affiliate with the secondary educational service area office 18, found that; the satisfaction of teachers is in the “Satisfied” level for all aspects. The highest score is “Teaching and Learning Management” ($\overline{X}$ = 4.21, SD = 0.58), “Academic Development and Encouragement” ($\overline{X}$ = 4.13, SD = 0.57), “Evaluation and Measurements” ($\overline{X}$ = 4.09, SD = 0.63), “Curriculum Development” ($\overline{X}$ = 4.08, SD = 0.54), and the lowest is “Academic Planning” $\overline{X}$ = 3.8, SD = 0.58), respectively. When considering in education level; overall and in each approach are not different, except in “Academic Planning” and “Teaching and Learning Management” that are significantly different at .05. In addition, when considering in teaching experience; overall and in each approaches are not different, except in “Academic Planning” and “Teaching and Learning Management” that are significantly different at .05.

Keywords: Satisfaction/teacher/ Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย งานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ

หลักสูตรซึ่งเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำไปใช้ ดังนั้นในแต่ละสถานศึกษาจึงแตกต่างกันไป การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น บุคลากร งบประมาณ รวมทั้งผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการ การสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมไปถึงการพัฒนาผู้สอน ตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ๆ เข้าไปด้วย ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย ดังนั้น การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคคลที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านวัดผลประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการจะมีขั้นตอนการวางแผนด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการคือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553: 7)

โรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอขนาดใหญ่ที่ผู้ปกครองในเขตพื้นที่และบริเวณรอบนอกไว้วางใจส่งบุตรหลานของตนให้เข้ามาศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษาแห่งนี้ ในแต่ละปีจะมีเด็กนักเรียนหมุนเวียนเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้เป็นจำนวนมากจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อผลิตนักเรียนออกมาได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนจะต้องพัฒนางานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพราะงานวิชาการถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักที่ส่งเสริมการพัฒนาของผู้เรียนให้มีศักยภาพที่สมบูรณ์ในทุกด้าน ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและการที่จะทำให้งานวิชาการประสบความสำเร็จได้นั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีแบบแผนและวิธีการที่เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารด้านวิชาการให้ได้มาตรฐาน และสามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพในด้านต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี พอใจ ชอบใจ ของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" ซึ่งมีองค์ ประกอบดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดระเบียบและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การทำแผนงานวิชาการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ต้องช่วยกันศึกษาปัญหาที่ต้องการในอนาคตจากสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและโอกาสที่จะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดและจัดระบบงานตามการปฏิบัติงานตามภารกิจและทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครู การประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนและผู้สอนปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับระดับชั้นและระดับของผู้เรียน ใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการสอนที่เน้นทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาเป็นไปตามความรู้ความ สามารถตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่บกพร่องหรือมีปัญหาทางการเรียน

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง ส่งเสริมให้มีกระบวนการเรียนการสอนแบบต่างๆ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิด ทำ แก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม มีการนิเทศและประเมินผลการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาการเรียนการสอนเพื่อการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง กระบวนการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับลักษณะกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลายในแต่ละกลุ่มสาระกา รเรียนรู้/รายวิชา การจัดทำข้อสอบ จัดทำเอกสาร แบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างมีระบบของกลุ่มวิชาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายของงานวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 31) แนวความคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550: 30) แนวคิดของ ปรียาพร วงค์อนุตรโรจน์ (2553: 3-4) และการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" จึงได้ข้อสรุปขอบเขตของงานวิชาการดังนี้ คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของครูโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" ในด้านระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่ใช้เป็นแนวทางกำหนดกรอบความคิดของการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสรุปเป็นภาพประกอบ 1

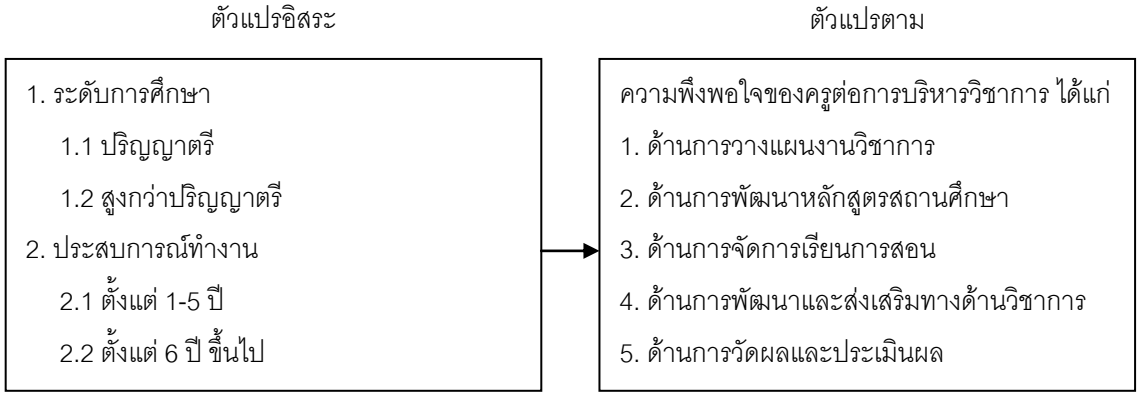

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมด 141 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง คือ กลุ่มข้าราชการครูโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 116 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม(Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครูโนโรงเรียนแกลง “วิทย-สถาวร” อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 มีลักษณะเป็นแบบมาตรส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลและแนวคิดที่รวบรวมมาสรุปแบบกำหนดขอบเขตของคำถามทุกข้อเพื่อให้ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบเรียงเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.8 - 1.0

2. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนโรงเรียนห้วยยางศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำนวน 30 คน

3. นำผลการทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach. 1970: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่ข้าราชการครูเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 116 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยเก็บทั้งหมดด้วยตนเอง

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (%)

2. ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ทั้ง 5 ด้าน ในแต่ละด้านและโดยภาพรวมวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อ.แกลง จ.ระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาความความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 และจำแนกตามประสบการณ์

การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 ประสบการณ์ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.21, S.D. = 0.58) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = 0.57) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.63) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = 0.54) และด้านการวางแผนงานวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.87, S.D. = 0.58)

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" อำเภอแกลง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวางแผนงานวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนเล็งเห็นว่าการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักที่สำคัญอย่างยิ่งต่อโรงเรียน ในการบริหารงานวิชาการจึงมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและมีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการทำงานให้มีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและมั่นคงต่อไปดังนั้นจึงมีการนิเทศ กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องร่วมมือกันปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ไปตามระบบ ตามเงื่อนไขของงาน ตามเป้าหมายวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และยังได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ วรรณพันธ์ (2550) สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบางไก่เถื่อน (ตันดิวัสิษฐ์ ประชายุกูล) ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการสร้างระบบงานวิชาการที่เป็นแบบแผน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีความชัดเจนในการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงพัฒนาแผนงานวิชาการให้

สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง และเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ของ พิยัน ชัยสกุล (2550: 78) ซึ่งพบว่างานบริหารฝ่ายวิชาการโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเน้นเรื่องการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของฝ่ายวิชาการซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายวิชาการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร เพราะได้ผ่านการอบรมเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งทางโรงเรียนได้เป็นแกนนำในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อย่างจริงจัง ก่อนที่จะร่างหลักสูตรของสถานศึกษา ทำให้การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเกิดความสอดคล้องกับสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาดา ผูกสุวรรณ์ (2553: 58) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการตามทรรศนะของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารงานวิชาการตามทรรศนะของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก และ 3 อันดับแรก ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดสัดส่วนการเรียน วิธีการเรียน เวลาเรียน ในการเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนมีการจัดสรรครูเข้าสอนให้ตรงกับวุฒิทางการศึกษาที่เป็นวิชาเอก ทำให้มีความเชี่ยวชาญชำนาญในวิชาการนั้นๆ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการประชุม อบรมต่างๆ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาดา ผูกสุวรรณ์ (2553: 59) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการตามทรรศนะของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารงานวิชาการตามทรรศนะของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 ด้านด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการวิจัยและพัฒนาที่พบว่าในภาพรวมของสถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา กระตุ้นให้บุคลากรได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน จัดหาเอกสารตำราสื่อเทคโนโลยีให้กับบุคลากรเพื่อศึกษาและพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนและนำมาขยายผลแก่บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองศักดิ์ เยาวโสภา (2550 : 89) เรื่องการศึกษาการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากโรงเรียนคอยสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง อีกทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหม-วิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สุจิตรา ทิพย์บุรี (2559: 63) ในด้านการวัดผลประเมินผลการวิจัยโดยภาพรวมและรายข้อทั้งหมด พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านนี้อยู่ในระดับมาก เพราะงานด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของผู้สอนก่อนการสอนระหว่างสอนและหลังการสอนก็ต้องมีการวัดผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรประกอบกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเต็มศักยภาพสถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติทำให้เกิดความคิดเห็นในระดับมาก

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์ (2553: 82-83) เรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ทำให้บุคคลมีโอกาสได้เรียนรู้ทำความเข้าใจมองเห็นปัญหาและความถูกต้องตามความเป็นจริง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานมานาน พร้อมทั้งครูที่มีประสบการณ์มากได้รับการอบรมพัฒนาความรู้มากกว่าครูที่ประสบการณ์น้อยทำให้สามารถวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานของผู้บริหารได้และย่อมมองเห็นทักษะหรือข้อบกพร่องในการบริหารของผู้บริหารได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา อีกทั้งเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านการควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดการเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพสถานศึกษา ซึ่งกระบวนต่างๆ ต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนควรจัดสรรคู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ มีระบบการเผยแพร่ข้อมูล ระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ สร้างความชัดเจนของระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการที่จัดทำขึ้นใช้ในโรงเรียน

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรนิเทศการใช้หลักสูตร ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ส่งเสริมมีการ บูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้สื่อเทคโนโลยีมาประกอบการสอนและเทคนิคการสอนใหม่ๆ

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี กับสถานศึกษาและสถาบันอื่น ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ และจัดให้มีการกำกับ นิเทศ และประเมินผล การสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับลักษณะกลุ่มสาระการเรียนรู้อีก ทั้งจัดอบรมครูให้เข้าถึงกระบวนการวัดและประเมินผล และปรับปรุง เครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐานและเป็นปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

เกรียงศักดิ์ วรรณพันธ์. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบางไก่เถื่อน (ตันติวิสิษฐ์ประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

นภาดา ผูกสุวรรณ์. (2553). **การบริหารงานวิชาการตามทรรศนะของครูโรงเรียนเทศบาลแหลม ฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาภร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.

พิยัน ชัยสกุล. (2550). **การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

เรืองศักดิ์ เยาวโสภา. (2550). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียบงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

วรรณเพ็ญ พิสุทธิพงษ์. (2553). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารประถมศึกษาในเขตอำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

สุจิตรา ทิพย์บุรี. (2559). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต** 2. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

NBUE139: ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

EXPECTATIONS OF STUDENTS' PARENTS TOWARD EDUCATION SETTING OF WAT KINGKAEW SCHOOL (TAMBARAM DEVELOPMENT), RACHATHEWA, BANGPLEE, SAMUTPRAKARN

ณัฐวรรณ์ ถิ่นมาบแค *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) โดยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 263 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ คือ แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ 1.1 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายด้านมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.08 ด้านครูผู้สอน รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.17 ด้านสื่อการเรียนการสอน รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.06 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.07 ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผล รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.05 การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, การจัดการศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to investigate the expectations of students' parents towards the Educational management of Wat Kingkaew School (Tambaram Development), Rachathewa, Bangplee, Samutprakarn, To study the expectation of parents regarding the educational management of Wat Kingkaew School (Tambarakarn), Bangplee district, Samutprakarn province. The instrument used in this research was a parental expectation questionnaire on basic Education management of Wat Kingkaew School (Tambaramart), Bangplee District, Samutprakarn 1 issue: A questionnaire for parents of Wat Kingkaew School students (Tambarakarn).

The questionnaire for school administrators and teachers was about parents' expectations for basic education management. Basic school education the sample was the parents whose children were studying in elementary to junior high school. Wat Kingkaew School (Tambaramart), Bangplee District, Samutprakarn 263 people in the academic year 2556The instrument used to collect data to study parents' expectation toward educational management of Wat Kingkaew School (Tambaram Development), Rachathewa, Bangplee, Samutprakarn. The results of the study revealed that parents' expectation toward education management of Wat Kingkaew School (Taz Development) Overall and individual aspects were 1.1 Parents' expectation toward educational management of Wat Kingkaew School (Tambarakarn) The experience and teaching activities were at a high level. The teachers were at a high level. The media teaching. Individuals and items are at a high level. The environment Individuals and items are at a high level. Facility and other services the subjects and items were at a high level of evaluation. Individuals and items are at a high level. Educational level and occupation had no influence on expectation of the students’ parents on the education setting of the Wat Kingkaew school.

Keywords: Expectation, education setting

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การกำหนดการดำเนินงานการศึกษาไว้ในมาตราต่างๆ ได้แก่ มาตรา 6 กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมที่สามารถให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มาตรา 8(2) กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และมาตรา 22 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด รวมทั้งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (ช่วงโชติ พันุเวช. 2552: 3)

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องจัดในลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านดนตรี นาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรง ดังนั้น สถานศึกษาควรเตรียมสิ่งเหล่านี้ไว้ให้พร้อมสำหรับเด็กเพื่อพัฒนาการในด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์จิตใจ และเพื่อที่ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษา สถานศึกษาควรมีการศึกษาหาข้อมูลหรือสำรวจความต้องการของชุมชนว่ามีความต้องการด้านการจัดการศึกษาในเรื่องใด อย่างไร เพื่อนำไปใช้กำหนดแนวทางในการดำเนินการและสนองตอบความต้องการของผู้ปกครองได้ถูกต้องและเป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตราที่ 11 ที่กล่าวว่าบิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ และมาตราที่ 12 กล่าวว่านอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองนอกจากจะมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูหรือดูแลบุตรโดยตรงแล้ว ผู้ปกครองยังมีความสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับเด็กด้วย ดังนั้น ความต้องการของผู้ปกครองจึงเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี (มลฤดี พรมมา. 2556: 2)

โรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง กิจกรรมการเรียนรู้ เน้นให้เด็กได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดยังสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก โรงเรียนได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการดำเนินการจะมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนหนึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กแต่ละช่วงวัยต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครองและยอมรับความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพราะผลของการจัดการศึกษาส่วนหนึ่งได้มาจากความคิดเห็นความต้องการของผู้ปกครอง การเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองเพื่อให้เกิดผลต่อตัวเด็กมากที่สุด ดังนั้น ทำให้มีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านต่างๆ เพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอันจะก่อให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 850 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 263 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม

วิธีการวิจัย

1. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง
2. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป
3. ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ได้ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α-Coefficient) ของ Cronbach
4. ปรับปรุงเครื่องมือหากพบว่ามีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความเชื่อมั่นต่ำกว่า 0.80
5. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ยื่นหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
7. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้ผู้ปกครองของนักเรียนของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาต้องนำมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ตอบข้อคำถามทุกรายการ สามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ จำนวน 261 ฉบับ จากที่ส่งไปจำนวน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.23 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติสำหรับงานวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) การแปลความหมายของคะแนนเป็นการคิดวิเคราะห์เพื่อทราบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อยู่ในระดับใดนั้น ต้องใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษาวิจัย

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อับดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามความเหมาะสมกับวัยของตน รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝั่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอันเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต

1.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านครูผู้สอน รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมีจิตใจอ่อนโยน รักและเอาใจใส่นักเรียน ตลอดจนพูดจาสุภาพอ่อนหวาน รองลงมาคือ ครูผู้สอนเข้าใจและรู้จักสังเกตพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตลอดเวลา และครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมนักเรียนปฐมวัย

1.3 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านสื่อการเรียนการสอน รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีสื่อการเรียนการสอนไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพของนักเรียน รองลงมาคือ นักเรียนรู้จักเก็บรักษาสิ่งของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว และมีสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เกิดจินตนาการให้แก่นักเรียนเหมาะสมกับวัย

1.4 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อาคารสถานที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอเอื้อต่อการจัดกิจกรรมกรเรียนการสอน รองลงมาคือ บรรยากาศทั่วไปของโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม ให้ความอบอุ่นเสมือนบ้าน และเครื่องเล่นสนามมีลักษณะมั่งคง แข็งแรง ให้ความปลอดภัยและเหมาะสมกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

1.5 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดอาหารกลางวันบริการให้กับนักเรียนทุกวัน รองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ และโรงเรียนส่งข่าวสารแจ้งให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนตลอดเวลา

1.6 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการประเมินผล รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้กับผู้ปกครองทราบทุกครั้ง รองลงมาคือ โรงเรียน จัดการประเมินพัฒนาการ

ของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และโรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองเปรียบเทียบผลการพัฒนาการของนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียนนำผลที่ได้รับไปช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น

2. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ได้ผลการศึกษาและอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก มีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการดำเนินการส่วนหนึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และยอมรับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย เพราะฉะนั้นการพัฒนาจะต้องอาศัยการกระทำที่ต่อเนื่องกันจากทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือประสานงานกันโดยใกล้ชิด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามความเหมาะสมกับวัยของตน รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมอันเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มุ่งหวังเพื่อให้ลูกหลานได้รับการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้ายสังคม และด้านสติปัญญา ที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับตัวเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดในลักษณะต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ กัน รวมทั้งจัดกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ประเมินผลการปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง และการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การฟัง การถาม การอ่าน การเขียน การค้นคว้าทดลอง เป็นต้น ดังนั้น จึงส่งผลให้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่วแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุลีพร ธีรศุภธนกุล (2552: 6) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิต เทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิต

เทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านครูผู้สอน รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูผู้สอนมีจิตใจอ่อนโยน รักและเอาใจใส่นักเรียนตลอดจนพูดจาสุภาพอ่อนหวาน รองลงมาคือ ครูผู้สอนเข้าใจและรู้จักสังเกตพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตลอดเวลา และครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจต่อพฤติกรรมนักเรียนปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนและความสำคัญของครูที่มีต่อนักเรียนในทางที่จะดูแลส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้สามารถเจริญเติบโตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเนื่องจากครูผู้สอนเป็นบุคคลที่เด็กจะต้องใกล้ชิดมากที่สุด ดังนั้น จึงส่งผลให้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านครูผู้สอน รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านสื่อการเรียนการสอน รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีสื่อการเรียนการสอนไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพของนักเรียน รองลงมาคือ นักเรียนรู้จักเก็บรักษาสิ่งของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว และมีสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เกิดจินตนาการให้แก่นักเรียนเหมาะสมกับวัย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองเห็นคุณค่าของสื่อการสอนว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีความน่าสนใจ สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้ดี ส่งผลให้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านสื่อการเรียนการสอน รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ดังนั้น ครูควรจะต้องรู้จักการเลือกสื่อที่เหมาะสมในการสอน เพื่อให้การสอนนั้นบรรลุเป้าหมายและได้ผลดี ซึ่งสื่อที่ดีนั้นควรมีคุณค่าและความสำคัญดังนี้ สร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและช่วยให้เด็กร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนจำสิ่งที่เรียนได้แม่นยำและอยู่ได้นาน อธิบายสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกประสาทสัมผัสหลายทาง ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดต่อเนื่องช่วยย่อ ทบทวนและขยายบทเรียน

1.4 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อาคารสถานที่มีความมั่งคงแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอเอื้อต่อการจัดกิจกรรมารเรียนการสอน รองลงมาคือ บรรยากาศทั่วไปของโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม ให้ความอบอุ่นเสมือนบ้าน และเครื่องเล่นสนามมีความมั่นคง แข็งแรง ให้ความปลอดภัยและเหมาะกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองให้ความสำคัญอย่างมากกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการอำนวยสะดวกและบริการอื่นๆ รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดอาหารกลางวันบริการให้กับเด็กนักเรียนทุกวัน รองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ และโรงเรียนส่งข่าวสารแจ้งให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอำนวยความสะดวกและบริการทั้งของนักเรียน ผู้ปกครองและครูเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงส่งผลให้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ตลอดจนการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก คือ การวางแผนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบต่างๆ และรวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่างๆ ให้อย่างเหมาะสม หลักการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างสัมพันธ์ที่ดี เพราะผู้ปกครองเองก็ต้องการทราบเรื่องราวเกี่ยวกับลูกที่โรงเรียน ขณะเดียวกันคงต้องทราบข้อมูลจากทางบ้าน ดังนั้น บ้านและโรงเรียนอย่าพยายามให้ขาดช่วงการติดต่อระหว่างกัน การติดต่อสื่อสารควรเป็นไปอย่างกระชับ ให้คำแนะนำได้แต่ควรเลี่ยงการสอน อธิบายข้อเท็จจริงแต่ให้หลีกเลี่ยงการโต้เถียง ไม่ควรเริ่มการสื่อสารด้วยการตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครองยังเป็นการอำนวยความสะดวกในเรื่องการให้บริการในด้านต่างๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมเด็กให้เจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญา การให้บริการและการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน 1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ด้านการประเมินผล รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้กับผู้ปกครองทราบทุกครั้ง รองลงมาคือ โรงเรียนจัดการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และโรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองเปรียบเทียบผลการพัฒนาการของนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียนนำผลที่ได้รับไปช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากระดับความสามารถของพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ นั้นจะเห็นได้จากการวัดและประเมินผล ผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังให้โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้กับผู้ปกครองทราบทุกครั้ง เพื่อที่จะได้ทราบถึงพัฒนาการต่างๆ ของเด็กอย่างต่อเนื่อง และเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก อีกทั้งโรงเรียนยังสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ และใช้เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประเมินผลและขั้นตอนล้วนมีประโยชน์ ครูและผู้ดูแลเด็กจึงควรทำการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ไม่ควรประเมินครั้งเดียวในรอบ 1 ปี ในการประเมินพฤติกรรมของเด็ก ควรประเมินหลายๆ ครั้งก่อนที่จะสรุปผล เพื่อให้ข้อสรุปตรงกับข้อเท็จจริง โดยผู้ประเมินจะต้องศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กแต่ละข้อ เพื่อช่วยให้การสรุปผลการประเมินมีหลักฐานถูกต้องและเชื่อถือได้ ผลการประเมินเด็กเป็นรายบุคคลถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผลให้แก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญต่อเด็ก การเลือกวิธีการประเมินผล ต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน การเลือกพฤติกรรมที่จะประเมินให้พิจารณาวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในการเปรียบเทียบพัฒนาการของเด็กวัยเดียวกันต้องใช้มาตรฐานเดียวกัน การตีความหรือสรุปผลการประเมินต้องมีความปรนัย คือ แปรผลตามข้อมูลที่ปรากฏไม่ใช่ความลำเอียงส่วนตัวในการตีความสำหรับเด็กบางคน หรือตีความแต่ละครั้งข้อมูลที่จะได้จะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงทำให้แก้ปัญหาไม่ตรงจุด

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ตลอดจนยึดแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542: 8) ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานการศึกษาปฐมวัยไว้ในมาตรฐานต่างๆ ได้แก่ มาตรา 6 กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มาตรา 8(2) กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 18(1) กล่าวถึงรูปแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบต่างๆ และมาตรา 22 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด รวมทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้น จึงส่งผลให้ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ กัลยา เชื้อพลากิจ (2550: 161171)) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริการของโรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความต้องการต่อการบริหารของโรงเรียนมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อม เป็นความต้องการที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการบริหารวิชาการ บริหารกิจการนักเรียน การบริหารทั่วไป และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามรายได้ ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบให้เปล่า ดังนั้น แม้ว่าผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกันก็ได้รับการบริการจัดการศึกษาโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงส่งผลให้ พบว่าความคาดหวังผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามรายได้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิเชียร (2552: 39-49) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลาง มีแนวคิดทางการศึกษาจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มความก้าวหน้า คือ ต้องการให้นักศึกษาใช้แนวคิดที่การฝึกปฏิบัติมุ่งให้เด็กได้รู้จักการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบ สามารถปรับตัวได้ดีมีความคิดริเริ่ม สามารถดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตและส่งเสริมให้เด็กสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่ดีกว่าแก่สังคมในอนาคต และผู้ปกครองอีกกลุ่มหนึ่งยังมีความคิดยึดติดกับวิธีเก่าๆ กล่าวคือ ต้องการให้โรงเรียนเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในแนวเดียวกันในเรื่องแนวการจัดประสบการณ์นักเรียน สภาพชั้นเรียนและครูเป็นแบบก้าวหน้า คือ เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนรู้สิ่งที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และรู้จักคิดริเริ่มใช้ประโยชน์ของการหาความรู้ โดยที่ครูจะต้องให้คำแนะนำส่งเสริมเด็กให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ถึงแม้ว่าผู้ปกครองอาจจะมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานโรงเรียน โรงเรียนของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จัดการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ดังนี้ จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่านและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาและช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรที่จัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังนั้น ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการวิจัยของ กัลยา เชื้อพลากิจ (2550: 161-171) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริการของโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความต้องการต่อการบริหารงานของโรงเรียนมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นความต้องการที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการบริหารวิชาการ บริหารกิจการนักเรียน การบริหารทั่วไป และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ผลปรากฏว่าความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร) สรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถช่วยตนเองได้ตามความเหมาะสมวัยของตน การจัดกิจกรรมการเรียนกาสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับวัยของตน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพของตนเอง

2. ด้านครูผู้สอน โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องครูผู้สอนมีจิตใจอ่อนโยน รักและเอาใจใส่นักเรียน ตลอดจนพูดจาสุภาพอ่อนหวาน ครูผู้สอนเข้าใจและรู้จักสังเกตพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตลอดเวลา และครูผู้สอนมีความเข้าใจต่อพฤติกรรมของนักเรียน

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องการมีสื่อการเรียนการสอนไม่เป็นอันตรายแก่สุขภาพนักเรียน นักเรียนรู้จักเก็บรักษาสิ่งของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากใช้แล้ว และมีสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เกิดจินตนาการให้แก่นักเรียนเหมาะสมกับวัย

4. ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องการจัดอาคารสถานที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศทั่วไปของโรงเรียนร่มรื่น สวยงาม ให้ความอบอุ่นเสมือนบ้าน และเครื่องเล่นสนามมีลักษณะมั่นคงแข็งแรง ให้ความปลอดภัยและเหมาะกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

5. ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องการจัดอาหารกลางวันให้กับนักเรียนทุกวัน สนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ และโรงเรียนส่งข่าวสารแจ้งให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนตลอดเวลา

6. ด้านการประเมินผล โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมในเรื่องการรายงานผลการประเมินให้กับผู้ปกครองทราบทุกครั้ง มีการจัดการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และร่วมมือกับผู้ปกครองเปรียบเทียบผลการพัฒนาการของนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียนนำผลที่ได้รับไปช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร)

2. ควรมีการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาคาร)

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2557). **การวิจัยและพัฒนาปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

จันทรา จันทร์สุขสวัสดิ์. (2546). **มีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทรา อำเภอบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จินดา เกษศรี. (2548). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทกสิกรสงเคราะห์ จังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิต-วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ช่วงโชติ พันธุเวช. (2552). **การจัดการคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ชูชัย สีหานอก. (2557). **การศึกษาสภาพงานบริหารวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

นงลักษณ์ ศรีษะนาราช. (2552). **ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา อำเภอวัฒนา**. การบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. (2551). **ความคาดหวังของผู้เรียนต่อการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิภา นันทประยูร. (2550). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีวิทยาคม จังหวัดสระแก้ว**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญเรือง จันทะดี. (2550). **ความพึงพอใจการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาวินี กำไร. (2548). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Barnes, R. A. (1995). African American Parent involvement in their Children's Schooling. **Dissertation Abstracts International**. 55(10): 3152-A.

Best, J. W. (1977). **Research in Education**. 3rd ed., Engwood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

NBUE140: ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

THE DEMONSTRATION REQUIREMENT OF TEACHERS FROM KLAENG “WITTAYASATHAWORN” SCHOOL AFFILIATED WITH THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18

จุฑารัตน์ เบญจามฤต *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง “วิทย-สถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน แกลง “วิทยสถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์และระดับการศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูของโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 122 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน แกลง ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ 0.98

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” มีการความต้องการในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนของครู ด้านหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.27) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.25) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.27) และด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.27)

2. การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง “วิทย-สถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนก ตามประสบการณ์การทำงานและตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร

คำสำคัญ: ความต้องการการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร”

Abstract

This research to study the teachers’ need on supervision of Klaeng “Wittayasathaworn” school, the Secondary Educational Service Area Office 18. The samples are 122 teachers from Klaeng “wittayasathaworn” school, the Secondary Educational Service Area Office 18. The need on supervision questionnaire of Klaeng “wittayasathaworn” school was used to gather the information reliability of the

questionnaire was is 0.98. The data analysis used frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

From the results:

1. The teachers from Klaeng "wittayasathaworn" school, desired on the supervision at a "high" level ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.26), also found at a "high" level in every aspect: "Course" ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.27), "Learning activity" ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.25), "Instructional Media" ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.27), and "Measurement and Evaluation" ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.27).

2. Working experience and education level had influence on the teachers' need on supervision of the Klaeng "wittayasathaworn" school at .05 level of significance.

Keywords: need on supervision of teachers, the Klaeng "wittayasathaworn" school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47 ให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพายนอก และในส่วนของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรฐาน 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง และครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา โดยมีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถ ความสนใจ การนิเทศภายในกำหนดเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในไว้ มาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานหลักสูตรจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพนำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (ชฎาภรณ์ ไชยยา. 2555: 56)

การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ โดย สุรีย์มาศ สุขกสิ (2550: 54) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่รู้ปัญหา แนวทางในการพัฒนาได้ดีที่สุด จึงจำเป็นที่ต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติการนิเทศ และร่วมกันประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คมกริช มาตย์วิเศษ (2553: 67) กล่าวว่า การนิเทศเป็นวิธีการที่มี

ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถสำหรับหน่วยงาน โดยความร่วมมือของบุคลากร ทุกฝ่ายในการดำเนินงาน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและนวัตกรรมการสอนต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูอีกด้วยและการนิเทศภายในมีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพราะเป็นความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมแรงของบุคลากรทุกภาคส่วน ที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น การให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงศักยภาพของตนเองในการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งสู่คุณภาพที่สูงขึ้นของผู้เรียน (ศิวากร นันโท. 2550: 78)

การเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับการประเมินรอบสามจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินการให้ผลการประเมินระดับชาติอยู่ในเกณฑ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปูพื้นฐานเพื่อให้สามารถเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ความสามารถของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ชี้แนะ แนะนำเพื่อปรับปรุงการเรียนกิจกรรมการสอนให้ได้ดีมีคุณภาพสามารถส่งผลให้เด็กมีคุณภาพตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 8)

โรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา และเป็นโรงเรียนที่มีบทบาทหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติเป็นเด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 มาตรา 22 ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาธรรมชาติและศักยภาพ (โรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร". 2558: 2)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มองเห็นสภาพที่แท้จริงและนำผลการวิจัยไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง"วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ และระดับการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการการนิเทศการสอน หมายถึง ความประสงค์ที่จะได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูจากศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้นใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การแนะนำช่วยเหลือโดยใช้วิธีต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การ

จัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร รวมถึงการประเมินผล และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการใช้หลักสูตร

2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การแนะนำ ช่วยเหลือโดยใช้ยุทธวิธีต่างๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน 2) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมกับหลักสูตร 4) กิจกรรมเสริมหลักสูตรความรู้ด้วยตนเอง และ 5) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซ่อมเสริมการจัดกิจกรรม โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมทั้งด้านเวลา สาระการเรียนรู้

3. ด้านสื่อการเรียนรู้ หมายถึง การแนะนำช่วยเหลือโดยใช้ยุทธวิธีต่างๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการผลิตสื่อ ได้แก่ 1) การผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนรู้ 3) การสำรวจและจัดทำแหล่งเรียนรู้ภายในภายนอกโรงเรียน และ 4) การใช้สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ เทคนิคการเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์ 5) การใช้ทำแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การแนะนำช่วยเหลือโดยใช้ยุทธวิธีต่างๆ ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ได้แก่ 1) การจัดทำระเบียบวิธีการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 2) การประเมินผลระดับชั้นเรียน 3) การประเมินผลระดับสถานศึกษา 4) การประเมินเพื่อตัดสินช่วงชั้น 5) เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 6) เทคนิควิธีวัดและประเมินผล ด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ 7) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล 8) การประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ และ 8) การจัดทำเอกสารวัดผลและประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีดังภาพประกอบ 1

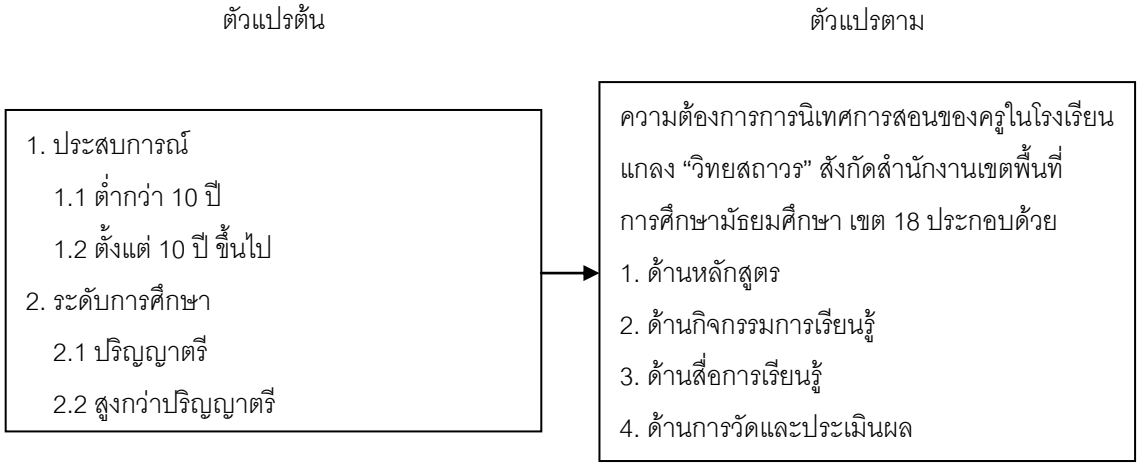

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยใช้กรอบแนวคิดตามแนวปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 180 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียนแกลง "วิทย-สถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 122 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทย-สถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังนี้

แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตามแนวคิดของ เบส และคาห์น (Best & Kahn. 1993: 246-250) ดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
4 หมายถึง มีความต้องการมาก
3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังนี้ มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษา เอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสารหลักการนิเทศการสอนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอน

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามความต้องการการนิเทศของครูผู้สอน

3. สร้างเครื่องมือสำหรับวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นสำรวจรายการ (Checklist) และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าอาจจำแนก .20 - .91

2. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ .98

3. นำผลการทดลองมาเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาช (Cronbach. 1970: 161)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนก ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 122 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วยประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษา

2. วิเคราะห์ระดับความความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละด้านและโดยภาพรวมวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและระดับการศึกษาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test แบบ independent

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ และระดับการศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปเป็นแบบเลือกตอบ ข้อมูลความต้องการการนิเทศการสอนของครู เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 122 ฉบับ ในการนิเทศการสอนทั้ง 4 ด้าน คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนที่มีประสบการณ์ทำงาน และระดับการศึกษาแตกต่างกัน ด้วยสถิติ t-test แบบ independent ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" มีการความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนของครู ด้านหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.27) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = 0.25) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = 0.27) และด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.27)

2. การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.23) และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = 0.14) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร

3. การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนก ตามระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.20) และสูงกว่าปริญญาตรี ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.10) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร

อภิปรายผล

1. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิตความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ประการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.23) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = 0.14) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้น ด้านหลักสูตร ทั้งนี้เป็นเพราะครูทุกคนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือน้อย ทุกคนตระหนักดีกว่าต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ประสบการณ์ทำให้คนมีโอกาสได้เรียนรู้หาความเข้าใจมองเห็นปัญหาได้ชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้อง เพชรอำไพ สุขสบาย (2556: 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของข้าราชการครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก จากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และผลการเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของข้าราชการครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ กาญจนา จันทะพันธ์ (2554: 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการผลิตและการใช้สื่อ การเรียนการสอน เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม-เลขคณิตความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\overline{X}$ = 4.25, S.D. = 0.20) สูงกว่าปริญญาตรี ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.10) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตร ทั้งนี้เป็นเพราะครูทุกคนไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาต่างกัน ทุกคนตระหนักดีว่า ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ระดับการศึกษาทำให้คนมีโอกาสได้เรียนรู้หาความเข้าใจมองเห็นปัญหาชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาพรรณ จันทร์ปรีดา (2551: 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการนิเทศของครูโรงเรียนในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการนิเทศของครูโรงเรียนในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความต้องการนิเทศของครูโรงเรียนในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอน ตำแหน่งครู ขนาดโรงเรียน และวุฒิการศึกษาของครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ประทีป ปรีชา (2552: 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาก าร อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ ผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ความต้องการรับการนิเทศ ด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ความต้องการรับการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนแกลง "วิทยสถาวร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ครูควรนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการกำหนดวิสัยทัศน์มาจัดทำหลักสูตร
2. ครูควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข
3. ครูควรได้รับการสนับสนุนในการใช้ทรัพยากรหรือวัสดุในท้องถิ่น เพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน
4. ครูควรประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนตรงตามตัวชี้วัด

เอกสารอ้างอิง

ชฎาภรณ์ ไชยยา. (2555). **การพัฒนารูปแบบนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

เพชรอำไพ สุขสบาย. (2556). **ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ล้วน สายยศ; และอังคนา สายยศ (2553). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลัดดาพรรณ จันทร์ปรีดา. (2551). **ความต้องการนิเทศของครูโรงเรียนในเขตอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิวากร นันโท. (2550). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2: กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาด-ระโหง โรงเรียนวัดศรีภวังค์**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

ศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ศูนย์ที่ 19 อุดรธานี. (2552). **การนิเทศภายในสถานศึกษาสำหรับครูผู้ร่วมนิเทศ เครือข่ายนิเทศการมัธยมศึกษาที่ 10**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฯ.

Best, John W.; & Kahn James V. (1993). **Research in Education**. 7th ed., Boston: Allyn and Bacon.

Carl, D. Glickman. (1983). **Supervision of Instruction**. 2nd ed., Boston: Allyn and Bacon.

Daniel, Tanner and Laured Tanner. (1987). **Supervision in Education Problems and Practices**. New York: Macmilan Publishing Company.

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGrew-Hill.

Haris, Ben M. (1975). **Supervisory Behavior in Education**. Eaglewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

NBUE141: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

PARENTS' PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BUENGSINGTO SCHOOL (SAHAKHAYEELOHSAMADPRACHASAN) UNDER THE CHACHEONGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นาถตยา มีภูงา *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบIndependent Group

ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.82) ด้านบริหารจัดการ ($\overline{X}$ = 3.30, S.D. = 0.86) ด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 2.99, S.D. = 0. 88) และด้านงบประมาณ ($\overline{X}$ = 2.82, S.D. = 1.02) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวิชาการและด้านงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดการศึกษา

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the parents' participation in education management of Buengsingto School (Sahakhayeelohsamad-prachasan) under Chacheongsao Primary Education Service Area Office 1. The samples included 156 parents of Buengsingto School (Sahakhayeelohsamadprachasan). Tool used for collecting data was the 5-rating scale checked list with reliability at .96. Statistics used in data analysis were percentage, mean, Standard Deviation and independent group t-test.

The study found that:

1. Parents' participation in educational management of Buengsingto School (Sahakhayeelohsamadprachasan) under Chacheongsao Primary Education Service Office 1 in overall and each aspect was rated at moderate level ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 0.77). There were 4 aspects, first was relationship between home and school aspect ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.82), in high level. Second was general management aspect ($\overline{X}$ = 3.30, S.D. = 0.86), third was academic aspect ($\overline{X}$ = 2.99, S.D. = 0.88), and forth was budgets aspect ($\overline{X}$ = 2.82, S.D. = 1.02) in moderate level, respectively.

2. Parents' participation in educational managementof Buengsingto School (Sahakhayeelohsamadprachasan) under Chacheongsao Primary Education Service Office 1 compared by age ranges in overall were different at .05 level of significance. But the relationship between home and school aspect was not different. Parents' participation in educational management compared by education background in overall were different at .05 level significance, except in academic aspect and budget aspect were not different.

Keywords: Parents' Participation, Educational Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสาระสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มีเป้าหมายว่าภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหาพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูดคนเก่ง ดี และมีใจรักมาเป็นครู-คณาจารย์ได้อย่างยั่งยืนภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกเพศ ทุกวัย มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษาโดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาด้วย ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองจะไม่มีวันสำเร็จได้ถ้าทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ไม่ร่วมมือร่วมใจกันขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดีได้นั้น จะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหลายมาตราที่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงไม่ได้เป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนและครูเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของส่วนรวมที่ทุกส่วนในสังคม มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานของตนเอง โดยเฉพาะครอบครัวและชุมชนในท้องถิ่น เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็ย่อมจะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนในการบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนนั่นเองและช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชนชุมชนก็เกิดความรักและความหวงแหนสถานศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งจะส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและผลดีต่อตัวเด็กด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปรากฏว่ามีผลต่อพัฒนาการและความสำเร็จด้านการศึกษาของนักเรียนอย่างเด่นชัด อีกทั้งยังช่วยผลักดันให้โรงเรียนดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีขึ้นอีกด้วย รัฐบาลหลายประเทศ รวมถึงสหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจังจนเรียกได้ว่าผู้ปกครอง "เป็นหุ้นส่วน" ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สามปี พ.ศ. 2554-2556 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ทั้งระดับปฐมวัยและระดับพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) ได้รับการรับรองถึงกว่าร้อยละ 98 และ 89 ตามลำดับ แต่พบว่ามีข้อสังเกตการพัฒนาด้านการบริหารจัดการศึกษาในประเด็นด้านของการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการที่ยังทำได้ไม่ทั่วถึง และพบว่าการมีความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรเน้นการสร้างแรงจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษี การประชาสัมพันธ์เชิดชูเกียรติ เป็นต้น การมีกลไกที่ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทั้งระบบการประเมินผลการทำงานของครู ผู้บริหาร และกลไกการรายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ชุมชน และส่วนกลางจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนสูงขึ้นได้ หน่วยงานทุกระดับบูรณาการการจัดการศึกษาและการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวเพื่อสนับสนุนการดูแลเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ

จากปัญหาของการศึกษาครั้งนี้ โรงเรียนบึงสิงโต (สหกหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) เป็นโรงเรียนขนาดกลางเปิดทำการสอนระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากรส่วนใหญ่อาชีพ เกษตรกรรมและรับจ้าง การจัดการศึกษาของโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนซึ่งได้รับ

ความร่วมมือจากผู้ปกครองตามสมควรแต่ยังไม่เกิดความร่วมมือพัฒนาการทางการศึกษาเท่าที่ ควรทางโรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมมือกันและเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารงานของโรงเรียนซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนานักเรียนและการดำเนินการทุกด้านในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านชุมชนกับโรงเรียนเป็นอย่างดี หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเฉพาะในด้านการวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน จะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งการศึกษานี้สามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์กับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) และเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา นำไปพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) ในการจัดการศึกษาในแต่ละด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) จำแนกตามอายุและระดับการศึกษาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะ ที่ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนและให้การศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพความร่วมมือในกิจกรรมกระบวนการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับทราบสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับโรงเรียน โดยการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา ตลอดจนร่วมแสดงความชื่นชมยินดี ภาคภูมิใจในความสำเร็จของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนและตอบสนองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

ด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ในเรื่อง หลักสูตรการเรียนการสอนการประเมินผลการพัฒนานักเรียนการประกันคุณภาพการศึกษาและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ด้านบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับ การจัดบรรยากาศในโรงเรียน การใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดอาคารสถานที่และจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย ความสะดวกและเอื้อต่อการนำไปใช้การคัดเลือกตัวแทนกรรมการสถานศึกษาหรือเป็น

ตัวแทนด้านต่างๆ ของสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมในประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

ด้านงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและวัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน ได้แก่ การจัดตั้งหรือจัดหาทุนทรัพย์เพื่อการศึกษา การบริจาคเงินหรือสิ่งของต่างๆ ให้แก่โรงเรียน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ของโรงเรียนและการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารเงินงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนในด้านการให้ข้อมูล การรับข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะ การให้ความช่วยเหลือต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเยี่ยมชมการเรียนการสอนการทำกิจกรรมของบุตรหลานให้ครูไปเยี่ยมบ้านติดตามแจ้งข้อมูลข่าวสารกับโรงเรียนเผยแพร่ผลงานและข่าวสารสู่ชุมชน ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนปรึกษาหารือตลอดจนเสนอความคิดเห็นและจัดหาทรัพยากรให้กับโรงเรียนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนานักเรียนระหว่างครูกับผู้ปกครอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

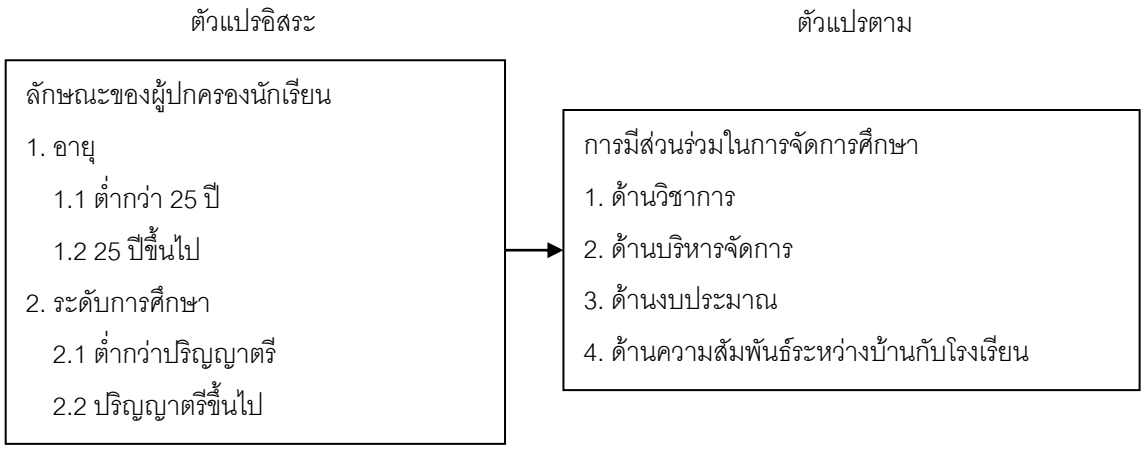

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 263 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 156 คน ต่อจากนั้นได้แบ่งตามสัดส่วนของจำนวนประชากรแต่ละระดับชั้น แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้งได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระดับชั้น	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
อนุบาลปีที่ 1	39	23
อนุบาลปีที่ 2	21	12
ประถมศึกษาปีที่ 1	30	18
ประถมศึกษาปีที่ 2	32	19
ประถมศึกษาปีที่ 3	29	17
ประถมศึกษาปีที่ 4	43	26
ประถมศึกษาปีที่ 5	35	21
ประถมศึกษาปีที่ 6	34	20
ผลรวม	263	156

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในการวิจัย
2. ทบทวน วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้
3. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. ดำเนินสร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) อำเภอบางน้ำเปรี้ยว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยแต่ละฉบับมีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ลักษณะข้อคำถามของแบบสอบถามในตอนดังกล่าวเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากระดับปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถึงน้อยที่สุด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเสนอแนะเพิ่มเติมและนำไปปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60-1.0

8. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว ทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา คือ ผู้ปกครองที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ จำแนกแล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96

11. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้อาจารย์ประจำชั้นแต่ละชั้นเรียนแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม รวมถึงให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ที่จะทำให้การวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมอบให้ครูประจำชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อที่จะได้แจกแบบสอบถามให้แก่นักเรียนซึ่งอยู่ในชั้นที่ตัวเองประจำอยู่และนำกลับไปให้ผู้ปกครองตนเองตอบแบบสอบถามต่อไป

3. การเก็บแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บแบบสอบกลับคืนภายในเวลา 1 สัปดาห์ นับจากวันที่ได้มอบให้ครูประจำชั้นเรียนแล้ว โดยผู้วิจัยเป็นผู้ไปเก็บและรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์ประจำชั้นด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์หลังจากนั้นจึงจัดทำตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบและลงรหัสแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมา

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รายข้อโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ซึ่งในแต่ละด้านเป็นการให้ระดับการมีส่วนร่วมด้วยคะแนน (Rating Scale) มี 5 ระดับความคิดเห็น คือ

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติ t-testแบบ independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการคำนวณหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) คำนวณค่า IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) เป็นค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณหาได้จากสูตรครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ใช้สถิติหาค่าความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบค่า t แบบ Independent Group (t-test) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.82) ด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.30, S.D. = 0.86) ด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.99, S.D. = 0.88) และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.82, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวม ผู้ปกครอง

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวิชาการและด้านงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงให้เห็นว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการ และด้านวิชาการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมด้านงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างเหมือนญาติมิตร จึงทำให้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนอาจไม่ใช่บิดามารดาแต่เป็นญาติพี่น้อง ปู่ย่า ตายาย อาจจะยังขาดความเอาใจใส่เรื่องการศึกษาของบุตรหลาน ประกอบกับไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่งผลให้ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินพร เพ็ชรฉกรรจ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการบริหารโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนระยองวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ สังข์ทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 44 (บ้านนนทรีย์) อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 44 (บ้านนนทรีย์) อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น งานนิทรรศการวันวิชาการ กิจกรรมวันแม่ วันพ่อ ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่ มีส่วนร่วมสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนหรือประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ให้ความร่วมมือในการจัดหาแหล่งเรียนรู้หรือเป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นแก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการสอนหรือผลิตสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี นั่นอาจหมายความได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนก็เป็นได้ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนการสอนหรือผลิตสื่อการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยรวมผู้ปกครองมีการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีอำนาจปรับปรุงพัฒนาด้านอาคารสถานที่ เช่น จัดให้มีสนามกีฬาในสถานศึกษา ฯลฯ อยู่ในระดับมาก เข้าร่วมประชุมเรื่องการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ให้ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีอำนาจอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เช่น การจราจร ความปลอดภัย อาหาร น้ำดื่ม ฯลฯ มีส่วนร่วมในประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และเข้าร่วมประชุมในการคัดเลือกตัวแทนกรรมการสถานศึกษาหรือเป็น

ตัวแทนด้านต่างๆ ของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ อธิบายได้ว่า โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน และนอกจากนี้ยังได้มีการจัดประชุมผู้ปกครองเครือข่ายที่เป็นคณะกรรมการของโรงเรียนตลอดจนการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งจะมีตัวแทนของผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยจึงทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีอำนาจปรับปรุงพัฒนาด้านอาคารสถานที่เข้าร่วมประชุมเรื่องการปรับปรุงกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น และให้ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีอำนาจอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายด้านผู้ปกครองมีการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลและหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้ร่วมกันบริจาคทุนทรัพย์และทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อมอบให้แก่โรงเรียน บริจาคทุนทรัพย์ในการก่อสร้าง ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องประชุม ทางเดิน ฯลฯ บริจาคทุนทรัพย์เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่มีฐานะยากจน บริจาคทรัพย์สินให้แก่สถานศึกษา เช่น เครื่องทำน้ำเย็น ม้าหินอ่อน เก้าอี้สำหรับประชุม เครื่องขยายเสียง ฯลฯ บริจาคเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน เช่น สมุด หนังสือ ปากกา ดินสอ คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์เพื่อให้นักเรียนใช้ในการศึกษาหาความรู้ และร่วมบริจาคหรือมอบอุปกรณ์กีฬาให้สถานศึกษา เช่น ลูกฟุตบอล วอลเล่ย์บอล ชุดกีฬา ฯลฯ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเพราะผู้ปกครองอาจคาดหวังให้คุณภาพชีวิตของนักเรียนในปกครองดีขึ้น เก่งกว่าคนอื่น ผู้ปกครองบางคนจึงตระหนักถึงปัญหาเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษา แต่ผู้ปกครองอาจจะมีรายได้น้อย จึงมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลและหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้ร่วมกันบริจาคทุนทรัพย์และทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อมอบให้แก่โรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมในด้านนี้เป็นการลดภาระด้านงบประมาณของทางโรงเรียนได้ส่วนหนึ่ง

1.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบตอบรับหรือแบบสอบถามที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ติดตามข่าวสารของโรงเรียนในช่องทางต่างๆ เช่น วารสาร เฟสบุ๊ค เว็บไซต์ ฯลฯ เข้าร่วมประชุมการปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศของนักเรียน ร่วมมือกับคณะครูในการติดตามผลการเรียนของนักเรียน ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ มีโอกาสได้พบปะสนทนากับครู เจ้าหน้าที่และผู้บริหารโรงเรียน และประสานความร่วมมือกับบุคลากรของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองกับครู เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารโรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และผู้ปกครองที่ไม่มีเวลามาพบปะสนทนาก็มักจะติดตามข่าวสารของโรงเรียนจากช่องทางต่างๆ อยู่เสมอ จึงทำให้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง พะนากร มีภูคำ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กับ โครว์ (Crowe. 2000) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือในเรื่องการเรียนของเด็กให้มีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับทางโรงเรียนจากการสังเกตและสัมภาษณ์ ได้ข้อค้นพบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เช่น เครื่องมือที่สำคัญซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทางด้านสติปัญญาร่างกายสามารถเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคมและเป็นการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนของลูก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่อายุต่ำกว่า 25 ปี และ 25 ปี ขึ้นไป โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่อายุมีมากบางส่วนอาจไม่ใช่บิดามารดาแต่เป็นญาติพี่น้อง ปู่ย่าตายาย อาจจะยังขาดความเอาใจใส่เรื่องการศึกษาของบุตรหลาน ประกอบกับไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับมีความไว้วางใจต่อระบบการจัดการศึกษาที่เห็นว่าเป็นระบบราชการ มีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ส่วนผู้ปกครองที่อายุต่ำกว่า 25 ปี จะให้ความเอาใจใส่ในการเรียนการสอนของนักเรียนและคอยติดตามพฤติกรรมและผลการเรียนของนักเรียนอยู่เสมอ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านวิชาการและด้านงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยมากกว่าต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มักจะมีอาชีพการงานที่ดีกว่าและมีรายได้สูงกว่า จึงมีโอกาสในการสนับสนุน หรือมีกำลังทรัพย์ในการมีส่วนร่วมด้านงบประมาณมากกว่าผู้ปกครองที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ใช้เป็นแนวทางในวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองให้มากขึ้น ซึ่งโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทุกเพศ ทุกวัย ระดับการศึกษา และอาชีพ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยดึงเอาทรัพยากรบุคคลในชุมชนที่มีความรู้หรือบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น

2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษากระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อที่จะได้ให้ทางโรงเรียนรับทราบว่าผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการบริหารจัดการโรงเรียนให้ไปในแนวทางใด เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ปกครองเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการให้บริการด้านต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองทั้งด้านกำลังกายกำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญามาช่วยจัดการศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย

3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูควรทบทวนบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนไปพร้อมๆ กัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพอันดีกับผู้ปกครอง และลดบรรยากาศความเป็นวิชาการในการประชุม หรือเนื้อหาเชิงวิชาการมากเกินไป รวมทั้งจัดกิจกรรมที่น่าสนใจในเวลา สถานที่ และโอกาสอันเหมาะสมเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากขึ้นด้วยความรู้สึกที่ยินดีเข้าใจและเต็มใจซึ่งจะทำให้เกิดผลดีกับทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. ควรจัดทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหามาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).** กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

_____. (2553). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สร้างคนไทยเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2559, จาก http://www.moe.go.th.

จินพร เพ็ชรฉกรรจ์. (2555). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นทีการศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิพย์วรรณ สังข์ทอง. (2558). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 44 (บ้านนนทรีย์) อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551, มีนาคม). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. **The City Journal.** 4(85): 1-15. มีนาคม 2551, หน้า 30.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2548). **เอกสารประกอบการเรียนวิชา 301512 วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

พะนากร มีภูคำ. (2553). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

พัฒนา ชัชพงศ์. (2558). **ความร่วมมือบ้านและโรงเรียน: ผู้ปกครองกับการส่งเสริมพัฒนาการของลูก**. บรรยายให้กับผู้ปกครอง วันที่ 23 มิถุนายน 2555 ณ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2559, จาก http://www.kukai.ac.th.

โรงเรียนบึงสิงโต (สหากหะยีเลาะสมัดประชาสรรค์). (2558). **ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.** หน้า 1-8. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ระยะที่ 2**. หน้า 27-28. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

Crowe, A. H. (2000). **Connecting Parents and Schools: An Ecological Construction of Parent Involvement in their Children’s Education.** University of Kentucky, Abstract.

NBUE142: การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนาอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

THE PARTICIPATION OF TEACHERS IN MANAGEMENT UNDER ONGKHARAK PATTANA SCHOOLS GROUP, ONGKHARAK DISTRICT, NAKHONNAYOK PROVINCE

จิณารัตน์ ชุ้นเจริญ [1] รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง [2]
[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมการบริหารงานโรงเรียน

Abstract

The objectives of this study were to study the teachers’ prticipation in management under OngkharakPattana schools group, Ongkharak district, Nakhonnayok province. In 4 aspects; academic affair management, budget management, personnel management and general management. The populations were 109 teachers under OngkharakPattana schools group. The instrument of this study was 5 levels rating scale questionnaire. The statistically analyzed in frequency, percentage, mean, and Standard Deviation.

The results of study found that:

The teachers’ participation in management under OngkharakPattana schools group, Ongkharak district, Nakhonnayok province. Overall were at high level. When considerate each aspect

found that; the participation was at high level of every aspect. By ordered descending as; personnel management, budget management, academic affair management and general management.

Keywords: Participation, school administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีการแบ่งโครงสร้างภายในตามกฎกระทรวงและเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งสถานศึกษาจะต้องแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มจะต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา คือ ครอบคลุมใน 4 งาน คือ งานวิชาการงานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 6) ผลของการดำเนินงานจัดการศึกษา จึงขึ้นอยู่กับความ-สามารถในการบริหารและการจัดการของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการและกระบวนการในการนำปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการมาพัฒนาโรงเรียน คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของโรงเรียน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานการติดตามประเมินผลงาน และการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน (จรินทร์ ถาวรสิน. 2550: 1) อันจะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพขิงการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนจะมีมาตรฐานหรือไม่ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติทุกฝ่าย โดยมีผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นสอนในการปฏิบัติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา ซึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบภารกิจงานของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 4 งาน คือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไป โดยคาดหวังว่าผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผลพัฒนาส่งเสริมและปรับปรุง แก้ไขให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนให้มากขึ้น และเพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา ในภารกิจงานในสถานศึกษา 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 32) ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 109 คนเนื่องจากมีประชากรที่แน่นอน และมีจำนวนไม่มากนัก จึงศึกษาจากประชากร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย
   1.1 ขนาดโรงเรียน
   1.2 ประสบการณ์ทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา 4 งาน ประกอบด้วย
   2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
   2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
   2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
   2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูมีบทบาทได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียน โดยให้ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และทางเลือกในการตัดสินใจปฏิบัติงาน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานวิชาการ การจัดการด้านหลักสูตรหลักและหลักสูตรท้องถิ่น การจัดแผนการเรียนการสอน การจัดการด้านวัสดุและสื่อการเรียนรู้ การจัดตารางการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การดำเนินงานนิเทศภายในและการวัดผลประเมินผลการเรียน
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ งานทะเบียนสถิติ งานสารบรรณ งานบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผนใช้เงินงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณดำเนินงานโครงการต่างๆ และการประเมินผลการบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมในงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การใช้กำลังคนและการพัฒนาบุคคล ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร การจัดสวัสดิการ การรักษาวินัยของบุคลากร การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร และการประเมินผลงานของบุคลากร
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน งานธุรการ งานสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การจัดระบบบริหารองค์กร การประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยการความสะดวกต่างๆ ในการให้บริหารการศึกษาทุกรูปแบบการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามกรอบแนวคิดดังภาพประกอบ 1

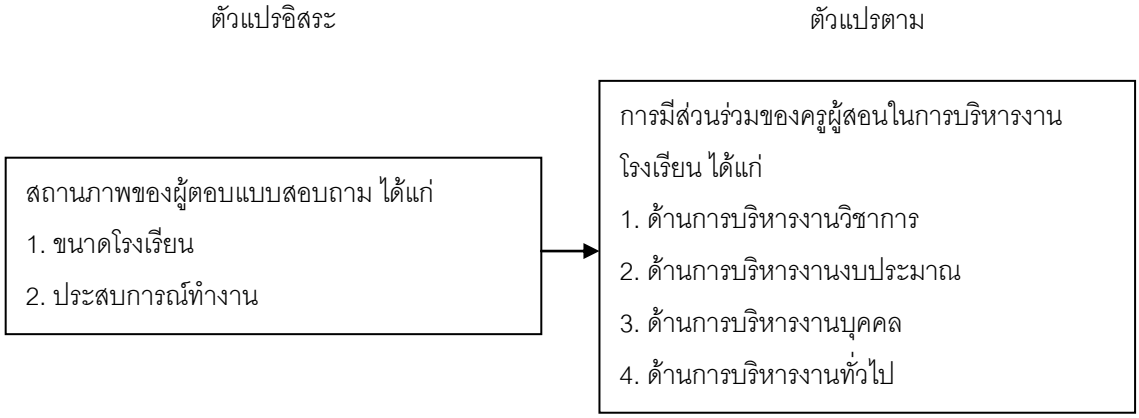

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา ด้านการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 7 ข้อ ด้านการบริหารงานวิชาการ 16 ข้อ ด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวน 19 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ในภารกิจงานของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้างเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามร่างแบบสอบถาม

2. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 สำหรับนำไปใช้จัดทำแบบสอบถามจำนวน 54 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coeffcient) ของ ครอนบาช (Cronbach. 1990: 202-204) ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.50-0.87 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเดินทางไปโรงเรียนที่เป็นประชาการในการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัยตอบ และรอรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 109 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับ วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับ วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนาในภารกิจงานของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยการหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเป็นรายข้อและรายด้าน

3. นำค่าเฉลี่ยมาแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ % (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2549: 153)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 255: 34)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ (σ) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2551: 34)

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence: IOC) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2547) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน

(N = 109)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
1. โรงเรียน			
1.1 ขนาดเล็ก	36	33.03	2
1.2 ขนาดกลาง	42	38.53	1
1.3 ขนาดใหญ่	31	28.44	3
รวม	109	100	
2. ประสบการณ์ทำงาน			
2.1 1-10 ปี	11	10.09	4
2.2 11-20 ปี	24	22.02	3
2.3 21-30 ปี	46	42.20	1
2.4 31-40 ปี	28	25.69	2
รวม	109	100	

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียน เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 33.03 โรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 38.53 และขนาดใหญ่ ร้อยละ 28.44 ด้านประสบการณ์ทำงาน 11-20 ปี มีจำนวน ร้อยละ 22.02 ด้านประสบการณ์ทำงาน 21-30 ปี มีจำนวน ร้อยละ 42.20 และด้านประสบการณ์ทำงาน 31-40 ปี มีจำนวน ร้อยละ 25.69

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา

การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.43	0.71	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.44	0.69	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.48	0.68	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.42	0.71	มาก	2
รวม	4.44	0.70	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44) เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 3 การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการจัดการศึกษา ข้อ 14 การวัดผลและประเมินคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายใน และข้อ 16 การจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.44) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 การจัดทำแผนงานงบประมาณประจำปี ข้อ 7 การจัดซื้อและจัดจ้างตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ข้อ 9 การจัดทำทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์ รวมถึงทะเบียนที่เกี่ยวข้อง และข้อ 11 การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.48) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 6 การส่งเสริมการปฏิบัติตามวินัยและดำเนินการทางวินัย และข้อ 7 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.42) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 การบริการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตนักเรียน เช่นการรักษาพยาบาล อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ข้อ 5 การดูและและใช้ประโยชน์อาคารเรียนและอาคารประกอบ ข้อ 7 การร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในทุกๆ ด้าน ข้อ 9 การประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนต่อชุมชน และข้อ 12 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย คุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนองครักษ์พัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนามุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบการกระจายอำนาจตามเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในกรอบภารกิจทั้ง 4 งาน ไปยังโรงเรียนโดยตรง โรงเรียนต้องดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษารวมทั้งกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้โรงเรียนเกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการสถานศึกษา ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2545: 1) เป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนที่ต้องดำเนินการให้ได้ตามที่ได้รับมอบหมาย ตามหลักการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการบริหาร การตัดสินใจและการจัดการศึกษา ทำให้บุคลากรทุกคนตระหนักและบทบาทจากผู้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชามาเป็นผู้ร่วมงาน ร่วมตัดสินใจ เป็นนักพัฒนาและนักปฏิบัติร่วมกับผู้บริหาร และคณะกรรมการแต่ละโรงเรียนต้องมีผู้รับผิดชอบภาระในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใด หรือจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม สอดคล้องกับ ยรรยง แก่นสาร (2545) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมุ่งให้ครูเกิดขวัญและกำลังใจ เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารเป็นที่รักของครู จึงพยายามที่จะให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป แต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 การบริหารวิชาการ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติรองรับและสนับสนุนการบริหารด้านการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม เช่น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระเบียบการวัดและประเมินผลการศึกษา บุคลากรที่เป็นตัวหลักในการดำเนินการของโรงเรียน ได้แก่ ครูผู้สอน ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งการบริหารงานด้านวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นหัวใจของแต่ละโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องใช้ข้อมูลจากทุกฝ่ายมาร่วมตัดสินใจ จึงปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานและใช้ข้อมูลเหล่านั้นมา

ประกอบการตัดสินใจเพื่อให้งานบริหารงานวิชาการสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของโรงเรียนมากที่สุด งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครู ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องรู้สภาพปัญหาต่างๆ ในภารกิจงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับนโยบายของ ชัยวัฒน์ เรืองวาณิชยกุล (2550) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีความ-สามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จะเป็นจริงได้ เมื่อครูมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพที่เป็นจริงและนำไปใช้ในชีวิตจริง จัดหาแหล่งการเรียนที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสนใจศึกษาและมีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีความสุขจากการเรียนรู้และได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านงานวิชาการอยู่ระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการจัดการศึกษา การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะเป็นภารกิจหลักของครูผู้สอนแต่ละคนที่จะพัฒนาเด็กนักเรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ตามที่กฎหมายกำหนด ครูทุกคนต้องร่วมพิจารณานำปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนามาจัดทำแผนและโครงการต่างๆ แผนจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหาร และการจัดการศึกษาของโรงเรียน (ปราโมทย์ กิ่งแก้ว. 2544: 21) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมยศ นาวีการ (2539) ที่กล่าวว่าแผนปฏิบัติการเป็นแผนที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรเพื่อทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมของครูด้านการบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นระบบได้อันดับต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานหลักของครูผู้สอนคือการจัดกิจกรรมให้นักเรียนที่รับผิดชอบในโรงเรียนซึ่งเป็นภาระที่หนักประกอบกับต้องรับผิดชอบงานพิเศษในกรอบภารกิจ 4 งานของโรงเรียนอีกทำให้การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่ร่วมกับหน่วยงานภายนอกมีน้อย

1.2 การบริหารงบประมาณ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณ การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และจัดซื้อและจัดจ้างตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านนี้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานผิดพลาดหรือละเลยจะต้องได้รับโทษค่อนข้างรุนแรงและชัดเจนกว่างานด้านอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528) โรงเรียนทุกแห่งต้องดำเนินการให้ครบถ้วน ต้องใช้ครูรับผิดชอบในการดำเนินการโดยเฉพาะ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับงานด้านนี้เป็นพิเศษ ต้องดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนของกิจกรรม จัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงิน/การควบคุมงบประมาณ การจัดทำบัญชีพึงรับ-พึงจ่าย การบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายในบริหารงานต้องยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ทำให้ครูบางท่านเท่านั้นเข้ามาร่วมบริหารด้านการระดมทรัพยากรจากองค์กร หน่วยงานและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นด้านที่ครูผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีทรัพยากรที่จำกัด ไม่สามารถรองรับการพัฒนาหน่วยงานตนเองได้อย่างเต็มที่และยังไม่สามารถแบ่งปันให้หน่วยงานอื่นได้มาก ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ฯ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ และให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล องค์กรเอกชนมาใช้จัดการศึกษาแล้วก็ตาม แต่ในทาง

ปฏิบัติยังติดอีกหลายประการ เช่น ด้านระเบียบ แนวปฏิบัติ การประสานงาน เป็นต้น ดังนั้นการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานอื่นมาให้โรงเรียนจึงยังมีเป็นจำนวนน้อย

1.3 การบริหารงานบุคคล พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติตามวินัยและดำเนินการทางวินัย การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การวิเคราะห์ภาระงาน ประเมินความต้องการวางแผนกรอบอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งบุคลากรของโรงเรียน และการให้ความเห็นชอบและเสนอการโอน ย้ายบุคลากร ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานบุคคลเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามลำดับขั้นการบริหาร บทบาทหน้าที่สำคัญในด้านนี้เป็นของผู้บริหารและฝ่ายบริหาร ทำให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในด้านนี้น้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุเทพ ทรัพย์อาภรณ์ (2539) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความท้อถอยของครูประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในการให้ความเห็นกรณีไปช่วยงานราชการของบุคลากรในโรงเรียนเป็นด้านที่ครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด เนื่องจากขอไปช่วยราชการเป็นสิทธิส่วนตัวของครูแต่ละคนและความเห็นชอบเป็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนไม่สามารถก้าวก่ายความคิดเห็นได้ เรื่องบางเรื่องถือเป็นความลับผู้บริหารอาจใช้การตัดสินใจบริหารงานเพียงลำพังได้

1.4 การบริหารงานทั่วไป พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป 3 ลำดับแรก ได้แก่ การบริการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตนักเรียน เช่น การรักษาพยาบาล อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนและการร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครูแต่ละท่านที่ต้องงเสริมสร้าง พัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่ละโรงเรียนจึงต้องมีแนวปฏิบัติในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมซึ่งถือว่าเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 นอกจากนี้ในการเรียนการสอนครูต้องสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามแก่นักเรียนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ต้องเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ประกอบกับโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน นักเรียนก็เป็นสมาชิกในชุมชนกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นจึงเปรียบเสมือนเป็นงานที่โรงเรียนต้องเข้าร่วมจัดด้วย ผู้บริหารไม่สามารถเข้าถึงชุมชนเพียงคนเดียวได้อย่างทั่วถึง ต้องอาศัยครูทุกคนลงไปสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ถนัด ต้องขอความร่วมมือจากครูเพื่อสื่อสารกับชุมชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและคณะครูต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้ความร่วมมือของครูผู้สอนในด้านนี้อยู่ใน 3 อันดับแรกครูผู้สอนมีส่วนร่วมด้านการทำ เก็บรักษา ยืมและทำลายหนังสือและเอกสารทางราชการน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านนี้เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบที่กฎหมายกำหนดผู้ปฏิบัติต้องเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานอย่างถ่องแท้ ต้องเป็นผู้ที่มีหน้าที่ดังกล่าวนี้โดยตรงผู้บริหารเกรงความผิดพลาดจึงมักปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด มักให้ครูบางท่านเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการบริหาร

2. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 โดยครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้มีองค์ประกอบหลายอย่างที่แตกต่างกัน ทั้งบุคลากร ทรัพยากร อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ย่อมส่งผลที่แตกต่างกันในโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีบรรยากาศหลากหลาย มีบุคลากรที่แบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางซึ่งมีบุคลากรน้อยมีผลดีต่อความสำคัญและยึดมั่นต่อกันสูงกว่า (เสรี หมื่นพล. 2552)

3. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารต้องนำมาใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีในการหาแนวทางปฏิบัติเพื่อให้งานบรรลุล่วงตามเป้าหมาย ประสบการณ์การสอนของครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เพราะระยะเวลารับราชการที่นาน จะสามารถนำประสบการณ์มาทำความเข้าใจมองเห็นปัญหาได้ชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง ส่งผลให้ตัดสินใจได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น (ไพโรจน์ มินสาคร. 2550)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนควรพัฒนาบุคลากรให้มีส่วนร่วมมากขึ้นในเรื่องการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นระบบ และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีเทียบโอนผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในเรื่องการระดมทรัพยากรจากองค์กร หน่วยงานและชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ และการจัดบริการ สวัสดิการ และกองทุนการศึกษาในโรงเรียน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในเรื่องการให้ความเห็นกรณีไปช่วยราชการของบุคลากรในโรงเรียน และการให้ความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการโอนย้ายบุคลากรในโรงเรียนโดยแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพิจารณาการช่วยราชการอย่างโปร่งใส

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในเรื่องการทำ เก็บรักษา ยืมและทำลายหนังสือและเอกสารทางราชการ และการรับ ผ่อนผันและยกเว้นการเข้าเรียนของนักเรียนโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือและเอกสารทางราชการอย่างครอบคลุมและมีการออกระเบียบโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

ไพโรจน์ มินสาคร. (2550). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสรี หมื่นพล. (2552). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cronbach, Lee J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** 5th ed., New York: Harper Collins.

Krejcie, R. V.; & Morgan , D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Journal of Educational and Psychological Measurement.** 9(7).

Likert, R. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude.** Chicago: Rand McNally.

NBUE143: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

THE PERSPECTIVES OF TEACHERS ON ACADEMIC ADMINISTRATION OF SECONDARY SCHOOLS IN MUANG, SAKAEO

วาสนา เปรมประสงค์ [1] รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำนวน 149 คน โดยการสุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 63 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการวางแผนงานวิชาการ การแนะแนวการศึกษา และการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: งานวิชาการโรงเรียน, การบริหารงานวิชาการโรงเรียน

Abstract

This research aims to study and compare the perspectives of teachers on academic administration of secondary schools in Muang, Sakaeo, that divided by gender and teaching experience. 149 teachers from secondary schools in Muang, Sakaeo, were selected by sampling technique of Krejcie & Morgan (Krejcie; & Morgan. 1970: 608). Rating scale questionnaire was used to gather the academic administration of secondary school information which is 63 items. The reliability value of this questionnaire is .95. The information analysis techniques are percentage (%), average ($\overline{X}$), Standard Deviation (S.D.), and t-test.

From the results:

1. Overall, the teachers' perspectives on academic administration of secondary schools' administrators in Muang, Sakaeo, is in the “Agree” level ($\overline{X}$ = 4.20, SD = 0.52). When considering in each approaches, found that, all approaches are in the “Agree” level. The highest score is “Educational evaluation”, “Educational guidance”, and “Academic development and encouragement”, respectively. And the last one is “Educational administration”.

2. Overall, the teachers' perspectives comparison on academic administration of secondary schools in Muang, Sakaeo, divided by gender are not different. Besides, when considering in each approaches, found that, mostly, there are not different perspectives; except in “Activity-based learning”.

3. Overall, the teachers' perspectives comparison on academic administration of secondary schools in Muang, Sakaeo, divided by teaching experience are significantly different at .05, which according with the assumption. Besides, when considering in each approaches, found that, mostly, there are significantly different at .05; except in “Academic planning”, “Educational guidance”, and “Educational evaluation”

Keywords: Academic schools, The Academic Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แนะนโยบายด้านการศึกษาและให้หลักในการจัดการศึกษาควรเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และให้คนในวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาสามารถพัฒนาคนได้ต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งเป็นการศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยเป็นผู้มีความรู้และสามารถเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสังคม สามารถดำรงตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการ

ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการบริหารวิชาการต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ตลอดจนรักษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โรงเรียนที่ได้มาตรฐานหรือมีคุณภาพในการจัดการศึกษามักได้รับการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งในบรรดางานวิชาการและจัดการศึกษาในสถานศึกษา งานบริหารวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะครอบคลุมขอบข่ายวิชาการ ดังนี้ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงารวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน การแนะแนวการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ งานวิชาการทั้ง 7 ด้านนี้ จะช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552: 18)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำสูงสุดของโรงเรียนต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นผู้นำทางการศึกษา คือ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการมากกว่างานอื่นๆ เน้นการพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สังคมไทยต้องการ

โรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เป็นโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาแก่เยาวชน โดยมีการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีเป้าหมายที่จะพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม มีความรู้ พึ่งพาตนเองได้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต โดยคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่า มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข แต่จากการดำเนินการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เพราะการที่โรงเรียนจะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเพื่อผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกไปสู่สังคมทั้งในด้านการศึกษาต่อในระดับสูง หรือการประกอบอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2559 จำนวน 191 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 149 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว มีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลต่อทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โดยให้ครูแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน การแนะแนวการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

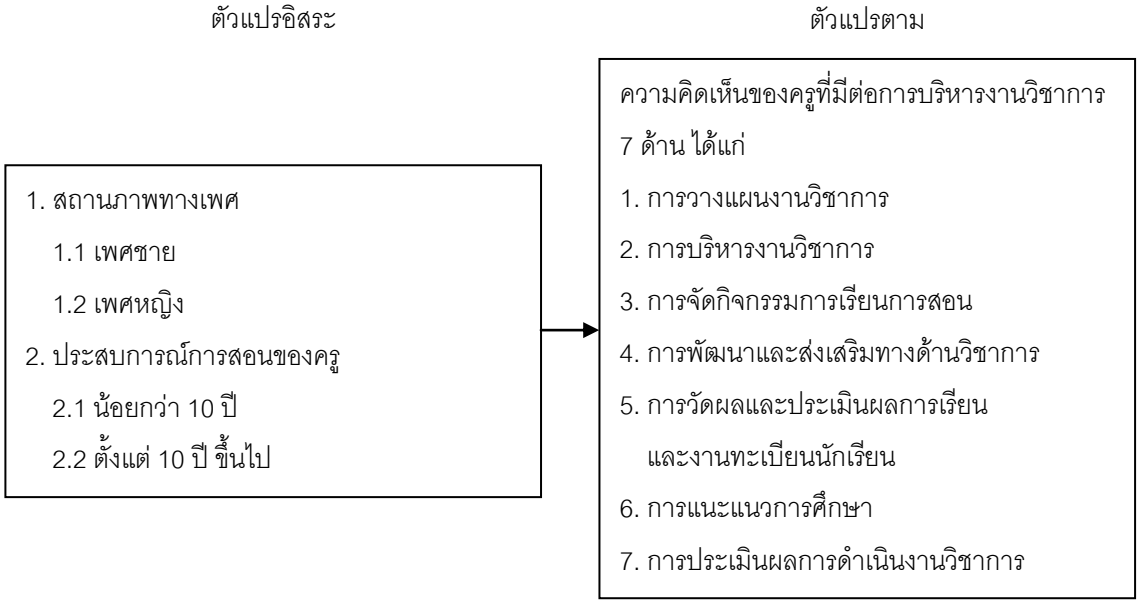

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

2. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศและประสบการณ์การสอนเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้เป็นแบบสอบถามมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2552 และแบบสอบถามของผู้วิจัยอื่นที่ได้ทำไว้แล้ว จากนั้นวิเคราะห์รายละเอียดของแบบสอบถามทั้งด้านความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้

2. สร้างแบบทดสอบฉบับร่างแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ตลอดจนความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้น ซึ่งค่า IOC ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง

4. ด้านค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีคุณสมบัติเบื้องต้น คือ เป็นประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของ คอนบาช (Cronbach. 1990: 202–204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงวันที่ 3 กันยายน 2559 ถึง 31 ตุลาคม 2559 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำนวน 149 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มแจกอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวความคิดของ ลิเคิร์ท

2. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูล เพื่อดูความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม มาทำการลงรหัส (Coding) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการเป็นรายข้อ รายด้านและรายรวม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ตามสถานภาพทางเพศ และประสบการณ์การสอน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับและอันดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	N = 149		ระดับ	อันดับ
	$\overline{X}$	S.D.	ความคิดเห็น	
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.18	.59	มาก	5
2. การบริหารงานวิชาการ	4.16	.57	มาก	6
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.18	.57	มาก	5
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	4.22	.51	มาก	3
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	4.19	.55	มาก	4
6. การแนะแนวการศึกษา	4.23	.61	มาก	2

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	N = 149		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
	$\overline{X}$	S.D.		
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	4.26	.64	มาก	1
รวม	4.20	.52	มาก	-

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.26) การแนะแนวการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.23) การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.22) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.16)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ระหว่างครูเพศชายกับครูเพศหญิง

การบริหารงานวิชาการ	N = 149				t	Sig
	ครูเพศชาย n = 82		ครูเพศหญิง n = 67			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.25	.65	4.09	.50	1.64	.102
2. การบริหารงานวิชาการ	4.22	.62	4.09	.48	1.41	.160
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.28	.58	4.06	.55	2.32*	.022
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	4.24	.55	4.19	.47	.56	.573
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	4.25	.59	4.12	.49	1.46	.145
6. การแนะแนวการศึกษา	4.31	.62	4.15	.60	1.56	.120
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	4.29	.65	4.22	.64	.59	.554
รวม	4.26	.56	4.13	.46	1.51	.132

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป

การบริหารงานวิชาการ	N = 149				t	Sig
	ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี n = 75		ประสบการณ์ 10 ปี ขึ้นไป n = 74			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.25	.65	4.11	.53	1.43	.153
2. การบริหารงานวิชาการ	4.25	.60	4.06	.52	2.06*	.041
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.28	.60	4.08	.53	2.05*	.042
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	4.32	.55	4.12	.45	2.40*	.017
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	4.30	.58	4.08	.50	2.48*	.014
6. การแนะแนวการศึกษา	4.29	.70	4.18	.51	1.06	.288
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	4.33	.70	4.18	.57	1.41	.159
รวม	4.29	.57	4.12	.45	2.01*	.046

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการวางแผนงานวิชาการ การแนะแนวการศึกษา และการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ตามลำดับส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นหัวใจของการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญและเป็นผู้นำทางวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีณัญญาพัจน์ โคตรหลักคำ (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรวัลย์ เกิดสวัสดิ์ (2558) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิ อินทร์สุวรรณ (2558) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 14 ผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 14 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ และนโยบายในการพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน มีการประชุมชี้แจง แนวทางการปฏิบัติงานวิชาการ และได้รับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน จึงทำให้การดำเนินงานวิชาการมีความเป็นเอกภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการพัฒนา ฝึกอบรมเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเหมือนกัน โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน จึงส่งผลให้ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัช บุญรอด (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของครู ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ จันทไทย (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามเพศในภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการวางแผนงานวิชาการ การแนะแนวการศึกษา และการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 10 ปี ผ่านการศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนน้อย ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ได้มีการศึกษา ฝึกอบรม มีการพัฒนา มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีพร โพธิ์ภักดี (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ต้องตา กวดนอก (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่กรุงเทพฯ กลาง สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาภา ฐปนสิทธางกูร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัด อบจ.ภูเก็ต ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสังกัดของ จ.ภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลวิชาการอย่างเป็นระบบและควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือครู คู่มือนักเรียนอย่างพอเพียงและเป็นปัจจุบัน

2. ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบงานวิชาการอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดหาสื่อ จัดทำสื่อ การเรียนการสอนที่หลากหลายทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน มีวิธีการจัดเก็บ บำรุงรักษา สื่อการเรียนการสอน มีความสะดวกในการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเข้ากิจกรรม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างหลากหลาย

5. ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน ควรมีการจัดทำคลังข้อสอบและมีการดำเนินการวิเคราะห์ปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา ครูทุกคนควรให้ความร่วมมือในการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพโดยเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอน และระบบดูแลช่วยเหลือ

7. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการดำเนินงานวิชาการ และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ และควรมีการตรวจสอบผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำแผนงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

2. ควรศึกษาและพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

3. ควรมีการศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนกับกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

เอกสารอ้างอิง

จีณัญญาพัชร์ โคตรหลักคำ. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุไรรัตน์ จันทไทย. (2553). **ความคิดเห็นของครูที มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ.

ณิชาภา ฐปนสิทธางกูร. (2558). **การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ต้องตา กวดนอก. (2556). **การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่กรุงเทพฯ กลาง สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ.

ไพรวัลย์ เกิดสวัสดิ์. (2558). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตทุ่งหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เรวัช บุญรอด. (2550). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศศิ อินทร์สุวรรณ. (2558). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 14**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552.** กรุงเทพ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรีพร โพธิ์ภักดี. (2558). **สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** 5th ed., New York: Harper & Row.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement.** 30(3): 607-610.

NBUE144: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

OPINIONS OF TEACHERS TOWARDS ACADEMIC ADMINISTRATION OF WAT TA KHAN SCHOOL UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

เพ็ญพยอม ภูกะฐิน [1] ดร.เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์ [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนวัดตาขัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach’ s Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า มีความคิดเห็นในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด 6 งาน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (μ = 4.73, σ = 0.46) 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (μ = 4.67, σ = 0.49) 3) การวางแผนงานด้านวิชาการ (μ = 4.60, σ = 0.51) 4) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (μ = 4.53, σ = 0.52) 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (μ = 4.53, σ = 0.74) 6) การนิเทศการศึกษา (μ = 4.53, σ = 0.52) และความคิดเห็นในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 11 งาน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (μ = 4.47, σ = 0.52) 2) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ = 4.47, σ = 0.52) 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.74) 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.51) 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.83) 6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (μ = 4.47, σ = 0.52) 7) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน

สถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.63) 8) การแนะแนว (μ = 4.33, σ = 0.82) 9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (μ = 4.27, σ = 0.70) 10) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (μ = 4.07, σ = 0.70) และ 11) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (μ = 4.70, σ = 0.48)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ความคิดเห็นของครู

Abstract

This research aimed to investigate the opinions of teachers towards academic administration of Wat Ta Khan School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The samples of the research were 15teachers in Wat Ta Khan School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. This research applied the questionnaires on the opinions of teachers towards academic administration of Wat Ta Khan School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, classifying by educational levels and work experiences. The research was conducted in the second semester of the academic year of 2016 with 15 teachers in Wat Ta Khan School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The instrument used in this research was the questionnaire tested the content validity by calculating the index of congruence (IOC) and calculated the reliability through Cronbach's Alpha Coefficient values. It was found that the reliability was 0.85. The questions were the five rating scale response options, that is, most, much, moderate, little, and least. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and Standard Deviation.

The results of research showed that: Overall, the opinions of teachers towards academic administration of Wat Ta Khan School under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 were at a high level. Considering by items, there were six items at a highest level, arranged in descending mean order as follows: 1) developing and promoting learning centers (μ = 4.73, σ = 0.46), 2) developing educational institute’s curriculum (μ = 4.67, σ = 0.49), 3) academic planning (μ = 4.60, σ = 0.51), 4) developing or providing opinions to develop local curriculum (μ = 4.53, σ = 0.52), 5) measuring, evaluating, and transferring study results (μ = 4.53, σ = 0.74), and 6)educational supervision (μ = 4.53, σ = 0.52), whereas there were 11 items at a high level, arranged in descending mean order as follows: 1) collaborating academic development with other educational institutes and organizations (μ = 4.47, σ = 0.52),2) developing and using educational technological media (μ = 4.47, σ = 0.52), 3) learning management in the educational institute (μ = 4.40, σ = 0.74), 4) researching to develop institute’s educational quality (μ = 4.40, σ = 0.51), 5) developing the internal quality assurance system and the education standards (μ = 4.40, σ = 0.83), 6) academic promotion and support to people, families, organizations, enterprises, and other institutes providing education (μ = 4.47, σ = 0.52, 7) textbook

selection for the educational institute (μ = 4.40, σ = 0.63), 8) guidance (μ = 4.33, σ = 0.82), 9) learning process development (μ = 4.27, σ = 0.70), 10) establishing academic regulations and practices of the educational institute (μ = 4.07, σ = 0.70), and 11) promoting academic strength in the community (μ = 4.70, σ = 0.48).

Keywords: Academic Administration, Opinions of Teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1) ดังนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานหลัก ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ต้องทราบขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา 4 งาน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป ซึ่งงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวน การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3) การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553: 7)

งานหลักของโรงเรียนคืองานวิชาการ บุคลากรจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เนื่องจากประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยตรง ถ้าโรงเรียนบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็จะมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ถ้าโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการก็จะส่งผลให้คุณภาพของนักเรียนด้อย ลงไปด้วยหรือไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นครูในโรงเรียนจะต้องสนใจและเอาใจใส่ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนอย่างเต็มที่ในการดำเนินการตามนโยบายและเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุดแก่นักเรียน (รุจิร์ ภู่สาระ. 2545: 51)

โรงเรียนวัดตาขัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้แบ่งการบริหารงานของโรงเรียนออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มีการแบ่งขอบข่ายการบริหารงานออกเป็นงานต่างๆ โดยได้แต่งตั้งครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ซึ่งครูผู้สอนถือว่าเป็นสื่อกลางในการนำหลักสูตรมาจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและถือว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นๆ

นั้นจะเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะเป็นงานที่ส่งผลให้การศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ หากการบริหารงานวิชาการด้อยประสิทธิภาพงานอื่นๆ จะด้อยประสิทธิภาพไปด้วย การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น จึงเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ปัญหาที่โรงเรียนวัดตาขันพบในการบริหารงานวิชาการ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2558 กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระสาระภาษาไทย และกลุ่มสาระภาษาอังกฤษมีต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (โรงเรียนวัดตาขัน. 2558: 47-53) ส่งผลให้มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่ 5 ของกลุ่มเครือข่ายบ้านค่ายจากทั้งหมด 13 โรงเรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูไม่หลากหลาย บุคลากรมีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงตามวิชาเอก ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนตามลักษณะการเรียนรู้แนวใหม่ที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่เป้าหมายหลักในการเรียนการสอนยังมุ่งเน้นที่การแข่งขันทางด้านวิชาการ มากกว่าการพัฒนาลักษณะนิสัยและทักษะในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน ครูส่วนใหญ่ไม่ใช้สื่อในการสอน อีกทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นและสื่อที่ครูต้องการใช้ไม่มีในโรงเรียน ทุกๆ ฝ่ายในโรงเรียน จะต้องมีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการให้ดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยหลักที่มีผลทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนวัดตาขันในเครือข่ายอำเภอบ้านค่ายจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขันให้มีคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพงานวิชาการ เจตนารมณ์ในการพัฒนาผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุขตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
    1.1 ระดับการศึกษา
    1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.6 การวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.8 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2.9 การนิเทศการศึกษา

2.10 การแนะแนว

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

2.12 การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

2.14 การส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

2.17 การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็นของครู หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่เกิดจากความรู้สึก เจตคติ และประสบการณ์ของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรท้องถิ่นสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น การเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผู้เรียนแสวงหาองค์ความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ผู้เรียนจะเรียนรู้ตามสภาพจริงของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้

การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวม และจัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การทำแผนงานวิชาการ การวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัด การประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข็มแข็งทางวิชาการ

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็น การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพแวดล้อม จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร ติดตามประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ความสนใจความถนัดของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

การวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลแต่ละรายวิชา แล้วดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือในการศึกษา ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่น

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกชุมชนเพื่อทำการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา องค์กร ครอบครัว และบุคคลในชุมชนเพื่อพัฒนา และใช้ร่วมกัน ตลอดทั้งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ ปรับปรุง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยสร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

การแนะแนว หมายถึง การจัดระบบ และการดำเนินการแนะแนวทางวิชาการและอาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากความร่วมมือของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและการติดตาม ประเมินผลการแนะแนวกับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่นภายในเขตพื้นที่การศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ตลอดจน

การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา รวมถึงการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี

การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เป็น การสำรวจความต้องการของการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน โดยการให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ตลอดจนทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และคุณภาพของชีวิตประชาชนในชุมชนท้องถิ่นโดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น เป็นการช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการระหว่างสถานศึกษา และองค์กรอื่นตลอดจนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งวิทยากรจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งงานวิชาการในที่อื่นๆ ตลอดจนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริม และพัฒนางานวิชาการให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน

การส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็น การสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ชุมชนได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม และส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็น การส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติ นำไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ระเบียบ และแนวปฏิบัติ

การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาหมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ จัดหาหนังสือเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน การแต่งตังคณะกรรมการหาหนังสือเรียนและเอกสารอื่นๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ตรวจพิจารณาคุณภาพของหนังสือเรียน

การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการศึกษา วิเคราะห์การใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของครู ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอน หรือดำรงตำแหน่งตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2547 ของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) น้อยกว่า 10 ปี และ 2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

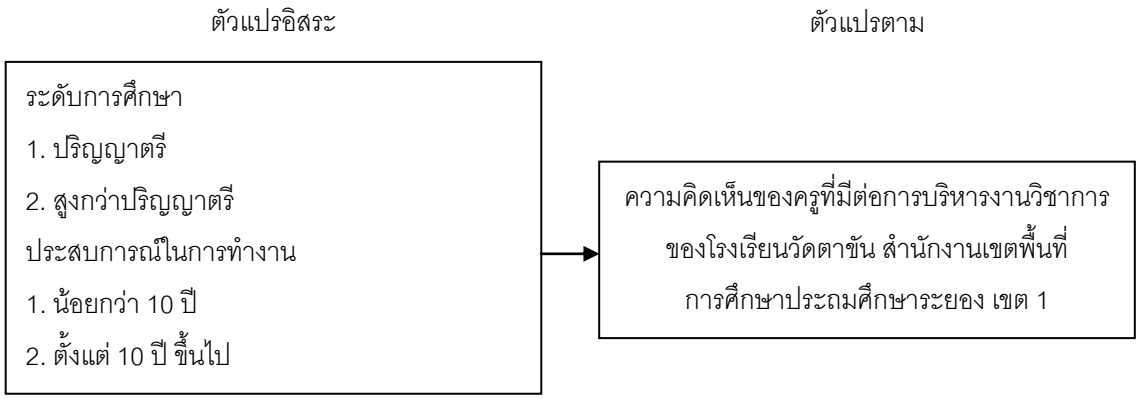

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 15 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต1 โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อแล้วนำเสนอโดยรูปตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคลโดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ
3. หาค่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต1 ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ	μ	σ	ระดับ
1. มีการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.53	0.52	มากที่สุด
2. มีการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.60	0.51	มากที่สุด
3. มีการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.40	0.74	มาก
4. มีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.67	0.49	มากที่สุด
5. มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.70	มาก
6. มีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.53	0.74	มากที่สุด
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.40	0.51	มาก
8. มีการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.73	0.46	มากที่สุด
9. มีการนิเทศการศึกษา	4.53	0.52	มากที่สุด
10. มีการแนะแนว	4.33	0.82	มาก
11. มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.40	0.83	มาก
12. มีการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.07	0.80	มาก
13. มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.47	0.52	มาก
14. มีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.40	0.63	มาก
15. มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.07	0.70	มาก
16. มีการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.40	0.63	มาก
17. มีการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.47	0.52	มาก
รวม	4.43	0.62	มาก

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นแต่ละงาน พบว่า มีความคิดเห็นในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด 6 งาน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.46$) 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\mu = 4.67$,

σ = 0.49) 3) การวางแผนงานด้านวิชาการ (μ = 4.60, σ = 0.51) 4) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (μ = 4.53, σ = 0.52) 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (μ = 4.53, σ = 0.74) 6) การนิเทศการศึกษา (μ = 4.53, σ = 0.52) และความคิดเห็นในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 11 งาน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (μ = 4.47, σ = 0.52) 2) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (μ = 4.47, σ = 0.52) 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.74) 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.51) 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.83) 6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (μ = 4.47, σ = 0.52) 7) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (μ = 4.40, σ = 0.63) 8) การแนะแนว (μ = 4.33, σ = 0.82) 9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (μ = 4.27, σ = 0.70) 10) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (μ = 4.07, σ = 0.70) และ 11) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (μ = 4.70, σ = 0.48)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 15 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มากที่สุด รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดตาขัน อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 มีความคิดเห็นว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า มีความคิดเห็นในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด 6 งาน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การวางแผนงานด้านวิชาการ 4) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และ 6) การนิเทศการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ มะลิสา บุญด้วยลาน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดกระจับพินิจ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดกระจับพินิจ สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้และด้านการวัดผล

ประเมินผลการเรียนรู้ส่วนด้านการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนอกจากนั้น เพชรา ชาญฟื่น (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 6 จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์สอน 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเห็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ อันดับที่ 3 คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ และ สมปอง เส็งดอนไพร (2555) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดตาขันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

1. สถานศึกษาควรควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง
2. ควรส่งเสริมให้ครูสามารถผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพด้วยตนเอง ผลิต และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ตลอดจนเพิ่มมาตรการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากภาคีเครือข่ายให้มากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการสนับสนุนการผลิต พัฒนา และจัดหาสื่อเทคโนโลยีให้กับสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยการประเมินใช้หลักสูตรในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
2. ควรวิจัยสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

เพชรา ชาญฟื่น. (2556). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนอำเภอพรหมพิราม 6 จังหวัดพิษณุโลก**. พิษณุโลก: วิทยาลัยทองสุข.

รุจิร์ ภู่สาระ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวรูปแบบการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

โรงเรียนวัดตาขัน. (2558). **รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558**. ระยอง: โรงเรียนวัดตาขัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.

สมปอง เส็งดอนไพร. (2555). **การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

NBUE145: ความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

OPINION OF TEACHERS AND STAFFS ON THE CONFLICT MANAGEMENT OF EXECUTIVES IN SCHOOL CLUSTER 46(8) UNDER NONG CHOK DISTRICT OFFICE IN BANGKOK

ชุติภาดา เทพนวล *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 103 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกนในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่า IOC แต่ละข้ออยู่ในระหว่าง 0.6-1.0 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe’s Method)

ผลการวิจัยพบว่า

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารความขัดแย้งในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูและบุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า วิธีการเอาชนะ วิธีการประนีประนอม และวิธีการยอมให้ไม่แตกต่างกัน แต่ในวิธีการร่วมมือและวิธีการหลีกเลี่ยง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

3. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารความขัดแย้งในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความขัดแย้ง

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the opinion of teachers and staffs on the conflict management of executives in school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok, and 2) compare the opinion of teachers and staffs on the conflict management of executives in school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok with different sex and working experience. The research samples were 140 teachers and staffs working for the school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok selected by using Simple Random Sampling method. The sample size was set by using the table of Krejcie and Morgan. The tool for data collection was the questionnaire with IOC value during 0.6-1.0 and reliability value 0.72. The data were analyzed by using percentage, mean, Standard Deviation, t-test, and one way Analysis of Variance, paired-difference test of Scheffé's method.

The results of study were as follows:

1. The opinion of teachers and staffs on the conflict management of executives in school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok was at a medium level both in overall and in each aspect.

2. The opinion of teachers and staffs on the conflict management of executives on conflict management in school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok with different sex was not different in overall. When considering in each aspect found that overcoming, compromise and granting was not different, but cooperation and avoiding was different with statistical significance at .05 level.

3. The opinion of teachers and staffs on the conflict management of executives in school cluster 46(8) under Nong Chok District Office in Bangkok with different experience was not different both in overall and in each aspect.

Keywords: Conflict Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมมีความหลากหลายในความต้องการของบุคคล กลุ่มบุคคล และสังคมทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระดับและความรุนแรงที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงภายใต้กระบวนการโลกาภิวัฒน์ที่ทำให้โลกเป็นสังคมไร้พรมแดน ความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรม ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันของบุคคล ในชีวิตเราได้รับฟังข่าวสารต่างๆ ทางสื่อมากมาย ข่าวสารในปัจจุบันจะได้ยินข่าวเกี่ยวกับการปฏิรูปทั้งระบบราชการที่กำลังดำเนินการโดยรัฐบาล การศึกษาก็กำลังมีการปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการดำเนินงานของรัฐบาล การปฏิรูปนั้น คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ให้ตามยุคตามกระแสสังคมโลก

ในด้านการจัดการศึกษาของประเทศชาติ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ หากผู้บริหารสถานศึกษาแสดงแบบการเป็นผู้นำย่อมจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ การจะทำงานใดๆ ที่จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง

คือ ตัวผู้นำของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ปัญหาอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องเผชิญในการบริหารสถานศึกษานั้น คือ ความขัดแย้งภายในองค์กร ในการจัดการความขัดแย้งภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การทราบถึงสาเหตุหรือแหล่งที่มาของโอกาสในการเกิดความขัดแย้ง เพื่อที่จะหาแนวทางในการรับมือและจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าว ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องเผชิญหน้าอยู่ทุกวัน ผู้บริหารไม่สามารถทำเป็นไม่สนใจหรือละเลยเสียได้ และไม่สามารถปล่อยให้เกิดมากขึ้นและรุนแรงขึ้นได้โดยไม่จัดการแก้ไข การบริหารความขัดแย้งเป็นภารกิจที่ยากที่สุดอย่างหนึ่งของผู้บริหาร ผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการในองค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยไม่สามารถเลือกได้ว่าจะต้องทำงานกับใครก็ตาม ผู้บริหารต้องมีทักษะการจัดการความขัดแย้งซึ่งมีความสำคัญต่อผลการปฏิบัติงาน นักทฤษฎีองค์การได้ศึกษาวิจัยปัญหาเรื่อง ความขัดแย้งในหน่วยงานหรือนักการศึกษาได้นำศาสตร์ในเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา ด้วยเหตุว่าหากสามารถควบคุมสาเหตุความขัดแย้ง และจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ จะทำให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในสาเหตุของความขัดแย้งและประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี

สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่หลีกหนีไม่พ้นความขัดแย้ง เนื่องจากมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมากมาย ซึ่งในโรงเรียนประกอบไปด้วยบุคลากรหลายฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องทำงานร่วมกัน เมื่อบุคคลจำนวนมากมาปฏิบัติงานร่วมกันย่อมเกิดปัญหา ความแตกต่างระหว่างบุคคลนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งได้ ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากกฎระเบียบที่จะต้องปฏิบัติ ทรัพยากรทางการศึกษาที่ไม่เพียงพอ ความขัดแย้งจาการพิจารณาความดีความชอบ หรือวิธีการในการทำงาน เป็นต้น

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีแนวทางในการบริหารจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป อีกทั้งยังนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อมั่นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก

ความขัดแย้ง หมายถึง สภาวการณ์ที่บุคคลหรือสถานการณ์ที่แตกต่างที่บุคคล 2 คน หรือมากกว่า มีความคิดเห็น การรับรู้ ค่านิยมเจตคติ เป้าหมายไม่ตรงกัน ไม่สามารถตกลงกันไว้ และมีผลทำให้เกิดการขัดขวาง กีดกัน หรือหักล้างกันเพื่อไม่ให้แต่ละฝ่ายบรรลุถึงเป้าหมายได้

การบริหารจัดการความขัดแย้ง หมายถึง การปฏิบัติการใดๆ ให้ความขัดแย้งในองค์การ ลดความรุนแรงลง หรือหมดสิ้นไปจากองค์กร รวมถึงการประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการลงรอยกันอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหาร

การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้มีความเหมาะสมและให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ ผู้บริหาสถานศึกษาต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การจัดการความขัดแย้งตามกรอบความคิดของ โธมัส และคิลแมนน์ (Thomas; & Kilmann) แบ่งออกเป็น 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีการเอาชนะ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการกับความขัดแย้ง โดยยึดหลักให้ผู้อื่นดำเนินการตามระเบียบ วิธีการ และคำสั่งที่ผู้บริหารคิดเสนอเท่านั้น ใช้อำนาจสั่งการตามที่มีอยู่ โดยไม่ให้มีการโต้แย้ง และไม่สนใจความต้องการและความคาดหวังของผู้อื่น

2. วิธีการร่วมมือ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการกับความขัดแย้งอย่างเปิดเผยโดยตกลงร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อหาแนวทางความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มุ่งให้เกิดความพอใจทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น

3. วิธีการประนีประนอม หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการกับความขัดแย้ง โดยเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้บริหารใช้ทางสายกลาง ใช้วิธีผ่อนปรนเข้าหากัน คำนึกถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย แสดงพฤติกรรมอย่างเป็นกลาง ไม่เข้ากับฝ่ายใด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความยุติธรรมและเหตุผลเพื่อให้เป็นที่พอใจทั้งสองฝ่าย พยายามปรับตัวและเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโดยเจรจาต่อรอง รักษาระดับความขัดแย้งให้อยู่ในวงจำกัด เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาและลดความรุนแรงลง

4. วิธีการหลีกเลี่ยง หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการกับความขัดแย้งโดยยอมรับว่าปัญหาแต่มีความคิดเห็นว่าขัดแย้งนั้น เป็นเรื่องเล็กน้อยจึงเพิกเฉยกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ไม่เกี่ยวข้อง ไม่โต้แย้งโดยเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

5. วิธีการยอมให้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการกับความขัดแย้งโดยไม่ต้องการให้กระทบต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นการเอาใจผู้อื่น เป็นผู้เสียสละปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินการไปตามที่เขาชอบแม้ตนเองจะไม่เห็นด้วยก็ตาม เป็นพฤติกรรมตรงข้ามกับการเอาชนะ

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

บุคลากร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) หมายถึง โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง โรงเรียนวัดลำต้อยติ่ง โรงเรียนสุเหร่าลำแขก โรงเรียนคลองสอง โรงเรียนคารีอุปถัมภ์ โรงเรียนผลลีรุ่งเรือง โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

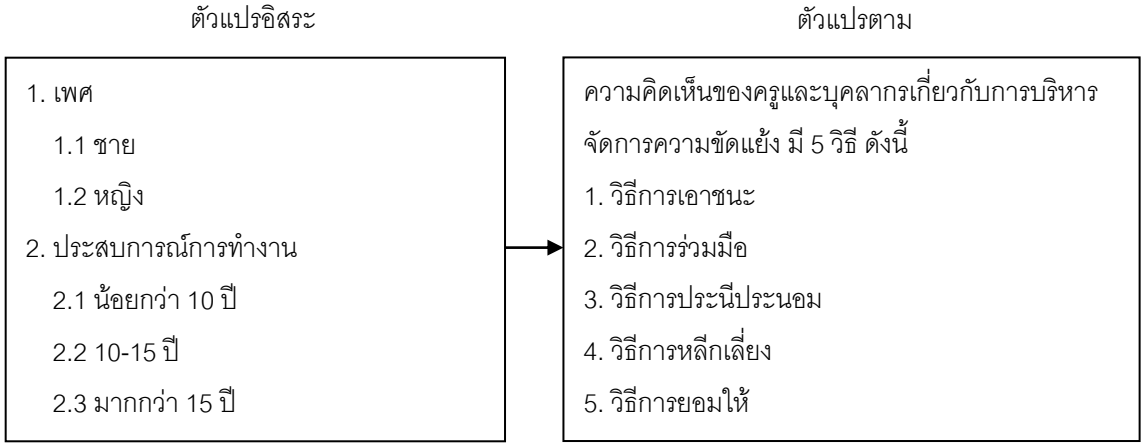

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง โรงเรียนวัดลำต้อยติ่ง โรงเรียนสุเหร่าลำแขก โรงเรียนคลองสอง โรงเรียนคารีอุปถัมภ์ โรงเรียนผลลีรุ่งเรือง และโรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพ-มหานคร จำนวนทั้งหมด 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 103 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกนในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
   1.1 เพศ ได้แก่ ชาย หญิง
   1.2 ประสบการณ์การทำงาน
2. ตัวแปรตาม ความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา วิธีการเอาชนะ วิธีการร่วมมือ วิธีการประนีประนอม วิธีการหลีกเลี่ยง และวิธีการยอมให้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อมาสร้างเครื่องมือ
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงาน เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยนำแบบสอบถามของมยุรี สนิทกุล (2557) มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณา แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อวิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยกำหนดคะแนน 5 ระดับ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00

2. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับครูและบุคลากร โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72

4. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจาก มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความถูกต้อง

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและบุคลากรกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก ใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่า t-test แบบ (Independent)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยค่า One Way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Post hoc Comparison)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ค่า t-test แบบ (Independent)
5. ค่าเอฟ (F test)

ผลการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายข้อ ดังนี้

ตาราง 1 -

วิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. วิธีการเอาชนะ	2.84	0.75	2.81	0.74	0.21	.84
2. วิธีการร่วมมือ	3.30	0.67	3.78	0.53	-3.62**	.00
3. วิธีการประนีประนอม	3.34	0.77	3.56	0.73	-1.22	.22
4. วิธีการหลีกเลี่ยง	2.99	0.89	2.63	0.73	2.04*	.04
5. วิธีการยอมให้	3.21	0.70	3.41	0.61	-1.36	.18
รวม	3.14	0.38	3.24	0.33	-1.24*	.22

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูและบุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า วิธีการเอาชนะ วิธีการประนีประนอม และวิธีการยอมให้ไม่แตกต่างกัน แต่ในวิธีการร่วมมือและวิธีการหลีกเลี่ยง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 2 -

วิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน			F	Sig
	0-10 ปี	10-15 ปี	มากกว่า 15 ปี		
	$\overline{X}$	$\overline{X}$	$\overline{X}$		
1. วิธีการเอาชนะ	2.91	2.87	2.63	1.36	.26
2. วิธีการร่วมมือ	3.71	3.63	3.65	0.16	.86
3. วิธีการประนีประนอม	3.72	3.24	3.56	4.08	.06
4. วิธีการหลีกเลี่ยง	2.71	2.72	2.70	0.01	.99
5. วิธีการยอมให้	3.46	3.25	3.38	1.07	.35
รวม	3.30	3.14	3.18	2.19	.12

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อไม่พบความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ วิธีการร่วมมือ ($\overline{X}$ = 3.66, S.D. = 0.60) วิธีการประนีประนอม ($\overline{X}$ = 3.51, S.D. = 0.74) และวิธีการยอมให้ ($\overline{X}$ = 3.36, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารความขัดแย้งในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูและบุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า มีครูและบุคลากรมีความคิดเห็นในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า วิธีการเอาชนะ วิธีการประนีประนอม

และวิธีการยอมให้ ไม่แตกต่างกัน แต่ในวิธีการร่วมมือและวิธีการหลีกเลี่ยง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารความขัดแย้งในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อไม่พบความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรที่มีต่อการบริหารความขัดแย้งในโรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารพยายามประสานความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่องาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สยุมพร ธาวิพัฒน์ (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี พบว่า การจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชิน โคตรโสภา (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารความขัดแย้งตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ วิธีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการร่วมมือ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิธีที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ วิธีการรวมมือ ซึ่งอภิปรายในแต่ละวิธี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมความสามัคคีในองค์กรและการทำงานเป็นหมู่คณะ มีการประสานความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่องาน ผู้บริหารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง ทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการร่วมมือในการบริหารความขัดแย้งอยู่ในระดับมาก

วิธีที่ 1 วิธีการเอาชนะ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อยุติความขัดแย้ง ผู้บริหารโน้มน้าวชักจูงให้คนอื่นเชื่อว่าการตัดสินใจของตนเองถูกต้องในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ผู้บริหารใช้อำนาจบริหารโดยบังคับให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและยอมรับในความคิดเห็นของตนเอง ทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งวิธีการเอาชนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาภรณ์ พึ่งอารมณ์ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารความขัดแย้ง วิธีการเอาชนะ อยู่ในระดับปานกลาง

วิธีที่ 2 วิธีการร่วมมือ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารพยายามประสานความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่องาน ผู้บริหารรับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและสรุปนำมาใช้เป็นแนวทาง และผู้บริหารให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกันขจัดปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ ทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งวิธีการร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาภรณ์ พึ่งอารมณ์ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของ อริศรา โยศรีคุณ (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารใช้วิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษา วิธีการร่วมมือ อยู่ในระดับมาก

วิธีที่ 3 วิธีการประนีประนอม โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารพยายามหาทางสายกลางในการปัญหา มีการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาที่ทั้งสองฝ่ายต่างยอมรับได้ และผู้บริหารพยายามหาทางประนีประนอมเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งวิธีการประนีประนอมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพิธ สุวรรณสิงห์ (2550: 74) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี และงานวิจัยของ สโรชิน โคตรโสภา (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารใช้วิธีการบริหารจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษา วิธีการประนีประนอม อยู่ในระดับมาก

วิธีที่ 4 หลีกเลี่ยง โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่นำไปสู่ความขัดแย้ง ใช้วิธีการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในเหตุการณ์ที่เป็นความขัดแย้ง และใช้วิธีการปล่อยให้เวลาผ่านไปเพื่อลดข้อขัดแย้งภายในโรงเรียนทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งวิธีการหลีกเลี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณ ภูบัวเพชร (2554: 124) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 และงานวิจัยของ วิภาภรณ์ พึ่งอารมณ์ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษา วิธีการหลีกเลี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง

วิธีที่ 5 วิธีการยอมให้ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งผู้บริหารพยายามจะไม่ทำร้ายจิตใจหรือความรู้สึกของคนอื่น ผู้บริหารพยายามที่จะถนอมน้ำใจบุคคลอื่น เพื่อรักษาสัมพันธภาพไว้ และผู้บริหารพยายามทำให้ทุกฝ่ายมีความพึงพอใจและได้ในสิ่งที่ต้องการเกือบทุกครั้งทำให้ครูและบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารความขัดแย้งด้านการยอมให้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณ ภูบัวเพชร (2554: 124) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 และงานวิจัยของ วิภาภรณ์ พึ่งอารมณ์ (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารจัดการความขัดแย้ง วิธีด้านการยอมให้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยภาพรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเอาชนะ ด้านการประนีประนอม ด้านการหลีกเลี่ยง และด้านการยอมให้ ไม่แตกต่างกัน แต่ในวิธีการร่วมมือและวิธีการหลีเลี่ยงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้บริหารใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหาความขัดแย้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา โยศรีคุณ (2556) การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3. ผลจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 46(8) สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความขัดแย้งของครูและบุคลากร โดยภาพรวมและรายข้อไม่พบความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารพยายามหาทางสายกลางในการปัญหาความขัดแย้งและสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐนันท์ ธรรมวัฒน์ (2553) การศึกษาพฤติกรรมการจัดความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. วิธีการเอาชนะ ผู้บริหารควรลดการใช้วิธีการบังคับให้ผู้อื่นยอมรับในความคิดเห็นของตนเอง ลดการเอาตามความคิดตนเองเพื่อแก้ไขปัญหา

2. วิธีการร่วมมือ ผู้บริหารควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและไม่ควรนำผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องมาร่วมในการแก้ปัญหา เพราะอาจจะทำให้มีปัญหาเพิ่มมากขึ้น

3. วิธีการประนีประนอม ผู้บริหารควรจะยอมประนีประนอมในบางประเด็นเพื่อที่จะได้ลดความขัดแย้ง แต่ต้องขึ้นอยู่กับความถูกต้องของปัญหาด้วย

4. วิธีการหลีกเลี่ยง ผู้บริหารควรเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร และควรเข้ามาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในยุติลง ไม่ควรให้บุคคลอื่นมาแก้ปัญหาความขัดแย้งแทน

5. วิธีการยอมให้ ผู้บริหารควรใช้วิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ปัญหายุติลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยใดอีกบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน

2. ควรศึกษาทักษะการบริหารความขัดแย้งในลักษณะกรณีศึกษา หรือทำวิจัยเชิงคุณภาพ สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

ณัฏฐนันท์ ธรรมวัฒน์. (2553). **การศึกษาพฤติกรรมการจัดความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

ทักษิณ ภูบัวเพชร. (2554). **พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

พิพิธ สุวรรณสิงห์. (2550). **การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

มยุรี สนิทกุล. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร-มหาบัณฑิต. ม.ป.ท: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.

วิภาภรณ์ พึ่งอารมย์. (2551). **พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สยุมพร ธาวิพัฒน์. (2550). **การศึกษาการจัดการความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สโรชิน โคตรโสภา. (2551). **การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

อริศรา โยศรีคุณ. (2556). **การจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

NBUE147: การศึกษาความสามารถการเล่นอังกะลุง ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์

THE ABILITY TO PLAY THE ANGKLUNG OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS WADBANGSAGA SCHOOL (ROMPRACHANUKUL) SAMUT SONGKHRAM BY DAVIES' INSTRUCTIONAL MODEL OF PSYCHOMOTOR DOMAIN

กิตติภัทร ทัศนบรรจง *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถการเล่นอังกะลุงเพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเล่นอังกะลุงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 36 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ซึ่งด้วยจำนวนนักเรียนของโรงเรียนมีจำนวนน้อย จึงจำเป็นจะต้องนำนักเรียนของโรงเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด มาเล่นอังกะลุง ดังนั้นนักเรียนที่มีอยู่ที่จะนำมาบรรเลงอังกะลุงจึงมีทั้งที่มีพื้นฐานและไม่มีพื้นฐานในการบรรเลงดนตรี ซึ่งการบรรเลงดนตรีไทยทุกประเภท รวมถึงการเล่นอังกะลุง จำเป็นจะต้องใช้ทักษะปฏิบัติที่เป็นทักษะเฉพาะและต้องมีการฝึก ซึ่งที่ผ่านมาการเล่นอังกะลุงของนักเรียนจะต้องใช้นักเรียนในการเล่น 32 คน จึงจำเป็นต้องใช้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 เพราะไม่สามารถเลือกนักเรียนได้จำเป็นต้องใช้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่สามารถมีความจำของโน้ตเพลงได้ดีเหมือนพี่ๆ ขาดสมาธิ จึงทำให้เวลาออกทำการแสดงส่วนใหญ่จะล่ม และนักเรียนก็ขาดความมั่นใจและไม่อยากเล่นอังกะลุงหลายๆ ครั้งที่บรรเลงไม่ประสบความสำเร็จ ในการบรรเลงอังกะลุงจึงต้องหาวิธีการเรียนการสอนที่ดีกว่าเดิม ผู้วิจัยจึงศึกษา แนวคิดของเดวีส์ ที่กล่าวไว้ว่าการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น และนำแนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนดังกล่าวมาพัฒนาการเล่นอังกะลุงของนักเรียนโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง และแบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคลโดยหาค่าความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 และใช้แบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า

1. เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนการสอนแบบเดวีส์ ผลการศึกษาคะแนนปฏิบัติก่อนและหลังเรียน การเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อม

ประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม เพิ่มขึ้น ซึ่งก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.50 และหลังจากจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง และแบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล และประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.63 เป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน และอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ช่วงคะแนนรวม 10-12 คะแนน

2. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนปฏิบัติจากตารางเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ พบว่า ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถการเล่นอังกะลุง

Abstract

The purpose of this research was to study the ability of the three-tiered preludes of the three-tiered preludes of the elementary school students at Wadbangsaka (Raomprachanukul) School, Samut Songkhram Province. And to compare the ability of anatomy of pre-school and post-primary students in Prathom 2 to grade 6 of Wadbangsaka (Raomprachanukul) School, Samut Songkhram Primary Education Office. 36 samples were sampled by a specific selection. Is a grade 2-6 student with a small number of students. It is therefore necessary to bring the students of all available schools. Come and play Therefore, the students who will be playing Ankhalung are both fundamentally and without foundation in music. All kinds of Thai music. Include play angels. It is necessary to use specific skill skills and to practice. The past The students' interludes play the role of 32 students, so it is necessary to use the students from grade 2-6 because they can not choose students. Secondary school can not remember the music as well as the lack of concentration, so most of the time, most of the performances will be crashes. And the students are lack of confidence and do not want to play the interludes many times played unsuccessfully. In anatthal So I need to find a better teaching method. The researcher studied. Davies concept That said, the skill development is that. Most skills consist of a number of sub-skills, allowing the learner to do those minor skills first, and then linking them together is a big skill that will help them to succeed quickly and quickly. The instruction of the model is 5 steps and bring the concept and theory of teaching. The development of anatthal play of the students at Wadbangsaka (Raomprachanukul) School was conducted by using the learning plan of the students in primary and secondary education of Prathomsuksa 2 through Prathomsuksa 6 students by theoretical learning. 8 sets of planes, 1 hourly plan and a personal observation and evaluation record form, with the appropriate value. Language accuracy And content validity Calculate the IOC, the consistency index higher than 0.5, and use the individual observation and evaluation logs.

The revealed finding that;

1. Teaching along the theory of teaching Davies studies the practice before and after school. Playing angklung Overture she visited three classes of elementary school students. Wadbangsaka (Raomprachanukul) School, Samutsongkhram province increased pretest and posttest mean score was 8.50 on average score of 10.63 points was the difference. And is in line with the overall score 10-12 points.

2. Compared to the pre and post test scores before and after learning found that after leaning through the Davies' instructional model of Psychomotor domain the students had higher score than before leaning at .01 level of significance.

Keywords: Angklung Ability

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสาร ซึ่งเป็นยุคที่ไร้พรมแดน สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งประเทศไทยสามารถสื่อสารสัมพันธ์กับประชาคมโลกได้อย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอนาคตมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอีกมากมาย ทำให้ต้องมีการปรับแบบแผน ความคิดเห็น ค่านิยม ตลอดจนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิรูปการศึกษาอย่างเร่งด่วนพัฒนาเพื่อคุณภาพการเรียนการสอนเน้นการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้คนไทยพึ่งพาตนเองได้ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประชากรของชาติใดมีพื้นฐานการศึกษาสูงย่อมสามารถพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้านได้อย่างรวดเร็ว เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ในทุกด้าน และยังให้มนุษย์มีความรู้ความคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ มีแบบแผน ทั้งยังประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในสังคมปัจจุบันนับได้ว่าโลกเรามีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในแถบภาคกลางในการจัดการเรียนการสอนนั้นได้รู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นว่าผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเทคนิคการเป่าขลุ่ยก่อให้เกิดความเสียหายกับเครื่องดนตรีที่ใช้ ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อจะได้หาทางแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในศาสตร์สาขานี้ให้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและตระหนักถึงความสำคัญของดนตรีไทยอันเป็นเอกลักษณ์ มรดก อันล้ำค่าที่ชนชาติอื่นหาเสมอเหมือนได้ยาก การสอนดนตรีเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการศึกษา เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ชื่นชม และเห็นความสำคัญของการเรียนดนตรี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออก ทั้งในด้านการร้องเพลง การเคาะจังหวะ การเคลื่อนไหวร่างกายในลีลาจังหวะต่างๆ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2534: 287) การสอนดนตรีถึงแม้จะส่งเสริมด้านการพัฒนาแต่ความรู้และทักษะ ก็ยังมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน เพราะดนตรีต้องอาศัยทักษะพื้นฐาน เพื่อนำแสดงออกในทางที่ถูกต้องจึงควรใช้การปฏิบัติให้มากที่สุด (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2522: 117)

เดวีส์ (Davies. 1971: 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะ ย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้นจะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินปกติ ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรจะแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

จากประเด็นปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนได้พบเจอปัญหา คือ ที่โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) มีนักเรียนทั้งหมด 42 คน และซึ่งด้วยจำนวนนักเรียนของโรงเรียนมีจำนวนน้อย จึงจำเป็นจะต้องนำนักเรียนของโรงเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด มาเล่นอังกะลุง ดังนั้น นักเรียนที่มีอยู่ที่จะนำมาบรรเลงอังกะลุงจึงมีทั้งที่มีพื้นฐานและไม่มีพื้นฐานในการบรรเลงดนตรี ซึ่งการบรรเลงดนตรีไทยทุกประเภท รวมถึงการเล่นอังกะลุง จำเป็นจะต้องใช้ทักษะปฏิบัติที่เป็นทักษะเฉพาะและต้องมีการฝึก ซึ่งที่ผ่านมา การเล่นอังกะลุงของนักเรียนจะต้องใช้นักเรียนในการเล่น 32 คน จึงจำเป็นต้องใช้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 เพราะไม่สามารถเลือกนักเรียนได้จำเป็นต้องใช้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่สามารถมีความจำของโน้ตเพลงได้ดีเหมือนพี่ๆ ขาดสมาธิ จึงทำให้เวลาออกทำการแสดงส่วนใหญ่จะล่ม และนักเรียนก็ขาดความมั่นใจและไม่อยากเล่นอังกะลุงหลายๆ ครั้ง ที่บรรเลงไม่ประสบความสำเร็จ ในการบรรเลงอังกะลุง จึงต้องหาวิธีการเรียนการสอนที่ดีกว่าเดิม ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดของเดวีส์ ที่กล่าวไว้ว่าการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น และนำแนวคิดและทฤษฎีการเรียนการสอนดังกล่าว มาพัฒนาการเล่นอังกะลุงของนักเรียนโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถการเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเล่นอังกะลุงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ว่าผลจากการใช้การเรียนการสอนตามโดยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

อังกะลุง หมายถึง เครื่องดนตรีไทยชนิดหนึ่ง ทำจากไม้ เล่นด้วยการเขย่าให้เกิดเสียง นับเป็นเครื่องดนตรีประเภทตี ใช้ในการทำกิจกรรมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการเล่นอังกะลุงของนักเรียน ซึ่งผ่านการใช้แนวคิดทฤษฎีเดวีส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำมาใช้ในการเรียนการสอน

ความสามารถในการเล่นอังกะลุงของนักเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินจากความสามารถในการเขย่าอังกะลุงของนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

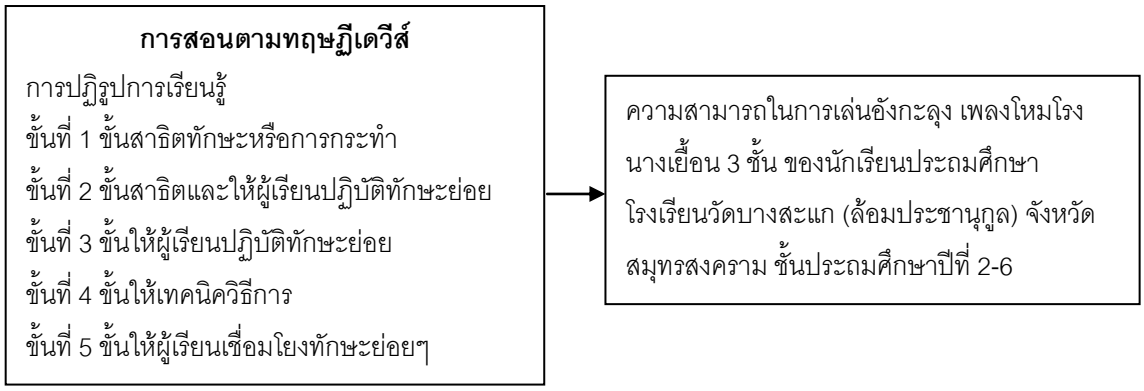

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 42 คน เน้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 36 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 เพราะเป็นนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

2. แบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง
2. แบบบันทึกการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคล

การสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดหลักสูตรโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) เกี่ยวกับวิชาอังกะลุง เพื่อนำไปจัดทำแผนการเรียนการสอน
2. สร้างแผนการเรียนการสอนวิชาดนตรี เรื่องอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หลักการทางดนตรี เรื่อง การบรรเลงอังกะลุงเพลง โหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น
3. หาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแผนการเรียนการสอนวิชาอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เตรียมสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามคำเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00
4. นำแผนการเรียนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม
6. นำแผนการสอนไปใช้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการทดลองครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบ One Group Pretest-Posttest Design (ภัทรา นิคมมานนท์. 2540: 151) คือ รูปแบบการใช้แบบสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคลก่อนเรียน ก่อนการนำแผนการสอน โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ มาใช้ในการสอน และการใช้แบบสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมรายบุคคลหลังเรียน เมื่อครบตามกำหนดการสอนแล้ว
2. ลักษณะแบบแผนการศึกษานี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความสามารถการเล่นอังกะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ จำนวน 8 แผน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หลักการทางดนตรี เรื่อง การบรรเลงอังกะลุงเพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น โดยวัดความรู้ก่อนเรียน (Pre-test) และวัดความรู้หลังเรียน (Post-test) ซึ่งกลุ่มทดลองมีเพียง 1 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 36 คน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์ตัดสินของกระทรวงศึกษาฯ	คะแนนเต็ม (12)	ระดับคุณภาพ
80-100	10-12	ดีมาก
75-79	8-9	ดี
70-74	6-7	ปานกลาง
65-69	4-5	พอใช้
60-64	2-3	ปรับปรุง

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 คะแนนการปฏิบัติการเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์

คนที่	ก่อนเรียน (Pre-Test)	หลังเรียน (Post-Test)	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง $(D)^2$
1.	5	11	6	36
2.	5	9	4	16
3.	5	10	5	25
4.	4	8	4	16
5.	5	11	6	36
6.	6	12	6	36
7.	6	11	5	25
8.	6	9	3	9
9.	4	9	5	25
10	4	12	8	64
11.	4	11	7	49
12.	6	12	6	36
13.	5	11	6	36
14.	5	9	4	16
15.	5	9	4	16
16.	4	9	5	25
17.	5	12	7	49
18.	6	11	5	25
19	6	12	6	36
20.	6	9	3	9

ตาราง 1 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน (Pre-Test)	หลังเรียน (Post-Test)	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง $(D)^2$
21.	4	9	5	25
22.	4	12	8	64
23.	5	11	6	36
24.	5	12	7	49
25.	5	11	6	36
26.	4	12	8	64
27.	5	9	4	16
28.	6	9	3	9
29.	6	12	6	36
30.	6	11	5	25
31.	4	12	8	64
32.	4	11	7	49
33.	6	12	6	36
34.	6	11	5	25
35.	4	12	8	64
36.	4	11	7	49
ΣX	$\Sigma X = 306$ $\overline{X} = 8.5$	$\Sigma X = 383$ $\overline{X} = 10.63$	$\Sigma D = 204$ $\overline{D} = 5.66$	$\Sigma D^2 = 41,616$ $\overline{D}^2 = 32.11$

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนการปฏิบัติการเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ และหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ ต่างกัน ซึ่งก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.50 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.63 เป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน

ตาราง 2 ผลสัมฤทธิ์การทดสอบหลังเรียน การเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์

เกณฑ์ตัดสินของกระทรวงศึกษาฯ	คะแนนเต็ม (12)	ระดับคุณภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\overline{X}$	S.D.
80-100	10-12	ดีมาก	25	69.44	11.44	.58
75-79	8-9	ดี	11	30.55	8.90	.30
70-74	6-7	ปานกลาง	-	-	-	-
65-69	4-5	พอใช้	-	-	-	-
60-64	2-3	ปรับปรุง	-	-	-	-

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนทั้งหมด มีจำนวน 36 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 และระดับดี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.58

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปฏิบัติการเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ตารางเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน การเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์

	จำนวน (n)	Mean	Std. Deviation	t	Sig.
ก่อนเรียน	36	5.0000	0.82808	36.23	.000
หลังเรียน	36	10.6667	1.28730		.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนการปฏิบัติการเล่นอังกะลุง เพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการทดลอง เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีเดวีส์ พบว่า ความสามารถในการเล่นอังกะลุงเพลงโหมโรงนางเยื้อน 3 ชั้น ของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดบางสะแก (ล้อมประชานุกูล) จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในช่วงคะแนนรวม 10-12 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งผลในครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ที่ว่าเมื่อจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีเดวีส์ แล้วนักเรียนสามารถการเล่นอังกะลุงอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่มีการสาธิตทักษะหรือการกระทำให้ผู้เรียนได้ดูเป็นขั้นตอนในแต่ละทักษะย่อย ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะย่อยที่เน้นเทคนิควิธีการแล้วจึงค่อยนำทักษะย่อยแต่ละส่วนมาเชื่อมโยงกันให้เป็นทักษะในส่วนรวม และทำให้เกิดทักษะซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดวีส์ (Davies. 1971: 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศวรรณธร วงษ์ประดิษฐ์ (2557: บทคัดย่อ) งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพิมพ์สัมผัส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการพิมพ์สัมผัสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ และ 2) เปรียบเทียบทักษะการพิมพ์สัมผัสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนกุหลาบวิทยา สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดทักษะการพิมพ์สัมผัส สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการพิมพ์สัมผัสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ นักเรียนมีทักษะการพิมพ์สัมผัสที่ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว อยู่ในระดับดี และมีการปฏิบัติการพิมพ์สัมผัสได้ถูกวิธี ในระดับดีถึงดีมาก และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการพิมพ์สัมผัสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดของเดวีส์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรแตกทักษะใหญ่ให้เป็นทักษะย่อยๆ จากนั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยไปสู่ทักษะใหญ่
2. ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ทฤษฎีเดวีส์ กับรูปแบบการสอนวิธีอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หรือการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาอื่นๆ เช่น คหกรรม หรือรำไทย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ สุทธิจิตต์. (2554). **สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.

ทิศนา แขมมณี. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: บริษัท สุภราการพิมพ์ จำกัด.

พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2550). **ปฐมบทดนตรีไทย**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสภาศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

วินิจ เกตุขา; และชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2522). **หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ (ศึกษา 311)**. กรุงเทพฯ: พีระพัธนา. ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ศักดา ไชกิจภิญโญ. (2547). **การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. คู่มืออาจารย์การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน. ม.ป.ท.: หจก. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

NBUE148: ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครู โรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

A STUDY OF TEACHERS' OPINIONS ON THE FACTORS AFFECTING MORALE OF THE TEACHERS IN BANMABTAPUT SCHOOL, AMPHUR MUANG, RAYONG PROVIENCE

กุสุมา ใจทน [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คำเพชร ภูริปริญญา [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69, S.D. = .48) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุด คือ ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = .61) รองลงมา ด้านความมั่นคงของงาน ($\overline{X}$ = 3.73, S.D. = .59) และน้อยที่สุด คือ ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = .36)

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง และระหว่างระดับการศึกษาปริญญาตรีกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, ครู, ขวัญกำลังใจ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the opinion about the factors affecting morale level of the teachers in Banmabtaput school Amphur Muang Rayong province. The sample subjects were 96 teachers in Banmaptaphut school. The questionnaires were used as the tool of data collection. The reliability of questionnaire values was 0.96. The data was analyzed via descriptive

statistics which are frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and analysis of variance t-test was used to study the difference between in dependent variables and dependent variable.

The finding revealed that;

1. The opinion about the factors affecting morale level of the teacher in Banmabtaput school Amphur Muang Rayong province 1 were related high level ($\overline{X}$ = 3.69, S.D.=.48) by three variable factors were the progress in the work ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = .61), security of work ($\overline{X}$ = 3.73, S.D.=.59) and finance and benefits, in the order from highest to lowest ($\overline{X}$ =3.62, S.D.=.36).

2. Gender and education level had influence on the teachers' opinion at .05 level of significance

Keywords: Opinion, teacher, the morale

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่มุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และส่งเสริมให้ทุกคนร่วมกันทำงานด้วยความสำเร็จ สามัคคี มีความพึงพอใจโดยแต่ละบุคคล มีความมุ่งมั่นถึงวัตถุประสงค์อย่างแรงกล้า และมีความพยายามที่จะธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดีงามระหว่างกัน และมีความมุ่งหวังที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็โดยการที่องค์กรได้สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้เกิดขึ้น กำลังใจที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานอย่างยิ่ง เพราะขวัญและกำลังใจดีย่อมก่อให้เกิดการเพิ่มศักยภาพให้สูงขึ้น ขวัญกำลังใจจึงเป็นหัวใจของการบริหารงาน องค์การใดที่มีบุคคลที่มีขวัญกำลังใจดีก็ย่อมสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพให้กับหน่วยงานได้ ขวัญและกำลังใจยังก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้บุคลากรมีระเบียบวินัยยอมรับและปฏิบัติตามกฎกติกาขององค์การ มีความเข้าใจต่อจุดมุ่งหมายขององค์การ มีความคิดริเริ่มที่พัฒนากิจการงานให้ดีขึ้น มีความเชื่อมั่น และภักดีต่อองค์การและจะทำให้องค์การมีความเข้มแข็ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในยามคับขันได้ ดังนั้น เรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์กรทุกแห่งต่างมีวัฒนธรรมของแต่ละองค์กรแตกต่างกันไป ขวัญและกำลังใจจะนำไปสู่กฎของพฤติกรรมที่จะกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งขวัญและกำลังใจจะมีผลกระทบโดยตรงต่อความสอดคล้องระหว่างผู้ปฏิบัติและองค์กรด้วย ดังนั้น ขวัญและกำลังใจจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติและระดับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะทำให้ได้ทราบข้อมูลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาปรับปรุงและนำไปสู่แนวทางในการบำรุงขวัญ และวางแผนปรับปรุงคุณภาพการทำงานของบุคลากรต่อไป (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2547: 111)

ขวัญและกำลังใจเป็นสภาวะจิตใจ หรือความรู้สึกของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกต่อสภาพ แวดล้อม หรือปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานอันเป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจและทำให้เกิดกำลังใจที่จะที่จะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ เช่น ถ้าบุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีย่อมส่งผลต่อผลผลิตและความสำเร็จของงาน แต่ถ้าบุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ไม่ดีย่อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำงานในแง่ที่ผลงานออกมาไม่ดี การทำงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือการปฏิบัติงานล้มเหลวได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยองที่ได้นำไปสู่การปรับปรุงหรือจัดระบบงานบุคลากรให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง อันจะส่งผลดีตัวนักเรียน ต่อประเทศชาติ สังคมและประชาชนโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และข้อสันนิษฐานนั้นออกมาให้ผู้ฟัง ผู้อ่านได้รับรู้ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจ หมายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสภาวะของจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติซึ่งมีผลต่อตั้งความใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจและทำให้เกิดกำลังใจที่จะร่วมกันทำงานให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมั่นคงของงาน 2) ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 3)ความพอใจในชื่อเสียงของหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะและสถานภาพการปฏิบัติงาน 5) ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล และ 6) ด้านการนิเทศงาน

ด้านความมั่นคงของงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานที่รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงานมีความรู้สึกมั่นคงในหน่วยงาน ความยั่งยืนในอาชีพรวมถึงความมั่นคงขององค์กร

ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หมายถึง ความเจริญตามแนวทางในเรื่องของตำแหน่ง บำเหน็จ และการเลื่อนยศ

ด้านความพอใจในชื่อเสียงของหน่วยงาน หมายถึง ความพอใจในชื่อสียงที่มีปรากฏการต่อประชาชนและส่วนราชการอื่นๆ

ด้านลักษณะและสถานภาพการปฏิบัติงาน (Working Conditions) หมายถึง สภาพแวดล้อมต่างๆ ในการทำงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงานเช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงในการทำงาน รวมถึงลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ต้องเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัว สัดส่วนปริมาณงานและจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานต้องมีความเหมาะสมกัน

ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล (Salary) หมายถึง รายได้ประจำเดือนรวมทั้งเงินบำเหน็จ เงินล่วงหน้า เบี้ยเลี้ยง เงินประจำตำแหน่ง

ด้านการนิเทศงาน หมายถึง กระบวนการติดต่อตามผลงาน ชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติเสนอแนะ อบรม สังเกตการณ์ กระตุ้น แก้ไข และส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับการนิเทศสนใจในการที่ตนรับผิดชอบและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานภายในขอบเขตของตนเองได้ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุดอำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีหน้าที่จัดการศึกษาให้มีความก้าวหน้าระดับการพัฒนา และความครอบคลุมครบถ้วนของคุณภาพการศึกษาโดยเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านความมั่นคงของงาน 2) ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 3) ความพอใจในชื่อเสียงของหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะและสถานภาพการปฏิบัติงาน 5) ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล และ 6) ด้านการนิเทศงาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่องศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ดังภาพประกอบ 1

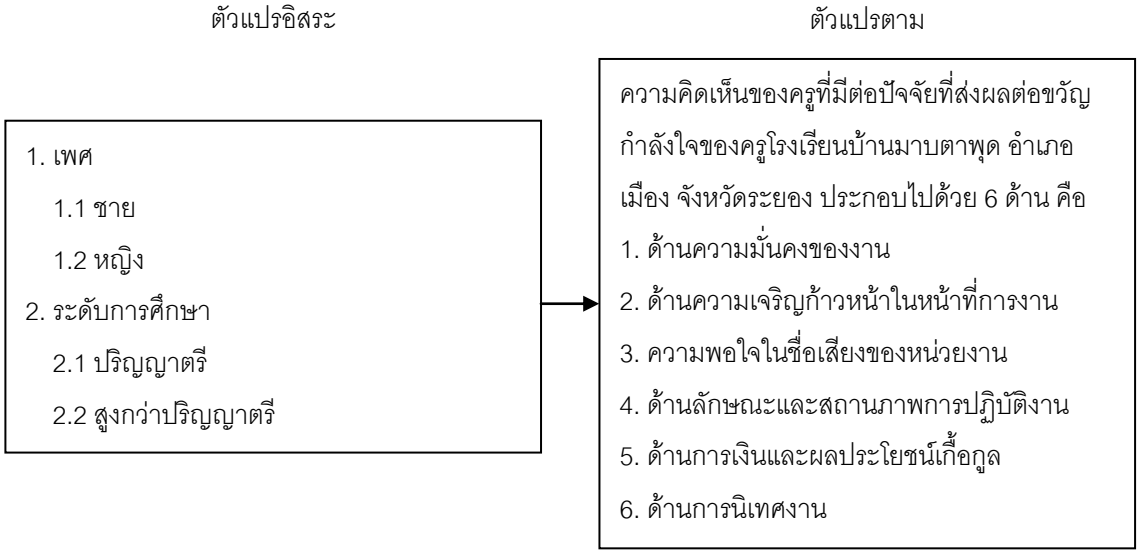

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 125 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 124 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan แล้วใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก โดยมีวิธีคือ เขียนชื่อของประชากรลงในฉลากให้ครบ จากนั้นนำใส่กล่อง แล้วจับฉลากที่คละกันนั้นตามจำนวนที่ต้องการ ได้กลุ่มตัวอย่าง

ครูของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 96 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันของครูของโรงเรียนบ้านมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงของงาน ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความพอใจในชื่อเสียงของหน่วยงาน ด้านลักษณะและสถานภาพการปฏิบัติงาน ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล และด้านการนิเทศงาน ว่ามีระดับความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจ เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวในการสร้างเครื่องมือ
2. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ประธานกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องของประเด็นหรือด้านกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีที่สอดคล้องระหว่างประเด็นหรือด้านกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา
6. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการเก็บข้อมูลกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมาบตาพุด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยทดสอบที t-test กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระหว่างระดับการศึกษาปริญญาตรีกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยทดสอบที t-test กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอเป็นเป็นรายด้านและนำเสนอเป็นรายข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทุกข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 96 คน จำแนกตามเพศ เป็นเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.2 และเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 88.5 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69, S.D. = .48) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มากที่สุดคือด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การ

งาน ($\overline{X}$ = 3.78, S.D. = .61) รองลงมาด้านความมั่นคงของงาน ($\overline{X}$ = 3.73, S.D. = .59) และน้อยที่สุด คือ ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล ($\overline{X}$ = 3.62, S.D. = .36)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

3.1 ตามตัวแปรเพศ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ของเพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.64 (S.D. = .36) และเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.60 (S.D. = .46) ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้น เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ของระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.66 (S.D. = .46) และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 (S.D. = .46) พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 ดังนั้น ระดับการศึกษาปริญญาตรีกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มากที่สุด คือ ด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รองลงมาด้านความมั่นคงของงาน และน้อยที่สุด คือ ด้านการเงินและผลประโยชน์เกื้อกูล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความคิดเห็นของครูที่มีต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีขวัญกำลังใจดีเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตตา ยุติ (2548: 55) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท พูนทรัพย์แคน จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะของงานที่ ปฏิบัติด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากต่อปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน และสอดคล้องกับ กชกร เอ็นดูราษฎร์ (2547: 68) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัดผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัด มีความพึงพอใจโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านภาพแวดล้อมใน การทำงาน ด้าน

นโยบายและการบริหาร ด้านความยุติธรรมในการทำงาน ด้านผลตอบแทน หรือรายได้ และด้านโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งงานประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวมทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยองโดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้สึกนึกคิดของความเป็นเพศชายและเพศหญิงย่อมมีความคิดเห็นต่อขวัญกำลังใจในการของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ไม่เหมือนกันจึงไม่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งสอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ จุลยุทธ พันธ์ออน (2550: 44-45) ได้ศึกษาเรื่อง ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหารและจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุราชการ ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันและสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพย์ประภา ทองสี (2551) ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี การศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างของเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการและลูกจ้างทีมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระหว่างระดับการศึกษาปริญญาตรีกับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเพราะวุฒิการศึกษาย่อมมีความคิดเห็นต่อขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ไม่เหมือนกันจึงไม่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจขวัญกำลังใจของครูโรงเรียนบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุกานดา สู่หนองบัว (2553: 50) ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก้งสนามนาง อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบ พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน และ วุฒิชาติ เลือนสุคันธ์ (2542) ได้ศึกษาขวัญในการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดนชั้นประทวนและพลตำรวจ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 และเปรียบเทียบระดับขวัญและกำลังใจตามปัจจัย อายุ สภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ และลักษณะของงาน พบว่า ตำรวจตระเวนชายแดนชั้นประทวน และพลตำรวจ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 13 ที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาในการปฏิบัติราชการต่างกัน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรที่จะสร้างแบบอย่างในการปฏิบัติงานที่ดีเกี่ยวกับด้านเวลาที่ควรมีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม รวมไปถึงการจัดสรรเวลาให้เหมาะสมลงตัวในการทำงาน ควรสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้เพิ่ม

มากขึ้น ควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความผูกพันที่ดีต่อองค์กรและต้องการอยู่กับองค์กรนานๆ รวมทั้งจะยังเป็นการลดการขาดงาน การลาออกเพื่อไปหางานที่ดีกว่าและการไม่ตั้งใจทำงานด้วย

2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาควรมีการฝึกเรื่องการใช้กิริยามารยาทในการต้อนรับความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกันได้

3. ด้านความมั่นคงและโอกาสบุคคลได้รับการแต่งตั้งเลื่อนขั้นเงินเดือนตามความสามารถในวิชาชีพของตนอย่างเป็นระบบ

4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานความสามัคคีสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดีมีบรรยากาศในการทำงานเป็นไปอย่างกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยที่จะทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับขวัญและกำลังใจของบุคลากร เช่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความเครียดในการทำงาน พฤติกรรมของผู้บริหาร ปัจจัยการทำงาน เพื่อให้ผู้บริหารปรับปรุงปัจจัยนั้นๆ ให้สอดคล้องกับการทำงานอันที่จะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจของบุคลากร

2. ผู้วิจัยที่จะทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการสร้างขวัญกำลังใจด้วยหลักคุณธรรมเพื่อให้ครูและบุคคลากรพัฒนาตนเองในด้านการเพิ่มวุฒิการศึกษา การเพิ่มประสบการณ์ การเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

กชกร เอ็นดูราษฎร์. (2547). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบริษัท โกรเฮ่ สยาม จำกัด**. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตตา ยุติ. (2548). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบริษัท พูนทรัพย์ แคน จำกัด**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุลยุทธ พันธ์ออน. (2550). **ขวัญและกำลังใจของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิพย์ประภา ทองสี. (2551). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สุกานดา สู่หนองบัว. (2553). **การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแก้งสนามนาง อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Davis, R. C. (1951). **Fundamental to Top Management.** New York: Harpers & Brothers.

McClelland, D.C. (2014). Test for Competence, Rather than Intelligence. **American Psychologists.** 28(1): 1-14.

NBUE149: ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

PARENT’S SATISFACTION ON INCLUSIVE EDUCATION MANAGEMENT OF WAT CHAENG SIRISAMPHAN SCHOOL (SAKOL UTHIT CLUB) UNDER THE NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จิรัฏฐิติกาล อันทรินทร์[1] รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง[2]
[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) จำนวน 186 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านพฤติกรรมของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามไปทดลองสอบถาม (Try-out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาพบว่า โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษและครูปกติทำงานประสานกัน ร่วมมือกันอย่างดี และมีการอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ยังมีผู้ปกครองส่วนหนึ่งซึ่งจำนวนน้อยไม่พอใจกับการเรียนรวมแบบเต็มเวลา (Full Integration) และต้องการให้บุตรธิดาของตนเรียนในชั้นพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ

2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = 0.65) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\overline{X}$ = 3.81, S.D. = 0.63) และด้านพฤติกรรมของนักเรียน ($\overline{X}$ = 3.85, S.D. = 0.61)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) จัดให้มีครูการศึกษาพิเศษให้เพียงพอ 2) จัดการเรียนรวมทั้งแบบเต็มเวลา และแบบบางเวลา 3) การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น 4) การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 5) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กเรียนรวมไปพร้อมๆ กัน

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม, ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

Abstract

This study aims to investigate the parents' satisfaction on inclusive education management of Wat Chaeng Sirisamphan School (Sakol Uthit Club) under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1. Samples are 186 parents whose child studies in Wat Chaeng Sirisamphan School (Sakol Uthit Club) by using a satisfaction test questionnaire about satisfaction on education management, satisfaction on student's performance result, and satisfaction on students' behavior. The questionnaire was tried out with 30 people from the testing group in order to find Alpha Coefficient according to Cronbach. Reliability of parents on the three dimensions of satisfaction is 0.91.

Research results reveal that:

1. Parents' satisfaction on the inclusive education management of Wat Chaeng Sirisamphan School (Sakol Uthit Club) in overall is in high level ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.59). After consideration, it is sound that the school arranges extra education for teachers and there is a good cooperation among teachers. In addition, there are also trainings provided to the teacher to have them understand the nature of those children who need special cares. Anyhow, there are some on the parents who do not satisfy with the full integration program and would like to have their children study in a special class provided for children with special needs.

2. Parents' satisfaction on the inclusive education management of Wat Chaeng Sirisamphan School (Sakol Uthit Club) in all three dimensions of satisfaction is in high level. This is to say satisfaction on the education management is ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = 0.65), satisfaction on students' performance result is ($\overline{X}$ = 3.81, S.D. = 0.63) and satisfaction on students' behavior is ($\overline{X}$ = 3.85, S.D. = 0.61).

3. Problems, obstacles and solutions or guidelines for the inclusive education management described in descending order as 1) Provide sufficient special education to teachers 2) Organize inclusive classes both full time and part time 3) to have a flexible education 4) Provide education that promotes mutual support and 5) Promotes children's emotional, social, and intellectual development together at the same time.

Keywords: Inclusive Education, Parent's satisfaction.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ผู้ปกครองให้ความหวังสูงสุดเพื่อให้ทำหน้าที่ในการให้ความรู้รวมถึงการอบรมบ่มนิสัยให้ลูกหลานของตนเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามเพื่อการเป็นคนดีของสังคม การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องจัดให้กับบุคคลในสังคม ซึ่งบุคคลในสังคมมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา โดยเฉพาะผู้ที่มีความต้องการพิเศษนั้นสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาโดยเท่าเทียมกันกับคนปกติ เช่นเดียวกับที่หมวดที่ 2 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ

(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในเรื่อง สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (กรมวิชาการ. 2545: 12) ดังนั้น การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน สถานศึกษาจะต้องมีความพร้อมในการรับมือกับนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้เหล่านี้ การบริหารการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงเกิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมขึ้นมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งถือเป็นการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม มีประเด็นสำคัญอยู่ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 โรงเรียนการศึกษาพิเศษต้องเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้พร้อมที่จะเข้าเรียนรวมได้ ซึ่งหมายความว่าเด็กจะต้องมีพัฒนาการเท่าเทียมกับเด็กปกติทั่วไปทุกประการจึงจะได้รับโอกาสเข้าเรียนรวม ประเด็นที่ 2 โรงเรียนและชั้นเรียนปกติทั่วไปไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน หลักสูตร เทคนิคการสอน การประเมินโรงเรียนเพียงแต่จัดบริการสนับสนุนช่วยเหลือเพิ่มเติม ซึ่งมีมุมมองด้านการจัดการเรียนรวมอยู่ว่า หากโรงเรียนใดที่ผู้บริหารและครูเข้าใจ เด็กก็จะได้รับโอกาสให้เข้าเรียนรวมและได้รับการสนับสนุน แต่หากโรงเรียนใดที่ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจ เด็กก็จะขาดโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือให้สามารถเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ได้สูงสุด ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดอ่อนของการจัดการเรียนรวม และจุดอ่อนตรงที่โรงเรียนแทบจะไม่ต้องปรับเปลี่ยนอะไรเลย เช่นนี้โดยถือว่าปัญหาอยู่ที่เด็กไม่ใช่ที่โรงเรียน ได้มีกลุ่มนักการศึกษาที่ได้ศึกษาและสนับสนุนสิทธิทางการศึกษาของเด็กทุกคน โดยถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นสิทธิของเด็กทุกคนที่จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ จึงได้เกิดมีปรัชญาและแนวทางการจัดการศึกษาในแนวใหม่ เรียกว่าการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) มีการหลักการว่า เด็กเลือกโรงเรียนไม่ใช่โรงเรียนเลือกรับเด็กเหมือนอย่างเช่นการเรียนร่วม และเด็กทุกคนควรมีสิทธิจะเรียนรวมกันโดยทางโรงเรียนและครูจะต้องเป็นผู้ปรับสภาพแวดล้อม หลักสูตร การประเมินผล วัตถุประสงค์ ฯลฯ เพื่อครูและโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนทุกคนและเฉพาะบุคคลได้ (ฉวีวรรณ โยคิน. 2553: 13)

โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) เป็นโรงเรียนหนึ่งในสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งมีรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยพบว่าในปีการศึกษา 2558 นั้น มีจำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 356 คน และพบจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวนหนึ่งที่ถูกจัดให้ได้รับการศึกษาแบบเรียนรวมรวมกับเด็กปกติทั่วไป

จากข้อมูลและผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งในการส่งบุคคลเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ปกครอง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และเกิดความสำเร็จให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควร จากการเรียนการสอนตามปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะกับลักษณะและความต้องการของเด็ก และได้รับการเข้าเรียนรวมกับนักเรียนปกติในโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ)

นักเรียนปกติ หมายถึง นักเรียนทั่วไปที่ไม่มีความพิการที่เรียนรวมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ)

การเรียนรวม หมายถึง การจัดการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมครูและผู้บริหารในโรงเรียนปกติให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นปกติหรือเด็กคนใดเป็นเด็กพิเศษ ไม่คำนึงถึงความรุนแรงในสภาพความพิการ มีการจัดเตรียมโปรแกรมการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษอย่างเหมาะสม ให้เด็กพิเศษได้เข้าเรียนรวมในชั้นเรียนวิชาการและกิจกรรมพิเศษเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ สนับสนุนให้นักเรียนพิการ ได้มีเพื่อนผู้ช่วยหรือเพื่อนคู่หูเช่นเดียวกับเด็กปกติ จัดให้นักเรียนพิการได้รับการศึกษาในชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป สอนและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง และให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูอุปการะและอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้านโดยอาจจะบิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่บิดามารดาวางใจฝากบุตรธิดามาอยู่ด้วย มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กนักเรียนของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้ปกครองในด้านการจัดศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) โดยการวัดจากการตอบแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวทางเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ใน 3 ด้าน ต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านพฤติกรรมของนักเรียน ดังภาพประกอบ

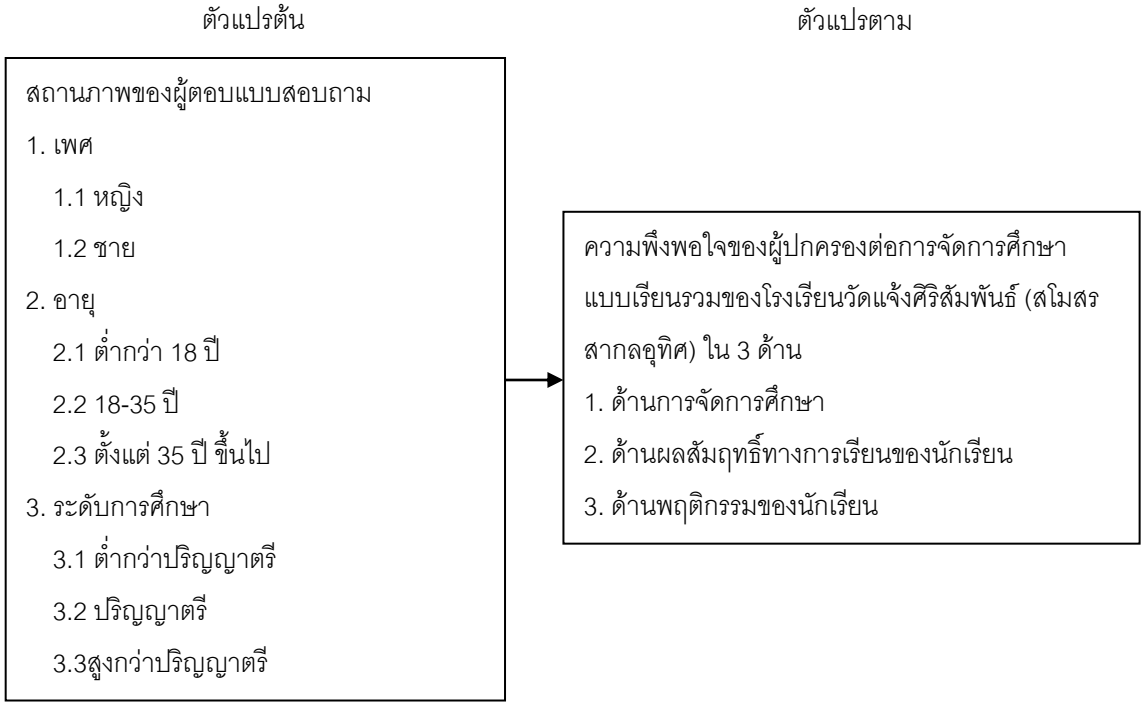

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาประชากรที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) จังหวัดนนทบุรี ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 356 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

(Sample Size) โดยใช้ตาราเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 186 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลากไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ)

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเรียบเรียง และสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ทั้ง 3 ด้าน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อตรวจสอบ พร้อมรับคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน
5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะไปให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อขอคำเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม
6. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคล จำนวน 30 คน
7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1970: 202) หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91
8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ด้วยตนเอง
3. ผู้ศึกษานัดรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน ภายใน 2 สัปดาห์ โดยการนัดไปรับแบบสอบถามจนครบจำนวน

4. ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 186 ฉบับ ได้กลับคืนมา เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

5. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติจากคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมบรรยายประกอบ

2. ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำอธิบาย โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ปกครองเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เลือกใช้สถิติตามข้อมูลที่วิเคราะห์และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านพฤติกรรมของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านการจัดการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

1.1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจัดให้มีครูการศึกษาพิเศษและครูปกติทำงานประสานกัน มีความร่วมมือกันอย่างดี และมีการอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรวมในภาพรวมนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบลเดอร์ วิลเลียม (Bender William) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนรวมในชั้นเรียนในรัฐวิสคอนซิล สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจในโครงการเรียนรวมที่จัดให้ ซึ่งเป็นโครงการเรียนรวมระหว่างเด็กพิการและเด็กปกติ แต่ยังมีผู้ปกครองส่วนหนึ่งซึ่งจำนวนน้อยไม่พอใจกับการเรียนรวมแบบเต็มเวลา (Full Integration) และต้องการให้บุตรธิดาของตนเรียนในชั้นพิเศษ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ ผู้วิจัยพบอีกว่าทัศนคติต่อการเรียนร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

1.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนรวม และการเรียนรวมได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงมีการประสานกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนรวมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สิ่งสำคัญของการช่วยเหลือเด็ก คือ การทำงานเป็นทีมระหว่างคุณครูและผู้ปกครอง คุณครูจำเป็นต้องหมั่นพบปะพูดคุยกับคุณพ่อคุณแม่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อติดตามและแลกเปลี่ยนข้อมูลความเป็นไปของเด็กจะได้เข้าใจถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมมือกันในการดูแลและช่วยเหลือเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที หากไม่มีเวลาพบปะพูดคุยอาจใช้การเขียนในสมุดการบ้านของเด็กเพื่อให้ผู้ปกครองทราบ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับเด็กแอลดี คือ เด็กมีความจำเป็นต้องได้รับการสอนเสริมพิเศษ เพราะเด็กแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ควรมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะรายบุคคล เนื่องจากเด็กแอลดีอาจมีบกพร่องเฉพาะบางด้าน

1.3 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความตั้งใจในการสอน มีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบคอบ มีการจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น และมีการประเมินผลการเรียน ความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนรวมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร หวานเสร็จ (2552) ศึกษาการพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ สำหรับผู้ปกครองของบุคคลออทิสติกในศูนย์การศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองของบุคคลออทิสติก ในศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดขอนแก่น ผู้ปกครองมีความสามารถ คือ มีความรู้ความเข้าใจ

มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าบุคคลออทิสติกมีความก้าวหน้าตามพัฒนาการทั้งเป็นรายบุคคลและในภาพรวม

1.4 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ด้านพฤติกรรมของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการรายงานเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนต่อผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหา ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของนักเรียน ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุให้ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนรวมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เรโนลด์ และเบิร์ช (Reynolds; & Birch. 1982: 94) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติประสบผลสำเร็จ คือ ครูผู้สอนควรมีเจตคติเชิงบวกต่อกาเรียนรวม กล่าวคือ ครูมีความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา ครูมีความตั้งใจในการสอน ครูมีการวางแผนการศึกษาอย่างรอบครอบ ครูจัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นได้ รวมทั้งขนาดของชั้นเรียน ครูตระหนักว่าพัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์ สังคม มีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และด้านพฤติกรรมของนักเรียน มีดังต่อไปนี้

ด้านการจัดการศึกษา

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีห้องเรียนพิเศษสำหรับนักเรียนทีมีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ
2. ครูต้องมีความยุติธรรมไม่แบ่งแยกระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. สถานศึกษาควรจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1. ครูควรรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างสม่ำเสมอ
2. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรมีพัฒนาการในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ด้านพฤติกรรมของนักเรียน

1. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่สามารถปรับพฤติกรรมของนักเรียนได้
2. ครูควรเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างใกล้ชิด
3. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองรับทราบ
4. นักเรียนควรแสดงพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม
5. สถานศึกษาควรพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งทางด้านการเรียนและด้านพฤติกรรม การแสดงออก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ (สโมสรสากลอุทิศ) อยู่ในระดับมาก แต่ถึงอย่างนั้นก็ตามโรงเรียนควรส่งเสริมให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน นักการศึกษาพิเศษ เป็นต้น เพื่อร่วมกันวางแนวทางในการแก้ปัญหาและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามสภาพจริงของโรงเรียนและชุมชน

2. ในการที่จะก่อให้เกิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องบรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีหลักการคัดกรองที่ถูกต้อง รวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนให้มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้อย่างแท้จริง

3. ครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการจัดการเรียนการสอนควรต้องมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อให้สามารถพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นแล้วครูควรจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น เหมาะสำหรับเด็กปกติและเด็กเรียนรวม

4. ครูควรจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กปกติและเด็กเรียนรวมให้มากยิ่งขึ้นและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กเรียนรวมไปพร้อมๆ กัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กเรียนรวม

2. ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน สังคมหรือตัวของนักเรียนเอง

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการเรียนรวม โดยศึกษากับผู้บริหาร ครู นักเรียนปกติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ควรมีการติดตามผลระยะยาวภายหลังจากทำการวิจัยไปแล้ว เพื่อดูว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องหรือมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.

จินตนา แขกแก้ว. (2545). **การพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองด้านการสนับสนุนการศึกษาโดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดารณี อุทัยรัตนกิจ; และคณะ. (2545). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการวิทยาการก้าวหน้าในกุมารเวชศาสตร์ ครั้งที่ 2. วันที่ 11-13 กันยายน. กรุงเทพฯ: แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย.

สุภาพร สินชัย. (2551). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยพฤติกรรม-ศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bender, William N. (1996). **Teaching Student with Mind Disabilities.** In Needham Height, 178, M.A.: Allyn & Bacon.

NBUE150: ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

TEACHERS’ OPINIONS TOWARDS THE ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE OF KHAOSAMINGWITTAYAKOM SCHOOL’ S ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 17

พรภัทรา ศรีจันทร์อินทร์ *
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test) แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09) 2) ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.73) 3) ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77) 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.60) 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79) และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.73)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามเพศ อายุ และอายุราชการ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ และอายุราชการต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน, หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study levels of teachers’ opinions towards the administration according to good governance of Khaosamingwittayakom School’s administrators, and 2) to compare the personal levels of teachers’ opinions towards the administration according to good

governance of Khaosamingwittayakom School’s administrators by classifying on personal factors. Fifty-two teachers in Khaosamingwittayakom School were samples for this study. The research instrument used to collect data was levels of teachers’ opinions towards the administration according to good governance of Khaosamingwittayakom School’s administrators questionnaire in academic year 2016 for 52 sets. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Independent t-test

The research results of this research were as follows:

1. Most levels of teachers’ opinions towards the administration according to good governance of Khaosamingwittayakom School’s administrators were at the high level ($\overline{X}$ = 3.79) overall. Considering each aspect, it was found that all aspects ranked the high level. It would be as follows: 1) for law ($\overline{X}$ = 4.09), 2) for morality ($\overline{X}$ = 3.73) 3) for fairness ($\overline{X}$ = 3.77), 4) for cooperation ($\overline{X}$ = 3.60), 5) for responsibility ($\overline{X}$ = 3.79), and 6) for safety ($\overline{X}$ = 3.73)

2. Gender, age, and years of experience had no influence on the teachers’ opinion towards administration according to good governance.

Keywords: School administration, Good Governance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระปฐมบรมราชโองการแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกว่า ...เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ... อริยกษัตริย์ผู้ทรงวาง “รากฐานธรรม” ให้กลายเป็น “รากฐานไทย” ก่อให้เกิดหลักชัยให้เหล่าชนน้อมนำไปใช้ในการ “ครองตน ครองคน ครองงาน และครองสังคม” ทำให้ “ร่มเย็น” เป็น “ร่มยุค” ภายใต้ “ร่มพระบารมี” แห่งองค์พ่อของแผ่นดิน พระผู้ทรง “ผสานสรรพคุณธรรม ผนวกนานาจริยธรรม ผนึกพุทธศาสตร์” ผ่านพระราชจริยวัตรและพระราช-หฤทัย หลอมรวมกันกลายเป็น “ธรรมาภิบาล” หมายถึง การใช้ธรรมะเพื่อบริบาลความปกติสุขให้แก่ราษฎร อันได้แก่ “ทศพิธราชธรรม” คือ ครรลองของราชาในการใช้คุณธรรมสร้าง “ฐานราษฎร์ ฐานรัฐ” ให้กลายเป็น “ฐานหลัก” ในการพัฒนาบ้านเมือง ส่งผลให้ประเทศไทยประเทืองด้วยประทีปทองของประทีปธรรมจนชนทั้งชาติล้วน “เย็นศิระด้วยพระธรรมาภิบาล” (สยามรัฐออนไลน์. 2559)

ปัจจุบันธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยมีจุดกำเนิดจากข้อสรุปของที่ประชุมองค์การให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 อันได้แก่ ธนาคารโลก (World Bank) องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นต้น (สุจิตรา บุณยรัตพันธุ์. 2549: 7-8) สำหรับประเทศไทย วิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลเพื่อปรับปรุงระบบราชการให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นและแก้ปัญหาของประเทศได้ด้วย (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2551: 170-171) นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ยังคงให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการสร้างระบบบริหารที่ดี โดยมุ่งวิสัยทัศน์ระยะยาวที่กำหนดวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 ไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิต

แห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัย และมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหาร และพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง และแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาค และโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี" (จามจุรี จำเมือง; และคณะ. 2558: 245) และธรรมาภิบาลในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ต่อมาพัฒนามาเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้การบริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ ประเทศชาติเกิดความเจริญก้าวหน้า มั่นคง และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ. 2557: 80)

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 79ยังกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และมีหน้าที่พัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ (จามจุรี จำเมือง; และคณะ. 2558: 211) โดยนัยนี้การบริหารงานโรงเรียนอย่างมีธรรมาภิบาลจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีการนำแนวการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) มาใช้ ซึ่งมีหลักสำคัญ ได้แก่ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นถือได้ว่าสอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาล (วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ. 2557: 81)

การมีธรรมาภิบาลในโรงเรียนนั้นนอกจากจะช่วยให้การบริหารงานโรงเรียนเป็นไปอย่างดี จนนำไปสู่การทำให้ผู้เรียนเป็นคนมีคุณภาพได้แล้ว ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาภายในองค์การได้อีกด้วย ตัวอย่างของปัญหาต่างๆ ที่อยู่ภายในองค์การ ได้แก่ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการมีผู้บริหารที่เป็นเผด็จการ บริหารงานโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วม ผู้บริหารขาดความรับผิดชอบ ขาดความโปร่งใสในการบริหาร บริหารโดยไม่ยึดความเสมอภาคเป็นธรรม บริหารโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่คุ้มค่า บุคลากรมีความรู้สึกถึงความเหลื่อมล้ำของสถานภาพ หรือมีความไม่มั่นคงในงาน เป็นต้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้อาจแก้ไขได้ เพราะหลักการของธรรมาภิบาลนั้นครอบคลุมถึงปัญหาดังกล่าว เพราะโดยแก่นแท้ของธรรมาภิบาล โดยเฉพาะธรรมาภิบาลประชาธิปไตยนั้น เน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมปฏิสัมพันธ์กัน และเกิดการถ่วงดุลพลังต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ. 2556: 2) ผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญมากที่สุดในองค์การ จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์มากกว่าบุคคลในตำแหน่งอื่นๆ โดยเฉพาะคุณสมบัติด้านธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้บริหารการศึกษา และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ทฤษฎี และหลักปฏิบัติทางด้านธรรมาภิบาลจะทำให้เกิดความเข้าใจ กำหนดกรอบการประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง เกิดความมั่นใจ เกิดความศรัทธาในการประพฤติปฏิบัติ เกิดจิตสำนึกลึกซึ้งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการ ควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นตัวอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุด (ราชกิจจานุเบกษา. 2552: 74)

โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่มีความแตกต่างทางพฤติกรรม ทัศนคติ และพื้นฐานที่มาของแต่ละบุคคล เป้าหมายสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คือ การได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมตรงตามความต้องการขององค์กร ธำรงรักษา และพัฒนา ให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถพึงพอใจที่จะอยู่ปฏิบัติงานกับองค์กรนานที่สุดเท่าที่องค์กรต้องการ แต่ในการบริหารงานสองสามปีที่ผ่านมาพบปัญหาว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการโยกย้ายบ่อย ผู้บริหารโรงเรียนที่มาปฏิบัติหน้าที่ บริหารงานไม่เป็นไปตามแผนพัฒนา บริหารตามใจพวกพ้อง ไม่ยึดกฎระเบียบ และข้อบังคับ ข้าราชการครูมีการโยกย้าย และลาออก แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่ยังขาดหลักธรรมาภิบาล ต้องปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ซึ่งการบริหารงานที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลถึงขวัญกำลังใจและกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากรของสถานศึกษา อีกทั้งยังส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพในด้านการศึกษาของผู้เรียนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลตามเพศ อายุ และอายุราชการ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 72 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำนวน 52 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย
   1.1 เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง
   1.2 อายุ ได้แก่ ต่ำกว่า 40 ปี 40 ปี ขึ้นไป
   1.3 อายุราชการ ได้แก่ ต่ำกว่า 15 ปี 15 ปี ขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ในขอบข่าย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 ประเด็น ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ของโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ประกอบด้วย 1) ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด 2) นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด 3) ข้อตกลง กติกา กฎระเบียบ ของโรงเรียน 4) กฎ ข้อบังคับ ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม 5) คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของสมาชิก และ 6) กระบวนการยุติธรรม

2. ด้านหลักคุณธรรม ประกอบด้วย 1) ความยุติธรรม ตรงไปตรงมา 2) ความเสมอภาค และเท่าเทียม 3) การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย 4) ศีลธรรม และจริยธรรม 5) การปฏิบัติตนสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และ 6) การมีธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี

3. ด้านหลักความโปร่งใส ประกอบด้วย 1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย 2) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ 3) ความตรงไปตรงมา 4) กระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง 5) ความชัดเจนเป็นที่ยอมรับ และ 6) การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลแห่งความสำเร็จร่วมกัน 2) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ 3) การบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ 5) การเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และ 6) กระบวนการติดตาม และตรวจสอบ

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 1) ความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบจากการกระทำของตน 2) ความใส่ใจ กระตือรือร้น ในการแก้ปัญหา 3) ความใส่ใจปัญหาของครูและนักเรียน 4) ความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น 5) ความไม่วางเฉย และ 6) ความกล้ายอมรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือองค์กร

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย 1) ความคุ้มค่า ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด 2) คุณภาพและผลสำเร็จ 3) การบริหารทรัพยากร 4) การพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน 5) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และ 6) การปรับปรุงทบทวนแก้ไข

การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินงานด้านต่างๆ ของผู้บริหารโรงเรียน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป ตลอดจนอำนวยการเพื่อส่งเสริม และปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนการปฏิบัติงาน การติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งแก้ไขปัญหาต่างๆ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกโดยมีทัศนคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคล ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง และข้อมูลที่ได้รับจากความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม เป็นพื้นฐานในการประเมิน และแสดงออกด้วยการพูด การเขียน หรือลักษณะท่าทาง ซึ่งอาจได้รับการยอมรับหรือการปฏิเสธก็ได้ นอกจากนี้ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 52 คน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรณีตำแหน่งว่าง ในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ฯ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาสมิง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด รหัสไปรษณีย์ 23130 เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ในการวางแผนการแก้ปัญหา และพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
2. ใช้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้ที่สนใจต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิง-วิทยาคมฯ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

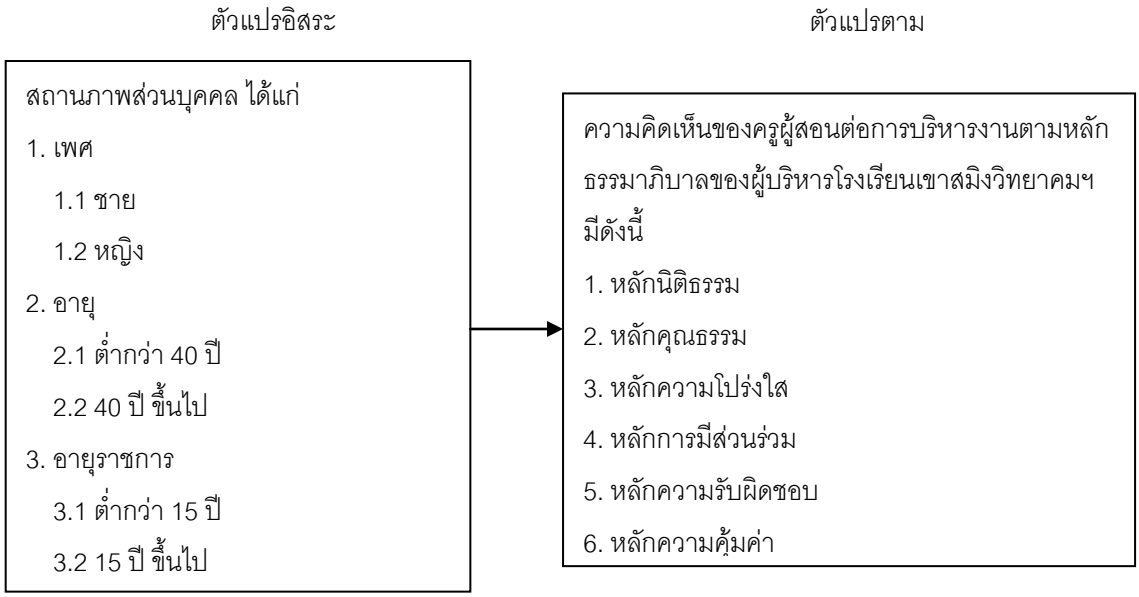

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ อยู่ในระดับมาก

2. ครูผู้สอนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำนวน 52 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และอายุราชการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ผลจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ 6 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert. 1932)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน จากเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย คือ แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

2. ศึกษาความมุ่งหมาย กรอบแนวคิด สมมติฐาน และนิยามตัวแปรที่กำหนดไว้ในการวิจัย

3. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามขอบเขตและเนื้อหาที่ศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสม ตลอดจนให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน นำข้อคำถามและเนื้อหาจุดมุ่งหมายของการวิจัยไปขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ลงความเห็นและให้คะแนน เพื่อใช้คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย (Index of Item-objective Congruence: IOC) โดยคะแนนรายข้อที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ในส่วนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตอนที่ 2 ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอย่างสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนของโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

6. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กำหนดให้ค่าความน่าเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) มากกว่าและเท่ากับ 0.7 ได้ค่าความน่าเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.96

7. แบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงอย่างสมบูรณ์แล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอนโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อนำเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม ฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 52 ชุด ให้ครูผู้สอนโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสรุป อภิปราย และเขียนรายงานผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่ปรับปรุงจากเบสท์ (Best. 1981)

3. ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบค่า (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐานโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของ Cronbach

3. ใช้สถิติทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยค่า t-test แบบ independent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติและอักษรย่อ เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
p-value	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยภาพรวม

(n = 52)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.09	.60	มาก	1
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.73	.84	มาก	4
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.77	.85	มาก	3
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.60	.83	มาก	6
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.79	.83	มาก	2
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.73	.88	มาก	5
รวม	3.79	.80	มาก	-

จากตาราง 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = .80) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สูงที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = .60) รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = .83) และด้านหลักความโปร่งใส ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = .85) ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่ำที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.60, S.D. = .83)

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ตาราง 2 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามเพศ

(n = 52)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				t	p-value
	เพศชาย (13 คน)		เพศหญิง (39 คน)			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	4.10	.29	4.09	.32	.13	.90
2. หลักคุณธรรม	3.99	.53	3.64	.66	1.71	.09
3. หลักความโปร่งใส	3.87	.61	3.74	.70	.61	.54
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.71	.63	3.56	.71	.64	.53
5. หลักความรับผิดชอบ	3.85	.49	3.77	.35	.35	.73
6. หลักความคุ้มค่า	3.73	.63	3.73	.74	.02	.99
รวม	3.87	.49	3.76	.55	.69	.49

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามอายุ

(n = 52)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				t	p-value
	เพศชาย (13 คน)		เพศหญิง (39 คน)			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	4.10	.29	4.08	.34	.29	.78
2. หลักคุณธรรม	3.77	.63	3.68	.67	.51	.61
3. หลักความโปร่งใส	3.91	.54	3.62	.77	1.59	.12
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.65	.62	3.55	.76	.53	.60
5. หลักความรับผิดชอบ	3.81	.66	3.77	.62	.27	.79
6. หลักความคุ้มค่า	3.76	.70	3.69	.73	.33	.74
รวม	3.84	.49	3.73	.58	.70	.49

จากตาราง 3 พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามอายุราชการ

(n = 52)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				t	p-value
	เพศชาย (13 คน)		เพศหญิง (39 คน)			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	4.11	.33	4.08	.30	.37	.72
2. หลักคุณธรรม	3.82	.64	3.63	.64	1.04	.30
3. หลักความโปร่งใส	3.88	.57	3.66	.76	1.21	.23
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.63	.68	3.56	.70	.37	.71
5. หลักความรับผิดชอบ	3.87	.63	3.71	.65	.91	.37
6. หลักความคุ้มค่า	3.79	.72	3.67	.71	.62	.54
รวม	3.85	.50	3.72	.57	.90	.37

จากตาราง 4 พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92 และมีอายุราชการต่ำกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 26 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ โดยภาพรวม 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ครูผู้สอนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคมฯ ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). **ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน**. เล่ม126 ตอนพิเศษ 162ง. พฤศจิกายน.

วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ. (2557). **วารสารนักบริหาร: องค์ประกอบของธรรมาภิบาลในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สยามรัฐออนไลน์. (2559). **บทบรรณาธิการ**. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2559, จาก http://www.siamrath.co.th.

Best., Johnson W. (1981). **Research in education.** 4th ed., Englewood Cliffs, NJ: prentice-Hall.

Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. **Archives of Psychology.** 22(140): 5-55.

NBUE151: การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

FACTOR AFFECTING STRESS OF ADMINISTRATORS SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PATHUM THANI EDUCATION SERVICE AREA 2

สุพรรษา อารมคง [1] ดร.ทรงยศ แก้วมงคล [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เกี่ยวกับความเครียดของตนเอง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.64, S.D. = 0.97)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์เป็นผู้บริหาร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study administrators’ stress opinions towards the level of administrators’ schools under The Office of Pathumthani Education Service Area 2, 3) To compare administrators’ opinions towards the stress of administrators schools under The Office of Pathumthani Education Service Area 2, classifying by gender, age, educational background, and experience, focusing on 6 factors: work factor, environment factor, friend associated factor, chief administrator factor,

family factor, and intimae stressors factor, The sample involved 67 administrators schools under The Office of Pathumthani Education Service Area 2 in the academic year of B.E 2559. The instrument used in this research was Suanprung Stress Test and questionnaire with an alpha coefficient of 0.97, surveying the administrators' opinions towards the stress of administrators. The statics used for data analyses included percentage, means, Standard Deviation, t-test, One-Way Analysis of Variance and multiple regression analysis.

The results revealed that:

1. It was revealed that the level of opinions of administrators working schools under the Office of Pathumthani Education Service Area 2, towards the factors affecting stress of administrators was found at a low level ($\overline{X}$ = 2.64, S.D. = 0.97).

2. Ganger, age, education level, and administration experience had no influence on their opinion.

Keywords: Opinions, Factors Affecting Stress, Administrators' school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญรุดหน้ามากขึ้นเท่าไร การเรียนรู้และการปรับตัวเพื่อเผชิญหน้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ย่อมมีมากขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ทำให้คนหลายคนต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง วิถีชีวิตเปลี่ยนไปก่อให้เกิดความเครียด สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหากระทบต่อคนเรานานัปการ ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของตนเองต้องแข่งขันชิงดีชิงเด่น เอารัดเอาเปรียบขาดความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้คนเกิดความเครียดคนที่มีความเครียดสูงจะอารมณ์เสียบ่อย หงุดหงิด โมโหฉุนเฉียวง่าย หาความสดชื่นแจ่มใส ของชีวิตได้ยาก ทำให้สูญเสียสุขภาพจิตที่ดีไปด้วย สุขภาพจิตที่แย่ ส่งผลให้สุขภาพกายพลอยเสียไปด้วย และที่นอกเหนือไปกว่านั้น อาจมีผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างหรือบุคคลในครอบครัว นั่นหมายถึงย่อมมีผลกระทบต่อสังคมแน่นอน ความสำเร็จขององค์กรทุกองค์กรย่อมขึ้นอยู่กับการบริหาร เพราะการบริหารเป็นการดำเนินการใดๆ ให้การปฏิบัติงานขององค์กรดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ การศึกษานับว่าเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศประเทศที่พัฒนาแล้วจะพยายามปรับปรุงและจัดการศึกษาทุกระดับให้กับประชาชนอย่างดีที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนนับเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้สึกนึกคิด จิตใจที่หลากหลาย การพูด การกระทำใดๆ จำเป็นต้องใช้ลักษณะเดียวกันกับทุกคนย่อมเป็นไปไม่ได้ ย่อมเกิดความหนักใจ ผู้บริหารจำนวนมากจึงเป็นโรควิตกกังวลเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตำแหน่งผู้บริหารในสายตาของหลายคนอาจจะดูสบาย มีคนคอยเอาใจ ดูมีอำนาจ มีเกียรติ ผู้คนนับหน้าถือตา แต่ภายในจิตใจผู้บริหารทุกคนมักจะวิตกกังวล นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานไปเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่มีประสิทธิภาพตามความต้องการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขหรือนำไปลดปัญหาที่เป็นปัจจัยที่มีต่อความเครียดในการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เกี่ยวกับความเครียดของตนเอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเครียด หมายถึง ด้านลักษณะงานที่ทำ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านครอบครัว ด้านความกดดันภายในตนเอง ซึ่งเป็นภาวะของร่างกายหรือจิตใจที่ต้องเผชิญกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความกดดันและไม่สามารถที่จะจัดการสิ่งนั้นได้ ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ขัดแย้งในใจ รู้สึกสูญเสียเบื่อหน่ายหรือเกิดความผิดปกติของร่างกาย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และข้อสันนิษฐานนั้นออกมาให้ผู้ฟัง ผู้อ่านได้รับรู้ เมื่อกล่าวถึงความคิดเห็น จำเป็นต้องกล่าวถึงข้อเท็จจริงด้วย ข้อเท็จจริง คือ ข้อมูล ปรากฏการณ์ และเรื่องราวต่างๆ ตามที่ปรากฏแก่บุคคลทั่วไป

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด หมายถึง แหล่งที่มาหรือต้นเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดโดยแบ่งเป็นปัจจัยของความเครียด ตามสภาพแวดล้อมทางสังคม คือ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปะทะสังสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมถึงปัญหาในส่วนตนเองด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 3 อำเภอในจังหวัด ปทุมธานี ได้แก่ อำเภอธัญบุรี อำเภอลำลูกกา และอำเภอหนองเสือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

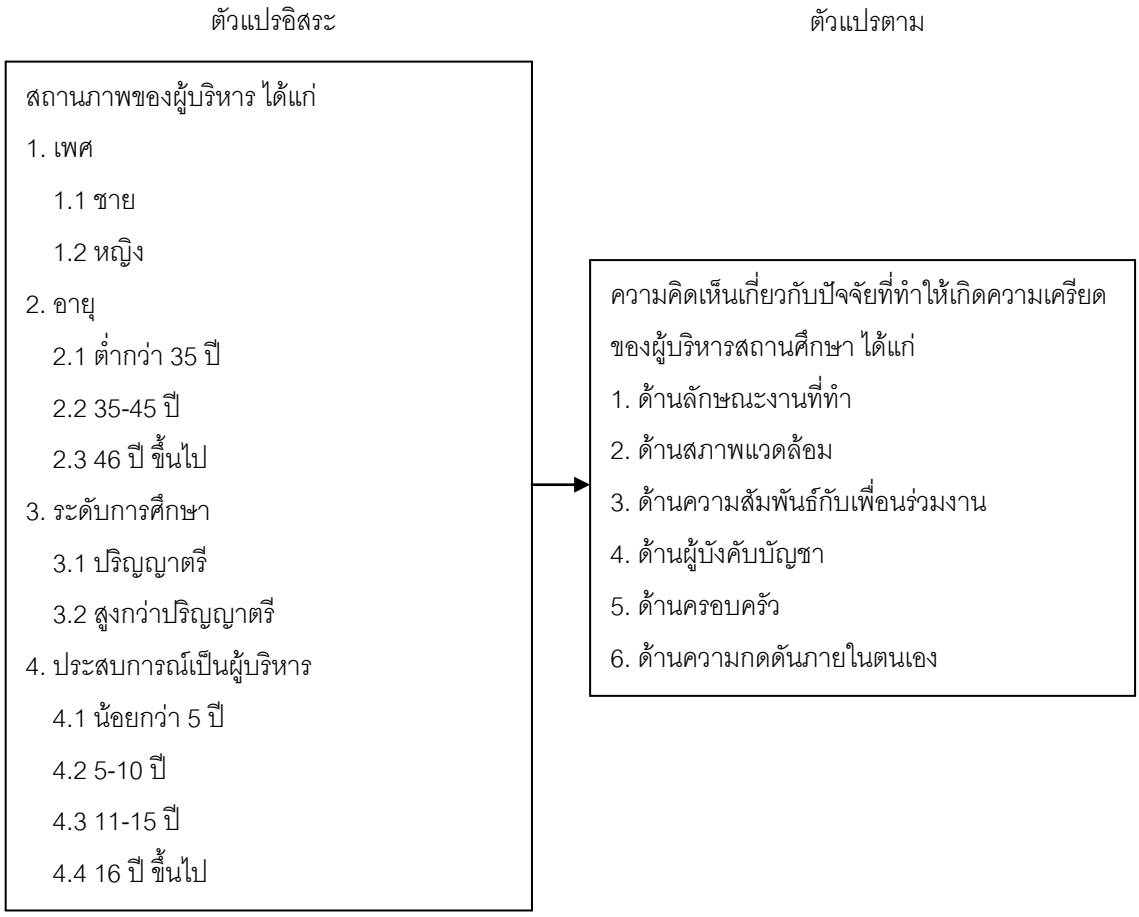

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 80 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งได้จากการกำหนดตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 67 คน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด เอกสาร และผลงานวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

2. กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ

3. ร่างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพจริง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

4. นำแบบสอบถามมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

5. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน แล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

6. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บันทึกเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. หนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจัดส่งด้วยตนเอง

4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเดินทางไปรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 67 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.75

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	45	67.16
1.2 หญิง	22	32.84
รวม	67	100
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 35 ปี	3	4.48
2.2 35-45 ปี	12	17.91

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.3 46 ปี ขึ้นไป	52	77.61
รวม	67	100
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	16	23.88
3.2 สูงกว่าปริญญาตรี	51	76.12
รวม	67	100
4. ประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	17	25.37
4.2 5-10 ปี	14	20.90
4.3 11-15 ปี	15	22.39
4.4 16 ปี ขึ้นไป	21	21.34
รวม	67	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่เป็นเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 67.16 และเป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 32.84 อายุของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปี ขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 77.61 รองลงมาคือ อายุ 35-45 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 76.12 และวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน16 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 ประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.34 รองลงมาคือ มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.37

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด	รวม (n = 67)		แปลผล
	$\overline{X}$	S.D.	
1. ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ	3.25	1.00	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.05	1.03	ปานกลาง
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.30	1.16	ปานกลาง
4. ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา	1.95	0.89	น้อย
5. ปัจจัยด้านด้านครอบครัว	2.07	0.84	น้อย
6. ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเอง	2.22	0.88	น้อย
รวม	2.67	0.97	น้อย

จากตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.64, S.D. = 0.97) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ ($\overline{X}$ = 3.25, S.D. = 1.00) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ($\overline{X}$ = 3.05, S.D. = 1.03) ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ อยู่ในระดับน้อย เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านความกดดัน ภายในตัวเอง ($\overline{X}$ = 2.22, S.D. = 0.88) ปัจจัยด้านครอบครัว ($\overline{X}$ = 2.07, S.D. = 0.84) และปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา ($\overline{X}$ = 1.95, S.D. = 0.89)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ	3.24	0.99	3.27	1.02	2.17	.78
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.23	1.08	3.06	1.06	-0.29*	.03
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.16	1.16	3.24	1.15	-0.84*	.04
4. ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา	1.97	0.88	1.90	0.81	0.87*	.04
5. ปัจจัยด้านด้านครอบครัว	2.04	0.40	2.05	0.49	-0.17*	.02
6. ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเอง	2.25	0.75	2.15	0.76	1.11	.27
รวม	2.64	0.62	2.61	0.64	0.48	.20

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชาและปัจจัยด้านครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ ปัจจัยด้านความกดดันภายในตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด	อายุ			F	Sig
	$\overline{X}$ ต่ำกว่า 35 ปี	$\overline{X}$ 35-45 ปี	$\overline{X}$ 45 ปี ขึ้นไป		
1. ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ	2.00	3.47	2.78	0.67	.52
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.05	3.08	2.96	0.40	.45
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	1.73	3.25	3.09	0.40	.67
4. ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา	3.06	2.62	2.08	0.58	.56
5. ปัจจัยด้านด้านครอบครัว	2.74	2.66	3.00	0.77	.47
6. ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเอง	2.52	2.07	2.24	2.39**	.01
รวม	2.52	2.07	2.24	0.87	.45

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความกดดันภายในตัวเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านลักษณะงานที่ทำ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านผู้บังคับบัญชา ด้านครอบครัวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ	3.30	0.94	3.23	1.00	0.58	.57
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.36	0.94	3.17	1.11	0.77	.443
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.22	1.21	3.18	1.12	0.31	.76
4. ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา	1.90	0.86	1.97	0.88	-0.71	.48
5. ปัจจัยด้านด้านครอบครัว	2.15	0.80	2.00	0.82	1.73*	.01
6. ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเอง	2.32	0.79	2.19	0.90	1.28	.90
รวม	2.71	0.66	2.62	0.63	0.66	.84

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีปัจจัยด้านครอบครัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านความกดดันภายในตนเองไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด	ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา				F	Sig
	$\overline{X}$ น้อยกว่า 5 ปี	$\overline{X}$ 5-10 ปี	$\overline{X}$ 11-15 ปี	$\overline{X}$ 16 ปี ขึ้นไป		
1. ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำ	3.84	3.14	2.50	2.59	1.63	.19
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.04	3.33	3.32	3.04	3.22*	.03
3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.24	3.40	3.15	3.04	3.61*	.02
4. ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา	1.96	1.85	1.84	2.09	2.67*	.05
5. ปัจจัยด้านด้านครอบครัว	2.59	2.09	2.79	2.78	1.46	.47
6. ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเอง	2.12	2.45	2.18	2.19	2.39*	.05
รวม	2.59	2.76	2.62	2.59	2.55	.09

* ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชา ปัจจัยด้านความกดดันภายในตัวเองแตกต่างกัน และมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านครอบครัวไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ส่วนใหญ่ไม่มีความคับข้องใจ หรือเกิดความขัดแย้งกับบุคคล ชุมชน หรือขัดแย้งในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรวณีย์ บัวขม (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเครียดและวิธีลดความเครียดจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีความเครียดจากการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบเป็นด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประจำตำบลมีระดับความเครียดในการปฏิบัติงานด้านบริหารงานทั่วไปมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน อำเภอเมือง ผู้บริหารโรงเรียนประจำตำบลและประจำอำเภอ มีระดับความเครียดในการปฏิบัติงานด้านวิชาการมากกว่าผู้บริหารเขต อำเภอเมือง และผู้บริหารโรงเรียนประจำตำบล มีระดับความเครียดในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนในเขต อำเภอเมือง และประจำอำเภอ กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหา โดยคิดค้นหาวิธีแก้ไขปัญหาควรมีการวางแผนระบบการทำงานทุกครั้ง ลดความซับซ้อน ยุ่งยากของงานให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น และควรมีการกำหนดควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเวลาและวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดพัฒนาทักษะความชำนาญในการบริหารงานในแต่ละระดับและให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือแนะนำ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เกี่ยวกับความเครียดของตนเอง จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะงานในตำแหน่งหน้าที่ และได้รับนโยบายมาปฏิบัติที่คล้ายคลึง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ มีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศหญิง ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศชาย ปัจจัยด้านผู้บังคับบัญชาเพศชายมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศหญิง และปัจจัยด้านครอบครัวเพศหญิงมีความคิดเห็นสูงกว่าเพศชาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้านจำแนกตามอายุ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านความกดดันภายในตัวเอง อายุต่ำกว่า 35 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุน้อยกับอายุที่มากกว่านั้นมีภาระงาน และความสัมพันธ์ทางสังคมที่ต่างกัน และรายด้านจำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ด้านความสัมพันธ์ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 5–10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มประสบการณ์การเป็นผู้บริหารอื่น ด้านผู้บังคับบัญชา ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 16 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาอื่นและด้านความกดดันภายในตัวเอง ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 5-10 ปี

มีความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มประสบการณ์การเป็นผู้บริหารอื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ปะนามะทัง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์เป็นผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมและด้านครอบครัวมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอลเตอร์ และบอยด์ (Walter; & Boyd. 1982; อ้างอิงจาก ชูศักดิ์ ร้อยพิลา. 2541: 85-86) ได้ศึกษาการแก้ปัญหาความเครียดแบบกลุ่ม และผลกระทบที่มีต่อสุขภาพของผู้บริหาร สรุปได้ว่า การบริหารไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตามมักมีความเครียดเสมอ แต่จะมีหลากหลายลักษณะขึ้นอยู่กับค่านิยม สุขภาพของผู้บริหาร นอกจากนี้จะมีปัญหาในเรื่องการบริหารเวลาโดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ ระเบียบ นโยบาย และการรักษาไว้ ซึ่งมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในองค์กรด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานต้นสังกัดตั้งแต่ระดับกระทรวงลงมาจนถึงระดับสานักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายลดจานวนการประชุมสัมมนาของผู้บริหารสถานศึกษาให้พอเหมาะ

2. สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการสั่งการในการดำเนินงานโดยเร็วหลังจากรับนโยบายจากกระทรวงเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาในการดำเนินงานไม่เร่งรัด

3. ผู้ริหารสถานศึกษาควรวางแผนจัดลาดับความสำคัญและคัดเลือกงานที่หน่วยงานต้นสังกัดสั่งการ เพื่อสามารถปฏิบัติได้เหมาะสมกับเวลาและบุคลากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาและปล่อยวางงานที่ไม่จาเป็นเพื่อลดภาวะที่จะทำให้เกิดความเครียด

4. สำนักคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการคัดกรองงานที่ไม่เกี่ยวข้องหรือประโยชน์ต่อผู้เรียนน้อย ก่อนสั่งการให้สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อลดภาระงานที่นอกเหนือจากงานปกติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาจากประชากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อจะทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2. ควรศึกษาตัวแปรต้นอื่น เช่น ขนาดโรงเรียน แบบของภาวะผู้นำ ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้น

3. การศึกษาความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัดความเครียด ซึ่งอาจไม่สามารถวัดความเครียดได้ถูกต้องนัก เพราะผู้ตอบอาจปิดบังตัวเองไม่ให้ทราบว่าตนเองเป็นคนเครียดซึ่งเป็นความรู้สึกในเชิงลบ อาจใช้การสัมภาษณ์หรือซักถามความรู้สึก อาจใช้การสังเกต การทดสอบ อาจทำให้ทราบถึงระดับความเครียดที่ถูกต้องแม่นยำขึ้น

4. ควรศึกษาผลกระทบของความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

5. ควรศึกษาระดับความเครียดและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น

6. การศึกษาวิธีจัดการความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการกับความเครียดของผู้บริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชัยวัฒน์ สุมังคะละ. (2543). **การศึกษาความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.

ชุมพรศรี ฉัตรปิยานนท์. (2538). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชูทิตย์ ปานปรีชา. (2529). **ความเครียด จิตวิทยาทั่วไป**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชูศักดิ์ ร้อยพิลา. (2541). **ความเครียดจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เขตการศึกษา 9**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ตรีชฎา พลอาสา. (2544). **ความเครียดของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิวา หอมสวาทดิ์. (2543). **ความเครียดของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิต-วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปฏิมากร ชาญประโคน. (2543). **ความเครียดและวิธีเผชิญความเครียดของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัชรินทร์ คงราศี. (2546). **การศึกษาสาเหตุความเครียดและวิธีการลดความเครียดในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดงานเขตวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยืนยง ไทยใจดี. (2537). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดและการวิธีการจัดการกับความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชดา เอี่ยมยิ่งพานิช. (2531). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ สังกัดสำนักงานแพทย์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

NBUE152: การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรีโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ

A STUDY ON THE READING ALOUD ABILITY IN ENGLISH WORDS OF GRADE 3 STUDENTS AT DHAMMASIRISUKSA NONTHABURI SCHOOL THROUGH ENGLISH READING SKILL EXERCISES

ณรงค์ชัย ดำริห์ [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม [2]

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

[2] ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ชุด ดำเนินการทดลองสอนตามแผนโดยใช้เวลาทดลอง ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 สัปดาห์ละ 2 วัน จำนวน 10 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 60 นาที เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านคำภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.65 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ เรื่อง การอ่านพยัญชนะผสมสระ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 6.73) รองลงมาคือ การอ่านคำสระคู่ ($\overline{X}$ = 6.63) ส่วนการอ่านคำสระเดี่ยวและพยัญชนะคู่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 6.43)

2. ความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ, แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ

Abstract

This research objectives were to 1) study the reading aloud ability in English words of Grade 3 students of Dhammasirisuksa Nonthaburi School through English reading skill exercises, and 2) compare the students' ability before and after practicing the exercises. The samples of this study were 30 grade 3 students in Grade 3.The instruments were English reading skill exercises for 5 plans and an achievement

test about English reading skill for 30 questions which has reliability at 0.65 The statistics used to analyze the data were percentage, mean, Standard Deviation, and t-test dependent samples.

The research results of this study were revealed that:

1. The ability of reading aloud the words about vowel diphthongs was the best ($\overline{X}$ = 6.73) whereas vowel digraphs was the second ($\overline{X}$ = 6.63) and single vowel sounds was the least ($\overline{X}$ = 6.43)

2. The reading aloud ability in English words of Grade 3 Students after practicing was higher than before using the English reading skill exercise at 01 level of significance.

Keywords: A study on the reading aloud ability in English words, English reading skill exercises.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านนับว่าเป็นการแสวงหาความรู้ขั้นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สังคมมีการติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันได้อย่างรวดเร็วโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาที่ทั่วโลกยอมรับว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาติต่างๆ ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาต่างประเทศที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องมาจากความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยยุคนี้มากขึ้น เพราะทำให้สามารถติดต่อกับชนชาติต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อส่วนตัว การเจรจาทางการทูต การเมือง การค้าขาย การท่องเที่ยวซึ่งทำรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างมากมาย ทำให้ชีวิติประจำวันของคนไทย จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากคำในภาษาอังกฤษเข้ามาปะปนกับภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ถ้านักเรียนไม่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ย่อมทำให้เกิดปัญหาการสื่อสารติดขัด ล่าช้าจากการสำรวจข้อมูลทางด้านการอ่านหนังสือของเยาวชนในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2551 โดยมูลนิธิเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิติ อินทิรา ศรีประสิทธิ์ (2551: 26) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยติดการเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ท เพราะเด็กไทยไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษบนเว็บไซต์ได้ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะใช้อินเตอร์เน็ทเพื่อแสวงหาความรู้จึงใช้อินเตอร์เน็ทเพื่อความบันเทิงเท่านั้น ฉะนั้นการเรียนภาษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้ถ้ามีโอกาส ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาบุคลากรในประเทศให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้เข้าใจสามารถสื่อสาร รู้จักเลือกรับสารสนเทศที่มีประโยชน์ แล้วนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ

ในด้านการศึกษา การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ นอกจากนี้ การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่จะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ ถนอม เพ็ญชูบัว (2554: 24)ที่กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับเนื่องจากการเรียนวิชาต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนต้องใช้การอ่านเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนภาษาเพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะฟังพูดและเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่านดังนั้นการอ่านจึงเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนได้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การแสวงหาความรู้ทั้งปวง

ผลการจัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency-TOEFL) จากการจัดอันดับของ IMD World Competitiveness Yearbook 2011 พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ย 75 คะแนนอยู่อันดับ 55 จากทั้งหมด 58 ประเทศ ดัชนีดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดอันดับของ English Proficiency Index (EFI) 2011 ที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ กลุ่มประเทศที่มีทักษะภาษาอังกฤษระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำมาก ปรากฏว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ใน "ระดับต่ำมาก" ได้คะแนน 47.21 อยู่ในลำดับที่ 56 จาก 72 ประเทศข้อมูลเชิงประจักษ์เหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า คนไทยยังมีปัญหาในทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี ในปี พ.ศ.2557 พบว่า นักเรียนไม่สามารถอ่านและเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษได้ นักเรียนที่สามารถอ่านได้มีจำนวนน้อยมากจึงเป็นปัญหาส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ เพื่อที่จะช่วยเหลือและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านหนังสือไม่ออก มีปัญหาในการสะกดคำ มีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพอีกหนึ่งวิธีคือ การสอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach) โดย Edward William Dolch เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านการอ่าน เพราะวิธีดังกล่าวเป็นการสอนให้นักเรียนได้อ่านเป็นคำๆ นักเรียนจะได้เรียนรู้จักสระและพยัญชนะต่างๆ และสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการอ่านคำศัพท์ใหม่ในภายหน้าด้วยเหตุนี้จึงได้สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการสอนอ่านและฝึกสะกดคำภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนมีประสิทธิภาพทางด้านการอ่านคำภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะความสามารถด้านการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา จำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้พยัญชนะเดี่ยว Single Consonant Sounds ชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้สระเดี่ยว Single Vowel Sounds ชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้พยัญชนะคู่ Consonant Digraphs ชุดที่ 4 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้สระคู่ Vowel Digraphs ชุดที่ 5 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้ สระผสมพยัญชนะ Vowel Diphthong แต่ละชุดจะประกอบไปด้วย คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึก คำศัพท์แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษและเฉลย

ทักษะความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่านออกเสียงเป็นคำของตัวอักษรภาษาอังกฤษ จากแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ วัดผลโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ สำหรับนำไปใช้กับนักเรียน โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้โดยการฝึกฝนของ ธอร์นไดค์ (Edward Thorndike) ซึ่งมีแนวคิดว่า การกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การฝึกบ่อยๆ จะช่วยให้เกิดความชำนาญและความเชื่อมั่นมากขึ้นในการอ่านคำภาษาอังกฤษ จากแนวคิดดังกล่าว ถ้านักเรียนได้มีโอกาสฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ โดยเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะการออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษ จะทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านที่ดีขึ้น

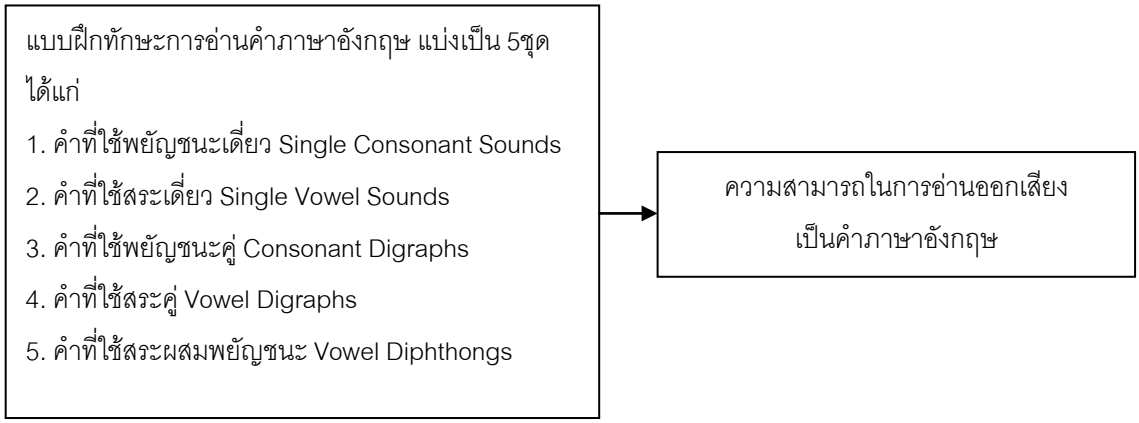

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี ภายหลังการสอนอ่านโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำอยู่ในระดับสูงขึ้นกว่า
2. ความสามารถในการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ได้ดำเนินการวิจัยโดยลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนธัมมสิริศึกษา-นนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ประจำปีการศึกษา 2558 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 30 คน โดยใช้ทั้งหมดของจำนวนประชากร

การสร้างเครื่องมือทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา จำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้พยัญชนะเดี่ยว Single Consonant Sounds ชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้สระเดี่ยว Single Vowel Sounds ชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้พยัญชนะคู่ Consonant Digraphs ชุดที่ 4 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้สระคู่ Vowel Digraphs ชุดที่ 5 แบบฝึกทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษที่ใช้ สระผสมพยัญชนะ Vowel Diphthong

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผนใช้เวลาในการทดลอง 10 ชั่วโมง

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านคำภาษาอังกฤษก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) สำหรับใช้ในการเปรียบเทียบผลการอ่านออกเสียงก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเลือกคำตอบที่อ่านออกเสียงคำได้ถูกต้องที่สุดตรงตามคำศัพท์ภาษาอังกฤษมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.65

วิธีการทดลอง

การดำเนินการทดลองได้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลาในการทดลอง 10 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที สัปดาห์ละ 2 วันโดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนการทดลองผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 1 ชุด 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. ดำเนินการทดลองสอนตามแผนโดยใช้เวลาทดลอง 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) จำนวน 2 ชั่วโมงโดยเริ่มจาก

ขั้นนำ Warm up นำเข้าสู่บทเรียน โดยการใช้กิจกรรมเตรียมความพร้อมการเล่นเกมต่อคำศัพท์ที่มีความคล้องจองกันเป็นการสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน

ขั้น Presentation นำเสนอคำศัพท์และเนื้อหาบทเรียนในแบบฝึกทักษะการอ่านที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการเรียนรู้

ขั้น Practice ฝึกหัดการออกเสียงคำศัพท์ที่กำหนดไว้ในแต่ละแผน

ขั้น Summary สรุป ทบทวนเนื้อหา ตอบคำถามหรือปัญหาที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทแบบฝึกทักษะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง หลังจากทำการทดลองสอนครบทั้ง10 ครั้ง รวมเวลาทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความสามารถในการออกเสียงเป็นคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำระหว่างเรียน

แบบฝึกทักษะชุดที่	คะแนนเต็ม (10)	$\overline{X}$	S.D.
1. การอ่านคำพยัญชนะเดี่ยว	10	6.60	0.67
2. การอ่านคำสระเดี่ยว	10	6.43	0.56
3. การอ่านคำพยัญชนะคู่	10	6.43	0.56
4. การอ่านคำสระคู่	10	6.63	0.61
5. การอ่านคำพยัญชนะผสมสระ	10	6.73	0.58

จากตาราง 1 พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากการใช้ แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำ ในเรื่องการอ่านพยัญชนะผสมสระ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 6.73) รองลงมาคือ การอ่านคำสระคู่ ($\overline{X}$ = 6.63) ส่วนการอ่านคำสระเดี่ยวและพยัญชนะคู่ มีค่าค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = 6.43)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของความสามารถในการออกเสียงเป็นคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนจากการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ

เกณฑ์	คะแนน 30	ระดับ	จำนวน	ร้อยละ	$\overline{X}$	S.D.
80-100	24-30	ดีมาก	10	33.33	24.70	6.88
75-79	22-23	ดี	5	16.67	23.00	8.31
70-74	20-21	ปานกลาง	3	10.00	21.00	8.94
65-69	0-19	ปรับปรุง	12	40.00	19.41	5.00
รวม			30	100	21.93	2.97

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านออกเสียงเป็นคำได้ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ระดับปานกลาง คือ 21.93 ถ้าพิจารณาตามเกณฑ์มีนักเรียนร้อยละ 33.33 ที่มีความสามารถระดับดีมากร้อยละ16.67 มีความสามารถระดับดี ร้อยละ 10.00 อยู่ในระดับปานกลางและร้อยละ 40 อยู่ในระดับปรับปรุง

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกอ่านออกเสียง เป็นคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำ

การจัดการเรียนรู้	จำนวน	$\overline{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	30	17.10	2.38	15.01**	.01
หลังเรียน	30	21.93	2.47		

** $p \leq .01$

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากการใช้ แบบฝึกทักษะแบบฝึกอ่านออกเสียงเป็นคำสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี จากการใช้วิธีสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบการสอนด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี ปรากฏว่าผลของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการสอน โดยแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง เป็นคำภาษาอังกฤษ ได้ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ระดับปานกลาง คือ 21.93 โดยผลของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ แสดงว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี มีผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเสียงเป็นคำสูงขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าว อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนอ่านสะกดคำ เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์ได้โดยการเรียนรู้การสะกดคำการเทียบเคียงกับคำศัพท์ที่อ่านได้ถูกต้องแล้วกับคำศัพท์ใหม่ที่ยังไม่เคยพบเห็นมาก่อนเมื่อนักเรียนสามารถอ่านสะกดคำได้ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นจะมีส่วนในการส่งเสริมการอ่านของเด็กนักเรียนและสามารถกระตุ้นและเป็นแรงจูงใจเพิ่มความมั่นใจในการอ่านและจดจำคำศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้น

จากทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) มีอยู่ 3 ข้อ คือ ข้อที่ 2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) กล่าวถึง ความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดทำซ้ำบ่อยๆ

ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวรสอดคล้องกับคำกล่าวของ บริก (Brigg) ที่กล่าวไว้ว่าการสอนการอ่านเป็นคำให้ได้ผลดีนั้นจะต้องฝึกฝนซ้ำๆ และสอดคล้องกับ เคลลี เจอรัลด์ (Kelly Gerald) อธิบายว่า การฝึกพูดซ้ำๆ เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสอนการออกเสียงและจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านคำ ของนักเรียน นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ทำ ชุดแบบฝึกการอ่านและการเขียนคำศัพท์ เพื่อเป็นการทบทวนคำศัพท์ที่ได้เรียนไปแล้ว การที่นักเรียนได้ทำตามขั้นในการสอนดังกล่าวมานี้ จะส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำศัพท์ได้ถึงแม้ว่าจะไม่มีภาพประกอบเป็นตัวช่วยในการอ่าน

การสอนให้นักเรียนเรียนรู้ด้านการอ่านนั้นอาจทำได้โดยฝึกให้นักเรียนอ่านสะกดคำและเขียนพยัญชนะหรือคำ ควบคู่ไปกับการดูภาพจะช่วยทำให้นักเรียนจดจำคำที่สอดคล้องกับเสียงและภาพได้ การสอนอ่านคำ เพื่อให้นักเรียนได้ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถจดจำอ่านและบอกความหมายของคำศัพท์ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะการใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านให้ประโยชน์ในการจำ การรับรู้จากประสาทสัมผัสหลายด้านประกอบกันจะเป็นการกระตุ้นสมองส่วนที่เรียกว่า คอร์เทกซ์ (Cortex) ซึ่งทำหน้าที่ในการบูรณาการสิ่งที่เกี่ยวกับการรับรู้ทั้งหมด และทำให้เกิดความจำที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น เช่นการเรียนภาษาอังกฤษแทนที่จะอ่านในใจควรใช้การฟังการดู การออกเสียง และการเขียนร่วมด้วย คือการใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านๆ ร่วมกัน เป็นการเพิ่มโอกาสให้สามารถจดจำได้ดีขึ้นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า ในขณะที่นักเรียนกำลังฝึกอ่านนักเรียนคนที่อ่านคำศัพท์ได้จะช่วยสอนคนที่ยังอ่านไม่ได้ เป็นการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดีอีกวิธีหนึ่ง

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นเป็นคำภาษาอังกฤษ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี หลังเรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นเป็นคำภาษาอังกฤษสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัก ดาบพลอ่อน (2542) ได้พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุดบากราษฎร์บำรุง จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่ตั้งไว้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากวิธีการสอนอ่านสะกดคำ เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์ได้โดยการเรียนรู้การสะกดคำ การเทียบเคียงกับคำศัพท์ที่อ่านได้ถูกต้องแล้วกับคำศัพท์ใหม่ที่ยังไม่เคยพบเห็นมาก่อน เมื่อนักเรียนสามารถอ่านสะกดคำได้ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นจะมีส่วนในการส่งเสริมการอ่านของเด็กนักเรียนและสามารถกระตุ้นและเป็นแรงจูงใจเพิ่มความมั่นใจในการอ่านและจดจำคำศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทั้งการฝึกอ่านออกเสียงพร้อมๆ กัน อ่านที่ละคน การทำแบบฝึกเพื่อเป็นการทบทวนรวมทั้งการเขียนคำศัพท์จึงส่งผลให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ได้เรียนได้ดี และมีความคงทนมากขึ้น สิ่งสำคัญอีกประการที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีเนื่องมาจากนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น จนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะเรียนรู้ และยังช่วยให้การเรียนวิชาภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรปรับเนื้อหาคำศัพท์ของแบบฝึกทักษะให้สามารถนำไปบูรณาการกับเนื้อหาสาระวิชาอื่นๆ ในระดับชั้นต่างๆจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้มาก

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะแบบฝึกการอ่านออกเสียงเป็นคำในแต่ละระดับชั้น หรือเปรียบเทียบการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะกับการเรียนการสอนด้วยวิธีการอื่นๆ เช่นการสอนโดยใช้นิทานหรือบทเรียนสำเร็จรูป

3. ควรมีการติดตามผลต่อเนื่องของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาการอ่านโดยแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเป็นคำภาษาอังกฤษ เพื่อดูความคงทนของความสามารถด้านการอ่านที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กลิ่นพะยอม สุระคาย. (2544). **การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีภาพ การ์ตูนประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกษฎา ไชยวงษ์จันทร์. (2553). **การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จักรพรรดิ คงนะ.(2551). **การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับวัยรุ่นตอนต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธิดารัก ดาบพลอ่อน. (2542). **การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. (2553). **คู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

Garcia, Carol Ann. (1998, March). The Effect of Two Types of Spelling Instruction on First Grade Reading, Writing and Spelling Achievement. **Dissertation Abstracts International**. 58(09): 3459.

Kenworthy, Joanne. (1987). **Teaching English Pronunciation.** Hong Kong: Longman.

Talbot, Virginia. (1997). **Teaching Reading Writing and Spelling.** California. Corwin Press.

NBUE153: การศึกษาผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

THE STUDY OF ACHIEVEMENT IN SCIENCE SUBJECT OF PRATOMSUKSA 2 STUDENTS FROM USING PROBLEM-BASED LEARNING

กุ้งนาง มาพบ *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำนวน 32 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานจำนวน 8 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบโดยใช้สถิติที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

The purpose of this research was to compare the achievement in Science before and after learning, and to study attitudes of Science for Pratomsuksa 2 Students from using Problem-based learning. The Sample consisted of Pratomsuksa 2/1 Studentsin Maradanusorn School, Mueang Trat District, Trat Province,and 32 people by were used Cluster Random Sampling. The method using Problem-based Learning8plan,the achievement testpretest-posttest30 questions, and an Attitudes Science, 10 questions. The analyses by percent, mean ($\overline{X}$), Standard Deviation (S.D.), and t-test.

The findings of the study reveal the following: 1) The achievement of Science on Pratomsuksa 2 Students from using Problem-based Learning, posttest higher than before learning were significant different at the .01 level, and 2) The Students were Attitudes of Sciencefrom using Problem-based Learning, Overall, was a good level.

Keywords: Problem-based Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคของโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นยุคสังคมของการเรียนรู้ และภูมิปัญญาถูกนำมาใช้ในการสร้างเสริมศักยภาพเพื่อพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะผลักดันประเทศให้ก้าวสู่ศตวรรษใหม่อย่างมั่นคง ซึ่งคุณภาพของการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนัก การเรียนโดยการท่องหนังสือหรือท่องจำ มุ่งแต่เนื้อหาวิชาเป็นหลัก โดยครูเป็นผู้ป้อนหรือถ่ายทอดโดยตรงนั้นไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบในทุกๆ ด้าน (วัลลี สัตยาศัย. 2547: 2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (ชนัญธิดา พรมมา. 2554: 2) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์นั้น ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยการนำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะในการสังเกต ตั้งคำถาม หาคำตอบ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ ครูจะต้องจัดเตรียมการสอน โดยมีการวางแผนกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การวัดผล ประเมินผล กิจกรรมจะต้องเน้นกระบวนการคิด วางแผน ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล แก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นเพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาต่างๆ (กรมวิชาการ. 2545: 142-143)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับการสอนวิทยาศาสตร์แบบหนึ่ง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบนี้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550: 1) อีกทั้งการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม โดยให้นักเรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงเป็นบริบทของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาที่ตนศึกษา การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจแก้ปัญหาเป็นฐาน

หลักสูตรวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งส่วนใหญ่กิจกรรมการเรียนการสอนจะเน้นให้มีกิจกรรมการทดลอง โดยเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเหล่านี้แก้ปัญหาต่างๆ ต่อไปในอนาคต แต่ปัญหาที่

ประสบก็คือ ไม่ว่าหลักสูตรจะดีเพียงใด ถ้าการจัดการเรียนการสอนยังคงเหมือนเดิม คือ มีครูเป็นศูนย์กลางสอนให้จำมากกว่าสอนให้ทำ สอนให้เชื่อมากกว่าการสอนให้ขัดแย้ง สอนเนื้อหามากกว่าสอนกระบวนการแสวงหาความรู้ ซึ่งไม่ได้นำศักยภาพของผู้เรียนมาใช้ แต่เป็นการปิดกั้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยสิ้นเชิง และพบว่า ในปัจจุบันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร อันมีปัจจัยประการหนึ่ง คือ ครูไม่เข้าใจแบบการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ครูจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละแบบได้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนโดยมาตรฐานเดียวกัน สอนโดยวิธีสอนเดียวกัน ในเวลาเท่ากันกับนักเรียนทุกคน กระบวนการอย่างนี้ทำให้นักเรียนบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับความรู้ค่อนข้างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่เท่าที่ควรจะเป็น

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะช่วยพัฒนาให้เกิดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ในตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกต่อการคิด การกระทำ และการตัดสินใจในการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ปรากฏให้เห็นเป็นพฤติกรรม ได้แก่ ความมีเหตุผล ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์ ความละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจ และใจกว้าง เต็มใจรับฟังความคิดใหม่ๆ ซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกนี้จะประสบความสำเร็จในการทำงาน และสามารถพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมวิทยาศาสตร์ได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2538: 28-30)

จากสภาพการณ์และปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานว่า จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ และนักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์อย่างไร โดยเลือกศึกษาทดลองมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย กำหนดปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา การนำเสนอปัญหาแผนการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ และนำเสนอและประเมินผลงาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา ของนักเรียนที่ได้รับตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พืชรอบตัวเรา เพื่อวัดผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

เจตคติทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ทางทยาศาสตร์ซึ่งทราบได้จากการใช้แบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใน 6 ด้าน ได้แก่ความมีเหตุผล ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์ ความละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจ ความใจกว้างและเต็มใจรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

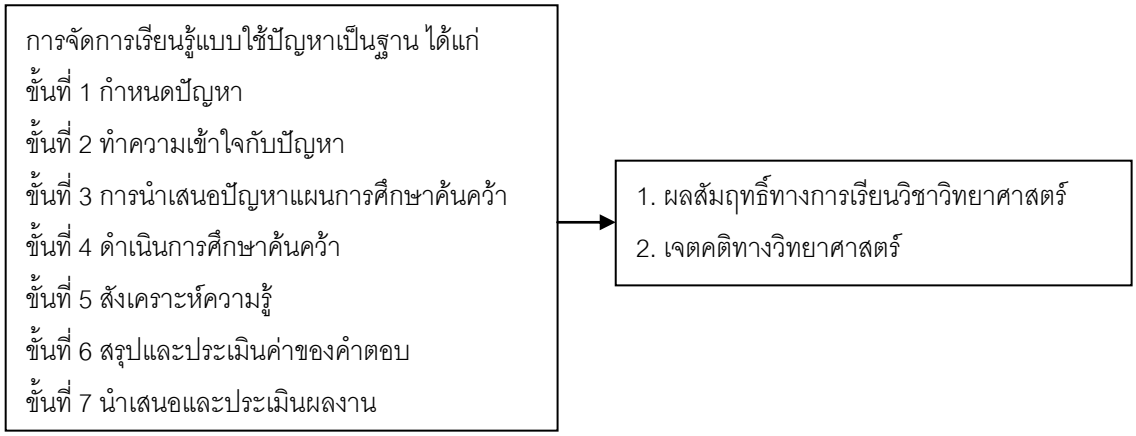

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราดมีจำนวนนักเรียน 2 ห้อง รวมทั้งสิ้น 64 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราดจำนวนนักเรียน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 32 คนได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง พืชรอบตัวเรา จำนวน 7 แผน
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง พืชรอบตัวเราจำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนเรียนจะทำการทดสอบด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดความรู้พื้นฐานเดิม
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน 7 ขั้น ดังนี้
   ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา
   ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา
   ขั้นที่ 3 การนำเสนอปัญหาแผนการศึกษาค้นคว้า
   ขั้นที่ 4 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า
   ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ความรู้
   ขั้นที่ 6 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ
   ขั้นที่ 7 นำเสนอและประเมินผลงาน
3. หลังการจัดการเรียนรู้แล้วจะทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนและวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์
4. นำคะแนนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ทดสอบโดยใช้สถิติที (t-test Dependent)
2. วิเคราะห์เจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 32 คน โดยให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 30 ข้อ เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วจึงดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องพืชรอบตัวเรา จำนวน 7 แผนใช้เวลา 14 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 7 แผน แล้วจึงทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับทดสอบก่อนเรียนผล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	32	30	16.59	1.39	25.45*
หลังเรียน	32	30	25.72	1.55	

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 (.df 31 = 2.745)

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ มาสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนมารดานุสรณ์ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทั้ง 7 แผน ผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

รายการประเมิน	ระดับเจตคติ		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ทันสมัย	4.53	.59	ดีมาก
2. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่สร้างความท้าทายให้กับผู้เรียน	4.35	.62	ดี
3. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.32	.58	ดี
4. วิทยาศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญของวิชาอื่น	4.67	.52	ดีมาก
5. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ทำให้มนุษย์รู้จักวิธีการแก้ปัญหามากขึ้น	4.00	.55	ดี
6. นักเรียนชอบทำกิจกรรมการทดลองในวิชาวิทยาศาสตร์	4.46	.68	ดี
7. นักเรียนชอบวิชาวิทยาศาสตร์	4.22	.81	ดี
8. นักเรียนติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ	4.19	.71	ดี
9. นักเรียนชอบดูสารคดีเกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์	4.01	.56	ดีมาก
10.นักเรียนนำความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.61	.65	ดีมาก
โดยรวม	4.34	.63	ดี

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่นักเรียนอาจพบมาเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ขั้นนำเสนอแผนการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนจะต้องทำการตั้งสมมติฐานที่เชื่อมโยงกับปัญหาโดยใช้ความรู้เดิมจากสมาชิกภายในกลุ่ม พร้อมทั้งเรียงลำดับเนื้อหา ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนด้วยตนเอง ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแต่ละขั้นตอนส่งเสริมการทำกิจกรรมของผู้เรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนในประเด็นที่สนใจ ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล โดยผ่านการปฏิบัติและการศึกษาด้วยตนเองในประเด็นที่นักเรียนสนใจ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง เพราะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กัลป์ลาเกอร์ (Gallagher. 1997: 332-362) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องเรียนรู้จากการเรียน โดยนักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อค้นคว้าวิธีการแก้ปัญหา โดยจะบูรณาการความรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้รับกับการแก้ปัญหาเข้าด้วยกัน ซึ่งปัญหาที่ใช้มีลักษณะเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และมีความสัมพันธ์กับนักเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนในด้านทักษะการเรียนรู้มากกว่าความรู้ที่นักเรียนจะได้มา และพัฒนานักเรียนสู่การเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองได้ และแนวคิดของ กมลวรรณ สายจุฑาวัฒน์. 2556; อ้างถึงใน ชนัญธิดา พรมมา. 2554: 32) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง สร้างองค์ความรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหา ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากรู้และหาคำตอบด้วยตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ที่คงทนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กอบวิทย์ พิริยวัฒน์ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเมตาคอคนิชันในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์ พบว่า

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ แตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเมตาคอคนิชัน ในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์นั้น ต้องทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน ตลอดจนได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) พิจารณาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยดูจากตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทั้งทางด้านทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ จากนั้นจึงเลือกเนื้อหาสาระมากำหนดการสอน เช่น พิจารณาว่าตัวชี้วัดที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการค้นหา และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น 2) กำหนดแหล่งข้อมูล เมื่อผู้สอนพิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และกำหนดเนื้อหาสาระแล้ว ผู้สอนต้องกำหนดแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้เพียงพอ เพื่อให้ผู้เรียนนำมาแก้ปัญหาหรือค้นหาคำตอบได้ ซึ่งแหล่งข้อมูลเหล่านี้ ได้แก่ ตัวผู้สอน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ บุคลากรต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน 3) กำหนดและเชื่อมขอบข่ายปัญหาที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการศึกษา ค้นหาคำตอบ 4) กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการสอนผู้สอนเลือกหรือสร้างขึ้นมาจะต้องทำให้ผู้เรียนสามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง 5) สร้างคำถาม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ การสร้างคำถามที่มีลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจงานที่กำลังทำอยู่ และมองเห็นทิศทางในการทำงานต่อไป และ 6) กำหนดวิธีการประเมินผล ควรเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง โดยประเด็นทั้งด้านเนื้อหา ทักษะกระบวนการ และการทำงานกลุ่ม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550: 5-6) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร จรัสพันธ์ (2550) ได้ทำการสร้างชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแต่ละขั้นตอน ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน

2. ผู้สอนควรนำวิธีการเสริมแรงที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ คามคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

กอบวิทย์ พิริยะวัฒน์. (2554). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเมตาคอคนิชันในการแก้โจทย์ปัญหาวิทยาศาสตร์**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชนัญธิดา พรมมา. (2554). **การใช้การเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนการสอนเรื่อง ทฤษฎีกราฟเบื้องต้น ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม จังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์บริหารงานวิจัย.

มณฑนา บรรพสุทธิ์. (2553). **การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการหลักสูตรและการนิเทศ. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วัลลี สัตยาศัย. (2547). **การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ท.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2538). **แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **รายงานการศึกษาไทยในเวทีสากลโลก พ.ศ. 2549**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอมอร จรัสพันธ์. (2550). **การสร้างชุดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Gallagher, S. A. (1997). Problem-Based Learning :Where did it come From, What doesit do, and Where is it going?.Journal for the Education of the Gifted. 20(4): 332-362, 1997.

NBUE154: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้

A STUDY OF ACHIEVEMENT ON SCIENCE LEARNING OF FORCE AND MOVEMENT OF PRATHOMSUKSA 2 SYUDENTS IN ANUBANTRAT SCHOOL FROM USING 4 MAT LEARNING ACTIVITY APPROACH AS TEACHING

พนิดา อภิบาล *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/7 โรงเรียนอนุบาลตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 36 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MATเรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.56 และคะแนนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.43 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT, วิทยาศาสตร์, แรงและการเคลื่อนที่

Abstract

The purpose of this research was to study and to compare the achievement Science before and after of Force and Movementof Grade 2 Anubantrat Schoolform using 4 MAT Learning Activity Approach as Teaching.The Sample consisted of Prathomsuksa 2/7 students in Anubantrat School, Mueang Trat District, Trat Province, 36 persons by Cluster Random Sampling. The instrument using 4 MAT Learning Activity 9 plan, and the achievement test pretest-posttest 30 questions. The analyses by percent (%), mean ($\overline{X}$), standard deviation (S.D.), and t-test.

The findings of the study reveal the following: 1) The achievement Pretest were 50.56 Posttest 83.43, and 2) The achievement Science of Force and Movement Grade 2 Anubantrat School form using 4 MAT Learning Activity Approach as Teaching, posttest higher than before learning were significantly at the .01 level.

Keywords: 4 MAT Learning Activity, Science, Force and Movement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการงานอาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และผลผลิตต่างๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงาน เหล่านี้ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจารณ์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล ที่หลากหลายและมีประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based society) ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ.2551: 78)

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายหรือมีปัญหา เนื่องจากในการสอนวิทยาศาสตร์ครูจะเน้นการบรรยาย มุ่งสอนเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ไม่ได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายหรือข้อมูลที่มาจากชีวิตจริงและประสบการณ์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ส่วนใหญ่ครูยกตัวอย่างจากตำรา ขาดการแปลงเนื้อหาที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมและสภาพจริง ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกิจกรรมการสอนเข้ากับชีวิตจริงได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 2-3) และจากการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2โรงเรียนอนุบาลตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2558 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะประสบปัญหาไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เช่น นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านเนื้อหาและทักษะกระบวนการคิด จึงทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนและไม่ทบทวนเนื้อหาตามที่ครูสอนการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านการสอนด้วยวิธีการบรรยายเป็นหลักส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำ(โรงเรียนอนุบาลตราด. 2558: 5)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีการเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิดการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง เนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนมีสื่อที่ชัดเจน และมีความละเอียดทำให้นักเรียนมองเห็นเป็นรูปธรรมมาก การจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ มีข้อชวนคิดและคำถามท้ายกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดแล้วตอบเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เรียนรู้อย่างอิสระ เร้าความสนใจ ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย (วันวิสาข์ ศรีวิไล. 2555: 125) นอกจากนี้ แมคคาที (McCarthy. 1997: 46-51) เสนอแนวทางการพัฒนาวงจรการสอนให้เอื้อต่อผู้เรียนทั้ง 4 แบบโดยกำหนดวิธีการใช้เทคนิคพัฒนาสมองซีกซ้ายซีกขวา กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้จะหมุนวนตามเข็มนาฬิกาไปจนครบทั้ง 4 ช่วง 4 แบบ (Why-What-

How-If) แต่ละช่วงจะแบ่งเป็น 2 ขั้นโดยจะเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้สมองทั้งซีกซ้ายและขวาสลับกันไป และศศิวิมล เสถียรเขต (2558: 74) กล่าวไว้ว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติ และฝึกฝนความคิดอย่างมีระบบ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ในวิชาวิทยาศาสตร์นั้นนักเรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองและเชื่อมโยงความรู้ในวิชาต่างๆ มาใช้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการประยุกต์ความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และได้นำเสนอความรู้วิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างลึกซึ้ง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีแรงจูงใจที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการเรียนวิทยาศาสตร์ต้องอาศัยวิธีการสอนที่จะทำให้บทเรียนน่าสนใจและเร้าให้คิดหาเหตุผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT หมายถึง การนำสื่อการเรียนการสอนมาจัดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถโดยใช้สมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล รู้จักคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติจริงเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ หมายถึง การกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเอง (กระตุ้นสมองซีกขวา)

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ หมายถึง ผู้เรียนสะท้อนความคิดจากประสบการณ์และตรวจสอบประสบการณ์ (กระตุ้นสมองซีกซ้าย)

ขั้นที่ 3 พัฒนาและสะท้อนประสบการณ์เป็นแนวคิดหมายถึง ผู้เรียนบูรณาการประสบการณ์และความรู้ไปสู่ความคิดรวบยอด (กระตุ้นสมองซีกขวา)

ขั้นที่ 4 พัฒนาทฤษฎีและแนวคิดหมายถึง ผู้เรียนได้รับข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามทฤษฎีและแนวคิดให้ผู้เรียนวิเคราะห์และไตร่ตรองประสบการณ์ (กระตุ้นสมองซีกซ้าย)

ขั้นที่ 5 ดำเนินตามแนวคิด หมายถึง ผู้เรียนลองปฏิบัติโดยผ่านประสาทสัมผัส เพื่อพัฒนาแนวคิดและทักษะ (กระตุ้นสมองซีกซ้าย)

ขั้นที่ 6 สร้างสรรค์ชิ้นงานต่อเติมเสริมแต่ง หมายถึง ผู้เรียนปรับปรุงสิ่งที่ปฏิบัติด้วยวิธีการของตนเองและบูรณาการเป็นองค์ความรู้ของตนเอง (กระตุ้นสมองซีกขวา)

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์ผลงานหมายถึง ผู้เรียนวิเคราะห์และประยุกต์ หรือดัดแปลงสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและผู้เรียน (กระตุ้นสมองซีกซ้าย)

ขั้นที่ 8 ลงมือปฏิบัติและแลกเปลี่ยนประสบการณ์หมายถึง ผู้เรียนแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับผู้อื่น (กระตุ้นสมองซีกขวา)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ซึ่งวัดได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ความ สามารถในวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในระดับความรู้ความจำความเข้าใจ การนำไปใช้ เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

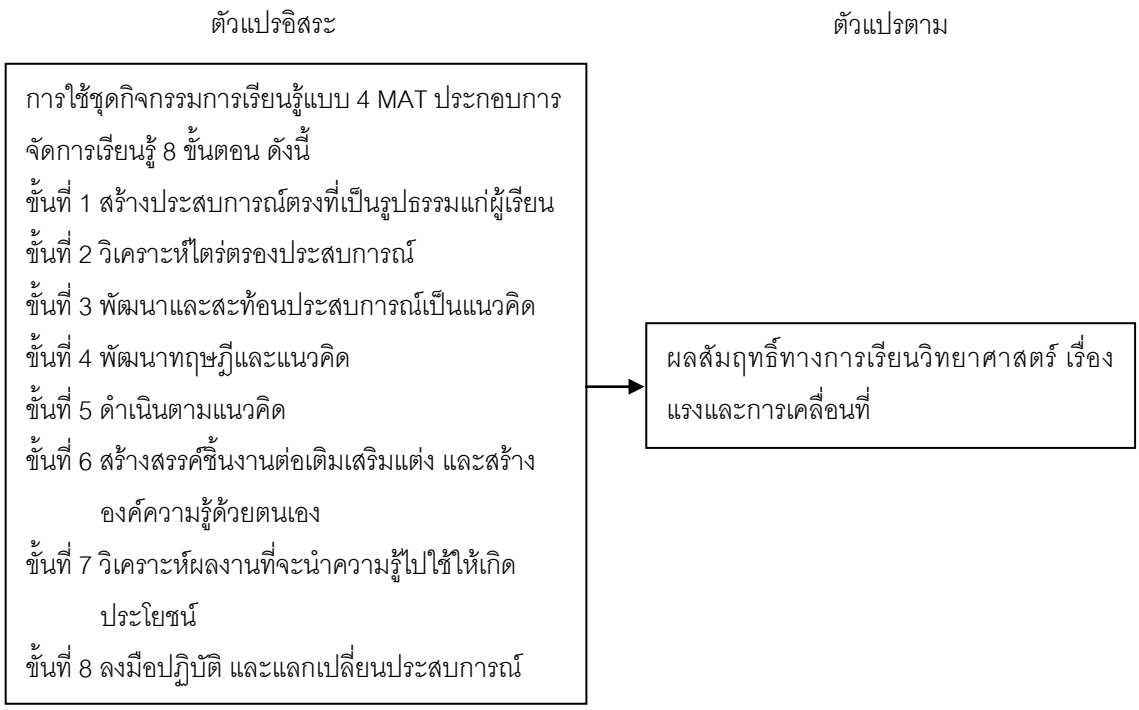

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 7 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 283 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 36 คนได้มาจากการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Random Sampling) 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ4 MATเรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MATประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและการใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ในกิจกรรมการเรียนรู้ จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการเรียนรู้

3. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนในชั่วโมงแรก ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นสื่อการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อแรงและการเคลื่อนที่ กำหนดไว้ จำนวน 3 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ละ 6 คาบ (หลังเรียนจบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายการเรียนด้วยชุดกิจกรรมที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ)

5. ดำเนินการทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่า t-test Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.56 และคะแนนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.43

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง แรงและการเคลื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.56 และคะแนนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.43 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงนำประเด็นปัญหามาแก้ไข โดยการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ ปก/คำนำ/สารบัญ/แผนภูมิการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT/สาระการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้/แบบทดสอบก่อนเรียน/เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/กิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมที่ 1-9/แบบทดสอบหลังเรียน/เฉลยแบบทดสอบหลังเรียนนอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เร้าความสนใจให้กับนักเรียน โดยมีกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริง โดยการทดลองตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จึงทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แรงและการเคลื่อนที่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ พรวิไล ขันธวิสูตร (2553: 57) ได้ศึกษา การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เงิน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง เงิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 คือ 90.05/83.11

1.2 ผู้วิจัยได้นำจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ระดับคุณวุฒิ และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งหลักการที่นำมาใช้เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จนั่นคือ แนวคิดหลัก 5 หลักการ ดังนี้ แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านความสามารถ สติปัญญาความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์สังคมเป็นต้น แนวคิดที่ 2 ความพยายามที่เปลี่ยนแปลงการสอนจากเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งความรู้มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้ความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ ซึ่งได้จัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอน แนวคิดที่ 3 การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในรูปของการจัดระบบการใช้สื่อการสอนหลายอย่างมาช่วยในการสอนให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียน แนวคิดที่ 4 ปฏิกิริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับสภาพแวดล้อมเดิมที่นักเรียนเป็นฝ่ายรับความรู้จากครู ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยกัน และนำมาสู่การผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดกิจกรรม และแนวคิดที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2545: 119-120)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลตราด จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ประกอบการจัดการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานกำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาภรณ์ อรุณดี (2546: 41-43) และ เสมอใจ จงเจริญคุณวุฒิ (2545: 66-67) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด ถึงแม้ว่าครูจะพูดหรือสอนไม่เก่งก็ตามและยังสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูเพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ดังที่ กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 174) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง ทำให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้พิจารณาข้อมูลฝึกความรับผิดชอบและการตัดสินใจ ช่วยขจัดปัญหาการขาดครูเพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 121) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเป็นการสร้างความพร้อมและมั่นใจแก่ผู้เรียน เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบมาใช้ได้ทันที ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความขัดแย้งทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองทั้งสองซีก ทำให้สมองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิด

การพัฒนาเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนในที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 (กระตุ้นสมองซีกขวา) สร้างประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียน ขั้นที่ 2 (กระตุ้นสมองซีกซ้าย) วิเคราะห์ไตร่ตรองประสบการณ์ ขั้นที่ 3 (กระตุ้นสมองซีกขวา) พัฒนาและสะท้อนประสบการณ์เป็นแนวคิด ขั้นที่ 4 (กระตุ้นสมองซีกซ้าย) พัฒนาทฤษฎีและแนวคิด ขั้นที่ 5 (กระตุ้นสมองซีกซ้าย) ดำเนินตามแนวคิด ขั้นที่ 6 (กระตุ้นสมองซีกขวา) สร้างสรรค์ชิ้นงานต่อเติมเสริมแต่ง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ขั้นที่ 7 (กระตุ้นสมองซีกซ้าย) วิเคราะห์ผลงานที่จะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และขั้นที่ 8 (กระตุ้นสมองซีกขวา) ลงมือปฏิบัติและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งในระยะแรกครูจะสร้างสรรค์ประสบการณ์แล้วนำไปสู่การอภิปรายปัญหาของประสบการณ์นั้นๆ ในระยะที่สอง ครูแสดงตัวเป็นผู้ป้อนข้อมูล ระยะที่สามครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเด็กฝึกฝนในส่วนที่จำเป็นต้องเรียน ในระยะที่สุดท้าย ครูจะเป็นผู้ประเมินผลรวมทั้งเป็นผู้ซ่อมเสริมและเป็นแหล่งข้อมูลให้เด็กได้ค้นพบตนเองและการเรียนของเขาเอง ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและคำนึงถึงการทำงานของระบบสมองเป็นวิธีที่ดำเนินไปตามธรรมชาติ โดยที่ครูไม่จำเป็นต้องมีความชำนาญพิเศษแต่อย่างใดแต่สามารถทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่สนุกสนานเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องไม่รู้จบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรฝึกวินัยให้กับนักเรียน โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนของวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เริ่มจากการศึกษาความรู้ จากนั้นจึงลงมือทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องจากเฉลยทีละกิจกรรม

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปใช้สอนซ่อมเสริมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ เพราะเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

3. ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ 4 แบบกับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา และเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช** 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). **นวัตกรรมทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). **หน่วยที่ 14 ชุดการสอนระดับประถมศึกษาในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษาหน่วยที่ 8-15**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรวิไล ขันธวิสูตร. (2553). **การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เงิน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนอนุบาลตราด. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศ**. ตราด: ฝ่ายวิชาการโรงเรียนอนุบาลตราด.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วันวิสาข์ ศรีวิไล. (2555). **การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบผสมผสานระหว่างวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศศิวิมล เสถียรเขต. (2558). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: วี.คอมมิวนิเคชั่น.ซี.ที.

สุดาภรณ์ อรุณดี. (2546). **ผลการใช้การเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบ 4 MATของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชผาติการามเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เสมอใจ จงเจริญคุณวุฒิ.(2545). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT กับการสอนแบบปกติ**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

McCarthy, B. (1997). **A Take of Four Learness: 4 MAT Learning Styles. In Eric Accession NISE Discover.** Retrieved from https://sites.google.com/site/prapasara/y3.

NBUE155: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT OF WEBSITE OF MATTHAYOMSUKSA 6 STUDENTS USING COOPERATIVE LEARNING TECHNIQUES STAD

ปรัชพล ชั้วเจริญ *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เว็บไซต์ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

Abstract

The objectives of this research was to Study of the Achievement before and after of Website, and Student Satisfaction of Towards the Teaching of Website using Cooperative Learning Techniques STAD.The Sample consisted of Matthayomsuksa 6/7 Students in Petpittayakom School, Mueang District, Phetchapun Province, 40 persons by simple random sampling. The instrument using Cooperative Learning Techniques STAD 5 plan, the achievement test pretest-posttest 40 questions, and a questionnaire the Satisfaction of Students towards the Teaching of Website using Cooperative Learning Techniques STAD, 20 questions. The analyses by Percent (%), mean ($\overline{X}$), Standard Deviation (S.D.), and t-test.

The findings of the study reveal the following: 1) The achievement of Website of Matthayomsuksa 6 Students using Cooperative Learning Techniques STAD, posttest higher than before learning were significantly at the .01 level, and 2) The Student was Satisfaction of Towards the Teaching of using Cooperative Learning Techniques STAD. Overall, the highest level.

Keywords: Cooperative Learning Techniques STAD

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันถือเป็นยุคทองแห่งเทคโนโลยี ทำให้การให้บริการข้อมูลมีความทันสมัย ถูกต้องและมีความรวดเร็วกว่าสมัยก่อนมาก ทั้งภาครัฐและเอกชนมีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการนำเสนอข้อมูล การติดต่อสื่อสาร และปรับระบบการทำงานให้ทันต่อยุคสมัย (มานีสงค์ ปฐมวิริยะวงศ์. 2548: 2) ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมและส่งผลกระทบกับการดำเนินชีวิตมนุษย์มากขึ้น มนุษย์มีช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลาย มีอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การค้นหาข้อมูล รวมทั้งยังมีเครื่องมือช่วยในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการใช้เครื่องมือและบริการต่างๆ บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไป (ศันสนีย์ เลี้ยงพานิชย์. 2553: 1) คอมพิวเตอร์จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศใด วัยไหน หรือแม้แต่การประกอบอาชีพ ในด้านต่างๆ ส่วนใหญ่ก็ล้วนที่จะต้องทำงานที่มีคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญร่วมกับการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้ทำให้ในแต่ละโรงเรียนได้มีรายวิชาที่เปิดสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ขึ้นมา จึงส่งผลให้การเรียนการสอนมีการพัฒนายิ่งขึ้นไป นักเรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งนักเรียนยังได้รับความรู้อย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติความมุ่งหมายการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวทางการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ราชกิจจานุเบกษา. 2542: 3, 8) ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็น

ไทยควบคู่กับความเป็นสากล และให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวง-ศึกษาธิการ. 2551: 1)

การจัดการเรียนการสอนรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงเป็นพื้นฐานในการเรียนเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ด้วยข้อความ ภาพ เสียง และภาพยนตร์ในรูปแบบต่างๆ ได้หลากหลาย จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายของเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับเว็บเทคโนโลยี ประเภทของเว็บไซต์ ประโยชน์ของเว็บไซต์ การสร้างของเว็บไซต์ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นเนื้อหาทางด้านทฤษฎี ยังไม่มีการลงมือปฏิบัติหรือใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ จากการสังเกตของครูผู้สอนพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2558 ร้อยละ 60 ไม่มีความตั้งใจและไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน ชอบคุยกัน หยอกล้อกัน เมื่อให้ทำแบบทดสอบก็ทำไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจเนื้อหา จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 68.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ร้อยละ 75 (โรงเรียนเพชรวิทยาคม. 2558: 5) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนไม่เร้าความสนใจ ผู้วิจัยจึงได้หาวิธีการแก้ปัญหาโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ Group Investigation (GI), รูปแบบ Jigsaw, รูปแบบ Student Team Achievement Division (STAD) และรูปแบบ Team Games Tournament (TGT) เป็นต้น ซึ่งการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้แต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหา และวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้ เทคนิค Student Team Achievement Division (STAD) มาใช้สอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่อง เว็บไซต์

เทคนิค Student Team Achievement Division (STAD) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนด้วยตนเองกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นและช่วยกันหาคำตอบของคำถามที่ครูผู้สอนได้แจกให้ ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจกับเนื้อหาและได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักที่จะทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมห้อง เมื่อถึงเวลาแยกย้ายทำแบบทดสอบก็สามารถทำคะแนนได้มากขึ้นอีกด้วย ดังที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 121) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไสว ฟักขาว (2544: 193) กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ วิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิค Student Team Achievement Division (STAD) ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่น ผลการวิจัยของ อทิติยา สวยรูป (2556: 42)ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเรื่อง คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือ โดย ใช้เทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD โดยรวมแต่ละกลุ่มมีคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับคุณภาพที่ดีเยี่ยม

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค Student Team Achievement Division (STAD) จะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหา เรื่อง เว็บไซต์ ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD (Student Team Achievement Division) หมายถึง การเรียนตามขั้นตอนการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ โดยมีนักเรียนเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน ให้สมาชิกในกลุ่มมีระดับความสามารถทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน เรียนร่วมกัน โดยนักเรียนจะมีคะแนนความรู้พื้นฐานของแต่ละบุคคล เรียกว่า คะแนนฐาน (Base Score) การเริ่มบทเรียนครูเป็นผู้สอน แล้วให้นักเรียนฝึกทักษะ โดยการฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการปรึกษาและแก้ไขข้อผิดพลาดร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่กันทำและต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนหน้าที่กันทุกครั้งในการเรียน สมาชิกของกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันเพื่อให้ทุกคนเข้าใจบทเรียนหลังจบบทเรียน ก็จะต้องทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล และนำคะแนนทดสอบเทียบกับคะแนนฐานของแต่ละคน โดยเน้นให้สมาชิกพยายามทำให้ดีที่สุด เพราะคะแนนของสมาชิกแต่ละคนส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มและรางวัลที่จะได้รับ ซึ่งคะแนนของสมาชิกแต่ละคนที่ทำให้แก่กลุ่มจะได้จากคะแนนพัฒนาการ (Improvement Point) ของแต่ละคน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความรู้ความสามารถของนักเรียนหลังเรียนรู้จากรูปแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ซึ่งวัดได้จากคะแนนของการดำเนินการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับการแสดงออกถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกับใช้เทคนิค STAD ในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

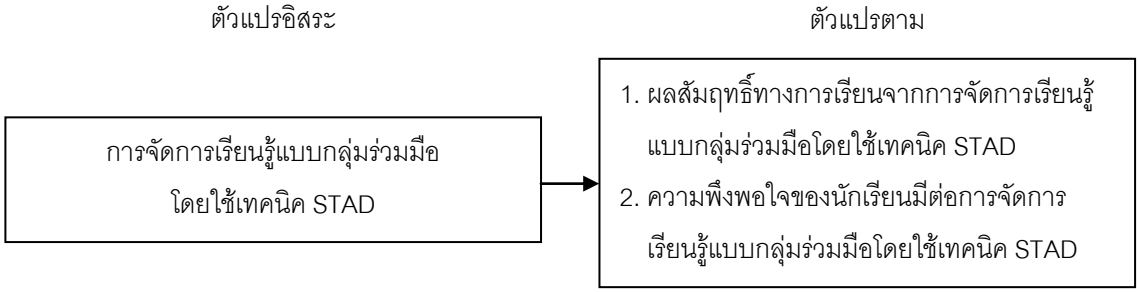

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 14 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 560 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7โรงเรียนเพชรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 40 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง เว็บไซต์ จำนวน 5 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เว็บไซต์ จำนวน 40 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จำนวน 20 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดังนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลองสอน	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง	T_1	X	T_2

T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกความคิดหกใบ

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ จำนวน 40 ข้อ เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วเก็บคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 คาบ โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการสอนในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2559

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่อง เว็บไซต์ จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

4. ตรวจให้คะแนน เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเว็บไซต์ จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติค่าที (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง เว็ปไซต์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสม ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง เว็ปไซต์

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สาระสำคัญ	4.62	0.57	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.70	0.69	มากที่สุด
3. เนื้อหา	4.49	0.68	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้	4.65	0.71	มากที่สุด
5. สื่อและอุปกรณ์	4.56	0.70	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล	4.52	0.68	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.59	0.67	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง เว็ปไซต์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เว็ปไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เว็ปไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	40	40	22.93	2.25	34.88
หลังเรียน	40	40	34.83	1.72	

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 (.df 39 = 2.745)

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็ปไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.70	0.72	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.41	0.72	มาก
3. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้	4.55	0.63	มาก
รวม	4.51	0.69	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เป็นการจัด การเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการกลุ่ม สมาชิกภายในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันคือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาทุกประเด็น นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนอยู่ในระดับเก่งจะต้องให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนอ่อนกว่าให้เข้าใจด้วยการชี้แจง อธิบาย ยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถคิดได้ด้วยตนเอง และเป็นกิจกรรมที่เน้นการทำงานกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการทำงานที่มีเป้าหมายร่วมกัน ทำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มรู้สึกว่าตนเองมีส่วนสำคัญ มีบทบาทเท่าเทียมกัน จึงมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา สนธิรักษ์ (2553: 92) ได้ทำการศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง การคูณและการหาร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การสอนด้วยวิธีแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD มีวิธีการเสริมแรงโดยการคำนวณคะแนนของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีขึ้น คือ เมื่อจบเนื้อหาในแต่ละเรื่องจะต้องทำแบทดย่อย คะแนนของนักเรียนก็จะถูกนำมาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม วิธีนี้ทำให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันอธิบายเนื้อหาให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจให้ได้คะแนนมากที่สุด และนักเรียนในทุกระดับที่มีความสามารถในการเรียน พยายามที่จะทำคะแนนให้ได้สูงสุด เพื่อให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งวิธีการนี้ จึงเป็นวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มศักยภาพของตนเอง เพราะต่างก็หวังในความสำเร็จของกลุ่ม ดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2545: 1; อ้างถึงในสุพัตรา สนธิรักษ์. 2553: 34) ได้กล่าวว่า เมื่อนักเรียนได้ทดสอบย่อยเป็นรายบุคคล คะแนนที่ได้จะถูกเปลี่ยนเป็นคะแนนกลุ่ม ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนตั้งใจเรียนและช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกให้เรียนในสิ่งที่ครูสอนอย่างแจ่มแจ้ง ถ้านักเรียนต้องการให้กลุ่มประสบความสำเร็จจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันละกันและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทำให้ดีที่สุด

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะ การสอนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD นอกจากจะมีการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย และนำคะแนนของสมาชิกและคนในกลุ่มมาคิดคำนวณคะแนนเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแล้ว การเสริมแรงก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ในแต่ละบทเรียนนั้น นักเรียนนักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้ฝึกฝนทักษะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยการทำใบงาน การตรวจคำตอบ ให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเองและของกลุ่มอย่างชัดเจนรวดเร็ว นับว่าเป็นการเสริมทางบวกที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสริมแรงให้ลักษณะของการ

ให้รางวัล การให้คำยกย่องเชย การให้กำลังใจ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับคะแนนสูงความขยัน เอาใจใส่การเรียนมากขึ้น เพื่อรักษา เพื่อรักษาระดับคะแนนของตน ส่วนนักเรียนที่คะแนนต่ำก็จะตั้งใจเรียนและพยายามทำคะแนนให้สูงขึ้นกว่าเดิม ดังที่สุจริต เพียงชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์ (2538: 65; อ้างถึงใน สุพัตรา สนธิรักษ์. 2553: 25) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงที่ใช้ในการสอนภาษาไทยไว้ว่า ครูควรให้การเสริมแรงเด็กเป็นระยะการเสริมแรงทางบวกจะเป็นสื่อให้เด็กทราบว่าสิ่งที่ตนแสดงออกไปนั้นถูกต้องหรือไม่ เด็กก็จะเกิดความภาคภูมิใจ พยายามทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการเรียน สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมรินธร เพ็งสวัสดิ์ (2553:90) ได้ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องชีวิตสัตว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การสอนด้วยวิธีแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ผู้วิจัยได้ยึดองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการคือ1)การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 2)การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน 4) การใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มย่อย ทักษะระหว่างบุคคล 5) การใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนั้นการเรียนแบบร่วมมือ จึงเป็นวิธีการเรียนที่ทำให้นักเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ร่วมแสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรให้ความรู้ แนะนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD เพื่อให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดและขั้นตอนการเรียนรู้
2. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียน ควรเป็นเนื้อหาที่เป็นความรู้ ทฤษฎี ที่สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนไม่ยาวเกินไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ไปใช้กับเนื้อหาวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นอื่นๆ หรือรายวิชาอื่นๆ
2. ควรนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ไปเปรียบเทียบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

มรินธร เพ็งสวัสดิ์ (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องชีวิตสัตว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โรงเรียนเพชรวิทยาคม. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศ**. เพชรบูรณ์: ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเพชรวิทยาคม.

ล้วน สายยศ; และอังคนา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศันสนีย์ เลี้ยงพานิชย์. (2553). **รายงานการวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการเขียนโปรแกรมเบื้องต้นด้วยภาษา HTML โดยใช้แบบฝึกปฏิบัติ**. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุพัตรา สนธิรักษ์ (2553). **ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อทิติยา สวยรูป. (2556). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

NBUE156: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS USING OF LEARNING ACTIVITY BY SYNECTICS APPROACH AS TEACHING ON ENVIRONMENT

น้ำฝน ถันจันทร์ *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพนมพริกอำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Singed-Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์

Abstract

The purpose of this study were: 1) to compare of Achievement of Prathomsuksa 2 Students pretest and posttest from using of Learning Activity by Synectics Approach as Teaching on Environment, and 2) to study the Students Satisfaction of towards the using of Learning Activity by Synectics Approach as Teaching on Environment. The study population, Prathomsuksa 2 Students in Watpanompick School, Kaosaming District, Trad Province, 11 persons using purposive sampling. The instrument using by Synectics Approach as Teaching 5 plan, the achievement test pretest-posttest 20 questions, and questionnaire on Students Satisfaction 10 questions. The analyses by mean (μ), Standard Deviation (σ), and Wilcoxon Singed-Rank Test

The findings of the study reveal the following:

1. The Achievement on Environment using of Learning Activity by Synectics pretest and posttest were significantly different at .05 level.

2. The Students were Satisfaction of towards using of Learning Activity by Synectics Approach as Teaching on Environment, Overall, the higher level.

Keywords: Synectics Teaching

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจและทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด"คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา"และอัญเชิญ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนา คุณภาพคน เนื่องจาก "คน" เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนา คุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียบพร้อมทั้งด้าน "คุณธรรม" และ "ความรู้" ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง "มีเหตุผล" รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ "คุณธรรม" ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก "ความพอประมาณ" ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น "ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี" ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพมีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (ปุณมนัสพงศ์ ปุณประเสริฐ. 2555: 1) ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์และความก้าวหน้าของสังคมโลก ถ้ามีการพัฒนาต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ชีวิตมนุษย์เกิดความสุขสมบูรณ์มากขึ้นทุกด้าน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์. 2547: 32-33)

การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังมุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสามารถในการคิดเป็น ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551: 3-4)

การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ในการรับรู้ เรียนรู้ และเกิดเชาวน์ปัญญาไหวพริบ ทำให้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ประทับใจหรือจินตนาการที่พึงพอใจของตนและเกิดแรงบันดาลใจ ให้มีความพยายามประยุกต์สร้างสิ่งใหม่ โดยอาศัยกระบวนการคิด ทฤษฎี และหลักการคิด

พิจารณาดำเนินการสร้างให้เกิดผลงานขึ้นจากความคิดนั้นที่ต้องอาศัยความชำนาญ ความรู้ เชาวน์ปัญญา ไหวพริบ จิตนาการ และแรงบัลดาลใจของมนุษย์ร่วมกัน จึงจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถของมนุษย์และเป็นปัจจัยในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ ในปัจจุบันมีนักจิตวิทยาหลายคนได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ พบว่า มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และสามารถพัฒนาส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ ด้วยการสอน ฝึกฝน การฝึกที่ถูกวิธี และมีข้อเสนอแนะว่า ควรฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย (อารี รังสินันท์. 2532: 5) ดังนั้น ความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาให้สูงขึ้น เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง และพร้อมที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพนมพริก อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในปีการศึกษา 2558 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.40 โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง เมื่อวิเคราะห์มาตรฐานพบว่า มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากที่สุด คือ ร้อยละ 55.62 (โรงเรียนวัดพนมพริก.2558: 5) และเมื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเพื่อนหรือครู และไม่ค่อยตอบคำถามว่าทำไมหรือเพราะเหตุใด จึงแสดงให้เห็นว่า นักเรียนขาดการแสดงความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูยังใช้ระบบการเรียนการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง และขาดสื่อการเรียนการสอนที่เร้าความสนใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเรื่อง สิ่งแวดล้อม เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยนำกลวิธีการสอนมาใช้แก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในรูปแบบซินเนคติคส์ การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมควรเริ่มจากการปลูกฝังปัญญาทางธรรมชาติตั้งแต่เด็ก ดังที่ ลิขิต กาญจนภรณ์ (2548: 74) ได้กล่าวถึง การศึกษาสิ่งแวดล้อมในภายนอกสำหรับเด็กนั้นในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดโอกาสให้เยาวชน ได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติโดยนักจิตวิทยาเห็นว่าการให้เด็กได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติตั้งแต่เยาว์วัยได้ใช้ชีวิตอยู่ในธรรมชาติบ่อยๆ เด็กจะได้มีเจตคติและกิจนิสัย เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ และเป็นคนกล้าแสดงออก (Joyce; & Weil. 2009: 10) ดังที่ สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์ (2544: 24) กล่าวว่า เทคนิคการสอนรูปแบบนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า เป็นการนำเอากระบวนการของความคิดสร้างสรรค์มาใช้อย่างรู้ตัว ผนวกกับการให้เครื่องมือเพื่อใช้ในการคิดอย่างสร้างสรรค์ จะช่วยให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ เช่นเดียวกับ กอร์ดอน (Gordon. 1961) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบซินเนคติคส์ เป็นการใช้เทคนิคเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการเปรียบเทียบ ซึ่งทำได้ 3 วิธี คือ 1) การเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น 2) การเปรียบเทียบทางตรงระหว่างของสองสิ่งหรือมากกว่า และ 3) การเปรียบเทียบโดยใช้คู่คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน วิธีการเปรียบเทียบนี้ช่วยให้มองเห็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา ภู่ทอง (2554: 118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจที่คงทน เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ มีการพัฒนาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงเน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาสติปัญญาของตนเอง ให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างเป็นระบบ ระเบียบ คิดอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน และคิดโยงความสัมพันธ์ ซึ่งคนที่สามารถเชื่อมโยงได้ก็คือคนที่มีความคิดสร้างสรรค์

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ จะสามารถส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดสื่อไว้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจตลอดเวลา เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง สิ่งแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่แตกต่างกันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน โดยใช้การเปรียบเทียบหรือเทคนิคอุปมาอุปไมย มีขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 บรรยายสถานการณ์ปัจจุบัน ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบโดยตรงกับสิ่งที่เรียน ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบโดยสมมติตนเป็นสิ่งอื่น ขั้นตอนที่ 4 เปรียบเทียบโดยใช้คู่คำขัดแย้งขั้นตอนที่ 5 เปรียบเทียบโดยตรงกับคำคู่ขัดแย้ง และขั้นตอนที่ 6 กลับไปพิจารณางานเดิม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดจากแบบทดทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ของการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ มาสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยกำหนดกรอบแนวคิดดังภาพประกอบ 1

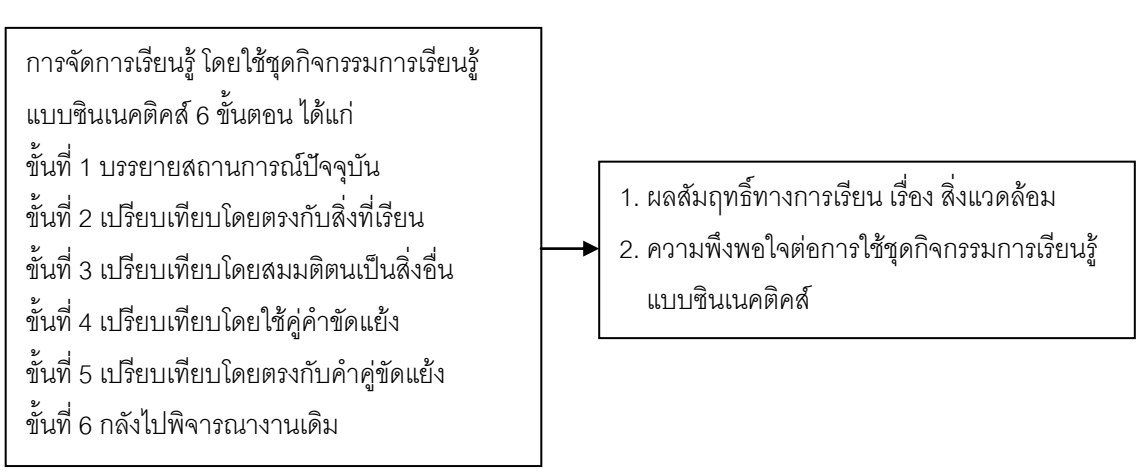

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพนมพริกอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม
2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ จำนวน 5 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.77
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อมจำนวน 20 ข้อ เพื่อวัดพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วเก็บคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ เป็นสื่อการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 5 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 10 ชั่วโมง โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม ไปทดสอบนักเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับทดสอบก่อนเรียนและนำแบบสอบถามความพึงพอใจไปสอบถามนักเรียน

4. ตรวจให้คะแนนการทดสอบหลังเรียน เพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธี Wilcoxon Singed-Rank Test

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Nonparametric Test ด้วยวิธี Wilcoxon Singed-Rank Test

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ	p-value
ก่อนเรียน	20	11	10.55	1.29	.003
หลังเรียน	20	11	16.45	1.04	

α = .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องสิ่งแวดล้อมจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมผล ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.14	0.71	มาก
2. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.30	0.67	มาก
3. ด้านประโยชนที่ได้จากการเรียนรู้	4.19	0.71	มาก
รวม	4.23	0.69	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ1 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการชัดเจนและมีลำดับขั้นตอนที่เป็นระบบทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและแสดงความคิดเห็นได้หลากหลายอย่างอิสระ มีจิตนาการและคิดแปลกใหม่ต่างไปจากบทเรียน มีการคิดเปรียบเทียบอย่างละเอียดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การแสดงบทบาทสมมติตนเองเป็นสิ่งอื่น สามารถช่วยให้เกิดความสนุกสนาน กล้าคิด กล้าแสดงออก นอกจากนี้การทบทวนงานทั้งสองครั้งของตนเองในการสอนขั้นที่ 6 ทำให้นักเรียนเห็นความสามารถของตนเอง สร้างความกระตือรือร้นอยากที่จะพัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ตั้งแต่ต้นจนจบการจัดการเรียนรู้เติมไปด้วยความเป็นกันเอง สนุกสนาน โดยที่นักเรียนมีความสนใจใส่ใจ และตั้งใจที่จะช่วยกันคิดหาคำตอบจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะในการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มจะช่วยกันคิดหาคำตอบซึ่งเห็นได้จากปริมาณคำตอบ ซึ่งมีปริมาณมาก หลากหลาย และแปลกใหม่ประกอบกับช่วงระหว่างการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีโอกาสได้ทำงานรวมกันเป็นกลุ่มเกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับครูซึ่งสอดคล้องกับแนวแนวคิดของ ไวกอทสกี้ (Vygotsky.1962; อ้างถึงใน ลิขิต กาญจนาภรณ์. 2552: 89) ที่กล่าวว่า นักเรียนจะไม่สามารถเรียนรู้โดยลำพัง แต่จะสามารถเรียนรู้ได้ หากได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนจากเพื่อนและผู้ใหม่ที่มีประสบการณ์มากกว่าและเมื่อได้ใช้เวลาในการเรียนรู้ไปแล้ว

ช่วงเวลาหนึ่งกระบวนการคิดระดับสูงของนักเรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหายากๆ จะเกิดขึ้นได้เมื่อนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับเพื่อนๆ และครู ดังนั้น ครูควรจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้กับนักเรียนในทุกรายวิชาของหลักสูตร เช่นวิชาศิลปะ วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยมีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศและต่างประเทศที่สนับสนุน ผลการวิจัยทั้งในประเทศ เช่น ศศศร เดชะกุล (2553) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ แบบเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับเด็กหญิงระดับชั้นประถมศึกษาของสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร ผลการวิจับพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์แบบเทคนิคซินเนคติกส์ กับกลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์แบบเทคนิคซินเนคติกส์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านเนื้อหาทางทัศนศิลป์มากกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 2 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกและมีความสุขในการเรียน กล้าคิดในสิ่งแปลกใหม่ ชอบแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มปฏิสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย แปลกใหม่ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแนวคิดความของ จอยส์และเวล (Joyce; & Weil. 2009: 236-237) กล่าวว่าการใช้กิจกรรมซินเนคติคส์ สามารถสร้างความรู้สึกร่วมกันให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนในกลุ่มหรือเพื่อนร่วมชั้น ในขณะที่พวกเขาเหล่านั้นเสนอความคิดเห็นหรือเสนอปัญหา ความคิดเห็นที่หลากหลายมีประโยชน์และคุณค่าสามารถนำมาใช้ในกระบวนการกลุ่ม ซึ่งวิธีสอนแบบซินเนคติคส์ สามารถช่วยให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ล้อเล่น ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้แม้แต่บุคคลที่ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ สามารถอภิปรายเป็นรายข้อได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรกระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างอิสระ คิดให้หลากหลายทิศทาง หลากหลายประเภท ไม่ซ้ำกันในขณะที่คน ซึ่งไม่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้เพียงทิศทางเดียวหรือประเภทเดียว และส่งเสริมให้นักเรียนกล้าคิดโดยไม่กลัวว่าความคิดของตนนั้นจะถูกหรือผิด ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการความคิดยืดหยุ่นมากขึ้น

2. ควรตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนพูดคุยและปฏิสัมพันธ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนอธิบายเหตุผลในการตัดสินใจของการกระทำ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนหรือเข้าใจที่ลึกซึ้งและยั่งยืนจนสามารถนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น

2. ควรทำการวิจัย การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์ ในการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญ เช่น คิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตรตรอง เป็นต้น และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งมั่นในการทำงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยา ภู่ทอง. (2554). **การพัฒนาผลการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจที่คงทนเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติคส์**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). **การคิดเชิงสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ซัคเซส มีเดีย.

ปุณมนัสพงศ์ ปุณประเสริฐ. (2555). **การพัฒนากิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โรงเรียนวัดพนมพริก. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศ**. ตราด: ฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดพนมพริก.

ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ.(2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลิขิต กาญจนภรณ์.(2552). **จิตวิทยาการศึกษา: จิตวิทยาประยุกต์เพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท.

ศศศร เดชะกุล. (2556). **การพัฒนาชุดกิจกรรมทัศนศิลป์สร้างสรรค์ แบบเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับเด็กหญิงระดับชั้นประถมศึกษา ของสถานแรกรับเด็กหญิงบ้านธัญญพร**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์. (2544). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: THE KNOWLEDGE CENTER.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อารี รังสินันท์. (2532). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

Gordon, W.J. (1961). **Synectics: the Development of Creative Capacity**. New York: Harper and Row.

Joyce, B.; & Weil, M.; & Showers, B. (1992). **Model of Teaching**. 4th ed., Boston: Allyn and Bacon: A Divison of Simon & Schuster, Inc.

NBUE157: ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

THE TEACHERS' SATISFACTION WITH SCHOOL ADMINISTRATION IN 46(8) NONGCHOK SCHOOL NETWORK UNDER DEPARTMENT OF EDUCATION, BANGKOK METROPOLITAN ADMINSTRATION

นฤมล ศรีบวรประภาส *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป จำนวน 112 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608; อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2547: 119) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test โดยนำไปทดลองสอบถาม (Try-out) กับกลุ่มทดลองสอบ จำนวน 92 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เท่ากับ 0.98

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครต่อการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก
2. ความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารโรงเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารโรงเรียน

Abstract

The purposes of this study were; teachers' satisfaction with school administration in 46(8) Nongchok schools Network under department of education Bangkok metropolitan administration in four topics consisted of academic administration, budget administration, personnel management and general administration. The samples in this study included 112 teachers. Statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation and t-test. Bring to try out with the experimental group of 92 people for Alpha Coefficient of Cronbach had the confidence of school administration in 4 topics as 0.98.

The Findings were as follows:

1. Overall teachers' satisfaction with school administration in 46(8) Nongchok schools Network under department of education Bangkok metropolitan administration was at a high level.

2. Teachers with different gender had no different satisfaction with school administration.

3. Teachers with different experience of work had no different satisfaction with school administration.

Keywords: -

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสามารถสร้างสรรค์จรรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมในทุกๆ ด้าน การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กำหนด ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บททางการปฏิรูปการศึกษาระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งพอสรุปได้คือ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญาหรือเป็นคนเก่ง และมีความสุขอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทยโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ดังนั้น การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คนสังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมสามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่างๆ รุนแรงมากขึ้นการพัฒนาประเทศในอนาคตจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 1-2) จากการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมายังปรับตัวไม่ทันกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัยควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กรกลุ่มบุคคลชุมชนประชาชนและสื่อทุก

ประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายรวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปไปพร้อมๆ กันกับการปฏิรูปด้านอื่นๆ โดยได้วางระบบโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงและส่งเสริมการปฏิรูปด้านอื่นๆ ทุกด้าน ทั้งในส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเองและในส่วนที่ให้องค์กรประชาชนและทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนกำกับสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งของรัฐเอกชน ท้องถิ่น ชุมชนและบุคคลที่จัดการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545: 51) ทั้งนี้สถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยรีบด่วนและเป็นการแก้ไขที่ให้ผลอย่างยั่งยืน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าสถานศึกษาหลายแห่งเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างสูงจากพ่อแม่ และผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้นด้วยความเชื่อที่ว่าสถานศึกษาแห่งนั้นจะสามารถหล่อหลอมบุตรหลานของตนให้เป็นคนดี และประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และระดับช่วงชั้นของการจัดการศึกษา ขอบเขตของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ มี 4 ด้าน ซึ่งแก่นแท้ของการปฏิรูปการศึกษาคือ การสร้างปัญหาเพื่อที่จะแก้ปัญหา และพัฒนาสังคมไทยปัญหาของการศึกษาในแต่ละด้านได้แก่ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษาได้แก่ การรวมศูนย์อำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง มีการทำงานที่ซ้ำซ้อน อำนาจการสั่งการอยู่ที่ส่วนกลาง ขาดเอกภาพในด้านนโยบายและการบริหาร การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ปัญหาครู ปัจจุบันพบว่าอาชีพครูตกต่ำ ครูขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ค่าตอบแทนครูต่ำ ภาระงานครูมีมากและครูขาดแรงจูงใจในการทำงาน และ 3) ปัญหาด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาที่ผ่านมาเป็นการจัดการศึกษา ในระบบปิด ขาดความยืดหยุ่น คล่องตัว เกิดความศูนย์เปล่าทางการศึกษาเด็กไทยคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 13) การบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหาร 9 คน ครูผู้สอนจำนวน 112 คน รวม 121 คน (สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2558) ซึ่งได้จัดการศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์ และมาตรการไว้ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนจบการศึกษา มีมาตรการ ดังนี้ จัดทำ School Mapping ให้ครอบคลุมพื้นที่ จัดระบบประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และกำกับ ติดตาม และประเมินผลการรับนักเรียนอย่างทั่วถึง 2) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีมาตรการ ดังนี้ พัฒนาบุคลากรสายงานการสอน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ส่งเสริมให้มีการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ให้สถานศึกษา และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา 3) ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีมาตรการ ดังนี้ อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดทำรายงานการประเมินตนเอง และจัดให้สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก 4) ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยี และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีมาตรการ

ดังนี้ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน จัดงบประมาณเพื่อจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้สถานศึกษาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดแข่งขันทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีของผู้เรียน และ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี และ 5) เร่งรัด ส่งเสริมให้สถานศึกษาแสวงหาความร่วมมือจากท้องถิ่นในการบริหารและการจัดการศึกษา มีมาตรการ ดังนี้ ประชาสัมพันธ์ให้ท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการศึกษา จัดให้มีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา จัดอบรมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น จากข้อมูลดังกล่าว สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครมีโครงสร้างการบริหารและมีภาระ หน้าที่ที่รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องบริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย และนโยบายของรัฐ เพื่อสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในองค์กรให้ได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของชุมชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) หนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ความยินดี ความสนใจ ความต้องการมีส่วนร่วม ตั้งใจ กระตือรือร้น เป็นความสุขในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความมุ่งมั่นมีขวัญกำลังใจ มีความสนใจ ส่งผลให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินงาน เพื่อพัฒนาและจัดการการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการทั้งศาสตร์และศิลป์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 32-73) ได้กำหนดขอบข่ายงานไว้ 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานที่แสดงออกมาในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณ บริการ กิจกรรมโครงการและการใช้จ่าย

ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน ประกอบด้วย การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการ

3. การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่างๆ ที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากรให้มีคุณภาพ และใช้บุคคลนั้นๆ ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตหรือบริการทั้งปริมาณและคุณภาพของงานอย่างสูงสุด เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีขอบข่ายครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนอัตรากำลัง การกำหนดค่าตอบแทน การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การสร้างขวัญและกำลังใจ การดำเนินการทางวินัย และการให้พ้นจากหน่วยงานการบริหารในสถานศึกษา

4. การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร เป็นให้บริการในการบริหารงานอื่นๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งส่งเสรอม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการและการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ พัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจนให้บุคคล ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความพึงพอใจ และการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดเป็นงานที่รวมเอางานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานอาคารสถานที่ งานสัมพันธ์ชุมชน และงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารบุคคลมารวมไว้ด้วยกัน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดลำต้อยติ่ง เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนวัดลำต้อยติ่ง เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

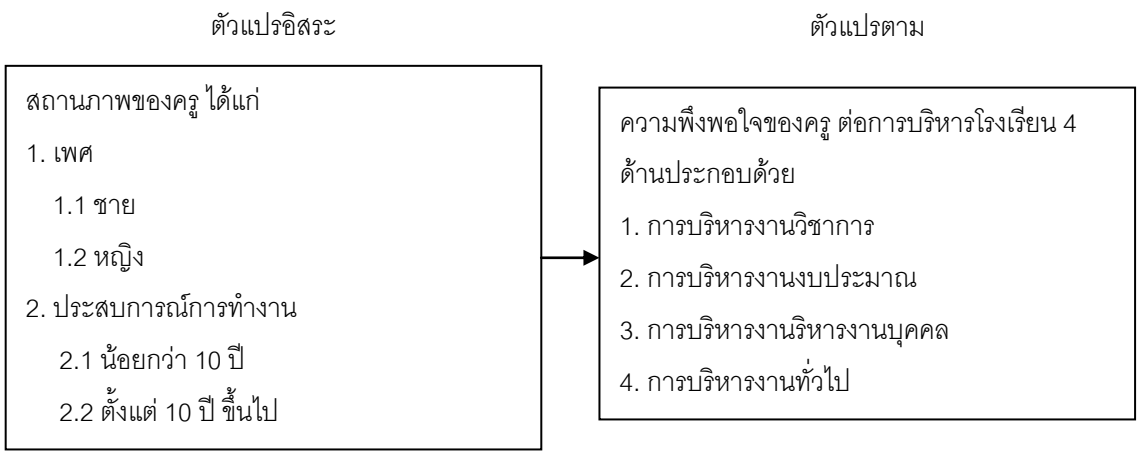

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 112 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) จากนั้นนำไปเทียบสัดส่วนของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน เป็นเพศชาย จำนวน 24 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 68 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบวัดความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) หนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งจะครอบคลุมขอบข่ายงานการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ โดย กำหนดความมากน้อยของระดับความพึงพอใจของผู้ตอบ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

2. วิเคราะห์ความความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ตามขอบข่าย 4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้น (คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบวัดความพึงพอใจ) ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ทำงาน ใช้สถิติค่าร้อยละ

1.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรตาม (ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร) ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบวัดความพึงพอใจในแต่ละข้อโดยใช้การวิเคราะห์ IOC ความถูกต้องและเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ของแต่ละคำถาม

2.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ ด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach. 1970: 202) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้สถิติค่าที (t-test)

ตาราง 1 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(n = 92)

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียน	ประสบการณ์การทำงาน				t	Sig
	ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป			
	n = 40		n = 52			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.54	0.78	3.72	0.75	0.03	.44
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.67	0.72	3.57	0.69	0.72	.40
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.77	0.68	3.69	0.63	0.59	.55
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.68	0.65	3.66	0.65	0.19	.46
โดยรวม	3.67	0.71	3.66	0.68	0.38	.46

จากตาราง 1 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.68, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน มากเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = 0.77) การบริหารงานบุคคล ($\overline{X}$ = 3.72, S.D. = 0.65) การบริหารงานทั่วไป ($\overline{X}$ = 3.67, S.D. = 0.67) และการบริหารงานงบประมาณ ($\overline{X}$ = 3.61, S.D. = 0.70)

2. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูมีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียน ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคลมีความพอใจสูงสุด อาจเป็นเพราะ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอกสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มีการวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม มีการจัดทำแผนอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในการปรับปรุงตำแหน่ง โดยเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองและงานในหน้าที่ มีการกำกับ ติดตาม และดูแลเอาใจใส่ข้าราชการครู และบุคลากร ให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยทางราชการ เป็นขวัญและกำลังใจ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นในการบริหารงาน ในด้านอื่นๆ ส่งผลต่อผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประจงศักดิ์ สถิตย์น้อย (2553) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนบ้านศรีทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านศรีทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ทั้ง ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลวิจัยแยกรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียนในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมมากที่สุด ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดให้มีการนิเทศทางวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา การดำเนินการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบ การติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูและสถานศึกษา การ

ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการะบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ การกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียน การสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรให้เหมาะสม การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม จัดให้มีการแนะนำทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพงษ์ พุ่มภักดี (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานวิชาการโดยการส่งเสริมงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ที่ปฏิบัติในแบบเรียน อยู่ในระดับมาก และมีการสนับสนุนการทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและการประเมินผลของโรงเรียนโดยมีการจัดการอบรมให้แก่ครูในการวัดผลและประเมินผลทุกปี จัดทำห้องถ่ายเอกสารใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูทุกท่าน มีเจ้าหน้าที่ถ่ายเอกสารโดยเฉพาะ มีคณะฝ่ายติดตามการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ คอยให้คำปรึกษาและชี้แนะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและสถานศึกษา หลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีความพึงพอใจในการสนับสนุนการทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและการประเมินผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นไปค่อนข้างเหมาะสมตามมาตรฐานโครงสร้างสายงานและตามแผนงาน/โครงการของสถานศึกษา มีการใช้การตรวจสอบสภาพ และการซ่อมแซมบำรุงรักษาพัสดุ และสินทรัพย์ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ มีการบริหารการบัญชีของสถานศึกษาเป็นไปตามหลักการนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มีการศึกษาวิเคราะห์ การวิจัย และพัฒนาการศึกษาของถานศึกษาตามกรอบทิศทางของโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครมีการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอน และวิธีการกระทรวงการคลังกำหนด มีการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม มีการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม มีการจัดทำแผนการใช้งบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ มีการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณเป็นเป็นไปอย่างถูกต้อง มีการบริหารพัสดุและทรัพย์สินของสถานศึกษาเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมาตรีว่าด้วยการพัสดุมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัด

การศึกษาและมีการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา และทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ครูในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีความพึงพอใจที่ผู้บริหารมีการจัดมีการประเมินความมีประสิทธิภาพประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และมีการจัดให้มีการตรวจสอบและรายงานเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์เป็นประจำมีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบันและโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการแสดงการใช้งบประมาณทุกภาคเรียนและสามารถขอดูได้ตลอดเวลา รวมถึงการจัดให้มีการทำทะเบียนบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นประจำเสมอให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ครูในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีความพึงพอใจที่ มีการจัดให้มีการตรวจสอบและรายงานเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์เป็นประจำ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่า มีการวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม เพียงพอกับภาระงาน มีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยทางราชการ มีการกำกับ ดูแลเอาใจใส่ข้าราชการครู และบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยทางราชการ ให้การสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในการขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งและเลื่อนวิทยฐานะ มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองและมีการแจ้งงานในหน้าที่และภาระงานมาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงาน ทำให้ครูทุกท่านที่ได้รับมอมหมายงานนั้นๆ มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีความสุขกับการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย ศิริพงษ์ พุ่มภัคดี (2547) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูมีความพึงพอใจการกระจายงานให้บุคลากรได้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในโรงเรียนได้เหมาะสมกับความรับผิดชอบและการจัดบุคลากรลงสู่งานตามความถนัด ความสามารถเหมาะสมกับงานโดยพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารมีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นและมีคุณงามความดี โดยการยกย่องชมเชยอยู่ในที่ประชุมอยู่เสมอๆ และทำการประชาสัมพันธ์เชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่น และมีคุณงามความดี โดยการจัดลงจุลสารประจำเดือนสู่บุคคลภายนอกให้รับทราบทั่วกัน มีของมาฝากมีน้ำใจในการทำงานถามความเป็นอยู่ เอาใจใส่กับครูทุกท่าน รวมถึงช่วยบริการอำนวยความสะดวกในกิจกรรม การงานต่างๆ ที่มอมหมายมาทำให้ครูทุกท่านมีขวัญ และกำลังใจเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยที่

เกี่ยวข้อง พบว่า ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีความพึงพอใจที่ มีผู้บริหารมีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่น และมีคุณงามความดี อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46 (8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่า มีการดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และคุ้มค่า มีการจัดระบบการบริหาร โครงสร้าง ระบบการทำงานในการบริหารงานของสถานศึกษามีความเหมาะสม มีการสนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดการใช้ ที่คุ้มค่าและเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานด้านธุรการในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา มีการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย มีการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป มีการบำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ มีการพัฒนาองค์กรและกระบวนการการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ มีการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนงาน การศึกษามีความเหมาะสม มีการจัดทำสำมะโนนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการบุคลากรรับผิดชอบ และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการ มีการจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรต่างๆ มีการจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงานดำเนินตามหลักเกณฑ์มาตรการและวิธีการที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาบุคลากร ผู้รับผิดชอบของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีความเหมาะสม และการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและพัฒนาบุคลากร ผู้รับผิดชอบของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีความเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยรัตน์ อนุศาสตร์ (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี มีความพึงพอใจที่ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น อยู่ในระดับมาก และมีการจัดให้มีการสื่อสาร โต้ตอบกันภายในโรงเรียนได้รวดเร็วทันเหตุการณ์ มีการประชาสัมพันธ์มีเสียงตามสาย มีการแจ้งหนังสือเวียน ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกให้แก่คณะครูทุกคนทราบ และยังมีเบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ของบุคลาทุกคนเพื่อในการสื่อสาร เพื่อให้ดำเนินการในด้านการบริหารงานทั่วไป เกิดความคล่องตัว ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพงษ์ พุ่มภัคดี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การแจ้งและการทำความเข้าใจให้แก่บุคลากรโดยมีการกำหนดแนวทางการสื่อสารภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

5. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมมีความไม่แตกต่างกันและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. การเก็บข้อมูลแบบสอบถามจะใช้เวลานาน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยต่อไปควรกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามให้มีจำนวนข้อที่น้อยลง เพื่อสามารถได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ และถูกต้อง

2. ควรมีการทำวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษาต่อไป

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายโรงเรียนที่ 46(8) เขตหนองจอก สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครเครือข่ายอื่นๆ เพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบกัน

เอกสารอ้างอิง

กชกร เบ้าสุวรรณ; ธนภัทร ปัจฉิม; และสุจิตรา ฉายปัญญา. (2550). **ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์สุโขทัย**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

เฉลียว ศิริมาส. (2553). **ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

บุษกร วงศ์สุวรรณ. (2553). **การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ผุสดี แสงหล่อ. (2555). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของโรงเรียนสวนป่าอุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

พีรณันต์ สุขสมบูรณ์. (2553). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนวัดราษฎร์-รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

มนตรี ดวงสิน. (2553). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาล 1 ตลาดเก่า สังกัดเทศบาลเมืองกระบี่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

รจนา ไชยโกฏิ. (2550). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลัดดาวัลย์ ใจไว. (2558). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริวรรณ วรโพด. (2551). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

สมปอง พิริยนนทกุล. (2551). **การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุนทร เพ็ชร์พราว. (2551). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิต-วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาวดี หลงสวัสดิ์. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของโรงเรียนราชวินิตบางแก้วในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักหารเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

เสาวภาคย์ ปฐมพฤกษ์วงศ์. (2558). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานของโรงเรียนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2544). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์.

NBUE158: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THE PERFORMANCE OF NATIONAL HEALTH RECOMMENDATIONS OF PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS OF LEARNING MANAGEMENT BY USING THE SKILL EXERCISES OF ANALYTICAL THINKING

ไตรลักษณ์ ภิญโญ *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 13 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ, แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The purpose of this research were to compare of learning achievement on the performance of national health recommendations of Prathomsuksa 1 students, between before and after using of learning

management by using the skill exercises of analytical thinking, and the study were satisfied on the performance of national health recommendations of Prathomsuksa 1 students. The sample used in this study consisted of 13 Prathomsuksa 1 students from studying in Donwaitaklailaocharoen School, under the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, in the first semester of 2016 academic year. The research tools constructed by the researcher were the learning management plan and learning achievement test and questions on satisfied. The research analysis was performed in terms of percentage, mean, Standard Deviation and Wilcoxon Signed-Ranks Test.

The results revealed that:

1. The learning achievement on the performance of national health recommendations of Prathomsuksa 1 students, between before and after using of learning management by using the skill exercises of analytical thinking, posttest higher before learning were significance at .05 level.

2. The study were satisfied on the performance of national health recommendations of Prathomsuksa 1 students, were overall at the highest level, while consideration in each aspect the study found that each aspect was also at the highest level.

Keywords: Performance of National Health Recommendations, Skill Exercises of Analytical Thinking

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความสมบรูณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีทักษะกระบวนการคิดการจัดการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถแสวงหาความรู้และพึ่งตนเอง ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคม (วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545: 16) ทั้งนี้ในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียน ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสำคัญของตนเองกับสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 3)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ได้กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (มาตรฐาน พ 4.1) เน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพการป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพ เพื่อสุขภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552:146-148) และจากการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่ผ่านมานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเฉพาะสาระการสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรคนั้นผลสัมฤทธิ์ในมาตรฐานนี้ต่ำได้ร้อยละ 75 ซึ่งเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้คือร้อยละ 80 (โรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ. 2558: 25) และจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554: 48) ที่ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนยังมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรไม่น่าพอใจ ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน ให้รับผิดชอบสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาวิธีแก้ไขปัญหาพบว่า จากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายอำนวยความสะดวกด้านสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2554: 49) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมวิชาการ (2545: 9) ระบุว่าวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้คือ ฝึกทักษะซึ่งเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ด้วยตนเอง การใช้แบบฝึกทักษะจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจ และมีทักษะมากขึ้นตามความสามารถของตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น ฝึกให้มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่นๆ และสามารถประเมินผลงานของตนเอง สิ่งที่จะนำมาฝึกทักษะต้องมีในเนื้อหาในบทเรียนที่เหมาะสมกับวัยระดับชั้น และความแตกต่างระหว่างบุคคลแบบฝึกทักษะที่ดีควรเป็นแบบที่ทันสมัย สีสันสวยงาม เพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการฝึกทักษะด้วยความสนุกสนานไม่รู้สึกเบื่อควรมีคำชี้แจงสั้นๆ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายให้เข้าใจ สามารถศึกษา หรือปฏิบัติตามได้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545: 131) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกว่าแบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่งคือการให้นักเรียนทำแบบฝึกมากๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้เนื้อหาวิชาดีขึ้น คือ แบบฝึกเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว ฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้นการฝึกทำย้ำทำบ่อยๆ ยิ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญ สามารถจดจำเรื่องราวนั้นได้อย่างคงทนอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้แสดงว่าแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา และการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตามตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะเพิ่มมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาทักษะของนักเรียนทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เตรียมสื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรม หาวิธีวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการวิเคราะห์ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นเรียบร้อยแล้ว

ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจภายหลังการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

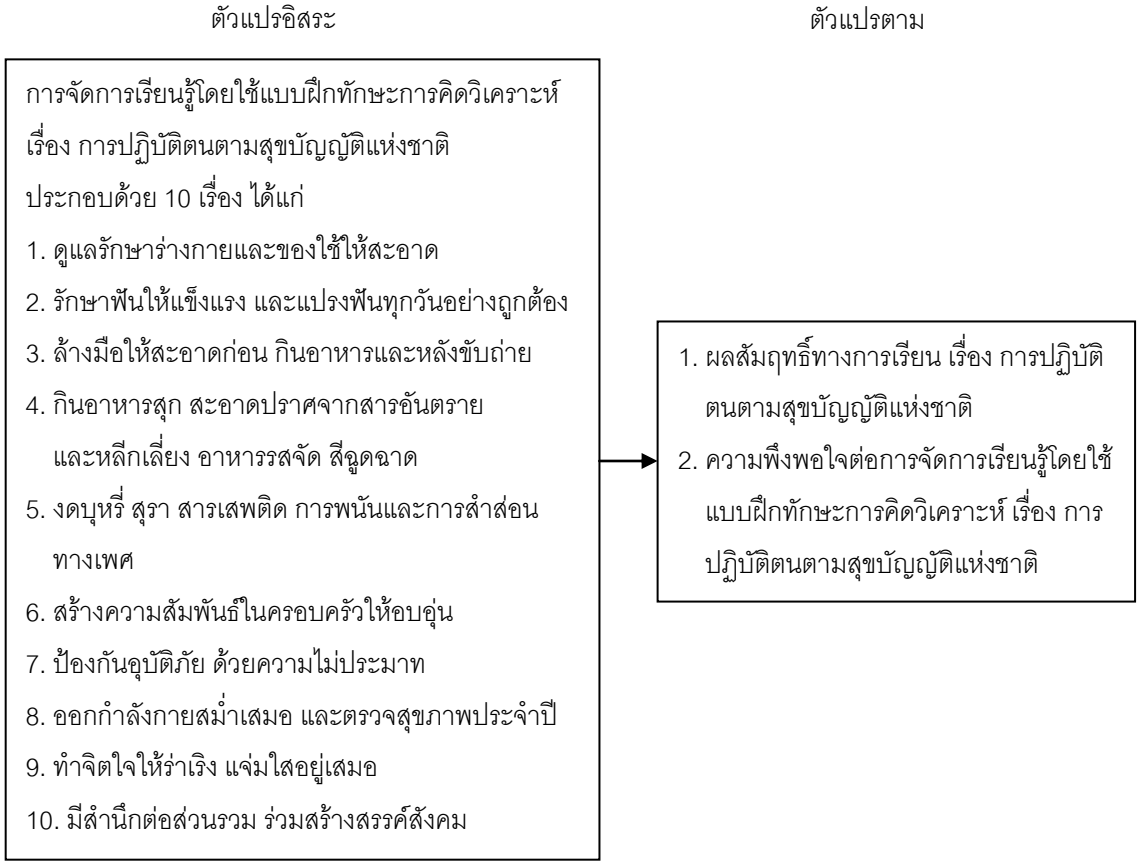

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 10 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 216) วิธีดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนทดลองสอน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการชี้แจงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ

2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 10 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (สอนนอกเวลาเรียน)

3. ขั้นหลังการทดลอง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติไปสอบถามนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อหาระดับความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	μ	σ	p-value
ก่อนเรียน	20	13	11.70	1.77	.000**
หลังเรียน	20	13	19.30	0.70	

α = .05

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านสาระการเรียนรู้	4.94	0.20	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.88	0.13	มากที่สุด	2
3. ด้านสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	4.70	0.27	มากที่สุด	4
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.85	0.17	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย	4.85	0.10	มากที่สุด	-

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนกับหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าทางการเรียน และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนพงศ์ บรรณการ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยก่อน และหลังเรียนด้วยแบบฝึก เรื่องการเป่าขลุ่ยไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่า

ก่อนเรียนหลังการใช้แบบฝึก นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเป่าขลุ่ยอยู่ในระดับสูงและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้แบบฝึกอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก คือ แบบฝึกช่วยส่งเสริมในด้านทักษะการเป่าขลุ่ยไทยและเข้าร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ ทำให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทยได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ สุดา (2554) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์มีการเรียนรู้ที่ค่อยๆ พัฒนาทีละขั้นจากง่ายไปหายาก มีรูปแบบที่สวยงาม มีภาพประกอบแต่ละเล่ม กิจกรรมการเรียนรู้ เร้าให้อยากทำ และนักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมาลา จาริชานนท์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติแห่งชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้และฝึกการใช้ทักษะในการหาคำตอบด้วยตนเองในทุกขั้นตอน

2. ในการนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ และสอนเนื้อหาสาระก่อนแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ขณะที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ครูต้องคอยดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนช้า เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เสร็จ และทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เสร็จ ครูต้องตรวจผลงานแจ้งให้นักเรียนทราบและแก้ไขข้อบกพร่องทันทีที่พบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ถูกต้องและเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นอื่นๆ และในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างที่เรียนจากแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุครุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จุฬาลักษณ์ สุดา. (2554). **ผลการใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ดวงมาลา จาริชานนท์. (2551). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัฒนพงศ์ บรรณการ. (2552). **การพัฒนาแบบฝึกเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัชราพร ปริโยทัย. (2551). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ. (2558). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558**. อำนาจเจริญ: งานวิชาการโรงเรียนดอนหวายตาใกล้เหล่าเจริญ.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาคพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). **เอกสารประกอบการสอนวิชา สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). **มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ. ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานประเมินคุณภาพการศึกษา.

NBUE159: การศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

A STUDY OF SCHOOL MANAGEMENT, THE TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

สุวรรณา อานามวงษ์*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ คือ t-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) study of school management under the Trat Primary Educational Service Area Office, and 2) compare the opinions of teachers and educational personnel concerning the school management, classified by gender and education level. The samples were 313 teachers and educational personnel in schools under a jurisdiction of Trat Primary Educational Service Area Office. The instrument was a 5-rating scale questionnaire. Statistical analysis was performed in terms of frequency, percentages, mean, Standard Deviation, and t-test.

Findings were showed that

1. The teacher and educational personnel's opinions on the school management under a jurisdiction of the Trat Primary Educational Service Area Office were at a "moderate" level in every aspect.

2. Gender and education level had no influence on their opinions concerning the school management.

Keywords: Education Management Academy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศจะต้องเรียนรู้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวก็คือ คุณภาพของคนในสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง โดยต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้คนมีความสามารถรู้จักการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2548)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งที่มีบทบาทความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว ต่างเร่งที่จะหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทางด้านการจัดการศึกษาจึงได้กำหนดเป้าหมาย นโยบาย แนวทางการดำเนินมาตรการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนหารูปแบบในการดำเนินการที่จะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในระดับพื้นที่อย่างจริงจัง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์จนทำให้เกิดกระแสผลักดันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ให้นำไปสู่การวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งเชิงรุกและเชิงรับที่สำคัญ คือ การมองวิสัยทัศน์ของคนไทยและสังคมไทยจากฐานของการศึกษา วิเคราะห์กระแสโลกาภิวัตน์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับการศึกษาทั้งในแง่ของตัวเหตุและผลกระทบที่ได้รับควบคู่ไปกับการพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคขัดข้องต่างๆ เพื่อคาดหวังให้มีการจัดทำโครงการเข้ากับ แผนงานหลักและนโยบายของแผน ตลอดจนการนำโครงการไปดำเนินให้เกิดผลและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2545: 1-3)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐ จึงมีความพยายามที่จะจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองให้มากที่สุด ดังนั้นโรงเรียนต้องมุ่งบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ในการดำเนินการโดยใช้พินิจพิจารณาร่วมกันอย่างมีเหตุผล ครู นักเรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีบทบาทในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายหลักของผู้วิจัย จะเห็นว่าการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงเป็นการบริหารในภาพขององค์รวม คือ จะต้องให้มีการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้ดีขึ้น จนถึงเกณฑ์ที่กำหนดผู้บริหารสถานศึกษา

จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายบนพื้นฐานที่มีศักยภาพ โดยผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็นผู้สนับสนุน เป็นโอกาสให้ทุกคนได้ทำงานร่วมกัน การบริหารสถานศึกษาในลักษณะนี้มีความละเอียดอ่อนและต้องการความเข้าใจร่วมกัน สร้างกัลยาณมิตรร่วมกันในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม สร้างระบบกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นขอบข่ายของการบริหารงานแบบนิติบุคคลเป็น 4 ด้านตามกฎกระทรวงดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป ทั้งนี้ได้กำหนดประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลการส่งเสริมการดำเนินงานของในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาว่าแตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

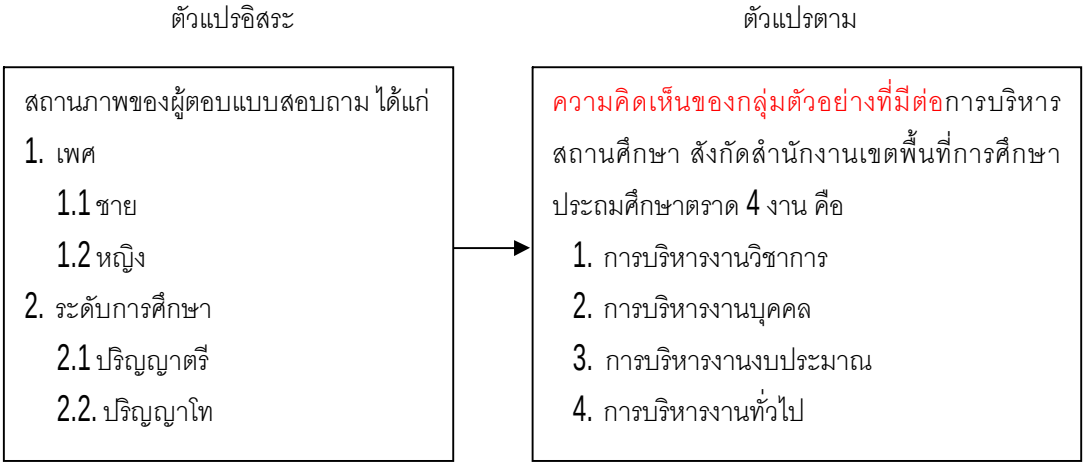

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ แนวคิด และการกระทำที่ได้มีการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาจากต้นสังกัดลงสู่สถานศึกษาโดยตรง โดยให้สถานศึกษามีอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอิสระและพร้อมตรวจสอบได้ โดยมีองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน เพื่อร่วมกันบริหารให้เป็นไปตามศักยภาพกรอบวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ กลยุทธ์ของสถานศึกษาที่เป็นไปตามแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยประยุกต์แนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระบบการบริหาร 4 งาน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและแผนปฏิบัติงานประจำปี การมีส่วนร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเด็ก การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลหรือเทียบโอนผลการเรียนรู้ การเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสนับสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สนับสนุนหรือร่วมพัฒนาสื่อเทคโนโลยี การนิเทศการศึกษา การสนับสนุน จัดหา และอำนวยความสะดวกแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ การผลิตสื่อการเรียนการสอน

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการ การวางแผนในการดำเนินงานการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้สนับสนุนการเรียนการสอน การประสานงานกับหน่วยงานองค์กรและชุมชนเพื่อจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาและสิ่งจำเป็นอื่นๆ ให้กับผู้เรียนที่ขาดแคลนหรือไม่สามารถพึ่งตนเองได้ การสนับสนุน บริจาคทรัพย์ วัสดุ สิ่งของจำเป็น การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสนอบ ติดตามการใช้งบประมาณ การประเมินผลการใช้งบประมาณ การช่วยเหลือ หรือแนะนำการบริหารการเงิน และการแนะนำหรือร่วมในการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนอัตรากำลังการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการการวินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ ซึ่งถือเป็นภารกิจของงานบริหารบุคคล

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินการในเรื่องการปฏิบัติงานธุรการอาคารสถานที่ การจัดบริการต่างๆ แก่นักเรียนและชุมชน การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติในโรงเรียน การแสวงหาความร่วมมือในโรงเรียน การกำหนดปรัชญาและนโยบายโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,627 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รวมทั้งสิ้น จำนวน 313 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-610)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สำหรับใช้สอบถามข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ที่ใช้สำหรับสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพศและวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านงานบุคคล 3) ด้านงบประมาณ และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหา แนวคิด และศึกษาการบริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดขอบเขตของข้อคำถามตามตัวแปรที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วไปหาคุณภาพของเครื่องมือ ทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครู จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอนบาช (Cronbach. 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .84
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วทำการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาช (Cronbach. 1990)

6. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

7. นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาในสังกัดเพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่าง

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติ (t-test)

3. เก็บข้อมูลใช้เวลา 5 สัปดาห์ อยู่ระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม 2559

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสถิติที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 313 คน โดยเป็นเพศชาย จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 40.58 เพศหญิง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 59.42 เมื่อพิจารณาพบว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 63.58 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานบริหารบุคคล รองลงมาคือ ด้านงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงานบริหารทั่วไป

2. การผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเรื่อง ศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านงานบุคคล รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ให้ความสำคัญในด้านการบริหารวิชาการเพราะถือว่าเป็นงานหลักเป็นหัวใจของการศึกษาและด้านการบริหารงบประมาณมีข้อมูลที่ชัดเจนตรวจสอบได้ ด้านบริหารบุคลากรถือว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์กรการบริหารบุคลากรต้องสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพส่งเสริมให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบริหารทั่วไปมีการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ แก้วคำ (2553: 105-109) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่ามีสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสมรรถนะขององค์กรมีปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเรียง ลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ด้านการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อม ด้านภาวะผู้นำและความร่วมมือ ตามลำดับ บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันและบุคลากรที่ปฏิบัติงานโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีสภาพ ปัญหาการบริหารสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2. การผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ รัตนมณี (2550: 146-167) ที่ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า หลักนิติธรรม ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักคุณธรรม ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักความโปร่งใส ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่ามี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักการมีส่วนร่วมทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักความรับผิดชอบ ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่าไม่แตกต่างกัน หลักความคุ้มค่า ทั้งกลุ่มบริหารและกลุ่มครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสองกลุ่ม พบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะองค์กรหรือโรงเรียนและส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิต

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไปใช้ในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เกี่ยวกับเทคโนโลยีและความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร สามารถกระจายอำนาจการจัดการศึกษาได้รับความเป็นอิสระและมีความคล่องตัวสามารถตัดสินใจดำเนินการในด้านงานวิชาการ งบประมาณ งานบุคลากร และการบริหารทั่วไป ไปใช้ในการบริหารงานของโรงเรียน

2. ควรศึกษาความแตกต่างการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยการสัมภาษณ์เพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลแก่โรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

ศักดิ์จิต มาศจิตต์. (2550). **การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549).** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

วิรัตน์ รัตนมณี. (2550). **การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทัศน์ แก้วคำ. (2552). **สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาสารคาม: วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. 5th ed., New York: Harper & Row.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607–610.

NBUE160: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด

COMMUNITY'S PARTICIPATION IN EARLY CHILDHOOD ADMINISTRATION OF THE THAPHRIKNOENSAI CHILD DEVELOPMENT CENTER UNDER THE JURISDICTION OF ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, TRAT PROVINCE

ขวัญใจ บรรณจิต*

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้แทนชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2559 จำนวน 114 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน รวม 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ตอน เป็นแบบสำรวจรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด ตามความคิดเห็นของผู้แทนชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้แทนชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด เมื่อจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ชุมชน, การศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study and compare an opinion of community representatives on participation in Early Childhood administration of Thaphriknoensai Child Development Center under the jurisdiction of Administrative Organization, Trat province, classified by their gender and education level. The samples comprosed 114 students' parents, 7 committees of child development center, and 2 caretakers, totally 123 persons. The instrument used in collecting data was a questionnaire

with two parts: check list, and 5-rating scale. Frequency, percentage, Standard Deviation, and independent t-test were applied to analyze the collected data.

Results indicated that

1. The opinion of community representatives was at a "high" level in every aspect. The highest mean was personnel aspect, followed by child development center management aspect. The lowest mean was childhood development network support aspect.

2. Gender and education level had no influence on their participation in Early Childhood administration of Thaphriknoensai Child Development Center.

Keywords: Participation, Community, Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การศึกษานับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนเกิดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และกระบวนการศึกษา จะให้ได้ผลดีต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยก่อนเข้าโรงเรียน เนื่องจากเป็นวัยที่สมอง และร่างกายกำลังเจริญเติบโต เป็นวัยที่ต้องการความเอาใจใส่ การส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กในวัยนี้ จึงมีความสำคัญมาก จึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแล และจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กมีความพร้อมในพัฒนาการครบทุกด้านการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย จึงเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพเด็ก โดยจัดการศึกษาในระดับนี้ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมครบทุกด้าน ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 289 ได้บัญญัติไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจในการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2542 มาตรา 16(9) บัญญัติให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา และมาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดภารกิจในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ภารกิจด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนภายในสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2551: 1-176)

การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4)

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการสนับสนุนทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2553: 29) และจากที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้สรุปสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาการต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (ธีระ รุญเจริญ. 2554: 29)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด อันเป็นแนวทางนำไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ชุมชนเข้ามาส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตราด ปีการศึกษา 2559 ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 160 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 14 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น178 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลท่าพริกเนินทรายสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตราด ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซีและมอร์แกน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 114 คน คณะกรรม การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 คนและครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 123 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
   1.1 เพศ ได้แก่ ชาย และหญิง
   1.2 ระดับการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี ขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด จำนวน 6 ด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด ได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนในทุกขั้นตอนของกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย ได้แก่ การร่วมคิด วางแผน ตัดสินใจ สนับสนุน ปฏิบัติ ควบคุม ตรวจสอบติดตามและประเมินผล ตลอดจนการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ต้องการ ด้วยความเต็มใจและสมัครใจ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการศึกษาให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กที่มีอายุตั้งแต่ 2–5 ขวบ ให้มีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ อาศัยอยู่บริเวณเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิด ผูกพันตามเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสามารถของเด็กตามวัย โดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางและบูรณาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน การจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคลรวมถึงการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดตั้ง ยุบรวม ย้ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การกำหนดนโยบาย แผนงานการจัดทำแผนงบประมาณ การพิจารณาคัดเลือกสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียน และการประเมินผลและแก้ปัญหาการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรงและพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ คัดเลือกสรรหา พิจารณาความดีความชอบ การลงโทษ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การตรวจสอบ และการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ตั้งภายในและภายนอกอาคาร สภาพแวดล้อมและมลภาวะ พื้นที่กลางแจ้ง ระเบียง มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยและเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะนำ ออกแบบสถานที่ อาคาร ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย จัดสิ่งแวดล้อมภายใน ปรับภูมิทัศน์ภายในและภายนอก การจัดห้องจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดตั้งและควบคุมดูแลห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับเด็ก

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การจัดหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดประสบการณ์/จัดกิจกรรมประจำวัน แผนการจัดประสบการณ์ สื่อและนวัตกรรม การวัดผลและประเมินผล นิเทศการศึกษา วิจัยในชั้นเรียน โภชนาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้มีมาตรฐานและคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมประจำวัน การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การผลิตสื่อนวัตกรรมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการนิเทศการศึกษา

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาได้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร ระดมทรัพยากรสนับสนุน บริจาคสิ่งของ ประสานบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดระดับภาค ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดประชุมบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเครือ ข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการประเมินปัญหาอุปสรรค แนวทาง แก้ไขการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด

2. ผลการวิจัยสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้แทนชุมชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย แตกต่างกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการหาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด จำนวน 6 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด ในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบรูปแบบ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา และด้านอื่นๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรแก้ไข เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง ด้านเนื้อหาความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วนำข้อเสนอแนะทั้งหลายมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
5. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.51-0.90 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.90
6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปขอความร่วมมือจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปถึงองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดนำไปลงรหัส วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยนำข้อคำถามมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2. วิเคราะห์การหาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการหาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.95, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ($\overline{X}$ =4.15, S.D.=0.81) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.12, S.D.=0.67) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ =3.80, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.12, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง/ยุบเลิก/ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.91, S.D. =0.41) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนงานพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.35, S.D.= 0.48) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =3.76, S.D.=0.95)

1.2 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.15, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.35, S.D.=0.80) รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการพิจารณาลงโทษบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.34, S.D.=0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =3.95, S.D.=0.86)

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.88, S.D.=0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การติดตั้งถังดับเพลิง ($\overline{X}$ = 4.15, S.D. =0.73) รองลงมาคือ ข้อท่านมีส่วนร่วมในการดูแล ปรับปรุงอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =4.14, S.D.=0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและควบคุมดูแลห้องน้ำของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถูกสุขลักษณะ ($\overline{X}$ =3.74, S.D.=0.93)

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.91, S.D.=0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.15, S.D.=0.73) รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ($\overline{X}$ =3.97, S.D.=0.85) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา ($\overline{X}$ =3.55, S.D.=0.94)

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.84, S.D.= 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีส่วนร่วมในการร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร ($\overline{X}$ =3.95, S.D.=0.87) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการประสานบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =3.93, S.D.=0.79) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\overline{X}$ =3.72, S.D.=0.96)

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.80, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมร่วมประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\overline{X}$ =4.11, S.D.=0.76) รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ($\overline{X}$ =3.92, S.D.=0.85) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย ($\overline{X}$ =3.38, S.D.=0.79)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าชุมชนได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกด้าน เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับนี้เป็นขั้นแรกที่สำคัญยิ่ง ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม จะทำให้เด็กในวัยนี้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ กุลพิพรรณ สานเมทา (2554: 79-81) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาจเนื่องมาจากด้านบุคลากร และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง ได้ดำเนินการตามนโยบาย แนวทาง และมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ และกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีนโยบาย และแผนในการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีหนังสือชักซ้อมแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก

เด็กที่เปลี่ยนแปลงใหม่ๆ แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ถูกต้องอยู่เสมอ สอดคล้องกับ ศราวุธ สังกะเพศ (2551: 44-45) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสบเตี้ย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหาร งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับดี

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะว่าเพศใดต่างก็เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จตุพร อินจักร์ (2556: 92) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลบึงบัว อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านระดับการศึกษาอาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการแต่งตั้งบุคคลจากผู้แทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยไม่แบ่งแยกระดับการศึกษา ทำให้บุคคลสามารถมีส่วนร่วมและทราบถึงหลักการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ อุษารัตน์ สาบา (2557: 133 -140) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดยะลา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าพริกเนินทราย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตราด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร จึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเป็นคณะกรรมการในการสรรหา เลือกสรรบุคลากร และตรวจสอบประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยขอเสนอโครงการส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาปฐมวัย 1) กิจกรรมการประชุมระหว่าง ผู้ปกครอง หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดในช่วงวันหยุดเสาร์หรืออาทิตย์เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้กิจกรรมของศูนย์ฯ 2) กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ให้ผู้นำเครือข่ายผู้ดูแลเด็กออกเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อสร้างความ คุ้นเคยกับผู้ปกครอง และตั้งชมรมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน 3) กิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน การดูงานภูมิปัญญาท้องถิ่น การเชิญปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เด็กเป็นครั้งคราว เชิญชวนให้เข้าร่วมมาเป็นอาสาสมัครให้ความรู้แก่เด็ก 4) กิจกรรมการนิเทศการศึกษา เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนร่วมนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู/ผู้ดูแลเด็ก 5) กิจกรรมตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเป็นคณะกรรมการประเมินครู/ผู้ดูแลเด็ก ประเมินการจัดทำแผนการสอน วิจัยในชั้นเรียน ประเมินเด็กว่ามีการพัฒนาตามวัยหรือไม่ 6) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ดังนี้ (1) ผู้สอนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็ก การพูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรเป็นไปในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน ผู้สอนควรปรึกษาพูดคุยกับผู้ปกครองอยู่เสมอ ครูควรมีแบบบันทึกความ ก้าวหน้าเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของเด็กเกี่ยวกับการสื่อสารกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (2) จัดสัมมนา เผยแพร่ความรู้สู่ผู้ปกครองใน

การพัฒนาเด็ก เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (3) กิจกรรมแจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ โดยจัดทำสาร แผ่นพับ แจ้งกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ จัดสถานที่ให้ผู้ปกครองชุมชน ได้พบปะพูดคุยกัน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์โดยติดป้ายนิเทศในบริเวณศูนย์ ในห้องสมุด มุมที่นั่งต่างๆ มีชุมชนอาสาแจกแผ่นพับ 7) กิจกรรมการจัดตั้งและควบคุมดูแลห้องน้ำของศูนย์ให้ถูกสุขลักษณะ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการกำหนดมาตรการรักษาความสะอาดการจัดตั้ง ตรวจสอบและควบคุมห้องน้ำของศูนย์ให้ถูกสุขลักษณะ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 20,000 บาท ในทุกกิจกรรมใช้วงจรคุณภาพ Deming ผสานเข้ากับกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่ควรนำไปพัฒนาให้เข้าสู่มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนามาตรฐานที่อยู่ต่างสังกัดที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและการจัดการอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น จัดทำมาตรฐาน ส่วนที่มีการปฏิบัติได้ผลดี การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้น เป็นข้อมูลนำเข้าเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องในการกระตุ้นการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในความรับผิดชอบให้ได้มาตรฐานระดับที่สูงขึ้นต่อไป และนำกระบวนการ การพัฒนาชุมชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ เปิดโอกาสให้บุคคลและผู้แทนของกลุ่มองค์การต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนร่วมตัดสินใจอนาคตของชุมชน ร่วมดำเนินกิจกรรมพัฒนา และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการ AIC จะช่วยชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ร่วมสร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน สร้างการยอมรับ ความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ตนมีส่วนร่วมกระบวนการพัฒนาชุมชนจึงเกิดความต่อเนื่องและก่อให้เกิดความสำเร็จสูง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). **กฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กุลพิพรรณ สานเมทา. (2554). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สมปราบ จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

จตุพร อินจักร. (2556). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลบึงบัว อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร**. การค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระ รุญเจริญ. (2554). **ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ศราวุธ สังกะเพศ. (2551). **การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุษารัตน์ สาบา. (2557). **สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ยะลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

NBUE161: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

RELATIONSHIP BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AND JOB PERFORMANCE OF TEACHERS IN THE SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF SAPHANSUNG DISTRICT OFFICE, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

เฉลิมเกียรติ กฤษณะจันทร์[1] รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนาณรงค์[2]
[1] นักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
[2] อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ศึกษาการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและแต่ละด้านกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานของครู สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานของครู

Abstract

The purposes of this research were to 1) study transformational leadership of administrators in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office , Bangkok Metropolitan Administration in the aspects of idealized influence, inspiration motivation, intellectual stimulation and individualized

consideration, 2) study job performance of teachers in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration, and 3) study the relationship between transformational leadership of administrators in overall and each aspect and job performance of teachers in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration. The samples were one hundred and eighteen teachers working in six schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration in the second semester of 2016 academic year. The instrument was a 5 rating scale questionnaire with the reliability at .98. Statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson Product Moment Correlation.

The study results found that

1. Transformational leadership of administrators in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration in overall and each aspect was at a high level.

2. Job performance of teachers in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration was at a high level.

3. There was a significant correlation of relationship between transformational leadership of school administrators in overall and each aspect and job performance of teachers in the schools under the jurisdiction of Saphansung District Office, Bangkok Metropolitan Administration at .01 level.

Keywords: Transformational leadership Job performance of teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลผลิต ช่วยสร้างสรรค์สังคม ทำให้คนในสังคมรู้สึกรับผิดชอบในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (อัจฉรา วัฒนาณรงค์. 2549: 11) ในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารและการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดและองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาหรือปฏิบัติที่แตกต่างจากเดิม จึงจะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในด้านต่างๆ ของการจัดการศึกษา ผลจากการวิจัยเชิงประจักษ์และการฝึกอบรมพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับในองค์การของประเทศต่างๆ จำนวนมาก พบว่าผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถทำให้ประสิทธิผลของงานและองค์การสูงขึ้น แม้ว่าสภาพการณ์ขององค์การจะมีข้อจำกัดต่างๆ เพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: 2-3) ซึ่ง บาส และอโวลิโอ (Bass;

& Avolio. 1991; อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2543: 22-25) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์การ จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาจะไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์การหรือสังคมซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามนี้จะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ หรือที่เรียกว่า "4I" (Four I's) คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence or Charisma Leadership) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration)

ในกระแสการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ประชาชน และชุมชนต่างให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ความสำเร็จในการจัดการศึกษาต้องเกิดจากการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาแห่งนั้นด้วย การจัดการศึกษาที่มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายในการพัฒนาจำเป็นที่จะต้องได้ครูที่มีลักษณะเฉพาะมีความสามารถ สูง และมีความสำนึกในความเป็นครูอย่างแท้จริง สามารถทำหน้าที่ครูได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีเกียรติ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์ เพื่อนำไปปฏิบัติและยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พุทธศักราช 2555-2559) ได้มุ่งเน้นให้คนไทยมีการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต เป็นคนดีมีคุณธรรม และซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญา โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครู เป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหาร สถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหาร สถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริม ให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียน ที่สอดคล้องกับวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2559: 1)

สำนักงานเขตสะพานสูง เป็นเขตพื้นที่การปกครองหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 6 โรงเรียน มีฝ่ายการศึกษาทำหน้าที่ดูแลเรื่องการจัดการและควบคุมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด จากสภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสำนักงานเขตสะพานสูงพบว่า ปัญหาการบริหารงานในสถานศึกษายังมีอยู่มาก เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและการประเมินผลการศึกษา สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ บุคลากรไม่ตรงกับสายงาน ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเนื่องจากย้ายกลับภูมิลำเนา ปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน เป็นต้น (วรรณา พูลพอกสิน. 2559: สัมภาษณ์) สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาหลักที่ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน การที่จะพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ ปัจจัยที่สำคัญก็คือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและครูที่มีคุณภาพหรือครูที่เก่ง สอนดีและเอาใจใส่ต่อการดูแลลูกศิษย์ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง จึงมีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร เพื่อได้ข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้กำหนดนโยบายวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ผู้สอนในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง การที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงาน เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน โดยการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence or Charisma Leadership) หมายถึง การที่ผู้นำมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกเป็นแบบอย่างสำหรับผู้ตาม เป็นที่ยกย่อง ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงาน ผู้ตามจะเลียนแบบผู้นำและพฤติกรรมของผู้นำจากการสร้างความมั่นใจในตนเอง ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม ผู้นำสามารถควบคุมอารมณ์ได้ ผู้นำเป็นที่ไว้ใจได้ว่าจะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้นำจะเป็นผู้มีศีลธรรมและจริยธรรม ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน ผู้นำจะเสริมความภูมิใจ และความมั่นใจของผู้ตาม และทำให้ผู้ตามมีความเป็นพวกเดียวกับผู้นำ ผู้นำจะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation) หมายถึง การที่ผู้นำมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจภายใน ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม ผู้นำจะสร้างและสื่อความหวังที่ผู้นำต้องการอย่างชัดเจน ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นความตั้งใจแน่วแน่ว่าจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามผลประโยชน์ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์การ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันต่อเป้าหมายระยะยาว และทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและกระตุ้นให้พวกเขาสามารถจัดการกับปัญหา และเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) หมายถึง การที่ผู้นำมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกในการกระตุ้นผู้ตามให้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ปัญหาในหน่วยงาน เพื่อหาข้อสรุปใหม่ที่ดีกว่าเดิม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่และสร้างสรรค์ มีการให้กำลังใจผู้ตามให้พยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ ผู้นำมีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและเหตุผล มีการจูงใจและสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหา ผู้นำจะทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน โดยผู้นำจะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ตามว่าสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างได้จากความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทุกคน

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) หมายถึง การที่ผู้นำมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในฐานะเป็นผู้นำให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นโค้ช และเป็นที่ปรึกษาของผู้ตาม

แต่ละคน ผู้นำจะเอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคลเพื่อความสัมฤทธิ์ผลและความเติบโตของแต่ละคน ผู้นำจะพัฒนาศักยภาพของผู้ตามและเพื่อนร่วมงานให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องมีการปฏิบัติต่อผู้ตามโดยการให้โอกาสการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สร้างบรรยากาศของการสนับสนุน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความจำเป็นและความต้องการ พฤติกรรมของผู้นำต้องแสดงให้เห็นว่าเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

การปฏิบัติงานของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์ การร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกในการจัดการศึกษา การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพครูเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ บาส และอโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1991) ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และศึกษาการปฏิบัติงานของครู จากเอกสารทางวิชาการ และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคุรุสภา มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้

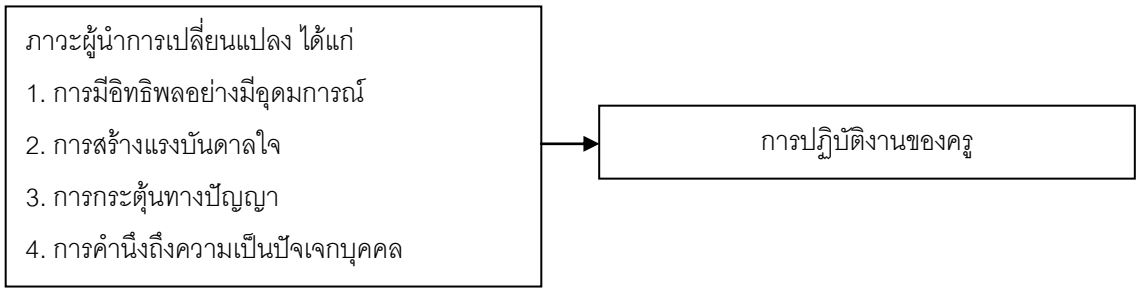

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 170 คน (ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตสะพานสูง. 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 118 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608-609)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตสะพานสูง ใน 4 ด้าน และการปฏิบัติงานของครู โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ โรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง ใน 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตลาดกระบังจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา นำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนที่สังกัด การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน

ที่	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	N = 118		การแปลความหมาย
		$\overline{X}$	S.D.	
1	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.40	.46	มาก
2	การสร้างแรงบันดาลใจ	4.39	.53	มาก
3	การกระตุ้นทางปัญญา	4.21	.72	มาก
4	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.25	.64	มาก
	รวม	4.32	.55	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32, S.D. = .55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นทางปัญญา

2. การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.13, S.D. = .48) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน และครูจัดกิจกรรมที่สร้างคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เรียนนำไปอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X)	การปฏิบัติงานของครู (Y)
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1)	.885**
2. การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.779*
3. การกระตุ้นทางปัญญา (X_3)	.781**
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.673**
รวม	.820**

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตาราง 2 แสดงว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (X) กับการปฏิบัติงานของครู (Y) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .820)

จากการเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .885) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .779) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .781) และ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .673)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จะได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีความรอบรู้ในหลักการบริหารและทักษะที่สำคัญในการบริหารงานอย่างมืออาชีพ มีความสามารถในการสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในองค์กรตลอดจนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและพร้อมที่จะบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2556: 37) ที่ได้กล่าวไว้ว่าในการบริหารจัดการองค์การ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานั้น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์การ คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาองค์การให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกายของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่ามืออาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ภาวะผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกับ อุดมศักดิ์ กุลครอง (2553: 158) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารคือผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำขององค์การหรือหัวหน้าหน่วยงานทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาเพื่อสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องแสดงตนตามบทบาทหน้าที่หรือแสดงความสามารถให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน หน่วยงานอื่น เห็นถึงความมีพลังอำนาจไม่ใช่อิทธิพลที่มาจากอำนาจหน้าที่โดยตำแหน่งและเชื่อมั่นในตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นความมุ่งมั่นในการทำงานมีความรับผิดชอบสูง การอุทิศตน โดยไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งเห็นได้จากการที่บุคลากรหรือหน่วยงานอื่นอื่นให้การยอมรับศรัทธานิยมชมชอบให้ความไว้วางใจให้ความเคารพมีการเลียนแบบพฤติกรรมผู้บริหารเพื่อก้าวสู่ความสำเร็จเป็นต้นโดยสังเกตจากการที่ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญชัย จะเกรง (2551: 25) ที่กล่าวว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เป็นพฤติกรรมตามความคาดหวังขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง สามารถกระตุ้นอารมณ์ของผู้ร่วมงาน ให้สูงขึ้นก่อให้เกิดการเลียนแบบและผูกพันต่อผู้บริหาร เห็นว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษ ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ ยกย่อง เทิดทูนเคารพ-นับถือ ศรัทธา ไว้วางใจและภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกัน มีความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารสามารถนำพาพวกเขาเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้ ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองคำ พิมพา (2556: 96) ได้ทำการ

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี และมีการพูดคุยและประชุมกับครูที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลากรทุกคนสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ สิ่งนี้ทำให้เกิดความผูกพันต่อเป้าหมายระยะยาว และทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและกระตุ้นให้พวกเขาสามารถจัดการกับปัญหา และเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ ณัฐสุภา เจริญยิ่งวัฒนา (2550: 21) ที่กล่าวว่าแรงบันดาลใจ เป็นกุญแจที่สำคัญที่จะนำให้บุคคลไปสู่ความสำเร็จในหลายๆ ด้าน ของชีวิต แรงบันดาลใจอาจจะหล่อหลอมมาจากรูปแบบของจินตนาการความประทับใจจากจิตใต้สำนึก ประสบการณ์หรืออื่นๆ สุด แท้แต่เจ้าของแรงบันดาลใจนั้นจะนำมาใช้สร้างอิทธิพลต่อความคิดของตนรวมถึงการนำแรงบันดาลใจ นั้นมาพัฒนาต่อยอด อย่างสร้างสรรค์ไม่ว่าศิลปินหรือนักประดิษฐ์ที่มีชื่อเสียงล้วนอาศัยแรงบันดาลใจ เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนแนวความคิดไปสู่การสร้างสรรค์ทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา นาคมุสิก (2559: 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจ ในระดับมาก

1.3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้โอกาสบุคลากรในการแสดงความคิดเห็น มีการประชุมวางแผนการทำงานหรือการติดตามขั้นตอนของการปฏิบัติที่งานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ฝึกให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเป็นระบบและกล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันสามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้ มีการพูดคุยหรือพิจารณาให้ผู้ร่วมงานเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ท้าทาย และเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ไขปัญหาร่วมกันสอดคล้องกับ บาส และอโวลิโอ (Bass; & Avolio) ได้กล่าวเกี่ยวกับการ กระตุ้นทางปัญญาว่า ผู้นำต้องคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการ ตั้งสมมติฐาน การเปลี่ยนกรอบ (Reframing) การมองปัญหา และการเผชิญกับสถานการณ์เก่าๆ ด้วยวิถีทาง แบบใหม่ๆ มีการจูงใจและสนับสนุนความคิดริเริ่มใหม่ๆในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหา มี การให้กำลังใจผู้ตามให้พยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ ผู้นำมีการกระตุ้นให้ผู้ตามแสดงความคิดและ เหตุผล และไม่วิจารณ์ความคิดของผู้ตาม แม้ว่ามันจะแตกต่างไปจากความคิดของผู้นำ ผู้นำทำให้ผู้ตามรู้สึกว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นโอกาสที่ดีที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน โดยผู้นำจะสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ตาม ว่าปัญหาทุกอย่างต้องมีวิธีแก้ไข แม้บางปัญหาจะมีอุปสรรคมากมาย ผู้นำจะพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถเอาชนะ อุปสรรคทุกอย่างได้ จากความร่วมมือร่วมใจ ในการแก้ปัญหาของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้ตามจะได้รับการกระตุ้นให้ ตั้งคำถามต่อค่านิยมของตนเอง ความเชื่อและประเพณี การกระตุ้นทางปัญญาเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนา ความสามารถของผู้ตามในการที่จะตระหนักและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554: 72) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมาก

1.4 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้การดูแลเอาใจใส่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล และทำให้ครูรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารยังเป็นที่ปรึกษาที่ดี และเอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของครูเป็นรายบุคคล จึงทำให้ทุกคนรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับ บาส และอโวลิโอ (Bass; & Avolio. 1990; อ้างถึงใน รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2543: 22-24) ที่กล่าวไว้ว่า การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) ผู้นำจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในฐานะเป็นผู้นำให้การดูแล-เอาใจใส่ผู้ตามเป็นรายบุคคล และทำให้รู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นโค้ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษาของผู้ตาม (Advisor) ของผู้ตามแต่ละคน เพื่อการพัฒนาผู้ตาม ผู้นำจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษในความต้องการของปัจเจกบุคคลเพื่อความสัมฤทธิ์ผลและความเติบโตของแต่ละคน ผู้นำจะพัฒนาศักยภาพของผู้ตามและเพื่อนร่วมงานให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องมีการปฏิบัติต่อผู้ตามโดยการให้โอกาสการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สร้างบรรยากาศของการสนับสนุน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความจำเป็นและความต้องการ พฤติกรรมของผู้นำต้องแสดงให้เห็นว่าเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น บางคนอาจได้รับอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่าบางคนอาจมีมาตรฐานที่เคร่งครัดกว่า บางคนมีโครงสร้างที่มากกว่า ผู้นำต้องมีการส่งเสริมการสื่อสารแบบสองทาง และมีการจัดการด้วยวิธีการดูรอบๆ (Management by Walking Around) มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นการส่วนตัว ผู้นำมีความสนใจในความกังวลของแต่ละบุคคล เห็นปัจเจกบุคคลเป็นบุคคลทั้งคน (As a Whole Person) มากกว่าเป็นพนักงาน หรือเป็นเพียงปัจจัยการผลิต ผู้นำต้องเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพ มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) ผู้นำจะมีการมอบหมายงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้ตามว่าต้องการได้ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มที่และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ท้าทายความสามารถ ผู้นำจะดูแลผู้ตามว่าต้องการคำแนะนำ การสนับสนุน และการช่วยเหลือให้ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยผู้ตามไม่รู้สึกว่ากำลังถูกตรวจสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ เชื้อบ้านเกาะ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูงกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหาทุกคนตระหนักดีว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาให้โรงเรียนในสังกัดสำนักการศึกษา เป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น ข้าราชการครูในสังกัด จึงต้องมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร และพัฒนาผู้เรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่องการเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานของครูทุกสังกัด มีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของครู ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ แล้วนำความรู้เหล่านั้นมาใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูมีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของ คุรุสภา (2556: ออนไลน์) ได้กำหนดให้ครูผู้สามารถต่ออายุใบประกอบวิชาชีพครูต้องมีการปฏิบัติงานครบตาม 12 มาตรฐาน ซึ่งทำให้ครูได้มีการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวีธา ฤกษ์เกษม (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้มีนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาตนเอง โดยเข้ารับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จะสามารถนำพาองค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ เมื่อผู้บริหารสามารถเป็นต้นแบบที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ดูแลเอาใจใส่ครู มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล สามารถนำพาให้ครูได้ปฏิบัติงานต่างๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม หาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งการปฏิบัติงานของครูนั้นมีเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของคุรุสภา และครูต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้ผลการปฏิบัติงานของครูมีคุณภาพ ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของครู ผู้บริหารจึงควรแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยวิธีการต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบศักดิ์ มูลมัย (2554: 93) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สินีนาฏ โพธิจิญญาโน (2554: 106) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการความรู้ของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการจัดการความรู้ของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาตนเองในการแสดงออกให้เห็นถึงการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการเป็นระยะๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและพัฒนาภาวะผู้นำด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการปฏิบัติงาน

ของตนเป็นระยะๆ โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการจัดการความรู้ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้บริหารระดับกลาง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานต่างๆ ให้มีการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้กับผู้นำระดับกลางเช่น หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ เชื้อบ้านเกาะ. (2558). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี. โปรดักส.

กอบศักดิ์ มูลมัย. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ขวัญชัย จะเกรง. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นรากฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ณัฐสุภา เจริญยิ่งวัฒนา. (2553). **การบริหารงานลูกค้าสัมพันธ์ของธุรกิจแฟชั่นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2559, จาก http://www.bu.ac.th/nowledgecenter/epaper/july_dec2010/pdf/P_117132.pdf.

ทองคำ พิมพา. (2556). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2543). **ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัตนา นาคมุสิก. (2559, มกราคม-มิถุนายน). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานีธานี เขต 3. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**. 3(1): 165-183.

วรรณา พูลพอกสิน. **(สัมภาษณ์)**. 26 สิงหาคม 2559.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.(2556). **มาตรฐานวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2556). **คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุวีธา ฤกษ์เกษม. (2559). **การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2559, จาก http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourTs23/14-Suveta.pdf.

อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2549). **การระดมเงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุดมศักดิ์ กุลครอง. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

NBUE162: การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

THE DEVELOPMENT OF MAAM TRAINING MODEL TO IMPROVE PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS AND CARE TAKING BEHAVIOR OF EARLY CHILDHOOD EDUCATIONAL PERSONNEL

ประดิษฐา ภาษาประเทศ [1] วิสิฏฐ์ ศรีตังครโยธิน [2] วราภรณ์ ตรีมงคล [3] และพัฒน์นรี จันทราภิรมย์ [4]
[1-4] คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย และเพื่อศึกษาจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM ผลการศึกษาทำให้ได้รูปแบบฝึกอบรม MAAM ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้น คือ ขั้นกระตุ้นความสนใจ (M: Motivation) ขั้นเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (A: Active Learning) ขั้นวิเคราะห์ (A: Analysis) และขั้นปรับเปลี่ยน (M: Modification) คุณภาพรูปแบบฝึกอบรมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13

วิธีการทดสอบการใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM โดยใช้แบบแผนการทดลอง Randomized Control Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ในปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 45 คน ใช้เวลาอบรม 2 วัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test for dependent sample, t-test for independent sample และวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) วัดประเมินผลก่อนและหลังฝึกอบรมด้วยแบบวัดจิตลักษณะและแบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82, 0.76, 0.70, 0.80, 0.91, และ 0.90

การใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM ปรากฏผล ดังนี้ เมื่อวัดผลหลังการฝึกอบรมทันที บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มทดลอง เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังการฝึกอบรม 1 เดือน บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มทดลอง เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มควบคุมแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การฝึกอบรม MAAM, จิตลักษณะ, พฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย, บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

Abstract

This research aims to study develop MAAM training model to improve psychological characteristics and care taking behavior of early childhood educational personnel, and to obtain an in-depth understanding of the personnel’s psychological characteristics and care taking behavior before and after MAAM training

model experiment. The developed training model which consisted of 4 steps: motivation (M), active learning (A), analysis (A), and modification (M) model was at high level of appropriation ($\overline{X}$ = 4.13) as perceived by the experts.

The experimental method of the invented MAAM training model was primarily based on the randomized controlled group pretest-posttest design. The samples were 90 early childhood educational personnel under the Pathumthani Primary Educational Service Area Offices 1 and 2 in the 2013 academic year, The training was carried out for two days and the samples were divided into two groups: experimental and controlled groups, with 45 members in each group. Data were then analyzed in terms of t-test for studying the relationship between dependent and independent variables, and mutivariate analysis of variance: MANOVA. The before-and-after training evaluation was carried out developed by means of the model for assessments of psychological characteristics and care taking behavior of the personnel. The reliabilities of assessment form were 0.82, 0.76, 0.70, 0.80, 0.91 and 0.90.

From the immediate evaluation after the training, it was found that the psychological characteristics of the experimental group were significantly better than those of the controlled group at .01 level. The second evaluation one month after the training, indicated the psychological characteristics and care taking behavior of the experimental group were significantly better than the controlled group at .01 level. However, there was no significant change for the controlled group.

Keywords: MAAM training, Psychological characteristics, Care taking behavior, Early childhood educational personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญยิ่งเพราะบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่ปูพื้นฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตั้งวัยเยาว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยเป็นบุคคลแรกที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความเอื้ออาทร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. 2550) และพระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) (2546) เน้นความสำคัญของครูว่า “ครูผู้สร้างโลก” คือ ครูสร้างจิตวิญญาณของเด็ก ครูจึงอยู่ในฐานะสร้างโลกโดยผ่านทางเด็ก เด็กซึมซับสิ่งที่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ความรู้ ให้ความรัก ความเมตตา เอื้ออาทร และครูจะเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ปัจจุบันการพัฒนาบุคคลให้เกิดผลระยะยาว สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมด้วยการพัฒนาจิตใจ จากการศึกษาทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) อธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาจิตลักษณะของบุคคลในวัยผู้ใหญ่ เพื่อช่วยสร้างให้บุคคลเป็นคนดี เก่ง และมีสุข ถ้าบุคคลได้รับการฝึกจิตลักษณะที่เข้มแข็งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ จากงานวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ พบว่า บุคคลควรได้รับการส่งเสริมให้มีจิตลักษณะหลายด้านประกอบกัน โดยเฉพาะจิตลักษณะด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านมุ่งอนาคตควบคุมตน และด้านความเชื่ออำนาจในตน จะทำให้บุคคลนั้นเป็นผู้มีพฤติกรรมพึงประสงค์ ซึ่งมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา

พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม จำนวน 230 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 120 เรื่อง ของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2551) พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านจิตลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรมรับผิดชอบและพฤติกรรมการทำงานของวัยผู้ใหญ่ คือ จิตลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจในตน ผลงานวิจัยของการฝึกจิตลักษณะและทักษะทางพฤติกรรม ทำให้บุคคลมีความพร้อมและมีจิตใจที่เข้มแข็งสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีได้ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยก็เช่นกัน หากฝึกฝนความรู้ทางวิชาการอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาจิตใจด้วย ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยควรได้รับการฝึกจิตลักษณะควบคู่กับการพัฒนาพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ด้วยเหตุนี้บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย จึงสมควรได้รับการพัฒนาจิตลักษณะอย่างเร่งด่วน เพราะบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ทำงานใกล้ชิดเด็กปฐมวัยทั้งยัง ให้การอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนเด็กปฐมวัย เป็นแบบอย่างทั้งการเรียนรู้และความประพฤติที่ดีงาม เด็กปฐมวัยจะซึมซับความประพฤติและความรู้จากครูผู้สอนที่จะปลูกฝังพื้นฐานการศึกษาและคุณธรรมจัดเป็นความสำคัญอย่างยิ่งของพัฒนาการศึกษาครั้งแรกในชีวิต (พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). 2546)

ดังนั้น การพัฒนาบุคคลให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย จึงทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการฝึกอบรม 4 ขั้น คือ ขั้นกระตุ้นความสนใจ (M: Motivation) ขั้นเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (A: Active Learning) ขั้นวิเคราะห์ (A: Analysis) และขั้นปรับเปลี่ยน (M: Modification) ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่า เมื่อบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้มีจิตลักษณะด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลเด็กและมีพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยที่ดีแล้ว จะทำให้บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย พัฒนาตนเองให้มีความรักความเมตตากรุณาต่อเด็กและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญต่อวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยก่อนและหลังการใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการสร้างรูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย ระยะการดำเนินงานดังต่อไปนี้ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพและปรับปรุงรูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ระยะที่ 3 การถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน เพื่อนำไปความรู้ไปขยายผลโดยใช้รูปแบบฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ไปถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย กลุ่มอื่นได้ใช้รูปแบบฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย

รูปแบบการฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง แบบแผนหรือแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับพัฒนาจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบโดยมีทฤษฎีและแนวคิดเป็นพื้นฐานในการพัฒนา โดยมีกระบวนการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย 4 ขั้นตอน กล่าวคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (M: Motivation) หมายถึง การกระตุ้นเร้าให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ โดยการฝึกอบรมใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เพื่อท้าทายให้คิดค้นหาคำตอบอย่างอิสระ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้และประสบการณ์เดิม และเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (A: Active Learning) หมายถึง การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมตามหลักการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด บทบาทของผู้เรียนเปลี่ยนจากการเป็นผู้รับความรู้มาเป็นผู้สืบเสาะหาความรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ในขณะที่ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ (A: Analysis) หมายถึง ขั้นตอนที่บุคคลหรือกลุ่มคิดทบทวนเรื่องราว ค้นหาความรู้สึกภายในที่แท้จริงเพื่อระลึกถึงกรณีศึกษาหรือการกระทำของตนเองต่อผู้อื่น หรือการกระทำที่ผู้อื่นแสดงออก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและผลที่เกิดขึ้นในการอยู่ร่วมกัน ยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย สะท้อนความคิดด้วยการเขียนถึงการวิเคราะห์กรณีศึกษา สิ่งที่ตนเองได้กระทำ หรือสิ่งที่ตนเองอยากจะกระทำต่อบุคคลคนนั้น

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับเปลี่ยน (M: Modification) หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ข้อคิดจากขั้นวิเคราะห์ตนเอง จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมฝึกอบรมแล้วนำไปปรับปรุงการกระทำของตนเองทั้งการคิด การพูด และการกระทำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จิตลักษณะ หมายถึง ลักษณะทางจิตของบุคคลที่มีส่วนช่วยในการเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเน้นการพัฒนาจิตลักษณะ 4 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ปริมาณความพากเพียรพยายามของครูที่จะพัฒนาตนเองและงานของตนเองให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค์และความล้มเหลว รู้จักกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตน อดทนทำงานที่ยากลำบากได้เป็นเวลานาน และมุ่งแสวงหาความรู้สิ่งใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาการทำงานอยู่เสมอ ตลอดจนชอบเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก วัดโดยแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2552) ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความและมาตรประเมินค่า 6 ระดับ

2. มุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ และเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดในอนาคตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น และสามารถควบคุมตนเองให้กระทำสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลดี หรือละเว้นกระทำบางสิ่ง วัดโดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2552) ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความและมาตรประเมินค่า 6 ระดับ

3. ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้และมีความเชื่อว่าเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งอาจทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่นนั้น เกิดจากการกระทำของตน เมื่อมีการกระทำที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดผลดี วัดโดยแบบวัดของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2547) ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความและมาตรประเมินค่า 6 ระดับ

4. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย หมายถึง การเห็นประโยชน์หรือโทษ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ และความตั้งใจในลักษณะยินดีพร้อมกระทำ หรือพยายามหลีกเลี่ยงของครูปฐมวัยที่จะแสดงพฤติกรรมการดูแลเด็ก วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความและมาตรประเมินค่า 6 ระดับ

พฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยต่อเด็กและผู้ร่วมงาน วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความและมาตรประเมินค่า 6 ระดับ โดยพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย หมายถึง ปริมาณการรายงานของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนกับเด็กและผู้ร่วมงาน 4 ประการ คือ

1. การใช้คำพูดที่เหมาะสม ได้แก่

1.1 คำพูดสุภาพ ไม่หยาบคาย ส่อเสียดหรือทำให้อับอาย ใช้น้ำเสียงพูดปกติและชัดเจน มีคำลงท้ายค่ะหรือครับ เช่น สวัสดีค่ะ ขอบคุณครับ ขอโทษค่ะ

1.2 คำพูดเสริมแรงทางบวก เช่น พูดให้กำลังใจ คำชมเชย

1.3 คำพูดส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การพูดอธิบาย แนะนำ ใช้เหตุผล หรือคำถาม แทนการใช้คำสั่งห้ามปราม ข่มขู่ คาดโทษหรือตัดสิน

2. การรับฟังความคิดเห็น ได้แก่

2.1 ตั้งใจฟังด้วยการแสดงออก เช่น สบตา พยักหน้ารับรู้ ยิ้ม สัมผัสกาย

2.2 รับฟังให้เข้าใจความต้องการของผู้พูด ใส่ใจกับประสบการณ์ที่ผู้พูดกำลังถ่ายทอดให้ฟังมากกว่าการคิดเตรียมที่จะโต้ตอบกับผู้พูด

3. การแสดงการกระทำที่เหมาะสมมีเหตุผล ได้แก่

3.1 การแสดงออกทางสีหน้าแววตาน้ำเสียง เช่น การยิ้ม พยักหน้ามองสบตาอย่างเป็นมิตร

3.2 การแสดงออกทางท่าทาง เช่น การสัมผัส จับมือ โอบกอด ลูบศีรษะ ลูบหลัง

3.3 การแก้ปัญหา โดยการใช้เหตุผล วิเคราะห์สาเหตุ และผลที่เกิดขึ้น

4. การให้ความรัก ความเมตตากรุณา ได้แก่

4.1 การแสดงความรักและปรารถนาดี

4.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลเมื่อต้องการ

4.3 การไม่ถือโทษโกรธกัน ให้อภัยซึ่งกันและกัน

บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ครูปฐมวัย ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัย มีดังนี้

1. การสร้างและพัฒนารูปแบบฝึกอบรม MAAM และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การสังเคราะห์และสร้างรูปแบบฝึกอบรมโดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างรูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการฝึกอบรม 4 ขั้น คือ ขั้นกระตุ้นความสนใจ (M: Motivation) ขั้นเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (A: Active Learning) ขั้นวิเคราะห์ (A: Analysis) และขั้นปรับเปลี่ยน (M: Modification) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฝึกอบรม MAAM ซึ่งประกอบด้วยการประเมินรูปแบบฝึกอบรม MAAM ชุดฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรม

โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฝึกอบรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 จัดว่ารูปแบบฝึกอบรมมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพเหมาะสม ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) และผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ดังกล่าวลงความเห็นและให้คะแนนประเมินความสอดคล้อง ระหว่างเนื้อหากิจกรรมฝึกอบรมในแต่ละเนื้อหากับวัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่จัดกิจกรรมและการสรุปกิจกรรม แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 พบว่า ของเนื้อหากิจกรรมในการฝึกอบรมครั้งนี้ มีความสอดคล้องกัน เมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่เป็นที่ยอมรับตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2526) นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงการพัฒนารูปแบบฝึกอบรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ การปรับภาษาที่ใช้ในการอธิบายการจัดกิจกรรมให้มีความชัดเจน รวมทั้งปรับเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

1.2 การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้แบบวัดจิตลักษณะของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2552), ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2547) จำนวน 4 ชุด คือ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดมุ่งอนาคต แบบวัดควบคุมตน ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2552) แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2547) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82, 0.76, 0.70, 0.80 ตามลำดับ และผู้วิจัยสร้างแบบวัด จำนวน 2 ชุด คือ แบบวัดจิตลักษณะเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย และแบบวัดพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดทั้ง 2 ชุด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของเครื่องมือแล้วผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้ (try out) ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งสุวิมล กล่าวถึงการหาค่าความเชื่อมั่นวิธีของคอนบราค (Cronbach) คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.70 พบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้ง 2 ฉบับ เท่ากับ 0.91 และ 0.90 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่อยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือที่สร้างสามารถใช้ทดสอบได้

2. การทดสอบผลการใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM ใช้แบบแผนการทดลอง Randomized Control Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 18 โรงเรียน ทำให้ได้บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน และทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) อีกครั้งเพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 45 คน โดยกลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM และกลุ่มควบคุมฝึกอบรมกิจกรรมอื่นในเวลาเดียวกัน ทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม และวัดผลหลังการฝึกอบรมไปแล้ว 1 เดือน ด้วยเครื่องมือวัดชุดเดียวกัน เพื่อติดตามความคงทนของการแสดงพฤติกรรม นำคะแนนแบบวัดที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test for Dependent Sample, t-test for Independent Sample และวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (Multivariate analysis of variance: MANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การทดสอบผลการใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ของกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM กับกลุ่มควบคุมที่ฝึกอบรมด้วยกิจกรรมอื่น เมื่อทำการทดสอบวัดหลังการฝึกอบรมทันที และทำการทดสอบก่อนและหลังการอบรม 1 เดือน ได้ผลดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบจิตลักษณะ ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM และกลุ่มควบคุมที่อบรมด้วยกิจกรรมอื่น เมื่อวัดผลหลังการฝึกอบรมทันที

จิตลักษณะ	กลุ่ม	N	$\overline{X}$	S.D.	F-Univariate	p-value
1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ทดลอง	45	61.38	4.63	29.237	.000**
	ควบคุม	45	56.29	4.29		
2. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	ทดลอง	45	122.58	9.68	41.946	.000**
	ควบคุม	45	108.58	10.80		
3. ความเชื่ออำนาจในตน	ทดลอง	45	78.91	8.17	39.341	.000**
	ควบคุม	45	68.76	7.22		
4. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแล	ทดลอง	45	199.62	19.36	84.387	.000**
เด็กปฐมวัย	ควบคุม	45	162.02	19.49		
Wilks' Lambda = 0.387 F-Multivariate = 26.640** p-value = .000						

หมายเหตุ: ** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 1 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เมื่อทดสอบหลังการฝึกอบรมทันที กลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่อบรมด้วยกิจกรรมอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคงทนของจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM และกลุ่มควบคุมที่อบรมด้วยกิจกรรมอื่น เมื่อทดสอบหลังการฝึกอบรม 1 เดือน

จิตลักษณะและพฤติกรรม	กลุ่มทดลอง/กลุ่มควบคุม	N	$\overline{X}$	S.D.	t	p-value
1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	กลุ่มทดลอง	45	64.02	5.26	11.242**	.000
	กลุ่มควบคุม	45	55.07	4.24	0.546	.388
2. ลักษณะมุ่งอนาคต	กลุ่มทดลอง	45	129.64	10.46	13.323**	.000
ควบคุมตน	กลุ่มควบคุม	45	102.96	10.97	0.508	.314
3. ความเชื่ออำนาจในตน	กลุ่มทดลอง	45	74.36	8.32	15.553**	.001
	กลุ่มควบคุม	45	63.29	7.74	1.464	.251
4. เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการ	กลุ่มทดลอง	45	213.00	17.41	21.737**	.000
ดูแลเด็กปฐมวัย	กลุ่มควบคุม	45	156.16	19.41	0.217	.743
จิตลักษณะโดยรวม	กลุ่มทดลอง	45	692.82	44.13	26.391**	.000
	กลุ่มควบคุม	45	536.09	33.03	0.474	.634
พฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย	กลุ่มทดลอง	45	211.80	25.80	9.946**	.000
	กลุ่มควบคุม	45	158.62	15.66	0.472	.461

หมายเหตุ: ** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 2 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย กลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบฝึกอบรม MAAM เมื่อทดสอบหลังการฝึกอบรม 1 เดือน เป็นผู้ที่มีจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่ากลุ่มควบคุมแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

รูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 รูปแบบสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์บนทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการและหลักการเรียนรู้ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ซึ่งทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย จากนั้นได้กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบฝึกอบรม ซึ่งประกอบ ด้วย 4 ขั้นที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและครอบคลุมองค์ประกอบของรูปแบบฝึกอบรม MAAM จึงมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (M: Motivation) หมายถึง การกระตุ้นเร้าให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ โดยการฝึกอบรมใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เพื่อท้าทายให้คิดค้นหาคำตอบอย่างอิสระ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้และประสบการณ์เดิม และเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำหลักการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ ที่ให้ความสำคัญกับ การกระตุ้นความสนใจ (Motivation) “ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ผู้วิจัยเตรียมสถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้เข้ารับการอบรมค้นหาทางที่จะนำไปสู่การค้นพบการแก้ปัญหา (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2548)

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (A: Active Learning) หมายถึง การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมตามหลักการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด บทบาทของผู้เข้ารับการอบรมเปลี่ยนจากการเป็นผู้รับความรู้มาเป็นผู้สืบเสาะหาความรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ในขณะที่วิทยากรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เข้ารับการอบรมให้เกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำหลักกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อเกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (วุทธิศักดิ์ โภชนุกูล. 2555), (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. 2550)

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ (A: Analysis) หมายถึง ขั้นตอนที่บุคคลหรือกลุ่มคิดทบทวนเรื่องราว ค้นหาความรู้สึกภายในที่แท้จริงเพื่อระลึกถึงกรณีศึกษาหรือการกระทำของตนเองต่อผู้อื่น หรือการกระทำที่ผู้อื่นแสดงออก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและผลที่เกิดขึ้นในดูแลเด็กปฐมวัย ยอมรับฟังความคิดเห็นบนพื้นฐานความแตกต่างที่หลากหลาย สะท้อนความคิดด้วยการเขียนถึงการวิเคราะห์กรณีศึกษา สิ่งที่ตนเองได้กระทำ หรือสิ่งที่ตนเองอยากจะกระทำต่อบุคคลคนนั้น ซึ่งผู้วิจัยได้เชื่อมโยงกระบวนการคิด เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้โดยการวิเคราะห์ปัญหาที่ได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูงตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของอีริคสัน ที่ว่าบุคคลที่บรรลุเอกลักษณ์แห่งตนจะรู้จักความรู้ความสามารถและรู้ความต้องการของตนเอง มีความพร้อมที่จะทำงานด้วยความมั่นใจว่าตนสามารถรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้สำเร็จ พร้อมที่จะให้ความร่วมมือปรับตัวและสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางปรับปรุงแก้ไขจนลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งการให้ความเข้าใจในเหตุผลและค่านิยมในสังคม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541)

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับเปลี่ยน (M: Modification) หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ข้อคิดจากขั้นวิเคราะห์ตนเอง จากการมีส่วนร่วมกิจกรรมฝึกอบรมแล้วนำไปปรับปรุงการกระทำของตนเองทั้งการคิด การพูดและการกระทำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ร่วมกันคิดทางบวกในการแก้ปัญหาโดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในขณะฝึกอบรมด้วยรูปแบบ MAAM หลังจากฝึกจิตลักษณะเสร็จแล้ว นำสู่กิจกรรมการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย เริ่มจากขั้นการกระตุ้น (M: Motivation) ให้ผู้เข้าอบรมเปิดใจพูดคุยกัน ฟังกันและกันอย่างลึกซึ้ง ด้วยเมตตา ด้วยกิจกรรมสุนทรีย์สนทนา เข้าสู่ขั้นลงมือปฏิบัติ (A: Active Learning) การฝึกเป็นผู้ฟัง ฟังและฟัง อย่างลึกซึ้ง ด้วยความรักความเมตตา ฝึกผู้เข้าอบรมให้ได้คิดใคร่ครวญถึงการกระทำของตนเองในการดูแลเด็กที่เกิดขึ้นการเรียนการสอน จากนั้นเข้าสู่ขั้นการวิเคราะห์ (A: Analysis) ถึงการกระทำในการดูแลเด็กปฐมวัยที่ครูเกิดความทุกข์ ความไม่เข้าใจ ความอึดอัดใจในการทำงาน สมาชิกกลุ่มร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทำงานดูแลเด็กและได้รับตัวอย่างจากกรณีศึกษาที่วิทยากรจัดกิจกรรม จนทำให้ตกตะกอนความคิดและกลุ่มนำเสนอผลงาน

การนำตัวอย่างไปใช้กับการทำงานดูแลเด็กปฐมวัยของตนที่นำไปสู่ขั้นปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อตนเอง (M: Modification) ในวิธีการต่างๆ เช่น การเขียนถึงความรู้สึกของตนเอง การฝึกอบรมด้วยรูปแบบ MAAM ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แบ่งปันประสบการณ์ดีๆ ให้สมาชิกกลุ่มได้รับฟัง การเปิดใจ ฟัง ผู้อื่น และฟังเสียงความรู้สึกของตนเอง จะเอื้อให้เกิดความรู้สึกเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่ให้โอกาสตนเองได้ฝึกฟังผู้อื่นเป็นเท่านั้น แต่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจของตนเองที่พร้อมจะมอบความปรารถนาดีให้ผู้อื่น อยากช่วยผู้อื่นให้ได้รับความสุขและที่สำคัญที่สุด คือ ผู้เข้าอบรมจะได้ข้อคิดที่จะทำงานการศึกษาปฐมวัยและการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขด้วยพลังจิตลักษณะที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับ ปาริชาด สุวรรณบุบผา (2552) กล่าวว่ากระบวนการสานเสวนาของการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง โดยผ่านการฟังกันและกัน ของบุคคลอย่างลึกซึ้งอย่างเพียงพอจะถูกเปลี่ยนแปลงโดยสิ่งที่ได้ยิน ได้เรียนรู้และเข้าใจกันมากขึ้น แต่ละบุคคลพยายามอย่างจริงจังที่จะรับข้อกังวลใจของผู้อื่นมาใส่ใจของตนทำให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกันและแสดงออกต่อบุคคลที่ตนเคยไม่เห็นด้วยอย่างแตกต่างออกไปจากความรู้สึกเดิม ดังนั้น รูปแบบ MAAM จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและเกิดพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยในความเห็นใจกันและกันของครูปฐมวัย ผลการพัฒนารูปแบบ ได้วิจัยและพัฒนาที่มีการทดลองซ้ำเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพดีเหมาะสมที่จะใช้พัฒนาบุคลากรได้ สอดคล้องกับ งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2551) ได้วิจัยการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะการอบรมเลี้ยงดูแก่ผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่าการศึกษานำร่องการใช้รูปแบบฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบฝึกอบรม เพราะได้ทดลองกระบวนการจัดกิจกรรมที่จะทำให้ทราบข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในขณะศึกษานำร่องและปรับปรุงพัฒนารูปแบบฝึกอบรมและกระบวนการจัดกิจกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป เมื่อทำการทดลองจริงกับผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองที่ได้รับฝึกอบรมด้วยชุดกิจกรรมการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะการอบรมเลี้ยงดูมีความพร้อมที่จะอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสนุนมากและแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์มากกว่าผู้ปกครองในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบฝึกอบรม MAAM มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในเพื่อพัฒนาจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ด้วยการฝึกจิตลักษณะและทักษะทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคงทนของพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยดูได้จาการติดตามผลหลังการฝึกอบรมไปแล้ว 1 เดือน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยยังมีจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมผู้วิจัยขอยกตัวอย่างครูปฐมวัย 1 คน ที่ผู้วิจัยได้ติดตามผลภายหลังจากการฝึกอบรมและสัมภาษณ์ครูปฐมวัย (วิชุดา วัดพุ่มพวง. 2557) เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2557 ได้ข้อมูลว่า

"ครูเล่าให้ฟังว่ามีเด็กรายหนึ่งเป็นโรคภูมิแพ้ ผิวหนังลอก ผิงหนังบอบบางและมีกลิ่น จนทำให้เพื่อนๆ เด็กๆ ในห้อง ไม่อยากเข้าใกล้ ครูก็สอนเด็กๆ ให้มีความรัก ความเมตตาสงสารเพื่อน ไม่รังเกียจเพื่อน เพราะโรคนี้ไม่เป็นโรคติดต่อ ครูอิ่มเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า เด็กที่เป็นโรคภูมิแพ้ผิวหนังลอกคนนั้นพูดว่า "อย่ารังเกียจน้อง...นะ" เมื่อครูได้ฟัง ดังนั้น ครูก็กอดเด็กไว้ด้วยความรัก ความเมตตา ไม่ต่างจากแม่ที่รักลูก ทำให้ผู้วิจัยซาบซึ้งในการกระทำของครูที่มีต่อศิษย์ด้วยจิตวิญญาณความแห่งความเป็นครูผู้ให้อย่างแท้จริง ที่ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ความเมตตาต่อศิษย์จนทำให้เพื่อนๆ ในห้องเรียน ไม่รังเกียจและเล่นกับเด็กคนนั้นด้วยดี นอกจากครูปรารถนาที่จะให้ศิษย์มีความสุขในการเรียนตามหลักปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ในการเตรียมความพร้อมตามแบบอย่างที่ได้นำความรู้จากการศึกษาไปใช้แล้ว ครูยังมีโอกาสได้ทำงาน ร่วมกับผู้อำนวยการในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน"

การที่ครูมีจิตลักษณะและแสดงพฤติกรรมการดูเด็กปฐมวัยด้วยความรักความเมตตา ซึ่ง พระไพศาล วิสาโล (2550) กล่าวถึงความดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของมนุษยชาติ เพียงเรารดน้ำสม่ำเสมอให้เมล็ดพันธ์แห่งสงบสุขที่มีอยู่แล้วในใจเราเติบโตเราก็จะพบความดีงามในชีวิต และสอดคล้องกับ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และอัมพร ม้าคนอง (2547) ที่ศึกษาอิทธิพลของการฝึกจิตลักษณะและทักษะทางพฤติกรรมศาสตร์ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ เพราะครูที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะและทักษะทางพฤติกรรมศาสตร์ มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติที่ดีต่อการพัฒนานักเรียน ซึ่งวัดโดย 2 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการพัฒนานักเรียน และความพร้อมที่จะพัฒนานักเรียน มากกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะทางพฤติกรรมศาสตร์ นอกจากผลดีที่เกิดกับตัวครูในการดูแลเด็กแล้ว สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2550) กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลากหลายวิธีการ เพราะครูมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นปัจจัยให้ผู้เรียนพัฒนาได้อย่างดี ทั้งการเป็นผู้จัดการเรียนรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดีในชีวิตจริงในลักษณะสอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น โดยเฉพาะการส่งเสริมธรรมในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะสร้างครูปฐมวัยให้มีความตระหนักในการแสดงพฤติกรรมต่อเด็กๆ

การแสดงออกในการสื่อสารของครู มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยภาษาหรือท่าทาง สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544) กล่าวว่า การกระทำพฤติกรรมของครูสามารถสอนเด็กได้เป็นอย่างดีและสอนได้ดียิ่งกว่าคำพูดโดยเฉพาะในการสอนเด็กเล็ก ฉะนั้นผู้เกี่ยวข้องควรตระหนักและประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้นทั้งต่อหน้าและลับหลังเด็กด้วย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ควรได้รับการส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ที่ครูจะต้องฝึกฝนซึมซับให้เข้าไปในจิตใจและเรียนรู้ทักษะพฤติกรรมการดูแลเด็กและให้เกียรติเด็กๆ เพราะเขามีสิทธิอย่างเสรีในการเรียนรู้ ดังที่ พุทธทาสภิกขุ (2543) กล่าวว่า ครูควรสอนด้วยความเมตตา เป็นตัวแบบที่ดีในการทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และสอนด้วยการถามให้เด็กคิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบสร้างความรู้สึกสำนึกให้เกิดขึ้นในใจเด็กได้เอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบฝึกอบรม MAAM เพื่อส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับครูปฐมวัยในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัยในการนำไปใช้ในการเรียนการการสอน บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยควรศึกษาเอกสารประกอบการฝึกอบรมและแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามแนวคิดของรูปแบบทั้งฉบับอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนนำไปใช้จะทำให้การจัดกิจกรรม แต่ละแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมมีประสิทธิผล

2. ผู้บริหารและนักวิชาการทางการศึกษา ควรตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมจิตลักษณะและพฤติกรรมการดูแลเด็กปฐมวัย ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ไปจนถึงครูทุกระดับชั้น และนำไปปรับใช้กับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทุกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษา การพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมจิตลักษณะ และพฤติกรรมต่างๆ ของบุคลากรทางการศึกษาควรทำการศึกษา โดยใช้ระยะเวลาอบรมที่นานขึ้น มีการอบรมเป็นระยะๆ และมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Time series) เพื่อติดตามการพัฒนาพฤติกรรม

2. ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาควรทำการศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็ก ด้วยความรักความเมตตา และสนับสนุนด้วยให้แรงเสริมในพฤติกรรมที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

งามตา วนินทานนท์; และคณะ. (2551). **โครงการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2: รายงานการประเมินผลการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โครงการบริการวิชาการแก่ชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). **ทฤษฎี การวัด และงานวิจัยเอกลักษณ์แห่งอีโก้ในคนไทยและเทศ**. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2543). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

_____. (2544). **ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน**. กรุงเทพฯ: บริษัท ส่งเสริมการศึกษาและจริยธรรม จำกัด.

ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2551). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

ดุจเดือน พันธุมนาวิน; และอัมพร ม้าคนอง. (2547). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

_____. (2552). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะแบบบูรณาการที่มีผลต่อพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2526). **การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปาริชาด สุวรรณบุบผา. (2552). **สานเสวนาสานใจสู่ใจ Heart to Heart Dialogue การฟังด้วยเมตตาเพื่อสุขภาวะทางปัญญาและสันติ**. กรุงเทพฯ: ควอลิตี้ อาร์ท.

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). (2546). **ธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สานอักษร.

พระไพศาล วิสาโล. (2550). **สร้างสันติด้วยสองมือเรา คู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความรุนแรง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.

พุทธทาสภิกขุ. (2543). **เด็กจะเป็นผู้สร้างโลกในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิชุดา วัดพุ่มพวง. (2557, 14 กันยายน). สัมภาษณ์โดย ประดิษฐา ภาษาประเทศ ที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.

วุทธิศักดิ์ โภชนุกูล. (2555). Active Learning. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2555, จาก http://www.pochanukul.com/?p=169.

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2550). **เลือกโรงเรียนอนุบาลให้ลูกรัก**. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ติรกานันท์. (2550). **การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อ้อมเดือน สดมณี. (2536). **ผลของการฝึกอบรมทางพุทธพฤติกรรมศาสตร์ต่อจิตลักษณะและประสิทธิผลของครู**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Johnson, D. W.; & Johnson, R. T. (1994). **Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive and Intentional Learning**. 4th ed., Englewood Cliffs, NJ: Prentice.

NBUE163: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย

THE DEVELOPMENT OF LEARNING PROVISION MODEL TO ENHANCE GOODNESS BEHAVIOR FOR YOUNG CHILDREN

กิตติมา บุญยศ [1] บุญประคอง ไม้เขียว [2] อรพินท์ สุขยศ [3] และวิสิฏฐ์ศรี ตังครโยธิน [4]
[1] อาจารย์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
[2-4]คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคล สังกัดคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 44 คน สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัยเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย การสังเกตพฤติกรรมการทำความดี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นจุดประกาย 2) ขั้นสะท้อนคิด และ 3) ขั้นนำความรู้สู่การปฏิบัติ และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 40 แผน และพบว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการทำความดีรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, พฤติกรรมการทำความดี

Abstract

The objectives of this study were to: 1) develop a learning provision model to enhance goodness behavior for young children, and 2) study the effects of the developed learning provision model. Samples included 44 male and female young children ranging in age between 5-6 years old. They were studying in level 3 Kindergarten class in the second semester of 2014 academic year in Rajamangala Demonstration Kindergarten School, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. A learning provision model was developed by means of synthesizing from texts and relevant research reports. The learning provision was then planned and the plan was implemented as an experiment teaching for 8 weeks. Data were collected through the observation of goodness behavior and were then statistically analyzed by t-test.

The study results in a learning provision model composes of 3 steps: 1) Twinkle, 2) Reflection,

and 3) Exercise, including the learning provision plan of 40 lesson plans. It was found that goodness behavior of young children increased at .05 level of significance.

Keywords: Learning Provision, Goodness Behavior

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น บุคคลในสังคมส่วนใหญ่มีความเคร่งเครียด มีภาวการณ์ต่อสู้แข่งขันกับผู้อื่นตลอดเวลา เพื่อผลักดันตนเองเข้าสู่การยอมรับของสังคม แต่การพัฒนาทางด้านจิตใจกลับตามไม่ทัน ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ลดน้อยถอยลง และละเลยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กรู้เท่าทันเพื่อพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เฉกเช่นเดียวกันกับผู้ใหญ่ การทำสิ่งที่เกิดผลดีอย่างมีคุณค่าต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม รวมถึงต่อตนเองหรือที่เรียกว่าความดีน้อยลง

พฤติกรรมการทำความดี เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ผู้ใหญ่จึงต้องตื่นตัว ตระหนักถึงคุณภาพของเด็กไทยให้มากขึ้น ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านจิตวิทยาพฤติกรรมศาสตร์ได้แสดงให้เห็นว่า ความดีนั้นต้องเสริมสร้าง ส่วนความชั่วต้องขจัด แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะลดการทำชั่ว ทำผิดของบุคคลให้น้อยลงหรือหมดไป ก็ยังไม่ใช่หนทางที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดีขึ้นมาได้ ดังนั้นจึงต้องมีการเสริมสร้างปลูกฝังความเป็นคนดีเป็นขั้นๆ ต่อไปอีกด้วย และถ้าเริ่มโดยการเสริมสร้างให้เด็กทำความดีให้มากและสม่ำเสมอจะเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กทำชั่วโดยอัตโนมัติด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่า “ฝึกนิสัยคนให้รักษาศีล แล้วศีลจะรักษาเขาในภายหลัง” คณะอนุกรรมการการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้เสนอว่า ถ้าจะพัฒนาเด็กให้เป็นคนดีและเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีด้วยนั้น ควรพัฒนาเด็กด้านคุณธรรม ซึ่งเป็นความดีงาม เป็นคุณธรรมเบื้องต้นที่จะต่อเนื่องไปสู่คุณธรรมขั้นต่อไป สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศจุดเน้นและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) บนฐานของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้ตั้งความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

“ปฐมวัย” เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่เด็กพร้อมรับการพัฒนาและเรียนรู้ในทุกด้านรวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการขัดเกลาให้เด็กมีพฤติกรรมการทำความดี ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่มีรูปแบบของพฤติกรรมหรือแนวคิด ค่านิยมที่เป็นของตนเอง เป็นวัยที่กำลังแสวงหาความรู้และทิศทางจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อพัฒนาตนเอง สำหรับพฤติกรรมการทำความดีในเด็กระดับชั้นปฐมวัยนั้น เป็นความดีในระดับขั้นพื้นฐาน อันได้แก่การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้อง ดังนั้นพฤติกรรมการทำความดีในเด็กระดับชั้นปฐมวัยจึงยึดหลักคุณธรรม 8 ประการ ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้ประกาศเป็นนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาคุณธรรมด้านความสุภาพ ซึ่งหมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมการมีมารยาท

ที่ดี การมีสัมมาคารวะ เช่น การไหว้ การกล่าวคำทักทายการพูดด้วยคำที่ไพเราะ การรู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ และความมีน้ำใจ ซึ่งหมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมการมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือ แบ่งปัน ชื่นชมในความสามารถของบุคคลอื่น ทั้งสองพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมการทำความดีที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีความเป็นปกติสุข เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการการจัดการเรียนรู้เพื่อนำสู่การเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่เปรียบเสมือนเข็มทิศและแผนที่การเดินทางที่จะนำพาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้ แนวคิดที่ได้รับการยอมรับในการอธิบายลักษณะของการเกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งเพียเจต์เชื่อว่าเมื่อเด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการรวมประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ทำให้เกิดความสมดุล (Equilibrium) ของโครงสร้างทางสติปัญญา เกิดเป็นความรู้และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล สอดคล้องกับบูรเนอร์ที่ เชื่อว่าการให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะช่วยในการสะสมและประมวลข้อมูลทำให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ และแบนดูรา อธิบายว่า เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมได้ดีจากการสังเกตตัวแบบในชีวิตจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ได้อีกด้วย และธอร์นไดค์เชื่อว่า การฝึกหัดหรือการให้เด็กลงมือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมที่ต้องการได้

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงเป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมต่อไป อีกทั้งผลจากการศึกษาวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีหลักการพื้นฐานในการพัฒนาดังนี้ เด็กควรได้มีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากการสังเกตตัวแบบในชีวิตจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหลอมรวมประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่และประมวลข้อมูลทำให้เกิดเป็นความรู้และส่งผลต่อการแสดง พฤติกรรม ตลอดจนต้องมีการฝึกหัดหรือการให้เด็กลงมือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจเพื่อจะทำให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมที่ต้องการ รูปแบบการจัดการเรียนรู้จึงประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นจุดประกาย เป็นขั้นที่เด็กได้รับสิ่งเร้าและประสบการณ์การเรียนรู้จากตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ รูปภาพ นิทาน เกม เพลง ปริศนาคำทาย

1.2 ขั้นสะท้อนคิด เป็นขั้นที่เด็กได้แสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้โดยอาจใช้การสนทนา การ

เล่าเรื่อง การวาดภาพ การตอบคำถาม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดและเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ

1.3 ขั้นนำความรู้สู่การปฏิบัติ เป็นขั้นที่เด็กนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ

2. พฤติกรรมการทำความดี หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกด้วยการกระทำด้านความสุภาพและความมีน้ำใจก่อให้เกิดผลดีต่อผู้อื่นและต่อตนเอง

1.1ความสุภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการทักทายด้วยการไหว้ การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ

1.2 ความมีน้ำใจ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการช่วยเหลือบุคคลอื่น แบ่งปันสิ่งของให้บุคคลอื่น ชื่นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของบุคคลอื่น

1.3 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย–หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคลธัญบุรี สังกัดคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

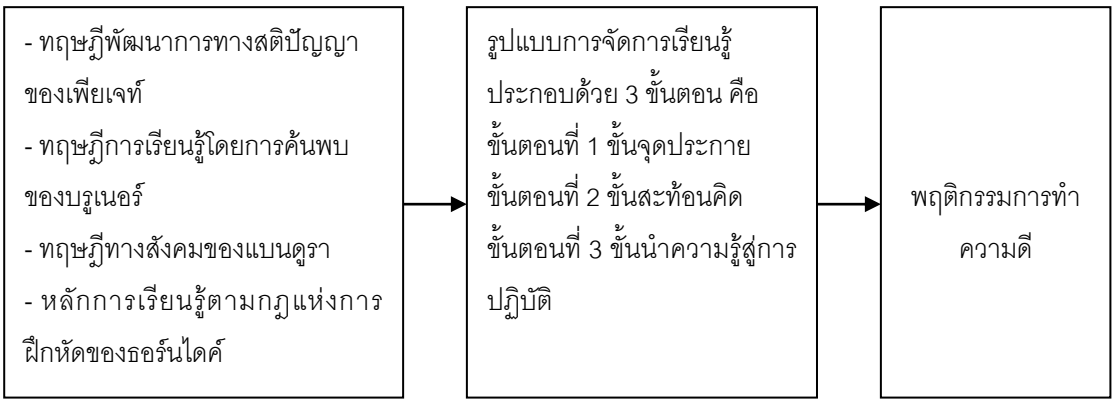

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทำโดยการรวบรวมเอกสาร ตำรา ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์หารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในข้อ 1.1 ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการทำความดี 2 ด้าน คือ ด้านความสุภาพและความมีน้ำใจ ความสุภาพ เป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการทักทายด้วยการไหว้ การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ความมีน้ำใจ เป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการช่วยเหลือบุคคลอื่น แบ่งปันสิ่งของให้บุคคลอื่น ชื่นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของบุคคลอื่น ใช้แบบแผนการวิจัย The Single Group Pretest-Posttest Design บันทึกผลการแสดงพฤติกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนระหว่าง 0-2 คะแนน ประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การจัดการศึกษากับเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชาย–หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคลธัญบุรี สังกัดคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวนทั้งสิ้น 44 คน ใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง โดยมีครูประจำชั้นซึ่งได้รับการอบรมวิธีการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย จากการศึกษาค้นคว้าสาระสำคัญของแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ทฤษฎีทางสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรูเนอร์ กฎแห่งการฝึกหัดของธอร์นไดค์ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นจุดประกาย เป็นขั้นที่เด็กได้รับสิ่งเร้าและประสบการณ์การเรียนรู้จากตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ รูปภาพ นิทาน เกม เพลง ปริศนาคำทาย เพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจ ความคิด และให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากตัวแบบ เพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจ ความคิด และให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากตัวแบบ บนพื้นฐานทฤษฎีทางสังคมของแบนดูรา ซึ่งเชื่อว่า เด็กควรได้มีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากการสังเกตตัวแบบในชีวิตจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์

2) ขั้นสะท้อนคิด เป็นขั้นที่เด็กได้แสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้โดยอาจใช้การสนทนา การเล่าเรื่อง การวาดภาพ การตอบคำถาม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดและเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ บนพื้นฐานทฤษฎีทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ และทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของ บรูเนอร์ ซึ่งเชื่อว่าการมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหลอมรวมประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่และประมวลข้อมูลทำให้เกิดเป็นความรู้และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม

3) ขั้นนำความรู้สู่การปฏิบัติ เป็นขั้นที่เด็กนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ บนพื้นฐานกฎแห่งการฝึกหัดของธอร์นไดค์ ซึ่งเชื่อว่า การฝึกหัดหรือการให้เด็กลงมือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมที่ต้องการ

1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ขั้นตอน ที่มุ่งเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกด้วยการกระทำด้านความสุภาพและความมีน้ำใจก่อให้เกิดผลดีต่อผู้อื่นและต่อตนเอง ความสุภาพ เป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการทักทายด้วยการไหว้ การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ และความมีน้ำใจ เป็นพฤติกรรมที่เด็กปฐมวัยแสดงออกโดยการช่วยเหลือบุคคลอื่น แบ่งปันสิ่งของให้บุคคลอื่น ชื่นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของบุคคลอื่น ทำให้สามารถพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งหมด 40 แผน ดังตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่แสดงในตาราง 1 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 1 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการทำความดี	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นจุดประกาย เป็นขั้นที่เด็กได้รับสิ่งเร้าและประสบการณ์การเรียนรู้จากตัวแบบซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ รูปภาพ นิทาน เกม เพลง ปริศนา คำทาย	1. ครูทักทายเด็กๆ ด้วยการไหว้และกล่าวคำสวัสดีค่ะ (สำหรับเด็กหญิง) สวัสดีครับ (สำหรับเด็กชาย) และกอดเด็กๆ ทีละคน ครูสาธิตวิธีการไหว้ที่ถูกต้อง 2. เด็กๆ ทักทายเพื่อนด้วยการไหว้และกล่าวคำสวัสดีค่ะ (สำหรับเด็กหญิง) สวัสดีครับ (สำหรับเด็กชาย) 3. เด็กๆ จับคู่กับเพื่อนที่นั่งอยู่ใกล้ๆ ตนเอง และกอดเพื่อนๆ เด็กกล่าวคำขอบคุณซึ่งกันและกันหลังได้รับการกอดจากเพื่อน เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณในการมอบความรักและความปรารถนาดีต่อกัน 4. เด็กฟังนิทานเรื่อง "ปูพูดไพเราะ" เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน โดยครูใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก เช่น - ตัวละครใดในเรื่องพูดจาไม่ไพเราะ - การพูดจาไม่ไพเราะทำให้เกิดเหตุการณ์ใด	-การทักทายบุคคลอื่นด้วยการไหว้ -การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพมีคำลงท้ายค่ะ ครับ -การกล่าวคำขอบคุณ -การกล่าวคำขอโทษ	1. นิทานเรื่อง "ปูพูดไพเราะ" ผู้เขียนวินัดดา ทองปลิว 2. กระดาษฟลิปชาร์ท 3. สีเทียนปากกาเมจิก	1. สังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก 2. สังเกตการปฏิบัติและผลการนำเสนอการปฏิบัติของเด็ก

ตาราง 1(ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	พฤติกรรมการทำความดี	สื่อและอุปกรณ์	การประเมินผล
	- ตัวละครใดในเรื่องพูดจาไม่ไพเราะ - การพูดจาไม่ไพเราะทำให้เกิดเหตุการณ์ใด - ตัวละครใดในเรื่องพูดจาไม่ไพเราะ - การพูดจาไม่ไพเราะทำให้เกิดเหตุการณ์ใด - ถ้าต้องการให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ควรใช้คำพูดอย่างไร - การพูดหรือทำสิ่งไม่ดีกับคนอื่น ผู้พูดควรปฏิบัติตนอย่างไร			
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสะท้อนคิด เป็นขั้นที่เด็กได้แสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้โดยอาจใช้การสนทนา การเล่าเรื่อง การวาดภาพ การตอบคำถาม	5. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนและวาดภาพเหตุการณ์ที่เด็กต้องการใช้คำพูดสุภาพ คำพูดที่ไพเราะกับผู้อื่น 6. แต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดของตน 7. ครูบันทึกคำพูดของเด็กลงบนกระดาษ	-การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพมีคำลงท้ายค่ะ ครับ -การกล่าวคำขอบคุณ -การกล่าวคำขอโทษ	1. นิทานเรื่อง "ปูพูดไพเราะ" ผู้เขียน วินัดดา ทองปลิว 2. กระดาษฟลิปชาร์ท 3. สีเทียนปากกาเมจิก	1. สังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก 2. สังเกตการปฏิบัติและผลการนำเสนอการปฏิบัติของเด็ก
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นนำความรู้สู่การปฏิบัติ เป็นขั้นที่เด็กนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ	8. เด็กแต่ละคนเลือกคำพูดสุภาพคำพูดที่ไพเราะและวางแผนว่าจะใช้คำพูดนั้นๆ กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ 9. ครูบันทึกคำพูดและความต้องการของเด็ก 10. ครูมอบหมายให้เด็กแต่ละคนปฏิบัติตามที่ได้วางแผนไว้ 11. เด็กนำเสนอสิ่งที่ตนเองปฏิบัติต่อผู้อื่น	-การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพมีคำลงท้ายค่ะ ครับ -การกล่าวคำขอบคุณ -การกล่าวคำขอโทษ	1. นิทานเรื่อง "ปูพูดไพเราะ" ผู้เขียน วินัดดา ทองปลิว 2. กระดาษฟลิปชาร์ท 3. สีเทียนปากกาเมจิก	1. สังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของเด็ก 2. สังเกตการปฏิบัติและผลการนำเสนอการปฏิบัติของเด็ก

จากตาราง 1 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนจะช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมภายใต้ขอบเขตของขั้นตอนที่กำหนด

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย ได้ผลดังในตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีพฤติกรรมการทำความดีรายด้าน 1) ความสุภาพ ได้แก่ การทักทายด้วยการไหว้ การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ 2) ความมีน้ำใจ ได้แก่ การช่วยเหลือบุคคลอื่น แบ่งปันสิ่งของให้บุคคลอื่น ชื่นชมในความสามารถ ผลงาน หรือความสำเร็จของบุคคลอื่น ทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 รายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง

พฤติกรรมการทำความดี	การทดสอบ	n	$\overline{X}$ ± S.D.	t	p-Value
การทักทายด้วยการไหว้*	ก่อน	44	0.41 ± 0.16	36.38*	.001
	หลัง	44	1.69 ± 0.10		
การพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ*	ก่อน	44	0.55 ± 0.09	4.43*	.047
	หลัง	44	1.51 ± 0.30		
การกล่าวคำขอบคุณและ	ก่อน	44	0.32 ± 0.16	9.92*	.010
คำขอโทษ*	หลัง	44	1.68 ± 0.15		
การช่วยเหลือบุคคลอื่น*	ก่อน	44	0.38 ± 0.10	26.45*	.001
	หลัง	44	1.40 ± 0.07		
แบ่งปันสิ่งของให้บุคคลอื่น*	ก่อน	44	0.52 ± 0.12	24.10*	.002
	หลัง	44	1.57 ± 0.11		
ชื่นชมในความสามารถผลงาน หรือ	ก่อน	44	0.24 ± 0.10	30.75*	.001
ความสำเร็จของบุคคลอื่น*	หลัง	44	1.47 ± 0.03		

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 2 พบว่า การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยพฤติกรรมการทำความดีของเด็กปฐมวัยรายด้านทุกด้านหลังการจัดการเรียนรู้จะมีคะแนนเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการจัดการเรียนรู้สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริงและสามารถทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการ

แสดงออกด้านพฤติกรรมการทำความดี นั่นแสดงให้เห็นว่า การให้เด็กปฐมวัยได้รับประสบการณ์ตรงจากตัวแบบที่มีความเหมาะสม ทำให้เด็กเกิดความประทับใจและเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบตัวแบบในทิศทางที่ดีสอดคล้องกับพัชรี สวนแก้ว (2545) ที่กล่าวว่า ธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่เด็กได้รับทั้งจากการกระทำ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการเกิดลักษณะนิสัยและเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็ก นอกจากนี้ การให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหลอมรวมประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่และประมวลข้อมูลทำให้เกิดเป็นความรู้นั้นจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็ก และถ้าผู้ใหญ่ได้ฝึกหัดหรือการให้เด็กลงมือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้เกิดความคงทนของพฤติกรรมที่ต้องการได้ สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติได้ศึกษาคำตอบด้วยตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนจะทำให้เด็กพัฒนาความรู้และปัญญาและแสดงศักยภาพของตนเอง

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการทำความดีรายด้านทุกด้านสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าวเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาพฤติกรรมการทำความดีโดยการเรียนรู้ผ่านตัวแบบซึ่งเป็นการกระตุ้นเร้าความสนใจ ความคิด และเด็กได้มีโอกาสแสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้โดยการสนทนา การเล่าเรื่อง การวาดภาพ การตอบคำถามของครูทำให้เด็กได้มีโอกาสคิดหาคำตอบและเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงทั้งที่บ้านและโรงเรียน และเมื่อเด็กได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลาย จึงนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอและคงทน นอกจากนี้ การที่ครูได้ให้แรงเสริมให้ข้อมูลย้อนกลับในการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและมั่นใจในการกระทำพฤติกรรมของตนเอง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ประกอบกับการเรียนรู้นี้เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวเด็กและเด็กปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวเด็ก และสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้มา เด็กจะเห็นว่า สิ่งนั้นมีความหมายต่อเขา ต่อเมื่อสิ่งนั้นน่าสนใจและสัมพันธ์กับตัวเขา รวมทั้งถ้าให้โอกาสเด็กสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนจากความคิดของเด็กเองจะสามารถสร้างพฤติกรรมที่เด็กทำด้วยความเต็มใจและเกิดแรงจูงใจภายในซึ่งจะให้ผลในทางบวกมากกว่าการปฏิบัติที่เกิดจากข้อบังคับโดยเด็กไม่ได้มีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตที่ได้จากงานวิจัย

1. ช่วงแรกของการจัดการเรียนรู้เด็กมีความเขินอายที่จะแสดงพฤติกรรม หลังจากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ไป 1 สัปดาห์ เด็กกล้าแสดงพฤติกรรมการทำความดีมากขึ้น
2. เมื่อเด็กคุ้นเคยกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทำให้แสดงภาวะการเป็นผู้นำ แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจ
3. การใช้นิทาน และการแสดงบทบาทสมมติ กระตุ้นเร้าความสนใจของเด็กได้ดี
4. เด็กเกิดความภาคภูมิใจในการทำพฤติกรรมการทำความดีและแสดงพฤติกรรมการทำความดีทั้งที่บ้านและโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้ใช้ควรทำความเข้าใจ จัดเตรียมสถานการณ์ ตัวแบบสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม และสามารถปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของชั้นเรียนได้ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถสอดแทรกบูรณาการได้กับทุกกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยเวลาในการบ่มเพาะ ควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการทำความดีอย่างชัดเจน และมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำความดีไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความคงทนของการเกิดพฤติกรรม
2. ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กในด้านอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์ จำกัด

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2555). **สอนหนูให้เป็นคนดีต้องเริ่มที่หัวใจ คู่มือการจัดการเรียนรู้คุณธรรมในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แปลนสารา.

ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2551). **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

นิติธร ปิลวาสน์. (2557). สอนลูกเรื่องการปฏิบัติตนต่อญาติผู้ใหญ่. URL: http://taamkru.com/th /สอนลูกเรื่องการปฏิบัติตนต่อญาติผู้ใหญ่. สืบค้นเมื่อ 20/9/2557.

ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร. (2557). **คุณธรรมพื้นฐานเรื่องมีน้ำใจ**. URL: http://taamkru.com/th/คุณธรรมพื้นฐาน-เรื่องมีน้ำใจ. สืบค้นเมื่อ 20/9/2557.

พัชรี สวนแก้ว. (2545). **จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. (2549). **ความดีคืออะไร**. URL: https://www.gotoknow.org/posts/34746. สืบค้นเมื่อ 13/11/2557.

วราลักษณ์ ไชยทัพ. (2544). **การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**. เชียงใหม่: เชียงใหม่ บี. เอส. การพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2550). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Hergenhahn, B.R.; & Olson, M.H. (1993). **An Introduction to Theories of Learning**. 4th ed., Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.

Wadsworth, B. J. (1996). **Piaget's Theory of Cognitive and Affective Development: Foundation of Constructivism**. 5th ed., New York: Longman.

NBUE164: การสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน

THE SYNTHESIS OF COLLABORATIVE LEARNING MODEL WITH AUTOMATIC PRESENTATION SYSTEM BASED ON STUDENT KNOWLEDGE

กฤษฎา พลอยศรี [1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญ แสนราช [2]

[1] นักศึกษาปริญญาเอก สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

[2] อาจารย์ประจำ ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บทคัดย่อ

การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน เรียกโดยย่อว่า รูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์ (SCRIP Online Learning Model) ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist) โดยมีระบบออนไลน์ที่นำเสนอเนื้อหาเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจแบบอัตโนมัติ การเรียนรู้ในปัจจุบันนั้นมีทั้งการเรียนรู้ที่ต้องศึกษาเพียงลำพังและการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันจึงจะประสบความสำเร็จ ระบบนำเสนอความรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ และ 2) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเป็นบทเรียน การดำเนินงานวิจัย แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎี บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ร่างรูปแบบการเรียนรู้และจัดทำคู่มือการใช้งาน 3) สร้างแบบสัมภาษณ์ (interview) และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ (questionnaire) 4) เก็บรวบรวมข้อมูล และ 5) วิเคราะห์สรุปผลโดย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน พบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่ารูปแบบการเรียนรู้สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ 91.43 เปอร์เซ็นต์ และผลการประเมินโดยรวมทั้ง 12 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.57)

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน

Abstract

The collaborative learning model with automatic presentation system based on student knowledge referred to the SCRIP Online Learning Model. The model could help student to collaborative learning, ability of pursuit self-knowledge (Constructivist) and online system that offers unique content to students. Because some of learning must be learning alone and some of learning must be learning together to be successful. The idea, the researcher synthesized into a form of learning by name “SCRIP Online Learning Model”. The objectives of this research were to synthesize of learning model, and to evaluate the learning model. The research methodology consisted 6 phases: 1) Documentation and

literature review, 2) Create the preliminary learning model and user manual, 3) Create interview and questionnaire, 4) Collecting data, and 5) Analysis the results by using Percentage, Mean, Standard Deviation. The evaluation results from the 15 experts agreeed that the model could be used for teaching 91.43 percent, and the results of evaluation was at a “high” level ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.69).

Keywords: Collaborative Learning, Automatic Presentation system

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้รูปแบบการเรียนรู้มีการปรับเปลี่ยนจากการเรียนรู้จากหนังสือ ตำราหรือการสอนในห้องเรียนนั้นเปลี่ยนไป ทั้งรูปแบบการติดต่อสื่อสาร การแชร์ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ผู้สอนจึงต้องปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรืออาจปรับเปลี่ยนทฤษฎีทางการสอน การเรียนการสอนต้องเข้ากับยุคสมัยของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ผู้เรียนสนใจมาเป็นเครื่องมือ หรือสื่อในการเรียนเพื่อช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การที่ผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้หมดเป็นไปได้ยาก ควรสอนให้นักศึกษามีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จากสื่อสารสนเทศรอบตัวร่วมกับการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการนำสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และความรู้จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม จะสามารถนำพาผู้เรียนเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่มิใช่แค่เพียงได้รับความรู้เท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนแบบใหม่หรือที่เรียกว่า Education 4.0 ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ในยุคดิจิทัล ความรู้ล่องลอยอยู่บนคลาวด์ ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ดังนี้ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) 2) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) และ 3) ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism)

เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในอนาคตที่มีทั้งการเรียนรู้ที่ต้องศึกษาเพียงลำพังด้วยตนเอง (Constructivism) และการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันเป็นทีม (Collaborative Learning) จึงจะประสบความสำเร็จ การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสพูดหรือแสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติได้อย่างเท่าเทียมกันมากที่สุดกว่าการเรียนรู้ในแบบต่างๆ ถึงร้อยละ 90 เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นเทคนิคที่สามารถปรับใช้ได้กับทุกวิชาและระดับชั้น ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่ได้ยอมรับอย่างแพร่หลายทั้งการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการเรียนรู้ออนไลน์ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบอื่นๆ ได้ดี STAD ได้ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายตั้งแต่วิชาคณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษา การศึกษา และสังคม และมีความเหมาะสมมากที่สุดสำหรับการเรียนการสอนที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และแบบทดสอบมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

เทคโนโลยีออนไลน์ที่นำเสนอเนื้อหาเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจแบบอัตโนมัติ จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความรู้แตกต่างกันมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ การปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน (Adaptive learning) ช่วยให้ผู้สอนได้มีเวลาดูแลผู้เรียนได้มากขึ้น โดยระบบจะทำการเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน การจัดการเรียนการสอนบนเว็บโดยใช้ระบบปรับเหมาะโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ แบบยาก แบบปานกลาง แบบง่าย สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นกว่าวิธีการสอนตามปกติอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้อย่างมีความหมายและเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความรู้เดิม และการเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์นั้นมีเหมาะสมและตรงกับหลักในการพัฒนาเว็บไซต์ทางการศึกษา การเรียนรู้ผ่านบริบทของสื่อเว็บโดยที่ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้และบริบทของสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Davidson-Shivers; & Rasmussen. 2006) รูปแบบการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการเรียนแบบร่วมมือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ จากการทดสอบช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทั้งสามด้าน คือ 1. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) 2. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) 3. การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมในการนำรูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์ที่สังเคราะห์ขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

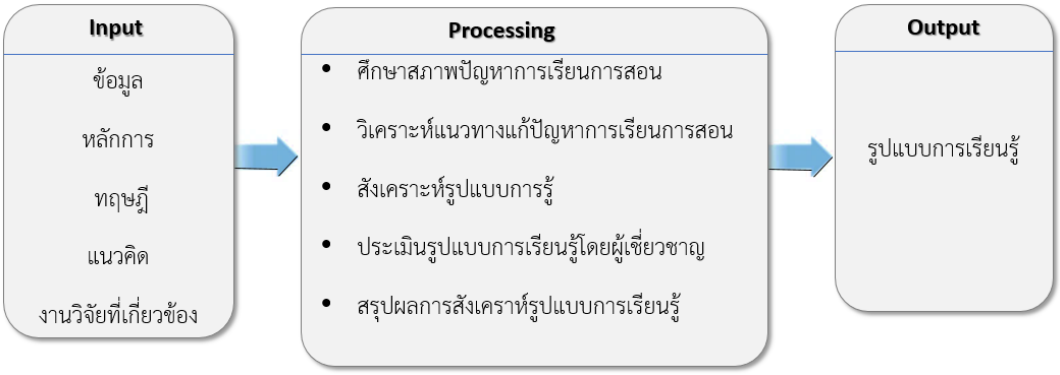

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

SCRIP เป็นชื่อย่อของรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วนหลักโดย S หมายถึง STAD รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Collaborative Learning), C หมายถึง Constructivist Learning Model: CLM ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง, R หมายถึง Resource Support แหล่งทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์, I หมายถึง Improve Score Assisted ระบบนำเสนอเนื้อหาเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ, P หมายถึง PAR Constructivist ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิม

SCRIP เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในอนาคตไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือการเรียนรู้ในยุค 4.0 ที่ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเรียนรู้แบบร่วมมือพร้อมไปกับความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองเพื่อนำความรู้มาแบ่งปัน โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งความรู้

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning Model) เป็นแบบแสดงโครงสร้าง ลำดับขั้น ความสัมพันธ์ จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย แล้วนำรูปแบบมาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาระบบการสอน จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรม การวัดผล เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ วิเคราะห์เทคนิควิธีต่างๆ รู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้ในอนาคต ที่มีทั้งการศึกษาเรียนรู้โดยลำพัง และต้องอาศัยความร่วมมือกันจะประสบความสำเร็จ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการเข้าถึงแหล่งความรู้ที่ล่องลอยอยู่บนคลาวด์ จากการค้นคว้าผู้วิจัยเลือกเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD (Student Teams Achievement Divisions) พัฒนาขึ้นโดย สลาวิน (Slavin) เนื่องจากมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนไม่ซับซ้อนและสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบพึ่งพาอาศัยกัน โดยนำมาออกแบบกิจกรรมร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ที่การเรียนรู้นั้นไม่สามารถรอผู้สอนเป็นผู้ให้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยจึงเลือกแนวคิด The Constructivist Learning Model (CLM) พัฒนาขึ้นโดยโรเบิร์ต ยาเกอร์ (Robert Yager) มาเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้เข้าใจขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองบนเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีระบบตอบสนองการเรียนรู้ตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนแบบอัตโนมัติ (Improve Score Assisted)

2. ร่างรูปแบบการเรียนรู้โดยการผสมผสานแนวความคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้

3. สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมิน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 ท่าน

4. เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้เชี่ยวชาญโดยผู้วิจัยได้เดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองเพื่อรับฟังข้อคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. สรุปผลการสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน หรือเรียกโดยย่อว่า "SCRIP" ซึ่งเป็นรูปแบบที่เกิดจากแนวคิดที่ว่าจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนนั้นสามารถเรียนรู้ได้ในอนาคตที่เป็นยุคของคนรุ่นใหม่ และระบบการเรียนการสอนที่เป็นระบบอัตโนมัติมากขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิด คำแนะนำต่างๆ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากล่าวไว้ ผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนต่างๆ สภาพ

ปัญหา เพื่อให้ได้รูปแบบและนำรูปแบบไปประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการเรียนการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ 15 ท่าน มีรายละเอียดดังนี้

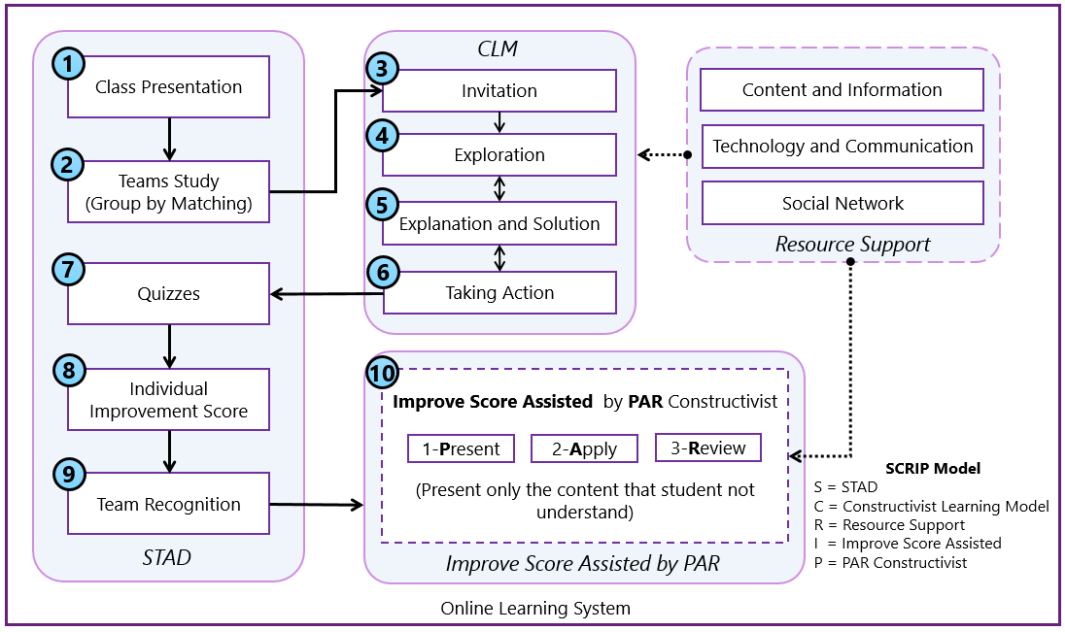

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน

จากภาพประกอบ 2 รูปแบบการเรียนรู้ SCRIP ส่วนแรกของการเรียนรู้และกิจกรรมจะใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ STAD เป็นหลักในการเรียนรู้โดยมีส่วนเสริมที่สำคัญ 2 ส่วน คือ 1) CLM (Constructivist Learning Model) เป็นการเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตอนเองนอกเหนือจากการเรียนรู้แบบกลุ่มโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเองเพื่อนำไปแบ่งปันความรู้นั้นร่วมกันเรียนรู้ในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม 2) Improve Score Assisted เป็นระบบเก็บข้อมูลผู้เรียนแต่ละคนอัตโนมัติที่เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้เรียนควรศึกษาเพิ่มเติม โดยระบบนี้จะดึงข้อมูลจาก Resource Support ไปจัดลำดับการเนื้อหาตามแนว PAR Constructivist

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นผลการประเมินรูปแบบการเรียนการรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 15 ท่าน

หัวข้อการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\overline{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความเหมาะสมในการนำการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD มาใช้	4.40	0.51	ดี
2. ความเหมาะสมในการนำการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม CLM มาใช้	4.40	0.63	ดี
3. ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ Resource Support	4.33	0.62	ดี

4. ความเหมาะสมของส่วนเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ขาดหายด้วย ISA (Improve Score Assisted)	4.27	0.59	ดี
5. ความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน	4.40	0.51	ดี
5.1 ความเหมาะสมในการใช้การเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมกับการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม	4.13	0.64	ดี
5.2 ความเหมาะสมในการใช้ PAR Constructivism ร่วมกับระบบ ISA	4.33	0.62	
6. ความเหมาะสมในการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีการตาม STAD	4.13	0.35	ดี
7. ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาให้เป็นแบบออนไลน์	4.33	0.49	ดี
8. รูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบเป็นทีม	4.33	0.49	ดี
9. รูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามแนวคอนสตรัคติวิซึม	4.33	0.62	ดี
10. ระบบเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ขาดหายด้วย ISA (Improve Score Assisted) สามารถช่วยเพิ่มโอกาสและความเท่าเทียมในการแข่งขันให้กับผู้เรียนแต่ละคนได้	4.13	0.83	ดี
11. ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์ในภาพรวม	4.20	0.56	ดี
12. ความเหมาะสมในการนำรูปแบบการเรียนรู้สคริปออนไลน์ไปใช้จริง	4.20	0.56	ดี
รวม	4.28	0.57	ดี

จากตาราง 1 พบว่าผลการประเมินโดยรวมทั้ง 12 ด้าน นั้นอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ แต่มีข้อสังเกตคือข้อที่ 10 ระบบเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ขาดหายด้วย ISA (Improve Score Assisted) สามารถช่วยเพิ่มโอกาสและความเท่าเทียมในการแข่งขันให้กับผู้เรียนแต่ละคนได้ มีค่า S.D. สูงที่สุดคือ 0.83 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในส่วนนี้แตกต่างกันมากที่สุด

อภิปรายผล

การสังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมที่มีระบบนำเสนอความรู้อัตโนมัติบนฐานความรู้ของผู้เรียน เป็นผลที่ได้จากการศึกษารูปแบบเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนรู้ SCRIP และประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 15 ท่าน โดยผลจากการประเมินในด้านต่างๆ โดยรวมนั้นอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 4.40 จำนวน 3 ข้อ ซึ่งทั้งสามข้อนั้นเป็นเรื่องของความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ร่วมกับทฤษฎีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีข้อสังเกตคือข้อที่ 10 ระบบเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ขาดหายด้วย ISA (Improve Score Assisted) สามารถช่วยเพิ่มโอกาสและความเท่าเทียมในการแข่งขันให้กับผู้เรียนแต่ละคนได้นั้นมีค่า S.D. สูงที่สุด คือ 0.83 เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่แตกต่างกันพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการนำไปใช้ที่หลากหลายทำให้ผลส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในข้อนี้มีการกระจายตัวมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยจะนำระบบเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ขาดหายด้วยไปทดลองกับผู้เรียนเพื่อยืนยันผลในการวิจัยลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้ข้อคิดว่าการออกแบบการเรียนรู้นั้นต้องสามารถตอบสนองผู้เรียนที่เก่งได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ในขณะเดียวกันก็ต้องมีระบบที่ช่วยเหลือผู้เรียนเก่งปานกลาง และอ่อน ให้สามารถพัฒนาตนเองให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามวัตถุประสงค์ได้ ตามคำกล่าวที่ว่า “เด็กที่เรียนอ่อนควรต้องใช้เวลาศึกษามากกว่าเด็กที่เก่ง หรือปานกลาง” การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้ง่ายกว่าการใช้เทคโนโลยีที่ผู้สอนถนัด และการนำเสนอเนื้อหาเฉพาะส่วนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจจะเป็นการชี้จุดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ได้ตรงประเด็น และผู้สอนสามารถทราบถึงจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคนจะช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับการเรียนการสอน และกิจกรรมอย่างเหมาะสม

การนำรูปแบบไปเป็นแนวทางในการใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นควรมีการวางแผนหรือวิเคราะห์บทเรียนต่างๆ ว่าบทเรียนใดมีเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะที่จะนำไปจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ เช่น เมื่อวิเคราะห์แล้วมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับรูปแบบการสอนทั้งหมด 5 บทเรียน ผู้สอนอาจนำเนื้อหาทั้งหมดขึ้นระบบหรือขึ้นเฉพาะส่วนที่เลือกไว้ ส่วนในขั้นสอนให้ดำเนินขั้นตอนการสอนตามรูปแบบที่วางไว้ และผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตให้แนะคำผู้เรียนตามความเหมาะสม และเพื่อทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจะนำรูปแบบไปทดลองและปรับปรุงเพื่อสรุปผลในขั้นตอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2554). **หลักการออกแบบเว็บไซต์ทางการศึกษา: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ: บริษัท สยามพริ้นท์ จำกัด

ประวิทย์ สิมมาทัน. (2552). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยอาศัยแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์**. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2544). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน 2**. กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด

มนต์ชัย เทียนทอง. (2556). **นวัตกรรมการเรียนและการสอนด้วยคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ: บริษัท แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

ยืน ภู่วรวรรณ. (2557). **เรื่องขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ การศึกษาระบบ 4.0.** (บทความวิชาการ) URL: http://www.stou.ac.th/Schools/sst/main/KM/KM%20Post/57/edu4.0.pdf, สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม 2559

แววตา เตชาทวีวรรณ. (2550). **การพัฒนาบทเรียนทางเว็บแบบปรับเหมาะวิชาการจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้**. กรุงเทพฯ: งานวิจัยทุนรายได้มาหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Kinshuk Petel, Ashok; & Russell, David. (2545). Intelligent and Adaptive System. In **Handbook on Information Technologies for Education and Training.** Edited by Adelsberger, Heimo H.; Corris, Betty; & Pawlowski, Jan M. Berlin: Springer

NBUE165: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

PARTICIPATION OF PARENTS IN DEVELOPMENT PRE-SCHOOL STUDENTS IN THE WATAOYAI SCHOOL THE JURISDIETION OF EDUCATIONAL SERVICE AREA

กานดา จันทรากานตานันท์ *
* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ ที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.49 และ S.D. = 0.43) การพัฒนาทางด้านร่างกาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาการด้านอารมณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาด้านสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ผู้ปกครอง, การศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study participation of parents in development pre-school students in 4 aspects, physical development, emotional, social development, and intellectual development of children at The Wataoyai School under The Office of Trat Primary Educational Service Area. The comparison participation of parent in pre-school students in The Wataoyai School jurisdietion The Office of Trat Primary Educational Service Area as a whole and in individual aspects by gender, age,

education degree and occupation. The samples used in this study is parents of pre-school students, 113 subjects in the academic year 2016, were used for data collection was a questionnaire including five level scale. The data were analyzed by percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

Results showed that:

1. Participation of parents development pre-school students in The Wataoyai School under The Office of Trat Primary Educational Service Area in an overall was the high level ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = 0.43).

2. The comparison participation of parent in development pre-school students in The Wataoyai School under The Office of Trat Primary Educational Service Area found that as a whole and in each aspect, classifying by gender, age, education level and occupation, were not significant in every aspect.

Keywords: Participation, Parents, Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการ และสมรรถนะทางวิชาชีพ ใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีสุขภาพทั้งกายและจิตใจที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมกับสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมภูมิปัญญา และการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 17-19) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ. ศ. 2545 มาตรา 24 ข้อ 6 ได้กล่าวว่า “การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ” สอดคล้องกับเอกสารคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ. ศ. 2546ได้กล่าวถึงบทบาทของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ไว้ว่า บทบาทของชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีเป้าหมายที่มุ่งไปสู่การศึกษาเพื่อชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวง-ศึกษาธิการ. 2546: 101-102) จากการศึกษาสภาพปัญหาตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 พบว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยยังขาดการมีส่วนร่วม การประสานกับครอบครัว พบปัญหาว่า ในระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่ให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ดังนี้ เด็กทุกคนควรได้รับการดูแลร่วมกันของทุกฝ่ายในชุมชน สร้างการรับรู้ให้ผู้ปกครอง และชุมชนรับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเด็กร่วมกันกับสถานศึกษาสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ปกครองและชุมชนในการหาวิธีร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเด็กร่วมกับสถานศึกษากระตุ้นให้มีการรวมกลุ่มและร่วมมือร่วมใจกันเพื่อริเริ่มและสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาเด็กของชุมชน โดยมีทุกฝ่ายในชุมชนเป็นกรรมการที่จะผลักดันให้เกิดกิจกรรมทางการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ประสานงานให้เกิด

ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กและกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเด็กร่วมกัน จากนั้นจึงกระตุ้นให้มีการร่วมมือร่วมใจกันในทุกองค์กรของชุมชนในการสนับสนุนและพัฒนาเด็กไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงเป็นความ สำคัญของการทำงานในโรงเรียนเพื่อให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและพร้อมๆ กัน ระหว่างครูปฐมวัยและผู้ปกครองจะทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีและมีความพร้อม ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ย่อมต้องอาศัยปัจจัยทั้งตัวผู้เรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ที่ทำงานร่วมกัน (กระทรวง-ศึกษาธิการ. 2550: 15)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ว่าอยู่ในระดับใดเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อันจะเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นอนาคตของสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 160 คน โดยถือว่านักเรียนหนึ่งคนมีผู้ปกครองสองคน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของผู้เรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตาราง เครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) และเลือกจากกลุ่มประชากรโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 113 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีฐานความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถม ดังนั้นการศึกษาปฐมวัยไม่ใช่การเรียนที่เนื้อหาแต่การพัฒนาและสร้างเสริมการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ตามวัย

การพัฒนาการ หมายถึง แนวทางการเจริญเติบโตอย่างเป็นขั้นตอน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทุกด้านของมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม อย่างเป็นกระบวนการและต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดจนถึงสิ้นอายุไข ในขณะที่เด็กในช่วงปฐมวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการทั้ง 4 ด้านอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปร่างส่วนสูงและน้ำหนัก รวมถึงความผันแปรของอารมณ์ต่างๆ เป็นต้น

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมที่มาผู้เข้าร่วมตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็มีส่วนช่วยให้งานสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน คือ1) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่ หรือผู้อุปการะที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กและรับผิดชอบการดูแลเด็กในการเข้าเรียน โดยมีเด็กในความดูแลเรียนอยู่ระดับปฐมวัย ในโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและครู ในการที่ครูจะสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยทั้งสองฝ่ายจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การให้เด็กได้รับการพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ส่งเสริมศักยภาพที่แท้จริงของเด็กอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กได้รับการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการปฐมวัย 4 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเกี่ยวกับการมีทักษะกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก การเคลื่อนไหวกระฉับกระเฉง การมีสุขภาพสุขอนามัย และพลานามัยด้านประสาทรับรู้ การมีโภชนาการ และภูมิคุ้มกัน
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์เกี่ยวกับการรับรู้ของตนเองและผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมด้วยการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ความมีระเบียบวินัย รวมถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรม
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก ที่เกี่ยวกับการรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ การรู้จักปรับตัว และการปฏิบัติตนตามมารยาทวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม
4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม สติปัญญาเกี่ยวกับการใช้ภาษาการรู้จักคิด การสังเกตและการเปรียบเทียบ

การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ หมายถึง การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ เพราะเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนไม่ต้องเดินทางไกล เพื่อให้เด็กได้ศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าการศึกษาต่อไปในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเนื่องจากโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพมากขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อได้ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับฝ่ายบริหารในการพัฒนาปรับปรุงและการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การพัฒนาเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 9)

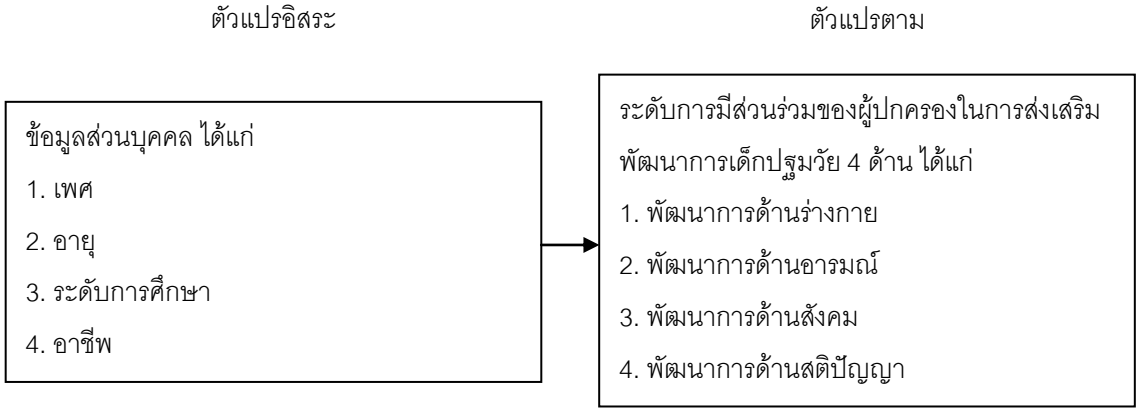

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และสติปัญญา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ

5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษามาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบรูปแบบ ความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรแก้ไขเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง (Validity) ด้านเนื้อหาความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำข้อเสนอแนะทั้งหลายมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินคือเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 สำหรับนำไปใช้จัดทำแบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ -1.0

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน

5. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนก 0.50-0.97

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1990: 202-204) มีค่าเท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 ฉบับ

3. ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถาม คืนภายใน 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดนำไปลงรหัส

5. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยนำข้อคำถามมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้วยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาที่กำหนดไว้แบ่งเป็น 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likert Rating scale) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

สรุปผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล (จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ข้อมูลส่วนบุคคล เพศจำนวน (คน) 113 ร้อยละ 100 อายุ จำนวน (คน) 113 ร้อยละ 100 ระดับการศึกษา จำนวนคน (คน) 113 ร้อยละ 100 อาชีพ จำนวน (คน) 113 ร้อยละ 100

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาการด้านสังคม อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, S.D. = 0.53) รองลงมาได้แก่ การพัฒนาการด้านร่างกาย อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.57, S.D. = 0.49) การพัฒนาการด้านอารมณ์ อยู่ในระดับการมีส่วนร่วม

มากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = 0.51) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การพัฒนาการด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

2.1 การพัฒนาการด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.57, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ จัดให้เด็กรู้จักดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เช่น การล้างมือ เป็นต้น อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.71, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ จัดหาขนมที่มีประโยชน์ให้เด็กรับประทาน อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.64) และจัดให้เด็กรู้จักเล่นกับผู้อื่นอย่างปลอดภัย อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.59, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

2.2 การพัฒนาการด้านอารมณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ เรื่อง ส่งเสริมด้วยการชมเชยเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.72, S.D. = 0.70) รองลงมา ได้แก่ จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักการมีระเบียบวินัยเมื่อหยิบของเล่นมาแล้วเก็บที่เดิมอย่างมีระเบียบอยู่ในระดับมากสุด ($\overline{X}$ = 4.69, S.D. = 0.81) และเมื่อเด็กทำผิดควรลงโทษด้วยการอธิบายให้เด็กรู้ว่าทำผิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

2.3 การพัฒนาการด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ให้เด็กรู้จักคำว่า "สวัสดี" ทักทายและแสดงความเคารพผู้ใหญ่ด้วยการไหว้และการนอบน้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.69, S.D. = 0.92) รองลงมา ได้แก่ ฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎระเบียบทางสังคมเบื้องต้น เช่น การทิ้งขยะให้ถูกที่ เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68, S.D. = 0.74) และผู้ปกครองเป็นแบบอย่างให้เด็กเห็นถึงความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.65, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

2.4 การพัฒนาการด้านสติปัญญา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = 0.74) รองลงมา ได้แก่ ส่งเสริมให้เด็กทบทวนการเรียน อ่าน เขียน และการนับตัวเลข อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.12, S.D. = 0.78) และส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเองโดยผู้ปกครองให้คำแนะนำ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.01, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะด้านสังคม เพราะสังคมคือการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น สามารถเรียนรู้เข้าใจและส่งเสริมในพัฒนาการด้านอื่นๆ ของเด็กได้อย่างรวดเร็ว ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และความคิด ตลอดจนพัฒนาด้านร่างกาย ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 224) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมว่าเด็กต้องพัฒนาทักษะเฉพาะบุคคลที่เป็นความแตกต่าง และเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การปรับตัว การมีส่วนร่วมและการเอื้ออาทรต่อกัน ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับเพื่อน ครู และบุคคลภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กิจเกื้อกูล (2550: 66) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยรวมในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกันผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีระดับมากถึงมากที่สุดในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะบิดาหรือมารดาต่างเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะในช่วงระดับปฐมวัย ดังที่ จีรนันท์ ฮังกาลี (2551: 21; อ้างถึงใน Peter Ducker; & Bill Gater. 1982: 23-26) ได้กล่าวถึง สายใยความรัก ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่เป็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง มั่นคงและยาวนานเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ ที่ช่วยผลักดันในการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้ ผลการวิจัยของผู้วิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัฒน์ บำรุงกิจ (2555: 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลขลุง (บุรวิทยาคาร) สังกัดเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดครั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยทั้งเพื่อสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ นำไปพัฒนา และในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยการพัฒนาการด้านสติปัญญา เพียงด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ จึงต้องเร่งและส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านสติปัญญา เพิ่มขึ้นโดยการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. ควรดำเนินงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทุกท่านอย่างทั่วถึงและให้เห็นถึงผลดีของการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่สำคัญและวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียนในระดับต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. นำผลการวิจัยนำเสนอผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

2. การสร้างขวัญและกำลังใจครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ให้สามารถดำเนินงานต่อ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเด็กปฐมวัยยิ่งขึ้น

3. นำเสนอให้บุคลากรในระดับชั้นอื่นๆ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อเปรียบเทียบกับในระดับชั้นอื่นๆ

2. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดอ่าวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อทราบถึงความต้องการเชิงลึกของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในด้านอื่นๆ หรือข้อบกพร่องที่ผู้ปกครองมองเห็นถึงสิ่งที่โรงเรียน บุคลากรยังต้องปรับปรุงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2550). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2559, จาก http://www.nongbua.ac.th/academic/doc_files/duty.pdf.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). **การจัดกิจกรรมเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.

จีรนันท์ ฮังกาลี. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาและคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนศิริราษฎร์วิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ประยูร อาคม. (2554). **การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1**. การศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รัตนา กิจเกื้อกูล. (2550). **ความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรง เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559**. กรุงเทพฯ: วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.

สุพัฒน์ บำรุงกิจ. (2555). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนเทศบาลขลุง (บุรวิทยาคาร) สังกัดเทศบาลเมืองขลุง จังหวัดจันทบุรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

Cronbach, Lee. J. (1990). **Essentials of Psychology Testing.** 5th ed., New York: Harper Collins Publishers Inc.

Krejcie, Robert. V.; & Morgan, Daryle. W. (1970). Determining Size for Research Activities. **Education and Psychological Measurement.** 30(3): 607-610.

NBUE166: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา

A STUDY ON SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN PLANT LIVING OF SCIENCE SUBJECT AND SATISFACTION IN LEARNING OF GRADE 4 STUDENTS WATKHONGTAKAIN SCHOOL TROUGH THE APPLIED STEM EDUCATION IN LEARNING MANAGEMENT

ฉัตรพิชัย วัฒนะ *

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เครื่องมือในการทดลองเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง การสอนแต่ละแผนมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นเชื่อมโยงสู่สภาพจริง ขั้นปฏิบัติ ขั้นนำเสนอ และขั้นสรุปและอภิปรายผล มีค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.53 เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องการดำรงชีวิตของพืช มีค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มีค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.51 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที (t-test แบบ dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.17 โดยมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมากตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และมีนักเรียนจำนวนร้อยละ 87.50 ที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53) โดยที่ด้านการประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาและด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.49) และ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ส่วนด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.58)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์, ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา

Abstract

This research aimed to study and compare scholastic achievement in plant living subject and compare achievement in plant living subject of grade 4 students before and after applied STEM education in learning management. Study satisfaction per applied STEM education in learning management of grade 4 students Watkhongtakain School. Instrumental experiment is study plans to applied STEM education plant living subject number learning plans one plan have 2 hours total 20 hours. Each plan have five stages is the compelling, the link to the actual conditions, the practice, the presentation and he summary and discussion, was validity level 0.53. Data collection tools is a test achievement in plant living subject, was validity level 0.70 and reliability level 0.92 and satisfaction questionnaires per the applied STEM education in learning management, was validity level 0.51. The statistics used to data analyze of percentage, average, Standard Deviation and statistics t-test dependent. The results revealed that 1) Scholastic achievement in plant living subject of grade 4 students after applied STEM education in learning management with mean equal 81.17 by results of the study was at superb according to the Ministry of Education. 87.50 percent of students was at a good level up, 2) Achievement in plant living subject after applied STEM education in learning management was statistically significant different at the .05 level, and 3) Satisfaction per applied STEM education in learning management of grade 4 students consider all the aspects was at a most level ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53), by the applied of the STEM education and the learning activities was at a most level ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.49), and ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.52) respectively. The content was at a much level ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.58).

Keywords: The Applied STEM Education in Learning Management, Achievement Science, Satisfaction per the STEM Education in Learning Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์วิชาที่มีความสำคัญต่อชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต และเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีต่างๆ ผสมผสานด้านความคิดกับศาสตร์อื่นๆ ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งด้านความคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ ฝึกการค้นคว้าและลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน หากมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และตรงตามความสนใจของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลายด้าน เช่น การสังเกต การทดลอง การจำแนก การลงความคิดเห็นจากข้อมูล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะมีความสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2542: 7) ที่กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ" การสอนวิทยาศาสตร์นั้นจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ รู้จักวางแผนแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล รู้จักหาเหตุผลสนับสนุนประเด็นต่างๆได้ รวมทั้งเกิดทักษะในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2552: 78) ที่เน้นให้ผู้เรียนที่เรียนสาระวิชาวิทยาศาสตร์มีการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้โดยการสืบเสาะหาความรู้และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติอย่างหลากหลายและเหมาะสมตามช่วงวัย

ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าระดับดีตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ประเมินจากผลการเรียนของนักเรียนทั้งหมด 32 คน ในปีการศึกษา 2558 นักเรียนมีผลการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีขึ้นไปร้อยละ 43.75 และต่ำกว่าระดับดี ร้อยละ 56.25 จากสมุดบันทึกการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2558 อีกทั้งจากการรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ หรือ National Test (NT) ของนักเรียนในปีการศึกษา 2558 มีผลคะแนนเฉลี่ยในด้านเหตุผลหรือวิทยาศาสตร์ 54.56 คะแนน จากสำนักทดสอบทางการศึกษา (สทศ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคะแนนสูงสุด 74 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 23 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผลการเรียนด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต้องได้รับการพัฒนา เพราะคะแนนสูงสุดอยู่ในระดับดีเท่านั้น และคะแนนต่ำสุดอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้งนี้อาจเกิดจาก 3 ปัจจัย คือ 1) ครูผู้สอน 2) ตัวผู้เรียน และ 3) เทคนิคการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการทั้งด้านคณิตศาสตร์ การออกแบบทางวิศวกรรม และการใช้เทคโนโลยีในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ทฤษฎีและการปฏิบัติจริง การสอนที่สามารถนำมาใช้สอนได้ คือ การสอนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา เป็นการสอนที่เน้นการบูรณาการ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหากับชีวิตจริง เน้นการเรียนรู้จากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง กิจกรรมการทดลองที่เน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ท้าทายความคิดของผู้เรียนในการวางแผน ออกแบบแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของการเรียนวิทยาศาสตร์ และสามารถใช้ความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม มาช่วยสนับสนุนในการวางแผน ออกแบบ และอธิบายได้อย่างเหมาะสม (มนตรี จุฬาวัฒนทล. 2556: 3) โดยนำมาจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตั้งประเด็นปัญหา 2) ขั้นเชื่อมโยงสู่สภาพจริง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและหาแนวทางในการแก้ปัญหา 3) ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้มาออกแบบและสร้างวิธีการแก้ปัญหา โดยใช้องค์ความรู้จากที่ได้ศึกษา 4) ขั้นนำเสนอ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้นำเสนอวิธีการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมการทดลอง และ 5) ขั้นสรุปและอภิปราย เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้สรุปความคิดรวบยอดจากการดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อสามารถนำไปพัฒนาแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ฝึกให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาโดยการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มากขึ้นในวิชาวิทยาศาสตร์ จึงนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มาจัดการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืชของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้

ทฤษฎีและสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างเหมาะสม และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา หมายถึง การกำหนดการสอนที่ประยุกต์แนวคิดการสอนแบบสะเต็มศึกษามาใช้ โดยเน้นการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตจริง ที่มีการเชื่อมโยงศาสตร์วิชาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีกับวิศวะกรรม เข้าด้วยกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ขั้นเชื่อมโยงสู่สภาพจริง ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นนำเสนอ และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและอภิปราย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หมายถึง ประมวลความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อความสำเร็จจากการได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ ส่งเสริมทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้โดยการลงมือปฏิบัติ สืบเสาะหาความรู้และแก้ปัญหาที่หลากหลาย ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะกระบวนการที่วัดออกมาในรูปของคะแนนหรือทักษะกระบวนการในการเรียนรู้ จากการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต หน่วยการเรียนรู้เรื่องการดำรงชีวิตของพืช โดยการวัดความสามารถด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ที่นำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษามาประยุกต์ใช้ โดยเกิดจากการเรียนรู้และการปฏิบัติทั้งด้วยตนเองและร่วมกันเป็นกลุ่มตรงตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่งทำให้มีความตั้งใจในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน และส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถและสนใจในการเรียนวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

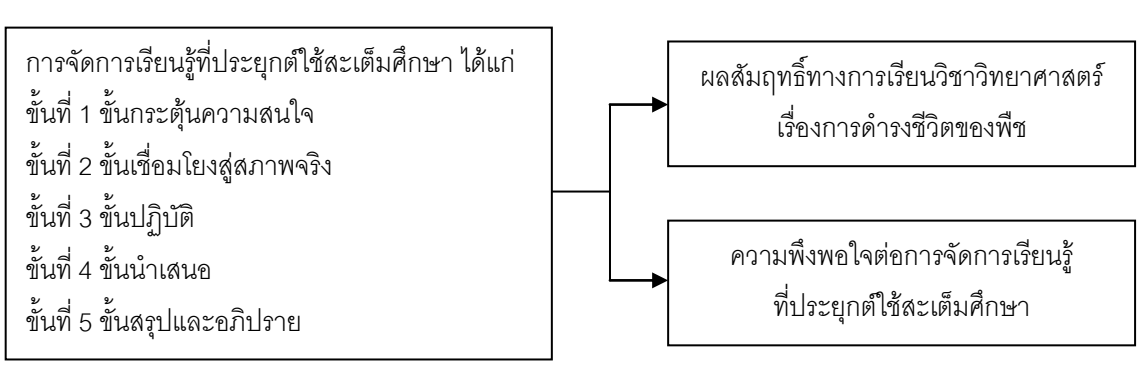

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยการสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ เป็นขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียน โดยการจุดประกายและตั้งประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ 2) ขั้นเชื่อมโยงสู่สภาพจริง เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และดำเนินการวางแผนแก้ปัญหา 3) ขั้นปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย คือ ขั้นการออกแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนออกแบบการทดลองเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และขั้นการทดลองเป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนดำเนินการทดลองเพื่อแก้ปัญหา 4) ขั้นนำเสนอ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนนำเสนอวิธีการทดลองจากการออกแบบแก้ปัญหาและผลที่เกิดขึ้นจากการทดลอง และ 5) ขั้นสรุปและอภิปรายผล เป็นขั้นที่ให้นักเรียนกับครูผู้สอนร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์ความถูกต้องรวมทั้งผลของการแก้ปัญหา จัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นนี้ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเท่ากับ 0.53

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเท่ากับ

0.70 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็ม-ศึกษา แบ่งเป็นด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา รวม 3 ด้าน จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ เท่ากับ 0.51 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

การสร้างเครื่องมือ

ศึกษาหลักสูตรสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัย แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ และศึกษาเนื้อหาในวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ดำเนินการออกแบบและสร้างเครื่องมือในการวิจัย และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำมาหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เครื่องมือทดลอง คือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.53 มีค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือใช้ได้ และเครื่องมือรวบรวมข้อมูล 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.70 มีค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือใช้ได้ นำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่เรียนเนื้อหาผ่านมาแล้วในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 39 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างการวิจัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และมีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.21-0.74 และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.51 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One group pretest-posttest design) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา โดยดำเนินการทดลองตามลำดับ ดังนี้

1. ทำการทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียน แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป

2. ทำการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้วิธีการสอนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาตามกำหนดการสอน โดยใช้ขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 เชื่อมโยงสู่สภาพจริง ขั้นที่ 3 ปฏิบัติ ขั้นที่ 4 นำเสนอ และขั้นที่ 5 สรุปและอภิปรายผล ทั้งนี้ดำเนินตามขั้นตอนการสอนตามหลักนี้ทั้ง 10 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจำแนกพืชและส่วนประกอบของพืช กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช ปัจจัยสำคัญในการเจริญเติบโตของพืช และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของพืช

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการผ่านเกณฑ์ของนักเรียนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ร้อยละ 80-100 หมายถึง ดีเยี่ยม ร้อยละ 70-79 หมายถึง ดี ร้อยละ 60-69 หมายถึง พอใช้ ร้อยละ 50-59 หมายถึง ผ่าน ต่ำกว่าร้อยละ 49 หมายถึง ไม่ผ่าน (แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. 2553: 16-17)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ทำการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ทดสอบโดยใช้สถิติที (t-test dependent)

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ย โดยในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแบบของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ เป็นความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดคลองตะเคียน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการ ดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการเรียนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา จำแนกตามเกณฑ์

เกณฑ์	คะแนน	จำนวน	ระดับ	ร้อยละ	$\overline{X}$	S.D.
80-100	32-40	23	ดีเยี่ยม	71.87	85.76	5.14
70-79	30-31	5	ดี	15.63	75.50	3.26
60-69	28-29	2	พอใช้	6.25	66.25	1.77
50-59	26-27	2	ผ่าน	6.25	57.50	0.00
รวม	40	32	ดีเยี่ยม	100.00	81.25	9.46

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\overline{X}$ = 81.25) โดยที่มีผลการเรียนตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืชของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มีผลการเปรียบเทียบ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา

การทดสอบ	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{D}$	$SD_{\overline{D}}$	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	15.75	4.35	16.72	4.45	21.24**	.00
หลังเรียน	32.47	3.83				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา

ความพึงพอใจ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านเนื้อหา	4.45	0.58	มาก
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
รวม	4.55	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53) โดยที่ด้านการประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาและด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.49) และ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.58)

จากผลการทดลองสรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.17 โดยมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมากตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และมีนักเรียนจำนวนร้อยละ 87.50 ที่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความ

พึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.53) โดยที่ด้านการประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาและด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.49) และ ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ส่วนด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.58)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นเชื่อมโยงสู่สภาพจริง ขั้นปฏิบัติ ขั้นนำเสนอ และขั้นสรุปและอภิปราย ที่เน้นปัญหาเกี่ยวกับชีวิตจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างเต็มที่ เน้นการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถกำหนดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในปัญหาที่เกิดขึ้น หาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดจากการศึกษามาวางแผนออกแบบ สร้างวิธีการแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาตามวิธีที่ได้ออกแบบไว้ สามารถใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์เชื่อมโยงกับความรู้ทางคณิตศาสตร์ ในการนำเสนอผลการแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล และสามารถนำไปพัฒนาในการแก้ปัญหาครั้งต่อๆไปได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ร็อคแลนด์ และคณะ (Rockland; et al. 2010: 60-61) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนพร้อมที่จะศึกษาและผสมผสานแนวคิดทางวิศวกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น และนำไปใช้วางแผนแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ และต้องประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา เน้นผู้เรียนให้เรียนรู้ผ่านปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงด้วยตนเอง เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน และเป็นความรู้ความเข้าใจที่อยู่ติดตัวผู้เรียนไปใช้ในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องตรงตามการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา ที่มีลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ 1) เป็นการสอนที่เน้นการบูรณาการ 2) ช่วยนักเรียนสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาวิชาทั้ง 4 กับชีวิตประจำวันและการทำอาชีพ 3) เน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 4) ท้าทายความคิดของนักเรียน และ 5) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และความเข้าใจที่สอดคล้องกับเนื้อหาทั้ง 4 วิชา

ส่วนนักเรียนที่มีผลคะแนนการเรียนอยู่ในระดับปานกลางและพอใช้ อาจเป็นเพราะความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านต่างๆ ในการเรียนและทำกิจกรรมมีน้อยกว่าผู้เรียนคนอื่นๆ ซึ่งแนวทางที่จะพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ต้องใช้กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ ดังนี้ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) ที่ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) ที่ว่าการฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร 3) กฎแห่งการใช้ (Law of use and disuse) ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อยๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจลืมได้ และ 4) กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไปแต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียนรู้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552: 18-19) โดยนำมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องชี้แจงและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เล็งเห็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสามารถกำหนดปัญหาด้วยตนเองได้ และการฝึกหัดโดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม การวางแผน ออกแบบ

และดำเนินการแก้ปัญหา ได้ลองผิดลองถูก ปฏิบัติซ้ำๆ ให้เวลาในการปฏิบัติมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเกิดทักษะมากขึ้น รวมทั้งครูผู้สอนต้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้เรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและพัฒนาความรู้ความสามารถให้สูงขึ้นใกล้เคียงกับผู้เรียนที่มีคะแนนทางการเรียนสูง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเองในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนคอยแนะนำและเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่ การให้ผู้เรียนฝึกตั้งประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับชีวิตจริง ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาเพื่อให้เกิดแนวคิดในการนำไปวางแผน ออกแบบ และดำเนินการทดลองตามแบบแผนที่วางไว้ ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติการทดลองแก้ปัญหาจากแนวคิดที่วางไว้ และบันทึกผลการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิด นำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพจริง รวมถึงผู้เรียนต้องวิเคราะห์จุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขและพัฒนาในการแก้ปัญหาครั้งต่อๆ ไป และสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต่างจากการสอนแบบปกติ ที่จัดการเรียนการสอนจากเนื้อหาในบทเรียนเป็นหลัก กิจกรรมการทดลองปฏิบัติตามเนื้อหาในบทเรียนที่กำหนดมาให้ทั้งหมด ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดปัญหา วางแผน และออกแบบการทดลอง และการทดลองครูผู้สอนเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมการทดลอง ความรู้ที่ผู้เรียนได้ส่วนใหญ่มาจากครูเป็นผู้ถ่ายทอดไม่ได้เกิดจากตัวผู้เรียนเอง ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดองค์ความรู้แต่ได้แค่ความจำที่ครูถ่ายทอดให้เท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนลืมเนื้อหาหรือการทดลองเมื่อเวลาผ่านไป ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ สก็อต (Scott. 2012: 37) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมและคณิตศาสตร์ในโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา และผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมห้องเรียน STEM มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าเด็กนักเรียนระดับเดียวกันที่ไม่ได้เข้าร่วม

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้เรียนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ โดเวย์ (Dowey. 2013) ที่ได้ศึกษาเจตคติ ความสนใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนในหลักสูตร STEM พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร STEM มีเจตคติและความสนใจต่อวิชาวิทยาศาสตร์สูง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการสอนที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษานั้นช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนมากขึ้น เพราะเป็นการเรียนที่ใช้เนื้อหาการสอนจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน สามารถวางแผนออกแบบ และดำเนินการทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยการประยุกต์ใช้เทคนิคสะเต็มศึกษาผ่านการบูรณาการการเรียนรู้ใน 3 วิชาคือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่รวมกับวิศวะที่เน้นเนื้อหาวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงในวิชาเหล่านี้ สร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ในทุกระดับชั้นและสถานที่จริงที่เป็นแหล่งของปัญหา และได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษาครูผู้สอนควรเน้นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนให้มากที่สุด เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความสามารถและทักษะไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ครูผู้สอนต้องให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดแนวคิดในการวางแผนออกแบบ และดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา ครูผู้สอนควรแบ่งกลุ่มผู้เรียนในการทำกิจกรรมจำนวน ไม่เกิน 4 คน ต่อหนึ่งกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งนำเสนอผลการทดลองและลงข้อสรุปได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรใช้การจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้สะเต็มศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับสะเต็มศึกษา คือ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเน้นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2553). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปปอเรชั่น.

อภิชัย เหล่าพิเดช. (2556). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรื่อง ปัญหาทางสังคมของไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Dowey, A. L. (2013). **Attitudes, Interest, and Perceived Self-efficacy toward Science of Middle School Minority Female Students: Considerations for their Low Achievement and Participation in STEM Disciplines.** Degree Doctor of Education. University of California, San Diego.

Scott, C. (2012). An Investigation of Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) Focused High School in the U.S.. **Journal of STEM Education.** 13(5): 30-39.

Rockland, R.; et al. (2010). Advancing the "E" in K-12 STEM Education. **Journal of Technology Studies.** 36(1): 53-64.

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

● วิทยาเขตสะพานใหม่
6/999 ซ.พหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220 Tel. 0-2972-7200 Fax. 0-2972-7751

● วิทยาเขตรังสิต
59 ถ.รังสิต-นครนายก (คลอง 3) อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
Tel. 0-2533-1000 Fax. 0-2533-1020

www.northbkk.ac.th